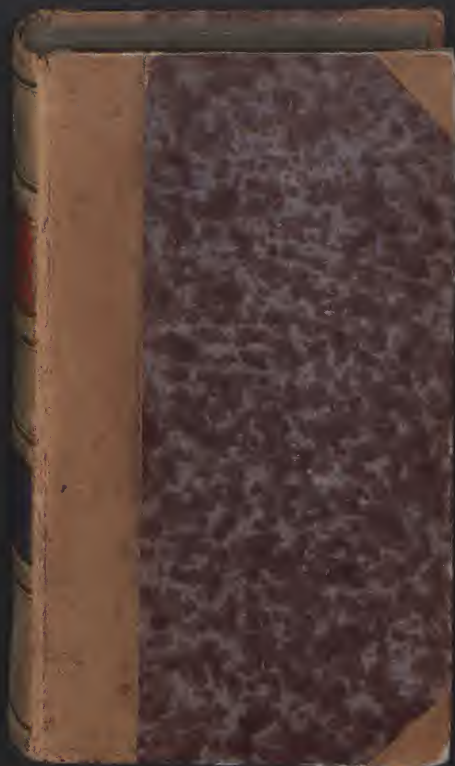

F V. Gyrjlee.

NORDISKE
KÆMPE - HISTORIER

ELLER

MYTHISKE OG ROMANTISKE SAGAER

EFTER

ISLANDSKE HAANDSKRIFTER

FORDANSKEDE

VED

CARL CHRISTIAN RAFN.

TREDIE BIND.

INDEHOLDENDE:

A) FUNDINN NOREGR, HALFS SAGA, FRIDTHJOFS SAGA, SÖGUBROT OM BRAAVALLESLAGET.

B) KETIL HÆNGS OG GRIM LODINKINS SAGA, ÖRVAR-ODDS SAGA, AN BUESVINGERS SAGA, ROMUND GREJPSSÖNS SAGA.

C) HERVÖRS OG KONG HEJDREKS SAGA SAMT HISTORISK, GEOGRAPHISK OG ANTIKVARISK REGISTER TIL HELE VÆRKET.

KJÖBENHAVN, 1826.

TRYKT PAA FORFATTERENS FORLAG, HOS HARTV. FRED. POPP.

Fundinn Noregr,

Halfs Saga, Fridthjofs Saga

og

Sögubrot om nogle gamle Konger

i

Danmark og Sverige,

efter

islandske Haandskrifter

fordanskede

med oplysende Anmærkninger,

ved

Carl Christian Rafn,

Lieutenant ved det fyenske Regiment lette Dragoner, Lærer ved det Kgl. Landkadet - Akademi, Æresmedlem af det slesiske Selskab for fædrelandsk Kultur i Breslau, ordentligt Medlem af det skandinaviske Literatur - Selskab, af det fyenske og det islandske literære Selskab.

Kjöbenhavn, 1824.

Trykt paa Forfatterens Forlag,

hos *Hartv. Frid. Popp.*

Fred med de Heltes Sjæle, sagde Cuchullin, stor var deres Daad i Fare. De ride omkring mig paa Skyer, og vise deres krigerske Aasyn, at min Sjæl kan blive stærk i Fare, min Arm som Himmelens Torden.

Ossian.

De tvende

höiærværdige og höilærde Nordmænd

Christian Sørensen,

Biskop over Aggershuus Stift, aandeligt Medlem af Nordstjerne-Ordenen med det store Kors, Ridder af Danebroge m. m.

og

Peter Olivarius Bugge,

Biskop over Trondhjems Stift, Doktor i Theologien, aandeligt Medlem af Nordstjerneordenen med det store Kors m. m.

helliges disse oldnorske Frasagn

med

ærbödig Höiagtelse

af

Carl Christian Rafn.

Tilkomne Subskribentere.

Hr. *Aarsæth, K.*, Discipel i Bergens Kathedralskole.
— *Boyesen*, Præst i Bergens Stift.
— *Frahm*, Kontorist.
— *Fritzner*, *Edvard Christie*, Adjunkt ved Bergens Kathedralskole.
— *Olsen*, *H.*, Kommandeersergeant ved Hans Majestæts Livkorps.
— *Walter*, Overkrigskommissær i Bergen.
— *Welhaven*, Præst i Bergens Stift.
— *Winding*, Konrektor ved Bergens Kathedralskole.

De herefter tilkommende Subskribenteres Nayne skulle vorde trykte i det sidste Hæfte.

Det fundne Norge.

[F o r t æ l l i n g
om]
hvorlunde Norge bebyggedes.

Her skal fortælles, hvorlunde Norge i Förstningen bebyggedes, og hvorlunde Kongeætter ere oprundne der eller i andre Lande, og hvi de hedde Skjoldunger, Budlunger, Bragninger, Ödlinger, Völsunger eller Niflunger, af hvilke Kongeætter udspringe.

Der var en Mand, som hed Fornioter. Han havde tre Sönner: den ene var Hler, den anden Loge, den tredie Kare; denne raadede for Vindene, men Loge for Ilden, Hler for Söen. Kare havde en Sön, der hed Jökul, der igjen var Fader til Kong Snær. Men Kong Snærs Börn vare disse: Thorre, Fönn, Drifa og Mjöll. Thorre var en navnkundig Konge, og herskede over Gotland, Kvenland og Finland. Til ham offrede Kvæ-

nerne, at han skulde frembringe megen Snee, saa det kunde blive god Skiföre. Det holdt de for godt Aar. Dette Offer skulde skee ved Midvinter, og deraf fik Thorre-Maaned Navn. Kong Thorre havde tre Börn; hans Sönner hed *Nor* og Gor, men Datteren Goe. Goe blev borte, og Thorre gjorde et Offer en Maaned sildigere, end han var vant at offre, og den Maaned, da dette holdtes, kaldte de siden Goe. Nor og Gor ledte efter deres Söster. Nor holdt et stort Slag vesten for Kjölen, og der faldt for ham de Konger, som hed saa: Vee og Vei, Hunding og Heming; og Nor underlagde sig hele dette Land ligetil Söen. Brödrene mödte hinanden i den Fjord, som nu kaldes Norrefjord. Nor drog derfra op ad Kjölen, og da han kom til Ulvemoar*), drog han derfra over Österdalene, og siden ind i Vermeland langs med den Sö, som hedder Væneren, og saa til Söen. Hele dette Land underlagde Nor sig, nemlig alt hvad der ligger vesten for denne Grændse. Dette Land kaldes nu *Norge*. Om Midvinter kom de til Hedemarken. Der var da en Konge, som hed Rolf i Berge; han var en

*) Ulvemose eller Ulvehede.

Sön af Jætten Svade norden fra Dovre og af Ashild, en Datter af Kong Eystein, som lenge havde hersket over Hedemarken. Rolf i Berge havde taget Goe og ægtet hende. Men da hun fik Efterretning om sin Broder Nor, drog hun imod ham tilligemed Rolf, som overgav sig i Nors Vold og blev hans Mand. Derefter drog Nor til Gildes til sin Svoger, og Nor ægtede [der] Hödd, en Datter af Jætten Svade, og Söster til Rolf. Siden drog Kong Nor vesterpaa tilbage til Söen, og da traf han sin Broder Gor. Denne var da kommen norden fra de Dödes *) Hav, og havde tilegnet sig alle Öer paa den Vei, baade bebyggede og ubebyggede. Nu skiftede disse Brödre Riget imellem sig, saa at Nor skulde have alt Fastlandet norden fra Jotunheim og sönder til Alfheim, det hedder nu *Norge*; men Gor skulde have alle de Öer, som laae paa Bagbord **) af hans Ellide, naar han foer nord fra langs Landet. Disse vare Sökongen Gors Sönner: Beite og Heite, Meiter og Geiter. Sökongen Beiter foer med

---

*) saaledes efter A; i F er dette Ord ganske udslidt; i Pap. mangler det.

**) ɔ: paa Skibets höire Side.

Ellide ind i Throndhjem og ind i Beitsö. Han lod gjöre en Skibsslæde under Elliden. Der var megen Snee og godt Slædeföre. Da satte Beiter sig i Löftningen, og satte Styret i Lave, og lod hidse Segl, og lod sine Mænd trække Elliden nord over Ellide-Eide *) til Numedalen, og tilegnede sig alt det Land, som laa paa Bagbord. Sökongen Beite **) var Fader til Sökongen Heite, Svades Fader. Men Geiter var Fader til Glame og Gylfe. Sökongen Meite var Fader til Mæfil og Myndil; Myndil var Fader til Eckil og Skeckil. Nor var Fader til disse Mænd: Svades Datter Hödd [var] Moder til Thrand, [Raum] og Gard, som blev kaldt Agde. Da de skiftede Arv, tilfaldt Throndhjem Thrand, og af ham har det Navn. Gard-Agde var Fader til disse, som saa hedte: Hörd, Rugalf, Thrym, Vegard, Freygard, Thorgard og Grjotgard. Hörd tilfaldt Hördeland i Skifte; hans Sön var Jöfur eller Jösur, Fader til Kong Hjör, Hjörleif hin Kvindekæres Fader. Rugalf fik Rogeland; hans Sön var Rögnvald, Kong Augvalds Fader. Thrym fik Agde; hans Sönner vare Agde og Agnar,

---

*) ɔ: Landtunge. **) Heite, Pap.

Fader til Ketil Thrym, som boede i Thryme. Vegard fik Sognefylke; hans Sön var Vedrorm, Fader til Vemund hin Gamle, som blev kaldt Sognetröst. Freygard fik Fjordene og Fjaler; hans Sönner vare disse: Freystein Gamle, som boede paa Göle, og Freybjörn, hvis Sön var Andbjörn, Fader til Arinbjörn, Jarl over Fjordene. Thorgard fik Sundmöre; hans Sön var Thorvid, Fader til Arnvid Bærsærksbane, hvis Sönner igjen vare Slævid og Bravid. Grjotgard fik Nordmöre; hans Sön var Salgard, Fader til Grjotgard, Fader til Sölve, Fader til Högne i Njardö, Fader til Sölve Viking og Hilde hin Smækkre, som havde Hjörleif hin Kvindekære tilægte. Deres Sön var Half Bærsærk. En anden Sön af dem var Sigar, hvis Datter Signe ægtede Harald, Jarl over Numedalen, Fader til Herlaug, Fader til Grjotgard, Fader til Hakon Jarl, Fader til Sigurd Jarl, Fader til Hakon Hlade-Jarl. Kong Nors Sön Raum tog Riget efter sin Fader; han fik Alfheim og saa stort Rige, som de der udspringende Aaer omgive. Derfra falder Logen östen over Dal i Mjösen, og derfra Vermaa i Raumselven, men denne falder i Söen. Af Vermaa udlöber Raumaa

ned efter Raumsdal. Af Vermaa udlöber Österelven over Österdalene og i Venern, men derfra Götelven til Söen. Kong Raum havde Drikkelav om Julen tilfælleds med Bergfin, en Sön af Jætten Thrym af Vermaa, og gik da i Seng til hans Söster Bergdise; og efter det födte hun tre Sönner: Alfbjörn, Brand og Alf. Denne [sidste] opfostrede Bergfin, og han blev kaldt Finalf. Björn var hos sin Moder, og blev kaldt Jotunbjörn. Brand sendte hun til hans Fader Raum, men denne gav ham til Guderne, og han blev kaldt Gudbrand. Ham gav Kong Raum de Dale, som hedde Gudbrandsdalene. Jötunbjörn gav han Raumsdalen, men Alf Österdalene og alt, hvad der ligger norden for Vænern og [strækker sig] fra Götelven og nord til Raumelv; det blev da kaldt Alfheim. Gudbrand Dalekonge var Fader til Audleif*), Kong Gudmunds Fader; hans Sön var Gudbrand, som ikke vilde lade sig kalde Konge, og lod sig give Jarls Navn, fordi han vilde være den mægtigste Jarl i de nordiske Lande. Hans Sön var Geirmund Jarl, Fader til Rodgeir Jarl, Fader til Gudbrand, som ei

*) Gudleif, Pap.

vilde være Konge, ikke heller Jarl, men lod sig give Herses Navn, og raadede dog over Landene som Konger, og var i ingen Henseende mindre mægtig*). Alle hans Ætmænd vare siden Herser. Jötunbjörn hin Gamle var Fader til Kong Raum, Fader til Huusbjörn**), Fader til Orm Skeliamole, Fader til Knött, Fader til Thorolf Halme og Ketil Raum. Thorolfs Sönner vare disse: Helge, Fader til Berse, Fader til Thormod, Fader til Thorlaug, Moder til Tunge-Odd. Finalf hin Gamle fik Svanhild, som blev kaldt Guldfjeder; hun var en Datter af Dag Dellings Sön og Sol Mundilfares Datter. Deres Sön var Svan hin Röde, Fader til Sæfar, Fader til Ulf, Fader til Alf, Fader til Ingemund og Eystein ***). Raum hin Gamle ægtede siden Hilde, en Datter af Gudröd hin Gamle, som var en Sön af Kong Sölve, der först opdyrkede den Landstrækning, som nu kaldes Solöer. Men hans Sönner vare disse: Gudröd, Hauk†), Hadding og Hring. Gudröd var Konge efter sin Fader, og Kon-

---

*) og i Eiendom var han mægtigere, Pap.

**) Hrosbjörn, A.

***) ɔ: Innstein og Utstein, A.

†) læs Haud. A.

ger vare alle hans Ætmænd. Hans Sön var Eystein Ildraade. Han satte sin Hund, som hed Saur, til Konge over Indthrönderne, fordi de havde dræbt hans Sön Önund, som han havde sat der til at passe Landet.

Slægtregister fra Haud.

2. Haud eiede det Rige, som blev kaldt Hadeland; hans Sön var Hoddbrodd, Fader til Rolf, Fader til Romund Bærsærk, Fader til Hamund, Hake og Gunhlöd, Utsteins *) og Innsteeis Moder. Hamund var Jarl over Hörderne; han var Fader til Hrok hin Svarte og Hrok hin Hvide. Hake var Fader til Hrodgeir, Fader til Hrodmar, Fader til Hake Bærsærk. Hrok hin Svartes Datter Gunlöd var Hromund Gripssöns Moder. Raums Sön Hadding fik Haddingedal og Thelemarken; hans Sön var Hadding, Fader til Hadding, Fader til Högne hin Röde. Efter ham styrede tre Haddinger Riget, den ene efter den anden; den ene af dem var Helge Haddingeskate. Raums Sön Kong Hring fik Hringerige og Valdres; han ægtede

*) Eysteins, Pap.

Sökongen Vifils Datter; deres Sön var Halfdan Gamle. Da han tog imod Kongedömmet, gjorde han et stort Offer om Midvinter, og offrede til, at han maatte leve tre hundrede Vintre i sit Kongedömme, ligesom det var fortalt, at Snær hin Gamle havde levet; men Svaret fra Guderne löd saa, at han skulde ikke leve meer end een Mands Alder, men i tre hundrede Vintre skulde ingen ikke berömmelig Mand og ingen Kvinde være i hans Æt. Han var en stor Kriger, og hærjede vide om Östervegen. Der dræbte han i Enekamp en Konge, som hed Sigtryg. Han traadte i Ægteskab med Alfny, en Datter af Kong Eymund af Holmgaard. De havde ni Sönner, hvis Navne vare: Theingil, som blev kaldt Manna-Theingil*), Ræser, Gram, Gylfe, Hilmer, Jöfur, Tigge *), Skule og Harre. Det fortælles, at alle disse ni vare lige gamle, og bleve saa berömmelige, at deres Navne bleve i alle Kvad brugte som Hædersnavne og Kongenavne. Saa er sagt, at ingen af dem havde Börn, og de faldt alle paa eengang i Kamp. End fik de ni andre Sönner; de hedte: Hilder, Næfil, Aude,

*) ɔ: Mænds Drot. **) Tjor, Pap.

Skelfer, Dag, Brage, Budle, Lofde, Sigar. Hilder, Sigar og Lofde vare alle Hærkonger. Aude, Budle og Næfil vare Sökonger. Dag, Skelfer og Brage opholdt sig i [deres] Lande. Dag ægtede Thora Drenge-Moder, og de havde fire*) Sönner, af hvilke den ene hed Ole, den anden Am, den tredie Jöfur, den fjerde Arngrim. Ole**) var Fader til Dag, Fader til Oleif, Fader til Hring, Fader til Olaf, Fader til Helge, Fader til Sigurd Hjort, Fader til Harald hin Haarfagres Moder Ragnhild. Denne Haralds Æt blev kaldt *Döglinger*. Arngrim ægtede Eyvör, deres Sön var Angantyr Bærsærk. — Brage Gamle var Konge i Valdres; hans Sön var Agnar, som var Fader til Alf, Fader til Erik, Fader til Hilde, Moder til Halfdan hin Milde, Fader til Gudröd, Fader til Halfdan Svarte, Fader til Harald hin Haarfagre. Denne Haralds Æt hed *Bragninger*. — Skelfer var Konge paa Vörs; hans Sön var Skjold, Fader til Erik, Fader til Alrek***), Fader til Erik hin Maalspage †), Fader til Alrek hin Frækne, Fader til Vikar, Fader til Vatnar, Fader til Imald ††)

*) Ni, F. **) Og, Pap. ***) Alf, Pap.
†) ɔ: Veltalende. ††) Hnjald, læs Snjall, Pap. A.

og Erik, Fader til Gyda, som ægtede Harald hin Haarfagre. Det hedder *Skilfingernes* Æt eller *Skjoldungernes* Æt. — Hilder var Halfdans [fjerde] Sön. Han var Fader til Hildebrand, Fader til Vigbrand, Fader til Hilder og Herbrand, Fader til Harald hin Grænske, Fader til Asa hin Storraadige, Moder til Halfdan Svarte, Fader til Harald hin Haarfagre. Sigar var Fader til Siggeir, som havde Kong Völsungs Datter Signy tilægte. Sigar havde og en anden Sön Sigmund, som havde Kongen paa Möre Grjotgards Datter Hilde tilægte. Hans Sön hed Sigar, Fader til Signy; han lod Hagbard hænge. Det hedder *Siklingernes* Æt. — Lofde var en stor Konge; den Krigshær, som fulgte ham, blev kaldt Lofder. Han hærjede paa Reidgotland, og blev der Konge. Hans Sönner vare disse: Sökongen Skeckil og Skyle, Fader til Egder, Fader til Hjalmthjer, Fader til Eylime, Fader til Hjördise, Moder til Sigurd Fafnersbane, Fader til Aslaug, Moder til Sigurd Orm i Öie, Fader til Aslaug, Moder til Sigurd Hjort, Fader til Ragnhild, Moder til Harald hin Haarfagre. Disse Haralds Ætmænd bleve kaldte *Lofdunger*. — Aude og Budle vare Sökonger og

fore begge i Forening med deres Hær. De kom med deres Folk til Saxland, og hærjede der vide, og underlagde sig Valland og Saxland, og nedsatte sig der i Landene. Aude havde Valland, og var Fader til Frode, Fader til Kar, Fader til Ölrun. Det er kaldt *Ödlinger.* — Budle havde Saxland; han var Fader til Attil, Fader til [Virfver], Fader til Lieenfva, Fader til Budle, Fader til Sörle eller Serle og Atle og Brynhild, Aslaugs Moder; og denne Harald hin Haarfagres Æt blev kaldt *Budlunger.* — Kong Næfil var Fader til Heimar, Fader til Eynef, Fader til Rakn, Fader til Gjuke, Fader til Gunnar og Högne, Gudrun*), Gudny og Guldrand; og det er kaldt *Niflungernes* Æt. — Nu ere opregnede de Kvinder, som först kom i Halfdan Gamles Æt; men da den förste Kvinde kom i Ætten, da vare tre hundrede Vintre forlöbne fra det Offer, Halfdan anstillede for sin Alder og sit Rige.

[*Slægtregistere.*]

3. Kong Alf**) hin Gamle herskede over Alfheim; han var Fader til Alfgeir, Fader

*) mangler i Pap.

**) ɔ: Finnalf, Raums Sön.

til Gandalf, Fader til Alfhild. Alfhild var Ragnar Lodbroks Moder; hans Sön var Sigurd Orm i Öie, hvis Datter Aslaug var Moder til Sigurd Hjort; hans Datter var Ragnhild, Harald hin Haarfagres Moder. Harald hin Gamle, som var en Sön af Valdar hin Milde Hroars Sön, havde [Kong] Heidreks Datter Hervör tilægte. Deres Sön var Halfdan Snilde, hans Sön Ivar Vidfadme, hans Datter Aude hin Grundrige; hende ægtede Hrærik Slöngebauge *), deres Sön var Harald Hildetand. Siden ægtede Kong Radbard Aude; deres Sön var Randver, hans Sön Sigurd Ring, hans Sön Ragnar Lodbrok, hans Sön Sigurd, hans Datter Aslaug, hendes Sön Sigurd, hans Datter Ragnhild, som var Moder til *Harald hin Haarfagre*, som först var Enevolds Konge over Norge.

4. Der var en Konge, som hed Burre, der raadede over Tyrkland; hans Sön var Bur; hans Sön var Odin, Asernes Konge, hans Sön Frey, hans Sön Njörd **), hans Sön Frey, hans Sön Fjölner, hans Sön Svegder, hans Sön Vandland ***), hans Sön Visbur,

*) ɔ: Ringslönger. **) Mörd Pap.
***) Vaudland, Pap.

hans Sön Domalde, hans Sön Domar, hans Sön Dyggve, som vi kalde Tryggve, hans Sön Dag, hans Sön Agne Skjalfarbonde, hans Sön Alrek, hans Sön Ingve, hans Sön Jörmunfrode, som vi kalde Jörund, hans Sön Ane hin Gamle, som vi kalde Aun *), der i ni Vintre för sin Död drak af Horn for sin Alderdoms Skyld; Auns Sön var Eigil Tönnadolg, hans Sön Ottar Vandilkrage, hans Sön Adils i Upsal, hans Sön Eystein, hans Sön Ingvar hin Höie, hans Sön Brautönund, hans Sön Ingjald hin Ildraade, hans Sön Olaf Trætelge, hans Sön Halfdan Hvitbein, [hans Sön Eystein], hans Sön Halfdan hin Milde og hin Madilde, hans Sön Gudröd Jagtkonning, hans Sön Halfdan Svarte, hans Sön Harald hin Haarfagre.

5. Skjold hed Odin Asekonnings Sön, hans Sön igjen var Fridleif, hans Sön Fred-Frode, hans Sön Fridleif, hans Sön Havard hin Haandramme, hans Sön Frode, hans Sön Vermund hin Vise, hans Sön Olaf hin Litillati **), hans Sön Dan hin Mikillati ***),

*) Ann, Pap.

**) Nedladende, Ydmyge, Beskedne.

***) Stolte, Stormodige.

hans Sön Frode hin Fredsomme, hans Sön Fridleif, hans Sön Frode hin Frække, hans Sön Ingjald Stærkodsfostre, hans Sön Hrærek Hnöggvanbaugi, hans Sön Halfdan, hans Sön Hrærek Slyngebaugi, hans Sön Harald Hildetand; Haralds Broder var Randver, hans Sön Sigurd Ring, og fra ham gaaer Ætten til Harald hin Haarfagre saaledes som för er sagt.

Haralds Slægtregister fra Adam.

6. Adam skabte Gud först af alle Mennesker; hans Sön var Seth, hans Sön Enos, hans Sön Kaynan, hans Sön Malaleel, hans Sön Pharet, hans Sön Enoch, hans Sön Mathusalem hin Gamle, hans Sön Lamech. Da var Verdens förste Tidsalder ude. Hans Sön var Noe, som byggede Arken, hans Sön Japhet, hans Sön Japhan, hans Sön Zethim, hans Sön Ciprus, hans Sön Cretus eller *) Celius, hans Sön Saturnus paa Kreta, hans Sön Jupiter, hans Sön Darius, hans Sön Erithonius, hans Sön Troes, hans Sön Ilus, hans Sön Lamidon, hans Sön Priamus Hovedkonge. Munnon eller Mennon hed en Konge

*) hans Sön, A.

i Troja; han ægtede Troana, Kong Priamus's Datter, hans Sön hed Tror, som vi kalde Thor, hans Sön var Loricha, som vi kalde Hlorida, hans Sön Eredei, som vi kalde Eindride, hans Sön Vingethor, hans Sön Vingener, hans Sön Mode, hans Sön Mage, som vi kalde Magne, hans Sön Seseph, hans Sön Bedvis, hans Sön Atra, hans Sön Trinam, hans Sön Heremoth, som vi kalde Hermod; hans Sön Skjaldin, som vi kalde Skjold, hans Sön Beaf, som vi kalde Bjar, hans Sön Godolf, hans Sön Burre, som vi kalde Finn, hans Sön Frjalaf *), som vi kalde Börs, hans Sön Voden, som vi kalde Odin, han var Tyrkernes Konge, hans Sön Skjold, hans Sön Fridleif, hans Sön Fred-Frode, hans Sön Herleif, hans Sön Havar **) hin Haandramme, hans Sön Frode, hans Sön Vemund hin Vise, hans Dotter Olof; hun var Moder til Frode hin Fredsomme, hans Sön Fridleif, hans Sön Frode hin Frækne, hans Sön Halfdan, hans Sön Hroar, hans Sön Valdar hin

*) Fjaralf, Pap. **) Havard, Pap.

Milde, hans Sön Harald Gamle, hans Sön Halfdan Snilde, hans Sön Ivar Vidfadme, hans Datter Aude hin Grundrige, hendes Sön Randver, hans Sön Sigurd Hring, hans Sön Ragnar Lodbrok, hans Sön Sigurd Orm i Öie, hans Datter Aslaug, hendes Sön Sigurd Hjort, hans Datter Ragnhild, hendes Sön Kong Harald hin Haarfagre. I dette Tal mangler een Mand i halvfjerdsindstyve, naar baade Adam og Harald tælles med.

Hvilke Konger der have styret Norge.

7. Harald Haarfagres Sön hed Sigurd Hrise*), hans Sön Halfdan, hans Sön Sigurd Syr, hans Sön Harald hin Haardraade, Olaf hin Helliges Broder, hans Sön Olaf Kyrre, hans Sön Magnus Barbeen, hans Sön Harald Gille, hans Sön Sigurd Mund, hans Sön Sverrer Magnus, hans Sön Hakon Harmdöd, hans Sön Hakon Gamle, hans Sön Magnus, som sendte den Lovbog til Island, som kaldes Jonsbogen, hans Sön Hakon Höilæg,

*) Sirisi, urigtigt i Pap.

hans Datter Ingeborg, hendes og Erik Langehertugs Sön Magnus Gode, hans Sön Hakon, hans Sön Olaf, som var ti Vintre gammel, da hans Fader döde; han var Konge over Norge, Danmark og alle de Skatlande, som höre dertil og retmæssig Arving til hele Sverige, som Albricht, en Sön af Mækinborggreven, besad; denne var Kong Magnus den Godes, Olafs Farfaders, Söstersön. Denne Olaf var opkaldt efter hin hellige Kong Olaf Haraldssön ifölge hans egen Anviisning. Han var Konge, da denne Bog*) blev skreven; da vare forlöbne fra vor Herres Jesu Christi Födsel 1387 Aar.

8. Disse have styret Norge: nysnævnte Kong Olaf, saa Kong Hakon, saa Kong Magnus Gode, saa Hakon Höilæg, saa Erik og Magnus, saa Magnus som gav Bogen, saa Hakon Unge paa samme Tid som sin Fader Hakon Gamle, saa Inge Bardssön og Erling Steenvæg og Philippus, Baglernes Konge, saa Hakon Harmdöd, saa Sverrer Magnus og

*) Flatöbogen. **) Jarl urigtigt i Pap.

mange falske Konger i hans Dage, saa Magnus Erlingssön og Eystein Birkebeen, saa Hakon Hærdebred, saa Inge Kröbling og Eystein og Sigurd Mund, saa Harald Gillekrist og Magnus Blinde og Sigurd Slemmedegn, saa Sigurd Jorsalafarer, Eystein og Olaf, saa Magnus Barbeen og Hakon Thorersfostre, saa Olaf hin Kyrre og Magnus, Hakon Thorersfostres Fader, saa Harald hin Haardraade, saa Magnus hin Mægtige, Olaf hin Helliges Sön, saa den udenoms Konge Svend Alfivassön og Knud hin Mægtige, saa Olaf hin Hellige Haraldssön, saa Erik Jarl, Svend Jarl og Hakon Jarl, saa Olaf Tryggvasön, saa Hakon Blotjarl hin Mægtige, saa Harald Graafeld, saa Hakon Adelsteensfostre, saa Erik Blodöxe, saa Harald hin Haarfagre, som var den förste Enevolds Konge over hele Norge, saa vidt Sagaerne vide at fortælle.

Kong Olafs pludselige Forsvinden.

9. Aaret efter det ovenmældte *) forsvandt Kong Olaf Hakonssön. Danerne

*) Altsaa 1388 efter denne Bogs Beretning.

sagde, at han var död, men Nordmændene vilde ikke troe det. Da blev Kong Olafs Moder og Danekongen Valdemars Datter Dronning Margreta valgt til at styre Rigerne, efter at hun lod Albrikt fange.

Saga
om
Half og Halfs
Kæmper.

Alfrek *) hed en Konge, som boede paa Alfreksstad. Han herskede over Hördeland, og havde tilægte Signy, en Datter af Kongen af Vörs. Koll**) hed hans Hirdmand. Denne fulgte med Kongen nord til Sogn, og fortalte ham meget om Geirhild Drifsdatters Skjönhed, thi han havde seet hende ved Ölbrygning, og udlod sig med, at han helst önskede Kongen hende tilægte. Koll, som dog egentlig var Odin, kom til Besög hos Geirhild, da hun syslede med Lærreder. Han gjorde den Aftale med hende, at Kong Alfrek skulde have hende tilægte, men hun maatte anraabe ham, i hvad hun önskede. Kongen saae hende, da han drog hjem, og holdt Bryllup med hende samme Höst. Kongen lönnede Koll vel for hans Troskab, og gav ham Jarldömme og Bosæde paa Kolsö söndenfor Hördsö, og det er et stærkt beboet

*) Alrek, A, C. **) stundum Holl, Kott.

Herred. Kong Alfrek kunde ikke beholde begge disse Kvinder tilægte for deres Uenigheds Skyld, og han sagde da, at han vilde beholde den af dem, som havde brygget det bedste Öl til ham, naar han kom hjem fra Leding. De kappedes nu om Ölbrygningen. Signy gjorde Löfte til Freya, men Geirhild til Koll, som lagde sit Spyt istedenfor Gjæren, og sagde, at han vilde for sin Hjælp have det, som var imellem Karret og hende; og hendes Öl stód sig i Pröven. Da kvad Alfrek:

Agt du Geirhild!
Godt Öl er dette,
Om det kun Lyder
Ingen haver;
Jeg seer hænge
I höien Galge,
Sön din, Kone!
Solgt til Odin.

Samme Halvaar födte Geirhild Alfrek en Sön, som fik Navnet Vikar.

2. Rogelands Konge Ögvald*) boede i Roge, som nu kaldes Vide paa Jösurhede imellem Rogeland og Thelemarken. Han

*) stundum Augvald.

drog ud paa Dyrejagt i Fölge af sin Huustrop, og der födte Dronningen en Dreng, som fik Navnet Jösur, og blev opfostret af Gunvald Storde-Jarl. Vikingen Hækling kom med sin Hær imod Kong Ögvald. I Slaget imellem dem faldt Kong Ögvald, og blev höiet paa Ögvaldsnæs. Men da Landnamsmanden Finn hin Rige fra Akrenæs laa ved Ögvaldsnæs, færdig til at reise til Island, og spurgte, hvor lang Tid det var siden Kong Ögvald faldt; hörte han denne Vise kvædet fra Höien:

Det var længe siden,
Da i Leding fore
Hæklings Kæmper
I Hundreders Mængde;
Seiled de ad Örters
Salte Veie,
Da blev jeg Hersker
Her i Byen *).

3. Gunvald Jarl og Koll beilede begge til een Kvinde, og det faldt [vel ud for] Gunvald. Derefter kom Koll med meget Mand-

*) Jfr. Nord. Kæmpe-Hist. I., 3, S. 80. 243-245, hvor i Ragnar Lodbroks Saga samme Vise med liden Forandring lægges en Træmand i Munden.

skab lönligen til Stord, og stak Ild i Gunvald Roges Huus. Gunvald gik ud og blev dræbt. Da havde Jösur været Konge i nogen Tid. Siden drog han med meget Mandskab at hevne sin Fosterfader, og da Koll saae ham komme seilende, löb han paa sine Krigsskibe og seilede nord om Hardsö ind i Grafdalsvig. Der kom Kong Alfrek til Koll med faa Mænd, thi han ventede ingen Ufred. Kong Jösur angreb dem da begge, og Kong Alfrek og Koll faldt tilligemed största Delen af deres Mandskab; men Alfreks Sön Vikar blev ei færdig med Hærens Samling, förend Kong Jösur var dragen bort. Paa denne Færd underlagde Jösur sig alt det Rige, som Koll havde eiet.

4. Mange Vintre derefter kom Vikar meget mandstærk imod Jösur, da han opholdt sig i det Rige, som Koll havde eiet; og de holdt da en Træfning, hvori Kong Jösur faldt tilligemed alle dette Herreds Bönder; og derfor blev dette Herred kaldt Kvinde-Herred, da der ikke boede uden Enker. Derpaa tilegnede Vikar sig hele dette Rige, som Koll havde eiet. Men formedelst dette drog [Jösurs] Sön [Hjör til Kamp imod] Vikar*), og de strede i lang Tid med hinanden,

*) drog Vikars-Sön Jösur til Kamp, A.

og havde afvexlende Seier, og indgik omsider Forlig. Vikars Sön var Vatnar, som er höiet i Vatnarshöi. Hans Sönner vare disse: Snjaller og Hjaller, som ligge i Brödrehöien.

5. Kong Hjör *), Jösurs Sön, var en mægtig Konge, og döde af Sygdom, og blev höiet i Rogeland. Hans Sön var Hjörleif. Han var Konge over Hördeland, og herskede ogsaa over Rogeland, og var en meget mægtig Konge. Han blev kaldt Hjörleif hin Kvindekære. Han havde tilægte Asa **) hin Lyse ***), en Datter af Eystein Jarl af Valdres. Hjörleif tilsatte ved Gavmildhed sine löse Eiendomme. Han lod da bygge et fortrinligt Skib, og foer til Bjarmeland. Högne hin Rige boede paa Njardö †) ligeud for Numedals Munding. Han tog vel imod Kong Hjörleif, og der var denne i tre Dage, og ægtede Högnes Datter Hilde hin Smækkre, för han drog bort. Hun drog med ham til Bjarmeland tilligemed hendes Broder Sölve. Men da Kong Hjörleif kom til Vinas ††) Munding,

---

*) Kjör stundum i B.
**) Æsa, A.
***) eller: hin Blonde.
†) Njandö, A.
††) ɔ: Dvinas.

skiftede han sit Mandskab i tre ligestore Afdelinger. Af de halvfemtsindstyve Mand, som vare paa hans Skib, stred den ene Afdeling med ham imod Landets Beboere, og medens den anden Afdeling under Styrmanden holdt Vagt ved Skibet, opbröd den tredie Afdeling under Stavngjemmeren *) Höiene, og fik der store Rigdomme. Kong Hjörleif laa om Natten paa Finmarkens söndre Kyst ved Gjardöholmen **), og Svendene vare gaaede til Fyrs ***) oppe paa Land, men to Mænd gik at hente Vand af en Bæk, som faldt ud af et Bjerg. Da saae de en Bröndtrold †), og sagde det til Kong Hjörleif, som derpaa hedede et Brodspyd i Ilden, og skjöd til ham, i det han kvad saalunde:

Drag du fra Brönden
(Dril mig ikke,)
Træl du hin fule!
Til din Bolig;

---

*) Stafnbúi ɔ: den Mand, som tog Vare paa Skibets Forstavn, saasom Lootsmand, Pilot (proreta).

**) ved Gjardögeima eller paa Gjardö-Rhed, C.

***) ɔ: lavede Mad.

†) Originalens Brunnúngr med den patronymiske Endelse -ungr betyder en Bröndmand. Brunnmigi, B, ɔ: qvi in fontem mingit.

Vil jeg dig sende
Et svedende Spyd,
Det som lunkne skal
Læber dine.

Da skjöd Thussen sig ind i Bjerget, og de toge Vand; men da de siden sade ved Ilden, kvad Thussen en anden Sang:

Kjender jeg, Konning!
Din Kone nöie,
Hvad der hindre vil
Hendes Lykke;
- - - - - - - - - -
- - - - dine Saar*),
Hilde skal Hjörleif
Holde nær Luen.

Da skjöd Hjörleif det samme Spyd i Öiet paa denne Trold. [Dernæst droge de til Njardö]. Högne böd Sölve og Hilde at forblive der, men Kongen vilde det ikke, hvorefter to Tjenestepiger droge med Hilde, men tyve Karle med Sölve. Asa viiste Uglæde ved Kongens og hans Stalbrödres Ankomst, men alle Andre glædede sig derved.

6. Kong Hjörleif foer nu til Konghel paa det samme Skib, hvormed han havde fa-

*) vi saare, B.

ret til Bjarmeland. Sjællands Konge Reidar opslog sine Telte nærmest ved Kong Hjörleifs. Kong Reidars Sön Here indgik Venskab med Kong Hjörleif, og opmuntrede da sin Fader til at byde Kong Hjörleif hjem med sig. Kong Reidar sagde, at det vilde ikke blive til nogen Lykke, men gav dog sit Minde dertil, og forstrakte med Reisepenge. De seilede derpaa sammen til Danmark, og paa denne Gjestefærd saae Kong Hjörleif Kong Reidars Datter Hringia. Here skyndte meget til Giftermaal imellem dem, og hun fik som Medgift Skibsbesætning og fuldstændig Ladning. I Jyllands Hav laa Kong Hjörleif for Stille, men da han ved Solens Opgang vilde seile videre, saae han imod Nord et stort Fjeld, voxet ligesom et Menneske, hæve sig op af Söen. Det kvad:

Jeg seer for Hringia
En Höi opkastet,
Men Here egget
Hid med Spydet*);
Seer jeg for Hjörleif
Hovedbaand**) snoed',

*) eller maaskee: Men Here med Spydet gjennemboret.
**) Hæftebaand, Lænker, A.

Men for Reidar
Reist en Galge.

Da kunde Skibet ikke gaae af Stedet, og Kongen böd, at de skulde tage til Aarerne; men da Hringia i det samme fölte sig syg, lagde de Aarerne op. Hun döde Dagen efter paa samme Tid, som hun den forrige Dag var bleven syg, og hendes Kiste blev kastet over Borde, men hun foer saa hurtig deri sydefter, som et sexaaret Skib havde været roet. Here fandt Kisten, som var dreven op tæt ved hans Faders Nöst *), og han fortalte denne det, og sagde, at Kong Hjörleif vel havde myrdet hende.

7. Samme Aars Höst roede tvende Mænd [i Hördeland], Fader og Sön ved Navn Hander og Hrinder, ud paa Fiskeri, og droge da op en Havmand **), som de förte til Hjörleif. Kongen overgav ham til en Hirdkvinde, og bad hende have Omhu for ham. Intet Menneske fik et Ord af ham. Da endelig Kertilsvendene engang brödes, saa de kom til at slukke Lysene, slog Hilde i det samme

*) ɔ: Skibshuus.

**) Marmendil, hvoraf Navnet Marmæle endnu blandt norske Fiskere, see Ströms Beskrivelse over Sundmör, 1 D. S. 296.

et Horn ud over Asas Kaabe, hvorover Kongen slog til hende med Haanden, og da nu Asa skjöd Skylden paa Hunden, der laa paa Gulvet, og Kongen slog til denne, bröd Havmanden ud i lydelig Latter. „Hvi leer du?" spurgte Kongen. „Fordi," var Havmandens Svar, „du handlede daarligt, i det du slog dem, der skulle frelse dit Liv. Da Kongen siden spurgte ham om flere Ting, men han Intet svarede, lod Kongen, som han vilde lade ham före til Söen, og bad ham sige, hvad han behövede at vide. Da han foer til Söen, kvad han:

Jeg seer det lysne
Langt sönder i Hav,
Vil Daners Konning
Dotteren hevne;
Han haver ude
Utallige Skibe;
Byder han Hjörleif
Holmgangsmöde*);
Vaer dig for Svig, om du kan,
Vil jeg atter i Sö.

Da de roede med ham derhen, hvor de havde draget ham op, da kvad han:

---

*) Hjem til Gilde, A.

Saga kan jeg sige
Sönner af Haleyg *),
Vel ei gunstig,
Om I ville höre:
Farer her fra Sönden
Svardas**) Dotter,
Dryppende blodig
Fra Dans Marker.

Haver paa sit Hoved
Hjelmen opspændt,
[Smykket] med Hedins
Haarde Mærke;
Snart er, o Svende!
Sandt forkynder jeg,
Hilde at vente
Her paa Færde.

Briste vil Brynjen †),
Blikket flagrer
Over Herreder hisset,
Hevnen at skue;
Have skal hver Svend

*) ɔ: Halogaland.
**) maaskee (udledet af svörðr, Jord) Slettens.
†) Baugröst, maaskee Buen.

Sværd og mange Spyd,
Förend opstander hint store
Staalenes Uveir.

Dog vil, om det er sandt,
Dengang ilde
Alle have opkjöbt
Aar*), naar kommer Vaaren.

Da lod Hjörleif ham slippe over Borde, men en Mand tog ham i Haanden og spurgte: „Hvad er for Mennesket bedst?" Havmanden svarede:

Koldt Vand for Öine,
Men Kjöd **) for Tænder,
For Ligene Lærred,
Lad mig atter i Sö!
Skal mig nu Ingen
I Eftertiden
Hæve op i Skib
Af Havets Dyb.

Kongen gav Hander og Hrinder Land at boe paa og tillige en Træl og en Trælinde.

8. Kong Hjörleif lod siden Budstikken gaae, og samlede Folk til sig. Samme Nat

---

*) ɔ: Aarets Afgröde.
**) eller rettere: mört Kjöd.

gjöede hans Hund [Floke *], som aldrig pleiede at gjöe, uden den vidste, at der var nogen Fare ivente for Kongen. Om Natten kom Kong Reidar med sin Hær, og omringede Hjörleifs Gaard. Hjörleif satte i fuld Fart igjennem Mændenes Kreds, og skjöd et Spyd tilbage til Hæren. Da hörte han dem raabe, at Here var falden. Kong Hjörleif saae fra Skoven sin Gaard brænde, og Kong Reidar at seile bort [med meget Bytte. Samme Höst kom Kong Hjörleif paa et Skib om Natten til Kong Reidars Gaard], og gik ind i Sovehuset; men alle Kvinder vare borte af Sengene undtagen Asa alene. Kongen bad hende at vise ham hen til Kong Reidar, men hun lukkede ham ind i et Klædeskab, og sagde det til Kong Reidar. Kong Hjörleif blev da, efter Asas Raad, hængt op i Kongehallen ved sin egen Skotvinge imellem tvende Ildsteder. Hirdmændene sade da ved Drikkebordet, men Hilde passede imidlertid paa, og öste Öl i Ilden, og sagde, at Hjörleif [dog skulde have noget at svale sig med **]. Hun löste ham siden paa den Maade, at hun hug Skotvingen over med et Sværd. Kong

---

*) ɔ: Pudel. **) egentlig: at Hjörleif var der.

Reidar sad og sov i Höisædet, og Asa sad paa hans Knæ. Kong Hjörleif stak ham da igjennem Brystet, og hentede siden sine Folk op fra Skibene, og lod binde Kong Reidars Hirdmænd. Dem gav han dog Fred, men Kong Reidar lod han hænge död i den samme Galge, som han havde tiltænkt ham. Samme Aften, som Kong Hjörleif kom, hörte Kong Reidar kvædet:

Husker du, Reidar!
Hvor Here dræbtes,
Vaktes Kamp der
For de vestre Dörre;
End mon hun huske
Paa Haller dine
Börsæl*) Kvinde,
Bi du end, Konning!

Kong Hjörleif underlagde sig hele det Rige, som Kong Reidar havde eiet, og satte der Sölve, Högnes Sön, og gav ham Jarldömme. Men Kong Hjörleif foer til Norge, og förte Hilde og Asa med sig, og holdt et Thing, paa hvilket Landsfolket dömte, at Asa skulde druknes i en Mose; men Kong Hjörleif sendte hende op i Landet med sin Medgift. Hjörleifs

*) ɔ: den der har Lykke med sig.

og Asas Sön var Oblöd, som var Fader til Otryg, hvis Sön var Högne hin Hvide, Fader til Ulf hin Dristige, fra hvem Reyknesingerne nedstamme.

9. Kong Hjörleif og Hilde hin Smækkre havde to Sönner: den ældste hed Hjörolf, men den yngste *Half.* Kong Hjörleif faldt i Vikings Færd. Der var da en Konge ved Navn Asmund, som fik Hilde hin Smækkre tilægte, og opfostrede Kong Hjörleifs Sönner. Da Hjörolf var otte Vintre gammel, rustede han sig til at drage i Leding. Han tog alle Skibe, som han kunde faae, baade smaae og store, nye og gamle, og hver Mand, som han traf paa, hvad enten han var Fri eller Træl. De havde mange Slags Ting til Vaaben. Stænger og Stave, Knöpler og Hager. For den Sags Skyld er ogsaa kaldt Hjörolfs Værktöi Alt hvad der er ubekvemt. Og da han kom til Kamp med Vikinger, stolede han paa sit Mandskabs Mængde, og lagde til Strid; men da han havde en uerfaren og vaabenlös Trop, faldt mange, men nogle flyede. Disse kom tilbage om Hösten, og han blev agtet for en ringe Mand.

10. Om Vaaren derefter var Half tolv Vintre gammel, og ingen Mand var da saa

stor eller saa stærk som han. Da beredte han sig til at fare i Leding, og han havde eet nyt og vel udrustet Skib. Paa Hördeland var da en Jarl, som hed Alf hin Gamle. Han havde tilægte Gunlöd, en Datter af Bærsærken Romund og Söster til Hersen Hamund hin Frække. De havde to Sönner, som begge hed Stein. Den ældste var atten Vintre gammel. Han var da Kong Halfs Raadgiver. Ingen skulde fare med, som var yngre eller mere uerfaren end han. Der stod en stor Steen i Gaarden, og Ingen skulde fare med, som ikke mægtede at löfte Stenen fra Jorden. Ingen skulde fare med, som ikke var saa stor en Helt, at han aldrig ræddedes eller talte bange Ord eller skiftede Mine for Saars Skyld. Den yngre Stein Gunlöds Sön var ikke vaabenför formedelst hans Alder, thi han var kun tolv Vintre gammel. Hamund Herse havde to Sönner, af hvilke den ene hed Hrok hin Svarte, men den anden Hrok hin Hvide. De bleve valgte til denne Færd. Aslak hed en mægtig Bonde; hans Sönner vare Eigil og Erlend; de vare berömmelige Mænd. Vemund hed Kong Halfs Bannerförer; ham fulgte fire Mænd af Huustroppen. Man sögte i elleve Fylker,

saalænge til man fandt tolv [udvalgte] Mænd. Der vare to Brödre Höck og Völ, Styr hin Stærke, Dag hin Prude, Börk og Brynjulf, Bölverk og Hake, Hring og Halfdan, Stare og Steingrim, Stuf*) og Göte, Bard og Björn. I Alt vare de tre og tyve, som droge ombord. Den förste Aften, da de lagde til Havn, var det stærk Regn. Da bad Stein, at man skulde tjælde. Kongen svarede: „Vil du endnu tjælde Huse ligesom hjemme?" Fra den Tid kaldte de ham Innstein. Men om Dagen derefter roede de fremfor et Næs i hvast Veir. Der stod en Mand paa Næsset, som bad om at fölge med. Kongen anviste ham Plads ved Roerstangen til Aften. Han sagde, at det var vel, eftersom han da havde faaet Plads nær ved Kongen. Saa skete. Denne Mand var Stein Gunlöds Sön hin Yngre; han blev siden kaldt Utstein. Der vare mange Ting stadfæstede i deres Love, at iagttage paa Kæmpe-Viis. Saaledes hed det blandt andet, at længere Sværd end en Alen maatte ingen Mand bære; saa nær paa Livet maatte de gaae deres Fjende. De lode sig da gjöre Saxe **), for at Huggene skulde blive större.

*) Stöf, A. **) o: korte, brede, tykke Sværd.

Ingen af dem havde mindre Styrke end tolv almindelige Mænd [tilsammen]. Kvinder og Börn toge de aldrig til Fange. Deres Saar maatte de ei lade forbinde, för et Dögn var gaaet. Ingen antoges blandt dem, som var af mindre Styrke eller Tapperhed end nu er sagt. De hærjede vide om Land, og Seiren fulgte dem stedse. Saaledes var Kong Half atten Somre i Leding, og havde stedse Seiren med sig. De havde for Skik at liggeforan Næssene; saa havde de og for Skik, at de aldrig tjældede deres Skibe, og revede heller aldrig Seil for Uveir *). De bleve kaldte *Halfs Kæmper* **), og han havde aldrig flere end tresindstyve paa sit Skib.

11. Kong Half foer til sit Rige fra Leding. De fik da en stor Storm paa Havet, saa at deres Skib ei kunde öses. Da blev der taget den Beslutning, at der skulde kastes Lod om, hvem der skulde springe over Borde. Dog! dette behövedes ikke, thi de kappedes om at gaae over Borde for deres Stalbrödre. Men da de sprang ud, sagde de: „Straalöst er her udenfor Stokkene †)." Men da Kong

*) Ufred; A. **) stundum Alfs Kæmper.

†) ∝ Rælingen; maaskee hentydes her til, at Gulvene i Gildestuerne ofte bedækkedes med Straa. Dette ædle

Half kom til Hördeland, da drog Kong Asmund til ham, underkastede sig ham, og svor ham Ed og böd ham og Hælften af hans Mandskab til Gildes. Da nu Kongen Morgenen derpaa gjorde sig færdig til Reisen, og sagde, at Hælften skulde blive tilbage paa Skibet, kvad Innstein:

Op monne vi
Alle gange,
Bedste Kæmper
Af Baade vore,
Konningers Böigd
Brænde lade,
Og Asmunds Mænd
Ödelægge.

Kongen kvad:

Skulle vi med Hælften
Af Hær denne
Nede fra Havet
Hente Freden;
Asmund haver
Os jo budet
Röde Ringe,
Raade dem vi ville.

Træk har Pram besjunget i Visen, som begynder:
„Du Sömand, som ei la'r dig skræmme
Af Stormens og Bölgernes Gang."

Innstein kvad:
Seer du ei alle
Asmunds Tanker,
Ligger den Konning
List i Brystet;
Skulde du, Herre!
Hvis vi raadte,
Troe din Maag kun
Meget lidet.

Kongen kvad:
Altid haver
Asmund viist os
Megen Troskab,
Som Mænd vide;
Vil ei braven Konning
Bryde Forbund,
Fyrsten den anden
I Fred ei svige.

Innstein kvad:
Dig er vorden
Vred nu Odin,
Om du Asmund
[Uklog] troer!
Han vil os nu
Alle svige,
Om du ei monne
Modraad tage.

Kongen kvad:

Altid lyster dig
Angstens Tale,
Freden Asmund
Ei vil bryde;
Der faae vi Guld fra
Drottens Gaarde,
Röde Ringe
Og rige Gaver.

Innstein kvad:

Half! saa jeg drömte
Det du udgrunde!
At Luen leged'
Om Lavsmænd vore;
Ondt var det der
Ud at slippe;
Drot! kan du denne
Dröm udlægge?

Kongen kvad:

Klirrer om Skuldre
Dem som kraftig söger
Herskerens Hæder *)
Haarde Brynjer;
Det mon paa Axler

---

*) Efter A: for dem som svinfylker Konningens Hirdmænd.

Af Ædlingens Venner
Lysne klarlig
Som Luer brændte.

Innstein kvad:

End drömte jeg
Anden Gang nu;
Syntes mig paa Axler
Ild at brænde,
Tvivler jeg, at dette
Tyder Held os;
Drot! kan du denne
Dröm udlægge?

Kongen kvad:

Give vil jeg alle
Gode Drenge,
Som mig fölge;
Hjelm og Brynje;
De ville lysne
Som Luer brændte
Paa Skjoldungens Kæmpers
Skulder-Fjelde.

Innstein kvad:

Det drömte jeg
Tredie Gang end,
At vi i Söen
Sjunkne vare;
Det monne vældig

Vandflod tyde,
Drot! kan du denne
Dröm udlægge:

Kongen kvad:

Lang nok er denne
Daarskabs Tale,
Være troer jeg Intet
Under dette;
Maa du dog ingen
Mand fortælle
Drömme dine,
Som dölges skulle.

Innstein kvad:

Lader eder, Hroker
Og Hærkonger,
Utstein tillige
Overtale;
Gange lad os alle
Op fra Stranden,
Drottens Bud ei agte
Dennesinde!

Utstein kvad:

Herskeren lade vi
Heftig raade
Over Folket,
Færden bestemme;
Vove lad os, Broder!

(Vel maa han lydes!)
Freidig Livet
For frommen *) Konning.

Innstein kvad:

Fulgt haver Kongen
Paa Færdene ude
Mine Ord saa
Mange Gange;
Seer jeg nu at Intet,
Som jeg taler,
Agte vil han,
Efterat vi hjemkom.

12. Kong Half gik op til Kong Asmunds Gaard med Hælften af sit Mandskab. Der traf de en stor Forsamling for sig. Gildet blev holdt med de prægtigste Anrettelser; og der blev drukket saa stærkt, at Halfs Kæmper sov haardt ind. Kong Asmund og hans Huustrop skak da Ild i Hallen. Den af Halfs Kæmper, som först vaagnede, saae Hallen næsten fuld af Rög. Han sagde da: „Det ryger nu om vore Höge." Derpaa lagde han sig ned igjen og sov. Da vaagnede en anden, og saae, at Hallen brændte og sagde: „Der drypper nu Vox af Saxe-

*) eller: rasken

ne*);" og han lagde sig derpaa ned. Og da vaagnede Kong Half; han stod op, og vækkede sine Mænd, og böd dem væbne sig. De löb da saa stærkt ind paa Væggen, at Naverne gik ud af Stolperne. Da kvad Innstein:

Ryger det om Höge
Og Hallen, Konning!
Vist maa nu dryppe
Vox af Saxe;
Tid er at dele
Dyre Gaver,
Guld og Hjelme
Blandt Halfs Kæmper.

Helst jeg nu vilde
At Half vaagned',
Antændt er Ilden
Ikke sparsomt;
Haver du, Heltes
Hövding! Maagen
Hin Grumtsindede
Gaver at lönne.

Bryde vi, Held os!
Hallens Planker**),

*) Sandsynlig har det været Brug, at smöre Sværdene med Vox imod Rust; om ikke *Sax* maaskee kan have nogen anden Betydning. **) egentlig Brædegavl.

Nu begynde Suler
At sönderslides;
Evigt skal mindes,
Medens Mænd leve,
Halfs-Kæmpers Færd
Til Hertugen.

Skarpt lad' os gange
Og skaane Intet,
Nu maa Kongens Mænd
Kæmpe med Saxe;
De skulle selve
Paa sig bære
Blodige Vunder,
För Braget standser.

Dreier nu hurtig,
Drenge raske!
Ud fra Ilden
Med eders Konning;
Ingen er paa Jorden,
Som evigt lever,
Skal ei den Brave
Ved Banen sörge.

15. Saa fortælles her, at Kong Half og Halfs Kæmper kom ud af Ilden; og Kong

Half og hans Folk faldt for Overmagten. Da Kongen var falden, kvad Innstein:

Her saae jeg Alle
Een at fölge,
Lige kjække
Konninge - Sönnen;
Froe skal vi mödes,
Naar vi fare heden;
Ei er lettere
Liv end Döden.

Da kom de Halfs Kæmper, som havde været ved Skibet, til Kampen, og en stor Deel af dem maatte falde. Lige indtil Natten varede Kampen, og för Innstein da faldt, kvad han saalunde:

Hrok er falden
Med Hertugen,
Hin frækne Kæmpe,
Folkets Hövding;
Have vi Odin
Ondt at lönne,
Da han saadan Konning
Seiren röved'.

Jeg haver ude
Atten Somre
Fulgt hin Frækne,

Farvet Spydet;
Ikke vil jeg eie
Anden Hövding,
Om han end glædes ved Kamp,
Eller gammel vorde.

Her mon Innstein
Til Jorden synke,
Freidig ved Folkets
Förers Hoved.
Det skulle Kæmper
Kundbart gjöre,
At leende döde
Drotten Half.

14. Gunlöd gik om Natten hen paa Valpladsen at lede efter sine Sönner. Hun fandt Innstein död, men Utstein dödelig saaret; ligeledes Bard og Björn. Hun kjörte dem hjem til sin Gaard og lægede dem lönligen, og sendte dem siden sönder til Sverige. Björn og Bard droge til Kong Sölve, men Utstein drog til Danmark til sin Frænde Kong Eystein. Hrok hin Svarte havde mange store Saar. Han gik om Natten fra Striden, og kom til en fattig Bonde, som hed Skovkarl, og der blev han, til han fik sine Saar forbundne. Bonden förte ham nordpaa til Sogn

til hans Broder Geirmund Herse; hvor han lönligen blev helbredet, og drog om Hösten til Oplandene og österpaa til Gotland. Han kom til Kong Hake i Skaane, og var hos ham om Vinteren.

15. Utstein opholdt sig nu hos Kong Eystein. Ulf hin Röde hed Kong Eysteins Raadgiver. Han havde otte Sönner, og de vare alle fortrinlige Kæmper og tillige avindsyge. De havde et ondt Öie til Utstein, saa det kom til en Trætte imellem dem ved Drikkebordet. Aarsagen var fornemmelig, at Utstein tilforn havde fortalt om Kong Halfs Fald, og kvædet saalunde:

Det fryder mig
Mest i Sindet,
At ei er Asmund
Uden Fare;
Tre ere faldne,
Fosterbrödre,
Einefs Sönner*),
Men Een lever.

Utstein kvad, da Ulf vilde sætte sig i Ligning med ham og ophidsede ham:

*) Sökongens Sönner ɔ: vældige Sökrigere.

Op skal vi stande;
Ud skal vi gange,
Og de vældige
Vaaben ryste*),
Troer jeg med Hjelme,
Hid ere komne,
Til Dans Marker
Diser vore.

Ulf kvad:

Döde er' eders
Diser alle,
Held er nu flygtet
Fra Halfs Kæmper;
Drömte jeg i Morges,
At mine Sönner
Seier finge,
Hvor saa vi mödtes.

Utstein kvad:

Venter jeg mig Seier
Vistnok bedre,
End som Ulf vil
Önske Steiner;
Skulle I skjælve
I Skjoldes Möde,
Hovedet hugges,
Men Halsen rödnes.

---

*) eller: knuge.

Ulf kvad:

Monne dig overvinde
Ulfs Sönner:
Odd og Örnulf,
Atle hin Svarte,
Börk og Brynjulf,
Bune*) Haardföre**),
Röd hin Ramme†)
Og Reiner tillige††).

Utstein kvad:

Monne ei Stein
Eller Stare yttre
Angest ved at stride
Mod Ulfs Sönner;
Thi vel Broder min
I Mag kunde
Din Stympers
Stolthed dæmpe.

Tyktes det ei Hroker
Eller Halfdan
Pröve at nappes
Med Nidinger;
Da vi fire

---

*) Bue, B. **) Hardfari, B; Hardskafi, C.
†) ɔ: Stærke. ††) Om du pröve vil, B, C.

Falde lode
Otte Jarler
For Annis-Næs*).

Gange Ulfs Sönner
Ud at kæmpe,
Otte Drenge
Mod eet Hoved!
Ei vil Stein flygte,
Om end han haver
Noget færre
I Flok med sig.

Half, (drömte jeg
Hvor jeg sloges,)
Loved', hin frække Konning,
At han fölge mig vilde;
Har mig hin Gjæve været
God i Drömme,
Hvor vi Kampe
Holde skulde.

Da ginge Ulfs Sönner og Utstein ud og sloges. Han dræbte alle Ulfs Sönner, og gik siden ind for Kongen, og kvad:

---

*) Aunds-, Avnunds-Næs, B, et bekjendt Sted i det gamle Halogaland.

Nu er jeg indkommen
Ulf at sige,
At hans Sönner
Slagne ligge!
Nu gange, Eystein!
Om I ville,
Flere at friste
Fleners Sön*).

Eystein kvad:

Hindrer det sig selv
Ham at friste,
Halfs-Kæmper ere
Heltes Formænd;
Veed jeg dig være
Vist blandt Kæmper
Allertapprest,
Da du otte vogst.

Utstein kvad:

Alle skulde jeg,
Uden Möie,
Eysteins Sinder
Sönderhugge,
Om jeg nu saae
Sligt fornödent,

*) Spydenes Sön ɔ: Krigeren.

Eller om vi forhen
Fjender vare.

Magn*) lyster Ingen
Med mig at pröve,
Thi da jeg ung var
Min Alder bestemtes;
Haver jeg Hjerte
Haardt i Brystet,
Syssel i min Ungdom
Odin gav mig.

16. Hrok hin Svarte var hos Kong Hake. Kong Hakes Datter hed Brynhild. Til hende havde en Konge ved Navn Svend hin Seiersælle beilet; men Kong Hake nægtede ham hende. Svend gjorde da det Löfte, at vorde den Mands Bane, som ægtede Brynhild og ligeledes hendes Faders. Kong Hakes Jarl hed Hedin og hans Sön Vifil. Denne beilede til Brynhild, og hun blev ham lovet under den Betingelse, at han skulde værge Landet imod Svend. Hrok hin Svarte opholdt sig der ukjendt, og var i ingen Anseelse, men sad i Gjestesædet. Det traf sig nu en Dag, at Hirdmændene droge ud paa Dyre-

*) ɔ: Styrke.

jagt, men Kvinderne i Nöddeskoven. Brynhild Kongsdatter saae da en Mand staae ved en Eg. Hun hörte ham kvæde saalunde:

Sige vil nu Hamunds
Sön for eder,
Af hvad Æt vi
Brödre ere;
Var min Fader
Vældig Kæmpe,
Större Helt end
Hake eders.

Vilde Ingen
Ved Vifil lignes,
Om han end Hamunds
Hjorder vogted';
Saae jeg der ingen
Svinehyrde
Feigere om Hjerte
End Hjedins Arving.

Mig var Livet
Meget bedre,
Da hin herlige Konning
Half vi fulgte;
Lagde vi alle
Ledingsplaner,

Klang vore Vaaben
Vidt om Lande.

Hær af Helte
Hàvde vi alle,
Hvor saa hin snilde
Sögte Hæder;
Ginge vi igjennem,
Med graae Hjelme,
Ni fuldstore
Fosterlande.

Half saae jeg hugge
Med Hænder begge,
Skjold ei den Hersker
Havde for sig;
Finder ingen Mand,
Farer han end vide,
Höiere Hjerte
Og hugprudere.

Yitre Folk;
De som Intet vide;
At Halfs Raskhed
Röbede Daarskab;
Haleyers Konning
Kjendte ikke

Hvo som Daarskab
Ham tillægger.

Böd han ei ved Döden
Drenge sörge,
Og Angest-Ord
Ikke mæle;
Ingen hin Frækne
Fölge skulde,
Uden at han Kongens
Öde delte.

Skulde ei stönne,
Om end store Vunder
Finge i Kampen
Kongens Venner;
Eller Ulivssaar
Lade binde,
Inden ved Jævntid
Anden Dagen.

Böd han ei i Leding
Lænker bringes,
Eller Mands Kone
Meen at gjöres;
Böd han for Möen
Midler gives,

Favert Guld med
Faders Tykke,

Var' ei saa mange
Mænd paa Skuder,
At vi paa Flugten
For dem droge;
Om vi end Mandskab
Mindre havde,
Saa at elleve
Een kun mödte.

Havde vi alle
Held og Seier,
Hvor saa blev' hæved'
Hildes Skjolde;
Een har kun levet
Lige tapper,
Sigurd Konning
Fra Gjukes Sale *).

Mange vare
Mænd paa Skibe,
Gode og frække
Med selve Kongen;

*) Sigurd Fafnersbane.

Börk og Brynjulf,
Bölverk og Haké,
Eigil og Erling,
Aslaks Sönner.

Alle tyktes mig
Overgange
Hrok Broder min
Og Half Konning,
Styr og Steiner *),
Stærke baade,
Snarraadige
Sönner af Gunlöd;

Hring og Halfdan,
Helte **) begge,
Rette Dommere
Over Danafolket †),
Stare og Steingrim
Stuf ††) og Göte;
Finder du aldrig
Favrere Svende;

---

*) Steirar, A. **) I Originalen *Haukar.*
†) eller Dag hin Prude.
††) Styr.

Val og Hök
I Vikingsfærd,
Kjække baade,
Kongens Venner;
Faa mon som disse
Drottens Kæmper
Herlige skattes
I Hakes Rige.

Aldrig fandtes jeg
I Flok denne
Være fra min Æt
Vanslægtig;
Mig kaldte de
Af Mænd tapprest,
Thi vi hverandres
Hæder sögte.

Ondt bar Vemund
Som veie*) torde
Björn og Berse
For braven Hövding;
Fremmerste Fylking
Fulgte Kongen,
Medens ham Skjæbnen
Skaaned' Livet.

*) ɔ: dræbe

Naaed' ei den Alder
Som han burde,
Frækne Landdrot
For freidig Stordaad;
Vintre tolv var Kongen,
Da han Kamp begyndte,
Men da han döde
Tredive han var.

Sligt nöder mig
At sove lidet
Mange Nætter,
Og meget vaage,
At min Broder
Brænde skulde
Levende i Ild med
Ædlingens Kæmper.

Denne Dag mig hilsed'
Her i Verden
Mörkest af alle,
Som Mænd vide;
Mindes tykkes os
Alle siden,
At vi hulde Raad
Hylde burde.

Vilde al min
Anger lettes,
Om jeg Half Konning
Hevne kunde,
Saa at jeg Asmund
Selv med Sværd og
Blanken Daggert
Brystet klöved'.

Hevnet skal vorde
Half hin Tappre,
Thi hin frække Hövding
I Fred de svege,
Voldte Manddrab
Mordbegjerlig
Asmund Konning
I Uhelds Time.

Da skal vi pröve
Og pröves atter,
Naar Svend og jeg komme
I Kamp sammen,
Hvo der i Slaget
Seier fanger,
Hamunds Sön
Eller Hakes Kæmper.

Saa jeg tilsjunger
Smukke Kvinde,
At jeg til Brynhild
Beile monne,
Om jeg nu vidste,
At hun vilde
Elske Hrokr
Hamunds Sön.

Vente kunde jeg
Vise Drenge,
Tappre Helte,
Om vi traadte sammen;
Thi jeg fandt ei Mö
Mere kyndig
Paa hele Jorden
End Hakes Dotter.

Fandt jeg aldrig,
Foer jeg end vide,
Hugprudere Mö
End Hakes Dotter,
Hun er i Alt
Som jeg önske maa.

Her tykkes jeg nu
I Hakes Rige

Udstödt være
Af alle Slægter;
Gives Alle
Gjerne Sæde
Hælften övre
End Halfs Kæmper.

17. Kong Hakes Datter Brynhild fortalte sin Fader det hun havde hört, og sagde, at der maatte være kommen een af Halfs Kæmper. Men da Kongen fik dette at vide, förte han Hrok til en Plads i Höisædet, og behandlede ham med den störste Kærlighed. Hrok hin Svarte fik [derpaa] Kong Hakes Datter Brynhild tilægte. Om Vaaren derefter drog Hrok med sin Hær imod Svend hin Seiersælle, og det kom til et Slag imellem dem. Der faldt Svend, men Hrok kom tilbage med Seier til Kong Hake. Om Sommeren derefter havde Kong Sölve og Kong Hake og Hrok hin Svarte, og med ham Kong Eystein og Utstein, i Forening en Hær ude. De fore til Norge, holdt et Slag imod Kong Asmund, og fældte ham. Kong Half havde en Sön, der hed Hjör, som da var Konge over Hördeland. Hrok og Utstein vare længe derefter i Vikingsfærd, og vare meget navnkundige

Mænd. Hrok hin Svarte og Brynhild havde en Datter, ved Navn Gunlöd, Moder til Hromund Greipssön.

18. Kong Hjör Halfssön havde tilægte Hagny, en Datter af Kong Hake Hamundssön. Kong Hjör drog engang til Kongestevne. Imidlertid födte Hagny to Sönner, som vare sorte og meget stygge. Den ene blev kaldt Hamund, den anden Geirmund. Til samme Tid födte ogsaa en Trælkvinde en Sön, som fik Navnet Leif. Denne var meget skjön. Dronningen skiftede da Sönner med Trælkvinden, og förte nu Leif for Kongen. Kongen drog anden Gang bort i Leding. Da vare Drengene tre Vintre gamle. Leif forværredes med Alderen, men Hamund og Geirmund vare ordvise og meget store. Brage Skjald kom der efter Indbydelse. Det traf sig nu en Dag, at alle Karle droge til Skovs, men Kvinderne ud i Nöddeskoven, og der var Ingen i Hallen uden Brage, som sad i Höisædet, men Dronningen havde hyllet sig i Klæder, og holdt sig der saaledes skjult. Leif sad i Höisædet og legede med en Guldring, men Hamund og Geirmund, der laae i Halmen nede paa Gulvet, löb hen til Leif, og skubbede ham ud af Sædet, og tog alt

Guldet fra ham. Han gav sig da til at græde. Da stod Brage op, og gik hen, hvor Dronningen laa, og slog med en Stav paa hendes Klæder og kvad:

To ere [inde],
Troer jeg baade
Hamund og Geirmund
Hjörs Sönner være,
Men Leif den tredie
Lodhattas Sön,
Födte ei du
Den Sön Kvinde!

Siden skiftede Hagny atter Drengene med Trælkvinden. Men da Kong Hjör kom hjem, bar hun Svendene til ham, og sagde, at de vare hans Sönner. „Bær dem bort?" svarede Kongen, „ei saae jeg för sligt Heljarskinn *);" og begge bleve de siden kaldte saaledes. De bleve Mænd af sjælden Styrke, og en stor Æt paa Island nedstammer fra dem **). Thorer paa Espehol var Hamunds Sön. Fra ham nedstamme Esphelmingerne. Geirmund Heljarskinn tog Middelfjelds Strand i Breidefjord. Hans Datter var Yre, og fra hende nedstammer en stor Æt.

*) ɔ: Dödningehud.

**) Med Fortællingen om dem begynder Sturlunga Saga.

Fridthiof

hin Fræknes

Saga.

Det er Begyndelsen til denne Saga, at Kong Bele herskede over Sognefylke [i Norge]. Kongen havde tre Börn, to Sönner Helge og Halfdan og en Datter ved Navn Ingeborg. Ingeborg var en smuk Pige, og besad en ypperlig Forstand, og var den fortrinligste af Kongens Börn. Paa Kysten vestenfor Fjorden laa der en stor Gaard, som kaldtes Baldershage. Der var Fristed og et stort Gudehuus, og Stedet var omgivet med en höi Træmuur. Der vare mange Guder; dog dyrkedes Balder meest. Med saa stor Nidkærhed holdt hedenske Mænd dette Sted helligt, at ingen Skade der maatte tilföies enten Folk eller Fæ, og Karle der ei have noget Samkvem med Kvinder. Kongesædet hed Syrstrand, men paa hin Side Fjorden laa der en Gaard, som hed Framnæs. Der boede en Mand, ved Navn Thorstein Vikingssön. Hans Gaard laa ligeoverfor Kongesædet. Med sin Kone havde Thorstein en Sön, der hed Fridthjof,

som var den störste og stærkeste blandt Mænd og allerede tidlig i Ungdommen fremmelig i Idrætter; han blev kaldt *Fridthjof hin Frække* *). Han var saa vennesæl, at Alle önskede ham Held. Kongens Börn vare dengang unge, da [just] deres Moder döde. Der var da en god Bonde i Sogn ved Navn Hilding, som tilböd at ville opfostre Kongedatteren; og hos ham blev hun vel og omhyggeligen opfödt. Hun blev kaldt *Ingeborg hin Favre.* Ogsaa Fridthjof blev opfostret hos Hilding Bonde, og han og Kongedatteren vare saaledes Fostersödskende, og med ingen af disse to kunde andre Börn maale sig. Kong Beles rörlige Eiendomme begyndte meget at fradrages ham, da han nu blev gammel. Men Thorstein havde den tredie Deel af Riget at raade over, og Kongen havde af ham den största Bistand. Han gjorde hvert tredie Aar med stor Bekostning Gjestebud for Kongen, men de to Aar holdt Kongen Gjestebud for Thorstein. Helge Belessön blev tidlig en stor Offermand, og Folk holdt kun lidet af disse Brödre. Thorstein havde et Skib, som hed Ellida, der roedes af femten Mand

*) ɔ: hin Tappre.

paa hvert Bord. Det havde höie krumme Stavne, og var stærkt som et Havskib*). Bordet var beslaaet med Jern. Saa stærk var Fridthjof, at han roede Ellida i Forstavnen med to, tretten Alen lange, Aarer, men til hver af de andre Aarer maatte der to Mand. Da Fridthjof saaledes syntes at overgaae andre unge Mænd paa den Tid, og berömmedes mere end Kongesönnerne, bleve disse derover misundelige paa ham. Imidlertid faldt Kong Bele i en Sygdom, og da han stedse blev svagere og svagere, kaldte han sine Sönner til sig og tiltalte dem saalunde: „Denne Sot vil blive min Bane, men derom beder jeg eder, at I holde fast ved mine gamle prövede Venner; thi meget fattes eder i mine Tanker, baade i Hensyn til Raadslagning og Tapperhed, i Sammenligning med Thorstein og hans Sön Fridthjof. En Höi skulle I opkaste over mig." Derefter döde Bele. Siden blev Thorstein syg. Han talte da til Fridthjof: „Frænde!" sagde han, „det vil jeg bede dig, at du viser et föieligt Sind imod Kongesönnerne, thi det er tilbörligt for deres Værdigheds Skyld, uagtet jeg troer, at

*) ɔ: Skib med Dæk.

ogsaa du vil blive forfremmet. Jeg vil lade mig höie paa denne Side Fjorden nede ved Söen ligeoverfor Konning Beles Höi, og er det da let for os at raabe til hinanden imod tilstundende Begivenheder." Björn og Asmund hed Fridthjofs Fostbrödre; de vare store og stærke Mænd. Kort efter döde Thorstein, og han blev höiet der, hvor han för sin Död havde önsket det. Men Fridthjof tog Land og Lösöre efter ham.

2. Fridthjof blev den berömmeligste Mand, og holdt sig tapper i alle Manddoms Pröver. Han gjorde meest af sin Fostbroder Björn, men Asmund tjente dem begge. Skibet Ellida fik han som den bedste Kostbarhed efter sin Fader, og som den anden Kostbarhed en Guldring, hvis Lige ikke fandtes i Norge. Saa gavmild en Mand var Fridthjof, at de Fleste holdt ham for ei ringere Hædersmand end hine Brödre, paa Kongeværdigheden nær. Derfor fattede ogsaa disse Had og Fjendskab imod Fridthjof, og de fandt sig meget ilde i, at han overgik dem i Berömmelse. De fik en Formodning om, at deres Söster Ingeborg og Fridthjof havde fattet Kærlighed til hinanden. Det hændtes nu engang, at Kongerne skulde drage til Gildes

til Framnæs hos Fridthjof; og denne gjorde sig da al Umage for at beværte dem bedre, end de vare vante. Der var ogsaa Ingeborg, og hun og Fridthjof talte meget sammen. Kongedatteren sagde til ham: „Du har en god Guldring." „Sandt er det," sagde Fridthjof. Derefter drog Brödrene hjem, og deres Avind mod Fridthjof voxede. Kort Tid derefter blev Fridthjof meget tungsindig. Hans Fostbroder Björn spurgte ham om Aarsagen. „Jeg har stor Lyst," saa sagde han, „til at beile til Ingeborg, og skjöndt jeg er af ringere Værdighed end hendes Brödre, saa er jeg dog ei mindre mægtig." „Lader os gjöre saa!" svarede Björn. Siden drog Fridthjof med nogle Mænd til Brödrene. Kongerne sade paa [deres Faders] Höi. Fridthjof hilsede ydmygt paa dem, og bragte siden Frieriet paa Bane, at han beilede til deres Söster Ingeborg, Beles Datter. Hertil svarede Kongerne: „Det er meget uforstandigt at andrage saadan en Sag, at vi skulle gifte vor Söster til en Mand uden Værdighed; og derfor nægte vi det i alle Maader." „Da er mit Ærende snart afgjort," svarede Fridthjof, „men det skal jeg saalunde gjengjelde, at I aldrig herefter skulle erholde min Hjælp,

hvor höilig I end maa kunne trænge til den." De sagde, at derom bröde de sig kun lidet. Fridthjof drog dernæst hjem, og blev igjen munter.

5. En Konge hed Hring; han raadede over Hringerige, ligeledes i Norge. Han var en mægtig Fylkekonge og en brav Mand, men dengang allerede til Aarene. Han talte saalunde til sine Mænd: „Det har jeg spurgt, at Konning [Beles] Sönner have brudt deres Venskab med Fridthjof, som dog er den berömteste af Mænd. Nu vil jeg sende Mænd til disse Konninger, og byde dem det Vilkaar, at de skulle underkaste sig mit Herredömme og yde mig Skat, og om de ikke ville det, da vil jeg rykke med væbnet Magt imod dem, og ingen Vanskelighed vil det da have at seire over dem, thi hverken have de Styrke eller Forstand imod mig; men mig vil det være til megen Navnkundighed paa min gamle Alder at skaffe dem af Veien." Kong Hrings Afsendinge droge dernæst bort og kom til Sogn til Brödrene Helge og Halfdan, og tiltalte dem med disse Ord: „Konning Hring sender eder Bud, at I skulle sende ham Skat, ellers vil han hærje paa eders Rige." De svarede, at de ei vilde lære i deres unge Alder, hvad

de ei vilde kunne som gamle, nemlig at tjene ham med Vanære; „og skal nu samles [ved-bleve de] alt det Mandskab, som vi kunne faae." Og saa blev gjort, men da de syntes, at deres Mandskab blev kun lidet; sendte de Hilding til hans Fostersön Fridthjof, at han skulde bede ham at komme Kongerne til Hjælp. Fridthjof sad just ved Skakspil*), da Hilding kom og tiltalte ham med disse Ord: „Vore Konninger sende dig Hilsen, og ville have din Bistand til Kamp mod Konning Hring, der med Overmod og Uretfærdighed vil anfalde deres Rige." Fridthjof svarede ham intet, men sagde til Björn, som han spillede med: „Der er et ledigt Rum der, Fostbroder! din Brikke hist staaer blottet; dog behöver du ei derfor at forandre Trækket; thi jeg vil angribe**) den röde Brikke, og see, hvorledes den er garderet." Hilding sagde da atter: „Saa böd Konning Helge sige dig, Fridthjof! at du skal drage med paa dette Krigstog; ellers ville haarde Kaar forestaae dig, naar de komme tilbage." Da sagde Björn: „To Træk kan man her gjöre, Fostbroder!

*) i Originalen *hnefatafl*.
**) *eller:* rykke hen mod.

og paa en dobbelt Maade kan man redde sit Spil *). „Raadeligst vil det være," svarede Fridthjof, „först at angribe Næven **), og da ville begge Trækkene faae et godt Udfald." Anden Besked fik Hilding ikke paa sit Ærende, og han drog da hurtig tilbage til Kongerne, og berettede dem Fridthjofs Svar. De spurgte Hilding, hvorlunde han udtydede disse Ord. „Naar han talte om det ledige Rum," svarede Hilding, „da tænkte han paa Rum [eller Udsættelse af] denne Færd med eder; men naar han sagde, at han vilde angribe den röde Brikke, saa sigtede han til eders Söster Ingeborg; vogter hende derfor vel! Men da jeg truede ham med haarde Kaar af eder, da ansaae Björn det, som om der forestod to Vilkaar [eller dobbelt Angreb], men Fridthjof sagde, at Næven först skulde angribes, og dermed meente han Konning Hring." Siden beredte Kongerne sig, men lode först Ingeborg, og med hende otte Kvinder, före hen til Baldershage, og erklærede, at Fridthjof dog vel ikke skulde være saa dumdristig, at drage

*) eller: og to Maader ere der at spille sig ud derfra.

**) Originalens *hnefi* bemærker vel den Brikke, vi nu kalde Dronningen?

derhen at besöge hende, eftersom Ingen dristede sig til at vanhellige dette Sted. Men Brödrene droge sönder til Jæderen, og mödte Kong Hring i Sognesund. Kong Hring var meest vred over, at Brödrene havde udladt sig med, at det var dem en Skam at slaaes med en Mand, der var saa gammel, at han ei kunde komme til Hest uden Understöd.

4. Saasnart Kongerne vare borte, tog Fridthjof sine Stadsklæder, og satte den gode Guldring paa sin Haand. Siden gik Fostbrödrene ned til Söen og satte Ellida frem. Björn spurgte: „Hvorhen skulle vi nu styre, Fostbroder!" „Til Baldershage," svarede Fridthjof, „at more sig med Ingeborg." „Det er ei raadeligt," sagde Björn, „at fortörne Guderne imod sig." Fridthjof svarede: „Derpaa vil jeg dog vove, og jeg agter mere paa Ingeborgs Hyldest end Balders Vrede." Derefter roede de over Fjorden, og gik op til Baldershage og ind i Ingeborgs Kammer. Hun sad der med otte Möer; de vare ogsaa otte. Men da de kom der, var der overalt betrukket med Atlask og kostbare Tæpper. Ingeborg stod da op, og talte saa: „Hvi er du saa dristig, Fridthjof! at komme her uden mine Brödres Forlov, og saaledes fortörne Gu-

derne imod dig?" „Hvordan det end gaaer," svarede Fridthjof, „saa agtede jeg mere paa din Elskov end Gudernes Vrede." „Du skal her være velkommen," sagde Ingeborg, „ligesom ogsaa alle dine Mænd;" og hun gav ham derpaa Plads at sidde ved Siden af sig, og drak ham til med den bedste Viin, og saaledes sade de og fornöiede sig. Da saae Ingeborg den gode Ring paa hans Haand, og spurgte, om han eiede dette Klenodie. Fridthjof sagde, at det var hans egen. Hun roeste nu Ringen meget. „Give vil jeg dig Ringen," sagde Fridthjof, „om du lover mig, aldrig at lade den komme fra dig, men sende mig den, om du ei vil eie den længer; og hermed skulle vi give hinanden Troskabs Löfte. De trolovede saaledes hinanden og skiftede Ringe. Fridthjof var ofte i Baldershage om Natten, og der gik ingen Dag hen, at han jo kom did at more sig med Ingeborg.

5. Det staaer nu til at fortælle om Brödrene, at de mödte Kong Hring, men han havde talrigere Mandskab. Der gik da Mænd imellem dem, og sögte at forlige dem, saa at det ikke kom til nogen Ufred. Kong Hring sagde, at han vilde forliges paa Vilkaar, at Kongerne vilde underkaste sig ham og give

ham deres Söster Ingeborg hin Favre tillige-med Trediedelen af alle deres Eiendomme. Dette tilstode Kongerne; thi de saae, at de havde med stor Overmagt at gjöre; og Forliget blev nu sluttet med fast Aftale, og Bryl-luppet skulde staae i Sogn, naar Kong Hring kom, at hente sin Fæstekvinde. Brödrene droge nu hjem med deres Hær, og vare særdeles ilde tilfredse med det, der havde mödt dem. Da Fridthjof troede, at man snart kunde vente Brödrene hjem, talte han saa-lunde til Kongedatteren: „Vel og hæderlig have I modtaget os, og ikke have vi mærket vor Vært Balders Vrede; men naar I vide, at eders Konger ere komne hjem, breder da eders Lærreder over Disarsalen, thi den er den höieste Sal her paa Gaarden; og vi kunne da see det fra vor Gaard." Konge-datteren svarede: „Ei haver Nogen för eder vovet at gjöre dette, men vistnok have vi i eder modtaget Venner." Derpaa drog Frid-thjof hjem, men næste Morgen derefter gik han tidlig ud, og da han atter kom ind, kvad han denne Vise:

Vil jeg forkynde
Kæmper vore,
At det er ganske ude

Med Gammen-Reiser;
Skulle ei Skjoldmænd
Til Skibs fare,
Thi nu ere Bleer
Paa Bleg komne.

De gik nu ud, og saae, at hele Disarsalen var bedækket med blegede Lærreder. Da tog Björn til Orde: „Nu maae Kongerne være hjemkomne, og have vi nu kun kort Tid at sidde rolige i, og holder jeg det for raadeligt at samle Mandskab." Og saa blev gjort, og en Mængde Mænd samledes did. Brödrene spurgte snart Fridthjofs og Björns Foretagende og hans Mandskabs Styrke. Da sagde Kong Helge: „Et Under tykkes det mig, at Balder skulde taale enhver Forhaanelse af Fridthjof og hans Folk; nu skal der sendes Mænd til ham, for at faae at vide, hvad Forlig han vil byde os, eller skal man skaffe ham bort fra Landet; thi jeg seer ikke, at vi for Tiden have Styrke til at slaaes med dem." Hilding Fosterfader tilligemed Fridthjofs Venner frembare Kongernes Ærende for Fridthjof. De talte saalunde: „Det ville Kongerne have i Forlig af dig, Fridthjof! at du kræver Skat af Örkenöerne, hvilken ikke har været ydet siden Beles Död;

thi de behöve nu Penge, da de skulle bortgifte deres Söster Ingeborg med meget Lösöre." Hertil svarede Fridthjof: „Een Ting er der, som tilholder til Forlig imellem os, Höiagtelse for vore hedenfarne Frænder; men ingen Trofasthed ville disse Brödre vise os; dog vil jeg indgaae Forlig under den Betingelse, at alle vore Eiendomme skulle være i Fred, medens jeg er borte." Dette blev lovet og befæstet med Eder. Fridthjof beredte sig dernæst til Reisen, og udvalgte til sit Fölge tappre og stridbare Mænd. De vare atten tilsammen. Fridthjofs Mænd spurgte ham, om han ikke vilde drage först til Kong Helge og forlige sig med ham, og afbede sig Balders Vrede. „Nei!" svarede Fridthjof, „det Löfte vil jeg gjöre, at jeg skal ikke bede Konning Helge om Fred." Derefter gik han ombord paa Ellida, og de styrede ud af Sognefjord. Men da Fridthjof var dragen hjemmefra, talte Kong Halfdan saalunde til sin Broder: „Derved ville vi vise mere Kraft i vor Styrelse, om Fridthjof fik nogen Betaling for sit Brud; vi ville derfor brænde hans Gaard, og opvække mod ham og hans Mænd saadan en Storm, at de aldrig skulle trives. Helge sagde, at han

bifaldt hans Raad. Siden opbrændte de hele Gaarden Framnæs, og bortranede alt Godset. Derpaa sendte de Bud efter to Seidkoner Heide og Hamglame, og gave dem Penge, for at de skulde sende saa stort et Uveir over Fridthjof og hans Mænd, at de alle maatte omkomme i Havet. Disse anvendte nu alle Kræfter paa Seiden, og fore op paa Hjalet *) med Galder og Forgjörelse.

6. Men da Fridthjof og hans Folk kom ud af Sogn, da kom der et hvast Veir og stærk Storm over dem, Söen blev meget höi og stor, og Skibet skjöd en voldsom Fart, da det var en Haardtlöber. Da kvad Fridthjof denne Vise:

Lod jeg fra Sogn udsvömme
(Sörgende Mö vi forlode)
Bölgers begede Ganger
(I Baldershages Midte);
Frygteligt Havet fraader,
Fryd gid dog Möer eie,
De som os ville ynde,
Om Ellida end synker.

Björn sagde: „Det vilde være vel, om du nu havde noget andet at sysle, end at synge

*) Tryllehjalet.

om de Baldershage-Möer." „Ei vil det dog formindskes," svarede Fridthjof. Da dreve de nord til Sundet nær de Öer, som kaldes Solunder, og da var Veiret paa det haardeste. Da kvad Fridthjof:

Vældigt nu Söen svulner,
Slaaer imod Skyer Bölgen,
Det volder gamle Galdre,
Som gungrende Sögang vække;
Ei skal jeg mod Æger
I Uveir stride;
Kunne da Solunders Kyster,
Klædte med Is os skjærme.

Da lagde de ind under de Öer, som kaldes Solunder, og agtede at blive der; men aldrig saasnart havde de gjort det, för Veiret pludselig sagtnedes, og derfor vendte de om, og styrede ud fra Öen, og de fik nu bedre Forhaabning om deres Færd, thi de havde en Stund god Bör, men da det atter begyndte at kule op, kvad Fridthjof saalunde:

Det var för
Paa Framnæs,
Jeg roede til Enetale
Med Ingeborg;
Nu skal jeg seile
I svalt Veir,

Lade let for Vinden
Langdyret hoppe.

Og da de kom langt ud fra Land, da oprörtes Söen heftigen anden Gang, og der opstod en stor Storm med saa stærkt et Snefog, at man ikke kunde see fra den ene Stavn til den anden; men Söen slog over Skibet, saa at man stedse maatte öse. Da kvad Fridthjof:

Ikke Land vi öine,
Ere i Brændingen komne,
Frækne Fylkes-Drenge,
For det tryllede Uveir;
Og stande nu alle
(Ere Solunder svundne)
Atten Mand ved Ösning,
Som Ellida værge.

Björn sagde: „Den kommer til at pröve Alt, som vide farer." „Det er sandt, Fostbroder!" svarede Fridthjof og kvad:

Helge volder, at Vover
Voxe med skumklædte Rygge,
Det er ei som Brud hin blanke
I Baldershage vi kyssed';
Uligt mon mig elske
Ingeborg og Drotten,

Heller vilde jeg hende
Held for Elskov skylde.

„Det kan være," sagde Björn, „at hun under dig det bedre end nu, men nu maa man dog finde sig i dette." Fridthjof sagde, at nu havde man Leilighed til at pröve gode Hjælpere, endskjöndt der var behageligere i Baldershage. De lavede sig da mandigen til, thi der vare raske Mænd inden Borde, men Skibet var det bedste, som har været i de nordiske Lande. Fridthjof kvad derpaa en Vise:

Ikke Land vi öine,
Ere vester i Havet komne,
Tykkes mig Ægers Egne
Som kun Emmer jeg skued';
Suser Söens Brænding,
Svanevover sig taarne,
Voldsomt Ellida væltes
I en vanskelig Bölge.

Nu fik de store Bræksöer over dem, og de maatte alle staae i Öserummet. Fridthjof kvad:

Vældigt mig tildrikker Voven *);
Vil de klynke, om jeg skal synke

*) Originalens Ord *værin* kan ogsaa udlægges *Viven*.

I Svanebölgen, öster,
Der hvor Bleer laae paa Blegen.

„Troer du," sagde Björn, at de sognske Möer fælde mange Taarer over dig." „Det tænker jeg vist," var Fridthjofs Svar. Siden gik Söen saa huul, at den styrtede som en Fos ind i Skibet; men det hjalp, at Skibet var saa godt, og at der vare dygtige Folk inden Borde. Da kvad Björn denne Vise:

Det er ei som Enke
I for dig vil skjenke,
Ei som Brud hin væne
Bad [dig] til sig ene;
Salt, som vi maa döie
Svier mig i Öie,
Senestærke Arme
Sig i Bad nu varme.

„Det skader ikke," svarede Asmund, „at I komme til at bruge eders Arme, thi I havde ingen Medlidenhed med os, dengang vi gnede os i Öinene, da I stode saa tidlig op i Baldershage fordum." „Men hvi kvæder du ei, Asmund!" sagde Fridthjof. „Ei skal det fattes," svarede Asmund, og kvad denne Vise:

Her fik man Hastværk om Masten,
Haardt slog mod Skibet Söen,

Jeg maatte ene med otte
Indenbords arbeide;
Bedre var det til Buret
Brude Davre at före,
End Ellida öse
I usikker Bölge.

„Ei siger du mindre om din Hjælp end den er," sagde Fridthjof leende, „men dog slog du ind i Trælleætten, naar du vilde give dig af med at rette Mad an." Nu voxte Veiret paa ny, saa at de svære Havbölger, der bragede paa alle Sider mod Skibet, syntes dem, som vare paa det, mere at ligne store Bjerge og Fjeldspidser end Vover. Da kvad Fridthjof:

Sad jeg paa Bolster
I Baldershage,
Kvad jeg det jeg kunde
For Kongedottren;
Nu skal jeg [rastlös]
Rans Seng træde,
Men en Anden skal
Ingeborgs.

„Stor Kvide er nu for Haanden, Fostbroder!" sagde Björn, „og der er nu Fortvivlelse i dine Ord, og det er ilde for saa rask en Helt." „Hverken er det Fortvivlelse

eller Kvide," svarede Fridthjof, „om jeg end kvæder om vore Gammen-Reiser; men det kan hændes, at der oftere er talt om dem, end der gjöres fornödent, og de fleste Mennesker monne holde sig vissere Döden end Livet, om de ere saa komne ud som vi; dog skal jeg end svare dig Noget;" hvorpaa han kvad:

Det har Ödet mig ydet,
Ei fik du saadan Lykke,
Blandt Ungmöer otte
Ingeborg at omfavne;
Byttet har vi brændte Ringe
I Baldershage sammen,
Var da Vigle borte,
Vogter af Halfdans Lande.

„Man bör nu være tilfreds, Fostbroder!" sagde Björn, „med hvad der er skeet." Da kom der saa stor en Bræksö, at den rev Klamperne og begge Halsene *) löse, og kastede fire Mænd over Borde, der alle druknede. Saa kvad Fridthjof:

Brast nu baade Halse
For Bölgens Vælde,

*) Halse ɔ: de forreste Seilskjöd.

Sjunke Svende fire
I Söens Afgrund.

„Nu tykkes mig, at man kan vente," sagde Fridthjof, „at nogle af vore Mænd monne fare til Ran. Vi ville ikke tykkes skikkede til Sendefærd, naar vi komme did, uden vi berede os med Raskhed. Det tykkes mig godt, at hver Mand har noget Guld paa sig." Han sönderhug da den Ring, som han havde faaet af Ingeborg, deelte Stykkerne ud blandt sine Mænd, og kvad denne Vise:

Hugges skal Ring hin röde,
Som rige Halfdans
Fader fordum eied',
Förend os Æger favner;
Sees skal Guld paa Gjester,
Om gjeste vi skulle,
Midt i Ranas Sale,
Rige Kæmper det klæder.

Da sagde Björn: „Det er dog ikke saa vist, og man behöver endnu ikke at opgive Haabet. Baade Fridthjof og de Andre fandt nu, at Skibet skred stærkt frem, men de vidste ikke, hvorhen de kom, thi der lagde sig saadan en Mörke paa alle Sider af dem, forenet med Söstyrtning og Storm, Frost og Snefog og heftig Kulde, at de ikke kunde see fra den

ene Stavn til den anden. Da gik Fridthjof til Veirs, og sagde til sine Stalbrödre, da han atter kom ned: „Jeg saae et meget underligt Syn, thi en stor Hval lagde sig rundt omkring Skibet, og har jeg Formodning om, at vi maa være komne nær noget Land, og at den vil forhindre os at lande. Jeg tænker vist, at Konning Helge ei bereder venligen for os, og han har sikkert ikke sendt os en Venne-Sending; jeg seer to Koner paa Hvalens Ryg, og de opvække vist denne fjendtlige Storm med deres værste Seid og Galder; nu skulle vi sætte en Pröve paa, om vor Lykke eller deres Troldskab formaaer meest, og skulle I styre lige imod dem, men jeg skal med Knöpler prygle disse Uvætter;" og han kvad denne Vise:

Seer jeg Troldkoner
To paa Bölgen;
Dem haver Helge
Hid henskikket;
Dem skal snitte
Sönder i Midten
Ryggen Ellida,
Inden af Fart den skrider.

Det er fortalt, at Skibet Ellida havde den Egenskab, at det forstod Menneskers Tale.

Da sagde Björn: „Nu kunne vi see disse Bröders Ærlighed imod os;" og Björn sprang da til Styret, men Fridthjof greb en Fork, og sprang hen i Forstavnen, og kvad denne Vise:

Hil dig, Ellida!
Löb du paa Bölgen,
Bryd du i Troldkonen
Tænder og Pande,
Kinder og Kjæver
I Kone onde,
Fod eller begge
I fulen Troldhex.

Derpaa skjöd han Forken mod den ene Hamlöberske *), men Ellidas Forspids traf den andens Ryg, og saaledes brödes Ryggene i dem begge; men Hvalen dykkede under og svömmede bort, og de saae den aldrig siden. Da begyndte Veiret at sagtnes, men Skibet var nær ved at synke. Fridthjof raabte da til sine Mænd, og böd dem öse Skibet. Björn sagde: „Forgjæves er det at arbeide derpaa." „Vogt dig for Fortvivlelse, Fostbroder!" sagde Fridthjof, „og har det för været raske Mænds Sæd, at hjælpe til, saalænge de for-

*) ɔ: Troldkvinden, der havde paataget sig en fremmed Skikkelse eller Ham.

maaede, i hvad Udfaldet end skal blive."
Fridthjof kvad denne Vise:

[Skulle ei Drenge
Döden frygte],
Værer glade I
Gode Kæmper!
Det monne vide
Drömme mine,
At jeg eie skal
Ingeborg.

De öste da Skibet, og de vare nu komne nær Landet, men da kastede sig atter et Uveir imod dem. Fridthjof tog endnu to Aarer i Forstavnen, og roede paa det stærkeste med dem. Da klarede det op, og de saae nu, at de vare komne paa Höiden af Effiasund, og der landede de. Folkene vare da meget udmattede, men saa frækn var Fridthjof, at han bar otte Mand fra Söen, men Björn bar to og Asmund een. Da kvad Fridthjof:

Jeg bar op
Til Ildstedet
Drenge, trætte
Af Driveveiret;
Nu har jeg Seglet
Paa Sand flyttet,

Lette ei Havets Magter
At modstaae ere.

7. Angantyr var i Effia, da Fridthjof med sine Mænd der kom i Land. Det var hans Sæd, naar han drak, at en Mand skulde sidde ved Vinduet af hans Drikkestue, og see ud imod Vinden og holde Vagt. Han skulde drikke af Dyrehorn, og naar eet var tömt, var et andet fyldt for ham. Den Mand, som holdt Vagt, da Fridthjof kom i Land, hed Halvard. Da denne Halvard saae hine komme, kvad han:

Mænd seer jeg öse
I meget Uveir,
Sex paa Ellida,
Men syv ved Aarer;
Den hin stridhvasse
I Stavnen, ligner
Fridthjof frække,
Som fremad tvinger Aarer.

Og da han havde drukket Hornet ud, kastede han det ind igjennem Blæreruden, og sagde til den Kvinde, som gav ham Drikke:

Tag du af Gulvet;
Gangfavre Kvinde!
Hornet omvendt,
Har jeg det uddrukket;

Mænd seer jeg paa Sö,
Monne de Hjælp behöve,
Af Uveir trætte,
Inden de naae Havnen.

Jarlen hörte hvad Halvard kvad, og spurgte, hvad der var. Halvard sagde: „Her ere komne Mænd til Land, som ere meget udmattede, og troer jeg, at det er brave Helte; men saa djærv er den ene af dem, at han bærer de andre i Land. Da sagde Jarlen: „Ganger da ud, og tager hæderlig imod dem, om det er Fridthjof, min Ven Thorstein Herses Sön, som er berömt i alle Fuldkommenheder." Da tog en Mand, som hed Atle, og var en stor Viking, til Orde: „Nu skulle vi sætte et Forsög paa, hvad der er sagt, at Fridthjof har gjort det Löfte, at han skulde ikke bede Nogen förste om Fred." De vare ti tilsammen, alle onde og gjerrige Mænd, og ginge ofte Bærsærkegang. Da de nu kom til Fridthjof og hans Stalbrödre, grebe de til deres Vaaben, og Atle sagde: „Det er nu det bedste Fridthjof! at I vende eder imod os; thi naar Örne komme sammen, skulle de vende Nebbene mod hinanden. Nu raader jeg dig, Fridthjof! at holde dit Ord, og ei bede först om Fred." Fridthjof vendte sig imod dem og kvad:

I monne ei
Os kue mægte,
Angestfulde
Öskjægger!
Heller vil jeg færdes,
End om Fred bede,
Ene til Kamp mod
Eder ti.

Da kom Halvard til og sagde: „Det vil Jarlen, at I alle skulle være velkomne, og Ingen skal eder anfalde." „Det Tilbud tage vi gjerne imod," sagde Fridthjof, „men vare dog beredte til begge Dele." Derefter gik de mod Jarlen, og han tog vel imod Fridthjof og alle hans Mænd; og hos ham opholdt de sig om Vinteren, og bleve holdte i megen Ære af Jarlen. Han spurgte dem ofte om deres Færd, og kvad da Björn denne Vise:

Öste vi, medens
Over slog Bölgen,
Raske Svende,
Paa Sider begge,
I ti Dage
Og otte,
[Da Rans Möer
Matted' Söens Hest].

Jarlen sagde: „Meget nær har Helge gaaet eder, og der er ikke noget at vente af saadanne Konger, som til intet andet due end at ombringe Folk med Trolddomskonster." „Jeg veed," sagde Angantyr, „at det er dit Ærende hid, Fridthjof! at du er sendt at hente Skat, og derpaa skal jeg strax give dig Svar, at Konning Helge skal ingen Skat faae af mig, men du skal faae af mig Penge, saa mange du lyster, og kan du da kalde det Skat, om du vil, eller med en anden Benævnelse, om du heller vil det." Fridthjof sagde, at han vilde tage imod Pengene.

8. Nu skal der fortælles, hvad der skete i Norge, da Fridthjof var bortreist. Brödrene lode, som sagt, brænde hele Gaarden Framnæs. Men da hine Söstre vare i Færd med Seiden, drattede de ned af Seidhjallet, og Ryggene brækkedes i dem begge. Denne Höst kom Kong Hring nord til Sogn at holde sit Bryllup. Der blev nu holdt et anseligt Gilde, paa hvilket han drak Bryllup med Ingeborg. Engang sagde Kong Hring til Ingeborg: „Hveden har du faaet denne hin gode Ring, som du bærer paa din Haand?" Hun sagde, at hendes Fader havde eiet den. „Nei!" svarede han, „den har du faaet af

Fridthjof, og tag den strax af din Haand, thi ei skal du mangle Guld, naar du kommer til Alfheim." Da gav hun Helges Kone Ringen, og bad hende give Fridthjof den, naar han kom tilbage. Kong Hring drog siden hjem med sin Kone, og fattede stor Kærlighed til hende.

9. Om Vaaren derefter foer Fridthjof bort fra Örkenöerne, og han og Angantyr skiltes med Kærlighed. Halvard drog med Fridthjof. Men da de kom til Norge, spurgte de, at Fridthjofs Gaard var brændt. Og da Fridthjof kom til Framnæs, udbröd han: „Her er Boligen bleven sort, og her er ingen Spor af Venners Færd;" hvorpaa han kvad denne Vise:

Drak vi för
Paa Framnæs,
Frække Drenge,
Med Fader min;
Seer jeg nu vor Bolig
Brændt at være,
Har jeg Ædlinger
Ondt at lönne.

Da spurgte han sine Mænd til Raads, hvad Beslutning han skulde tage, men de bade ham selv at sörge derfor. Han sagde da, at han

vilde först af med Skatten. De roede derpaa over Fjorden op til Syrstrand. Da spurgte de, at Kongerne vare i Baldershage ved Disaoffret. Did gik nu Björn og Fridthjof op, og denne böd Halvard, Asmund og de Andre imidlertid at sönderhugge alle Skibe, baade store og smaae, som vare der i Nærheden. Saa gjorde de, men Fridthjof og Björn gik til Dörene i Baldershage. Fridthjof vilde gaae ind; Björn bad ham fare vaersom frem, men han vilde dog ene gaae ind. Han bad da Björn at blive udenfor, og holde Vagt imedens, og kvad:

Ene vil jeg gange
Ind i Gaarden,
Behöver jeg kun ringe Hær
For Herskere at möde;
Kaster Ild i
Konningers Gaard,
Om jeg kommer ei
I Kveld tilbage!

Björn sagde: „Det er vel kvædet.” Derpaa gik Fridthjof ind, og saae, at der kun vare faa Folk i Disarsalen. Kongerne vare da sysselsatte med Disaoffret, og sade ved Drikkebordet. Paa Gulvet var antændt en Ild, og deres Koner sade ved Ilden, og varmede

Guderne, men nogle smurte dem og törrede dem med en Dug. Fridthjof gik hen for Kong Helge og sagde: „Vil du nu tage imod Skatten?" og han svang med det samme Pungen, hvori Sölvet var, i Veiret, og slog ham den i Næsen, saa at to Tænder gik ud af hans Mund, og han daanede som han sad i Höisædet; men Halfdan greb i ham, saa at han ikke faldt i Ilden. Da kvad Fridthjof denne Vise:

Tag du mod Skatten,
Skjoldmænds Konning!
Med de forreste Tænder,
Om du fordrer ei mere;
Sölv er paa Bunden,
Af Sæk denne,
Det have Björn og jeg
Begge hentet.

Der vare kun faa Mennesker i Stuen, thi de drak paa et andet Sted. Da Fridthjof nu igjen gik ned ad Gulvet udefter, saae han den gode Ring paa Helges Kones Haand, da hun varmede Balder ved Ilden. Fridthjof greb fat i Ringen, men den sad fast paa Haanden, og han trak hende da langs ned ad Gulvet ud efter Dören, og Balder faldt ud i Ilden. Men Halfdans Kone greb hurtig fat i

hende, men da faldt ogsaa den Gud, som hun havde varmet, ud i Ilden, som nu slog i begge Guderne, der i Forveien vare smurte, og dernæst op i Taget, saa at Huset stod i lys Lue. Fridthjof fik dog Ringen, för han gik ud. Björn spurgte nu, hvad der var gaaet for sig, medens han var derinde; men Fridthjof holdt Ringen i Veiret, og kvad denne Vise:

Helge traf Hugget af Pungen,
Hilsed' den Nidingens Næse;
Haardt fra Höisædets Midte
Halfdans Broder nedfaldt;
Der maatte Balder brænde,
Bar jeg först dog Ringen,
Og fra Ildens Luer
Uden Frygt trak jeg Kvinden*).

Det siger man, at Fridthjof kastede Ildbrande i Taglægterne, saa at hele Salen stod i Lue, og kvad han da:

Stunde vi nu til Stranden,
Stort udrette vi siden;
Thi blaa Lue brager
I Baldershages Midte.

Efter det gik de ned til Söen.

---

*) egentlig Pölsen, eller den Krumme.

10. Saasnart Kong Helge kom til sig selv igjen, böd han strax sine Folk at drage hurtig efter Fridthjof, og dræbe ham med hele hans Fölge; sigende, at denne Mand havde forgjort sit Liv, da han ikke agtede noget helligt Sted. Huustroppen blev da blæst sammen, og da de kom ud af Salen, saae de, at den stod i lys Lue. Kong Halfdan ilede derhen med nogle af Folkene; men Helge drog efter Fridthjof og hans Mænd. Disse vare allerede komne ombord, og lode Skibene saa sagte vugge. Kong Helge og hans Folk fandt nu, at alle deres Skibe vare sönderhuggede, og de maatte da lægge ind til Land igjen, og mistede nogle Mænd. Kong Helge blev nu saa vred, at han rasede. Han spændte da sin Bue, og lagde en Piil paa Strengen, og agtede at skyde til Fridthjof; og dette gjorde han med saa stor en Styrke, at begge Buehalsene gik i Stykker. Men da Fridthjof saae det, greb han tvende Aarer paa Ellida, og trak dem saa fast, at de begge brödes, og kvad da denne Vise:

Kyste jeg ungen
Ingeborg,
Beles Dotter,
I Baldershage;

Saa skulle Aarer
Paa Ellida
Baade briste
Som Buen hisset.

Derefter luftede det op inde fra [Land] ud efter Fjorden. De heisede da Seilene op, og Skibet skred frem, og Fridthjof böd sine Folk, at de skulde mage det saa, at de ei skulde behöve at dvæle der længe. De seilede derpaa ud langs Sogn. Da kvad Fridthjof:

Ud fra Sogn vi seiled',
Saa vi droge fordum,
At i vor Odel spilled'
Ildens [bölgende] Luer;
Nu begynder Baal at brænde
I Baldershages Midte,
Vil jeg derfor vorde,
Veed jeg det, Gudulv kaldet.

Björn spurgte Fridthjof: „Hvad Beslutning skulle vi nu tage, Fostbroder?" „Ei vil jeg her blive i Norrig," sagde Fridthjof, „men jeg vil lære at kjende Krigsmænds Sæder, og fare i Viking." Siden randsagede de om Sommeren Öer og Udskjær, og forhvervede sig Gods og Berömmelse; men om Hösten styrede de til Örkenöerne, og An-

gantyr tog vel imod dem, og der dvælede de om Vinteren. Men da Fridthjof var dragen bort fra Norge, da holdt Kongerne et Thing, og gjorde Fridthjof landsforviist fra alle deres Lande, og lagde hele hans Eiendom under sig. Kong Halfdan tog Sæde paa Framnæs, og opbyggede atter en Gaard der, hvor den brændte havde staaet. Ogsaa istandsatte de igjen hele Baldershage, og det havde varet længe, inden Ilden blev slukket. Det tog Kong Helge sig meest nær, at Guderne vare brændte; og det blev en stor Bekostning, inden Baldershage var opbygget fuldkommen ligesom för. Kong Helge havde nu sit Sæde paa Syrstrand.

11. Fridthjof erhvervede sig meget Gods og Berömmelse, hvor han foer frem, han dræbte Ildgjerningsmænd og grusomme Vikinger, men Bönder og Kjöbmænd lod han fare i Fred; og blev han da paa ny kaldt *Fridthjof hin Frække.* Han havde nu skaffet sig en betydelig Hær af gode Mænd, og var bleven meget rig paa Lösöre. Men da Fridthjof havde været tre Aar i Viking, foer han österpaa, og lagde ind i Vigen. Da sagde han, at han vilde gaae i Land, men hans Folk skulde lægge sig i Leding om Vin-

teren; „thi jeg begynder at blive kjed af de idelige Ledingstoge," sagde han, „og vil jeg derfor drage til Opland, og besöge Konning Hring; men I skulle afhente mig her til Sommer, og vil jeg komme her den förste Sommerdag." „Denne Beslutning er ikke forstandig," sagde Björn, „dog kommer du til at raade. Jeg vilde hellere, at vi droge nordpaa til Sogn, og dræbte begge Kongerne Halfdan og Helge." „Det nytter til ingen Ting," svarede Fridthjof, „jeg vil hellere reise at besöge Konning Hring og Ingeborg." „Ugjerne," sagde Björn, giver jeg mit Minde til, at du vover dig ene i hans Vold, thi Hring er viis og klögtig, om han end er noget til Alders." „Heri vil jeg nu raade," sagde Fridthjof, „og skal du, Björn! imidlertid raade for Hæren." De gjorde som han böd, og Fridthjof drog til Opland om Hösten; thi han var nysgjerrig efter at være Öievidne til Kong Hrings og Ingeborgs Elskov. För han kom der, tog han over sine andre Klæder en stor Kofte, som var overalt laaden; i hver Haand bar han en Stok, og en Maske for Ansigtet, og gav sig saa gammelt et Udseende som muueligt. Siden traf han paa nogle Hirdsvende, förte kun et ringe Væsen, og spurgte: „Hvad ere

I?" Men de svarede: „Vi have hjemme i Streitaland paa Kongens Sæde." „Er Hring en mægtig Konning?" spurgte Oldingen. „Du forekommer os," svarede de, „som du maa være saa gammel, at du maa vel have Kundskab om, hvorlunde det har sig med Konning Hring i alle Henseender." Oldingen sagde, at han havde bekymret sig mere om Saltbrænderi end om Kongesæder. Derpaa drog han [med dem] hjem til Hallen, og gik, da det mörknedes, ind i Hallen, teede sig meget svag, og standsede ude ved Dören, og kastede Koftehætten over Hovedet for at skjule sig. Kong Hring sagde da til Ingeborg: „Der gik en Mand der ind i Hallen, som var langt större end andre Mænd." „Det er en uvigtig Tidende," svarede Dronningen. Kongen sagde da til den Mand, som vartede op ved Bordet: „Gak du og spörg, hvo den Mand med Koften er, hveden han kommer, og hvor han har sin Slægt." Svenden löb ned ad Gulvet til den Fremmede, og sagde: „Hvad hedder du Mand, hvor var du i Nat, og hvor har du din Slægt?" „Mange Spörgsmaale gjör du Svend," sagde Koftemanden, „men kan du ogsaa gjöre nogen Rede for det, om jeg end underretter dig herom?" Kofte-

manden sagde da: „Thjof *) hedder jeg; hos Ulv var jeg i Nat, men i Anger var jeg opfödt." Svenden löb for Kongen, og sagde ham den fremmede Mands Svar. Kongen sagde: „Du har fattet vel, Svend! Jeg veed, der er et Herred, som hedder Anger, men det kan dog ogsaa være, at det ikke er Manden saa let om Hjertet; og det maa være en viis Mand, og jeg synes særdeles vel om ham." Dronningen sagde: „Det er en underlig Skik, at du har Lyst til at tale saa meget med alle de Tiggere, som her komme, og hvad er han vel værd at tale med?" „Ei veed du det bedre end jeg," sagde Kongen; „jeg seer, han tænker mere end han taler, og seer sig meget om." Derpaa sendte Kongen en Mand efter ham, og Koftemanden gik ind for Kongen, meget nedböiet, og hilsede ham med svag Stemme. Kongen sagde: „Hvad hedder du?" Men den store Koftemand svarede, og kvad denne Vise:

Da hed jeg Fridthjof **),
Da jeg foer med Vikinger,

---

*) ɔ: Tyv.

**) De forskjellige Navne udlægges: Fredtyv, Hærtyv, Spydtyv, Kamptyv, Ötyv, Heltyv, Valtyv.

Men Herthjof,
Da jeg Möer bedröved',
Geirthjof, da jeg
Gaflokker kasted',
Gunthjof, da jeg
Gik i Kampen,
Eythjof, da jeg
Udskjær hærjed',
Helthjof, da jeg
Hænded' Smaabörn,
Valthjof, da jeg
Var over Andre;
Nu har jeg svömmet siden
Med Saltkarle,
Hjælp behövende,
För jeg hid henkom.

Kongen sagde: „Af meget har du Tyvsnavn taget; men hvor var du i Nat, og hvor er dit Hjem, [og hvor er du opfödt, og hvad bragte dig hid]?" Koftemanden svarede: „I Anger var jeg födt, [hos Ulv var jeg i Nat], min Hu bragte mig hid, men Hjem eier jeg intet." „Det kan være," svarede Kongen, „at du har været opfödt i Anger nogen Tid, men det kan dog ogsaa hændes, at du har været födt i Fred; i Skoven maa du have været i Nat, thi ingen Bonde er her i

Nærheden, som hedder Ulf; men naar du siger, at du har intet Hjem, saa kan det vel være, at det tykkes dig af ringe Værd imod den Hu, som bragte dig hid." Da sagde Ingeborg: „Far Thjof til et andet Herberge, eller dog ud i Gjestestuen!" Men Kongen sagde: „Jeg er nu saa gammel, at jeg kan her tildele Gjester Plads; tag du Fremmede din Kofte af, og sæt dig ved min Side!" „Du gaaer nu heelt i Barndom," sagde Dronningen, „at du giver Stavkarle Plads ved din Side." „Det skikker sig ikke heller," sagde Thjof, „og er det bedre, som Dronningen siger; thi jeg er mere vant til Saltbrænderi end til at sidde hos Hövdinger." „Gjör som jeg vil!" sagde Kongen, „thi jeg vil nu raade dennesinde." Thjof tog da Koften af sig, og var underneden ifört en mörkeblaa Kjortel, og havde den gode Ring paa sin Haand. Han havde et tykt Sölvbelte, i hvilket hang en stor Pung med blanke Sölvpenge. Et Sværd bar han ved sin Side, og en stor Skindhue havde han paa Hovedet, thi han var meget svagöiet, og laaden var han over hele Ansigtet. „Nu gaaer det i mine Tanker bedre," sagde Kongen, „og skal du, Dronning! före ham en god Kappe, som det kan anstaae

ham at bære." „Du skal raade; Herre!" svarede Dronningen, „men jeg gjör ikke meget af denne Thjof." Siden blev der givet ham en god Kappe, og da han havde taget den over sig, satte han sig i Höisædet hos Kongen. Dronningen blev blodröd, da hun saae den gode Ring, men dog vilde hun ikke samtale med ham. Kongen derimod var meget munter imod ham, og sagde: „En god Ring har du paa din Haand, og længe maa du have brændt Salt for den." „Det er hele min Fædrenearv," svarede han. „Det kan vel være," sagde Kongen, „at du eier mere end den, men faa Saltbrænderkarle troer jeg at være dig lige, om Alderdommen ikke blinder altfor meget mine Öine." Thjof var der om Vinteren, og havde det godt, og Alle tyktes vel om ham. Han var gjæv og mild mod Enhver. Dronningen talte kun lidet med ham, men Kongen omgikkes ham med særdeles Munterhed.

12. Nu fortæller man, at Kong Hring engang skulde drage til Gildes tilligemed sin Dronning og meget Folk. Da spurgte Kongen Thjof: „Hvad vil du, fare med os eller blive hjemme?" Han sagde, at han vilde hellere fare med. „Det synes jeg ogsaa bedst

om," sagde Kongen. Siden begave de sig paa Reisen, og det traf sig saa, at de skulde drage over en Sö. Da sagde Thjof til Kongen: „Usikker tykkes mig Isen, og det tykkes mig, at vi fare uforsigtig." „Ofte findes det," svarede Kongen, „at du advarer os vel." Lidt efter brast hele Isen. Thjof löb da til, og rykkede Vognen med Alt, hvad der var i den, til sig. Baade Kongen og Dronningen sade i Vognen. Det Hele rykkede Thjof op af Isen tilligemed Hestene, som vare spændte for Vognen. Da tog Kong Hring til Orde: „Det var et godt Tag, og ei vilde Fridthjof hin Frække stærkere have grebet fat, om han havde været her; saadanne kan man kalde frække Fölgesvende." De kom nu til Gildet, hvor der ikke forefaldt noget Mærkeligt. Kongen drog hjem med anselige Gaver. Nu forlöb Höivinteren, og da det alt lakkede ad Vaar, begyndte Veirliget at blive mildere, Skoven at grönnes, Græsset at spire frem, og Skibene at fare Landene imellem.

13. Det var nu en Dag, at Kongen talte til sine Hirdmænd saalunde: „Jeg vil, at I skulle fare ud i Skoven med mig i Dag, for at more os, og see Landets favre Udseende." Som sagt saa gjort, og en utallig Mængde

Mennesker strömmede med Kongen ud i Skoven. Det traf sig nu saa, at Kongen og Fridthjof vare begge sammen i Skoven fjernt fra andre Mennesker. Kongen sagde da, at han var noget tung, og vilde lægge sig til at sove. Thjof svarede: „Far hjem, Herre! thi Sligt anstaaer fornemme Mænd bedre hjemme end ude.” „Ei kan jeg det,” sagde Kongen. Derpaa lagde han sig, og sov haardt, og snorkede höit. Thjof sad nærved ham, og drog Sværdet ud af Skeden, og kastede det langt bort fra sig. Kort derefter satte Kongen sig op og sagde: „Var det ei saa, Fridthjof! at der kom dig meget i Hu, det du dog vel imodstod; og skal du derfor her have god Anseelse hos os. Jeg kjendte dig den förste Kvæld, da du kom i vor Hal, og ei skal du snart skilles fra os. Saa vil der ogsaa forestaae dig noget Stort.” „Vel og venligen have I modtaget os,” svarede Fridthjof, „men bort maa jeg nu snart; thi mine Folk komme om föie Tid mig imöde, som jeg forud har budet dem.” Siden rede de hjem fra Skoven, og kom da Kongens Huustrop til dem; og de droge derpaa hjem til Hallen, og drak vel [om Aftenen]. Det blev da aaben-

baret for Almuen, at Fridthjof hin Frække havde været der om Vinteren.

14. Det var en Morgen tidlig, at der bankedes paa Dören til den Hal, hvori Kongen og Dronningen og mange andre Folk sov. Kongen spurgte da, hvo der bankede paa Dören. Den, som var derude, sagde: „Her er Fridthjof; jeg er nu beredt til Bortreisen." Da blev Dören lukket op, og Fridthjof gik ind, og kvad denne Vise:

Tak skal du nu modtage,
Thi har du vel mig beværtet;
Rede jeg er til i Uveir
Aarer frem at svinge;
Mindes jeg Ingeborrig;
Medens vi leve begge,
Fare hun vel og fange
Fingerguld for Kysse!

Derpaa kastede han den gode Ring til Ingeborg, og lagde til, at hun skulde eie den. Kongen smilede ad denne Vise og sagde: „Saa falder det dog ud, at hun bliver bedre takket for Vinterherberget end jeg, uagtet hun dog ikke har viist sig venligere mod dig end jeg." Da sendte Kongen sin Tjenestemand, at hente Mad og Drikke, og sagde, at de skulde spise og drikke, för Fridthjof

drog bort. „Sid du ogsaa op," saa tiltalte han Dronningen, „og vær munter!" Hun sagde, at hun kunde ikke spise saa tidlig. „Vi skulle nu alle spise tilsammen," svarede Kong Hring. Og saa gjorde de, men da de havde drukket en Tid, tog Kong Hring saalunde til Orde: „Jeg önskede, Fridthjof! at du vilde blive her; thi mine Sönner ere endnu Börn, og jeg er gammel og ikke skikket til Landeværn, om Nogen med væbnet Magt anfalder dette Rige." Fridthjof svarede: „Hurtig maa jeg fare, Herre!" og kvad denne Vise:

Bo du, Hring Konning!
Rask og længe,
Överste Hersker
Under Jordskjödet!
Vogt, Hövding! vel
Viv og Lande.
Skulle vi Ingeborg
Aldrig træffes.

Da kvad Kong Hring:

Far du ei saa,
Fridthjof! heden,
Herligste af Helte!
I Huen mörk;
Dig vil jeg gjengjelde
Dine Gaver

Vist bedre end du
Venter selve.

Og end kvad han:

Giver jeg frækne
Fridthjof Kone
Og alle mine
Eiendomme.

Fridthjof faldt ham ind i Talen og kvad:

Vil jeg ei gives
Gaver disse,
Uden du, Drot!
Dödssot föler.

Kongen sagde: „Jeg vilde ei give dig det, uden jeg troede, at det var saa, og jeg er syg, og dig under jeg helst dette Giftermaal, thi du bærer Fortrin for alle Mænd i Norrig. Saa vil jeg og give dig Konningenavn, thi hendes Brödre ville ikke saa gjerne unde dig Værdighed og endnu mindre fæste dig en Kone end jeg." Fridthjof svarede: „Hav megen Tak, Herre! for eders Velgjerning, som er större end jeg ventede, men ei vil jeg have mere end Jarls Navn i Navnbod." Da gav Kong Hring med Haandslag Fridthjof Vælde over det Rige, som han havde styret, og tillige Jarlsnavn; og skulde Fridthjof raade [derover], indtil Kong Hrings Sönner vare

voxne til selv at styre deres Rige. Kong Hring laa i kort Tid, og da han döde, var der stor Sorg over ham i Riget. Derpaa blev en Höi opkastet over ham, og deri blev efter hans Befaling lagt meget Gods. Siden gjorde Fridthjof et anseligt Gilde, da hans Mænd kom dertil; og da blev paa eengang drukket Kong Hrings Arveöl og Ingeborgs og Fridthjofs Bryllup. Derefter styrede Fridthjof dette Rige, og holdtes for en ypperlig Mand. Han og Ingeborg havde mange Börn.

15. Kongerne i Sogn, Ingeborgs Brödre, spurgte denne Tidende, at Fridthjof havde faaet Kongevælde over Hringerige og havde ægtet deres Söster Ingeborg. Helge sagde da til sin Broder Halfdan, at dette var et stort Vidunder og Dristighed, at en Hersesön skulde ægte hende. De samlede da betydeligt Mandskab, og droge med det ud imod Hringerige, og agtede at dræbe Fridthjof, og lægge hele Riget under sig. Men da Fridthjof fik dette at vide, samlede han en Hær, og talte saalunde til Dronningen: „En ny Ufred er kommen i vort Rige, men i hvordan den end vil löbe af, vil vi ei see nogen vred Mine af eder." Hun svarede; „Saavidt er det nu kommet, at vi maa lade dig være

den höieste." Björn var da kommen östenfra Fridthjof til Hjælp. Siden rykkede de frem til Kamp; og det var endnu ligesom för, at Fridthjof var fremmerst i Kampens Hede. Han og Kong Helge kom til at skifte Hug, og Fridthjof tildelte ham Banesaar. Da lod Fridthjof et Fredskjold holde i Veiret, og Kampen standsedes. Fridthjof sagde da til Kong Halfdan: „To store Vilkaar ere dig nu for Haanden. Det ene, at du lægger Alt i min Vold, det andet, at du bliver dræbt ligesom din Broder; thi det synes nu, at jeg har bedre Sag end I." Da valgte Kong Halfdan, at lægge sig og sit Rige under Fridthjof. Fridthjof tog da Herredömme over Sognefylke, saa at Halfdan skulde være hans Herse i Sogn, og yde Fridthjof Skat, saalænge han styrede Hringerige. Der blev da givet Fridthjof Kongenavn over Sognefylke, fra den Tid, da han overgav Hringerige til Kong Hrings Sönner; og derefter underlagde han sig Hördeland. Han havde med Ingeborg to Sönner Gunthjof og Hunthjof, som bleve drabelige Mænd. Og ender her nu Sagaen om Fridthjof hin Frækne.

Sögubrot.

Saga - Brudstykke

[om nogle gamle Konger i Danmark og Sverige: Ivar Vidfadme, Hrörik, Helge hin Hvasse, Harald Hildetand tilligemed Bravalle - Slaget og Noget om Sigurd Hring, eftersom det findes skrevet paa nogle forrevne Smudsblade.

Om Helge hin Hvasses Frier - Reise til Aude hin Grundrige, Ivar Vidfadmes Datter i Sverige og Ivars Svar.

Audes Ord til sin Fader, som med List fremförte Helges Andragende].

(Begyndelsen mangler).

Kongen svarede: „Jeg seer, at det er fornödent ved denne Frier - Sag, at man saa meget som mueligt holder den skjult; thi det var för Kongedöttres Sæd, at lade tre eller flere Beilere komme, og ikke just tage den förste; og der ere flere veldannede Konger til énd Helge." „Det er kun for Skins Skyld."

svarede Aude: „at du spörger mig om min Villie i denne Sag; thi jeg veed, at du har forud fast besluttet, at det skal gaae anderledes end efter min Villie; og det er ei sandsynligt, at du vil unde mig saa godt et Giftermaal, thi Andet har du vistnok bestemt mig." Kongen stod op og svarede: „Det var et sandt Ord, du der talte; aldrig skal du faae Konning Helge, og det saameget mindre, jo större Attraa du har til ham." Han gik derpaa til Kong Helge, og sagde, at han havde forestillet denne Sag for sin Datter, og lagde til, at han havde gjort sig al Flid derfor, men hendes Svar forekom ham desto ugunstigere, jo længere de talte derom; ja saa stort var endog hendes Overmod, at hun erklærede reent ud, at der var ingen Kongesön, som hun tyktes fornem nok for hende. Midlertid vilde han dog endnu engang tale Sagen paa hans Vegne, men for dennesinde nyttede det ikke. Helge drog da hjem; og hans Broder Hrörik spurgte snart, hvad der var skeet. Ogsaa Hrörik blev tilskyndet af sine Venner til at gifte sig, og da han selv fandt Lyst dertil, raadede de ham at beile til Kong Ivars Datter; thi Ivar var den berömteste Konge paa den Tid. Da han nu

meente, at han ikke kunde vente at gjöre en saadan Lykke, som hans Broder, der i enhver Henseende var fortrinligere, alt var gaaet glip af; opmuntrede de ham ved at sige, at han ikke vilde naae nogen höi Lykke, om han ei attraaede den, og [föiede de til] det var ham ingen Skam, om Kvinden end blev ham nægtet. Han fremförte da Sagen for sin Broder, og spurgte ham til Raads. Denne sagde, at da kunde man sige, han havde Lykken med sig, om han fik hende, og at den kunde prise sig heldig, i hvo det end var, der fik hende tilægte. Nu bad da Hrörik Helge om at drage hen, og beile til Kvinden for ham. Denne lovede at drage, men sagde, at han dog ikke ventede, at det vilde nytte mere end för. Helge drog til Sverige til Kong Ivar, og blev der vel imodtagen ligesom för. Han havde ikke været der lang Tid, för han foredrog Sagen, og beilede til Aude paa sin Broders Vegne. Kongen vilde neppe svare derpaa, men sagde, at det var et uforstandigt Andragende, og at man ikke kunde gjöre sig noget Haab derom; „og det undrer jeg mig over," lagde han til, „at du farer med det Ærende; da hun ikke vilde ægte eder, hvi skulde hun da ville ægte Een, der er langt

mindre berömt." Helge sagde, at hans Broder i ingen Henseende var mindre berömt end han, men at Aarsagen til, at han ikke var saa navnkundig, og at der ikke gik saa mange Sagn om han, var, at han stedse opholdt sig hjemme i Riget; og han bad nu Kongen fremföre Sagen for Aude. Denne udlod sig med, at han var uvillig dertil, og sagde, at han vidste, at hendes Svar vilde falde slet ud nu som för. Anden Dagen efter kaldte han sin Datter til sig til en Enetale, og sagde, at Kong Helge var kommen der, og beilede til hende paa sin Broders Vegne, og at han önskede at vide hendes Svar paa denne Sag. Hun svarede, at hun ikke kunde optage dette Andragende saa vel som det forrige, thi ikke vilde hun i den Grad beskæmme Helge, at hun giftede sig med hans Broder Hrörik. „Dine Svar ere ikke værd at agte paa," sagde Kongen, „og ikke veed jeg, hvad Beslutning du har i Henseende til Ægteskab, da du siger nei til hver Konning, som beiler til dig. Jeg troer, at du bliver os snart ustyrlig, da du ikke vil fölge vort Raad." „Det gjöres ei nödig denne Gang meer end för," svarede hun, „at tale til mig om Giftermaal, da du jo forud har fast besluttet, med hvem jeg skal

giftes, og det kan ogsaa ganske være det samme, hvad enten jeg bliver givet til Hrörik eller en anden Mand, da dog et slet Giftermaal vil falde i min Lod, naar du skal bestemme det." Kongen gik nu bort, og traf Helge, som spurgte, om Udfaldet paa hans Ærende did. Kongen svarede, at han i sine Tanker om sin Datter havde taget ganske feil. „Det Ord gaaer," sagde han, „at min Dotter er den viseste af Kvinder, men nu seer jeg, at hun maa være den störste Taabe; thi ellers kunde hun ikke have baaret sig saaledes ad, at sige nei til saadan en Konning som dig; men da jeg nu finder [hendes Svar mere föielige] for Hrörik, tykkes det mig bedst, at det gaaer hende efter hendes Villie;" og de sluttede denne Underhandling saa, at han lovede Hrörik sin Datter. Da hun nu var færdig, droge de deres Vei, og da de kom ud af Sverige, talte de indbyrdes om, hvorledes denne Sag var gaaet, og hvad Kong Ivar havde talt for enhver af dem. De kom nu hjem til Riget til Sjæland. Da Hrörik fik det at vide, lod han sende Heste og meget Mandskab imod dem. Han lod anrette til et Gilde, og paa dette Gilde ægtede han Aude. Helge opholdt sig

hjemme i Sjæland den Vinter; men Sommeren derpaa drog han i Leding, som han pleiede. Hrörik havde en Sön ved sin Kone, og han hed Harald; han havde det Særkjende, at hans Fortænder vare store og guldfarvede; stor og skjön var han af Udseende, og da han var tre Vintre gammel, var han saa stor som en ti Aars Dreng.

Helge hin Hvasses Drab.

2. Det hændte sig en Sommer, at Kong Ivar kom med sin Flode seilende östen fra Sverige, og agtede sig til Reidgoteland. Han lagde da med hele Hæren ind under Sjæland, og sendte Bud til sin Svigersön Hrörik, at han skulde komme til ham. Kongen fortalte sin Kone Aude det. Hun spurgte da, om han agtede at drage til sin Svigerfader, og byde ham op i Land til Gjestebud. Og da Kong Hrörik om Aftenen vilde gaae til Sengs, havde Aude ladet oprede midt paa Gulvet en ny Seng med nye Klæder, og böd Kongen at sove deri, og lægge Mærke til, hvad han drömte, og sige hende det om Morgenen. Selv sov hun ene i en anden Seng. Og om Morgenen kom Aude hen til ham, og spurgte om hans Dröm. „Jeg drömte," sagde han, „at jeg

var stædt nær en Skov, hvorved der laa en jævn og faver Slette; og der saae jeg en Hjort staae paa Sletten. Da löb der en Leopard fra Skoven, og tyktes mig dens Man, som Guld at see til, og Hjorten stak Hornene under Dyrets Bov, saa det faldt dödt ned. Dernæst saae jeg en stor flyvende Drage, der flöi derhen hvor Hjorten laa, hvilken den strax greb fat i sine Klöer og söndersled. Derefter saae jeg en Björninde, og med den fulgte en Unge, som Dragen vilde tage, men Björninden, værgede den, og da vaagnede jeg." „Det er en betydningsfuld Dröm," sagde hun, „og vaer du dig for min Fader Konning Ivar, at han ei sviger dig, naar du kommer til ham; thi der har du seet Kongers Fylgjer at holde Kamp; og vilde jeg önske, at du ikke selv var den Hjort, som du drömte om, thi det Hele passer dog bedst paa dig. Den samme Dag drog han med mange Mænd til Kong Ivar, og gik ombord paa Kongeskibet og hen for Löftningen, og hilsede Kong Ivar. Men denne svarede Intet, og lod som han saae ham ikke. Da sagde Hrörik, at han havde ladet berede et Gjestebud for ham, og vilde byde ham til sig. Kongen svarede med de Ord, at han

ilde havde bortgiftet sin Datter, og at det ikke var at undres over, om hun havde opført sig slet imod ham. Han svarede, og sagde, at han var vel fornöiet med Giftermaalet, og at hun heller ikke var ilde tilfreds dermed. Da svarede Kongen med Vrede, og sagde, at han ikke var nöie underrettet om, hvorledes Helge og Aude förte sig op imod ham, uagtet det dog var i hver Mands Mund, at Harald var Kong Helges Sön, og Drengen lignede ham ogsaa aldeles. Han sagde nu, at han var kommen, for at lade ham vide denne Svig, eftersom han ikke syntes om, at de skulde have hende begge; „og heller vil jeg," [föiede han til] „at du giver hende til din Broder, end at det gaaer saaledes længere, uden at du hevner det." Hrörik sagde, at han ikke havde hört det, men at han for ingen Ting vilde miste sin Kone, og han bad derfor Kong Ivar at give ham Raad; men denne sagde, at han ikke kunde raade ham paa anden Viis, end at han skulde dræbe Helge, eftersom det aldrig för vilde blive godt imellem dem. Hvis han ikke vilde det, da skulde han overlade Helge Kvinden, og han tilföiede, at det var usömmeligt, at det gik saa. Hrörik sagde, at han

aldrig vilde miste Kvinden, og heller vilde han tage Hevn. Han red derpaá bort med sine Mænd, men Kongen foer syd til Reidgoteland. Om Hösten da Helge kom hjem, var Hrörik saa sörgmodig, at intet Menneske kunde faae et Ord af ham, men Aude lod anrette et kosteligt Gilde for ham. Paa dette Gilde anstilledes mange Slags Lege, og det tyktes nu Helge stor Skade, at hans Broder var saa sörgmodig, thi bad han ham at lege med sig; men han sagde, at han ikke kunde lege, som Sagerne nu stode. Han bad ham da at være munter; „Lader os tage vore Heste," sagde han, „og ride i Turnering, som vi pleie!" Da sprang Hrörik op, gik tavs til sine Mænd, tog sine Vaaben, Hjelm og Brynje, Sværd og Spyd, og red ud. De andre Mænd rede efter med Turneerstænger. Hans Broder Helge kom nu imod ham med en Turneerstang, men da stak Hrörik ham under Armen igjennem med Spydet, og han faldt död ned af Hesten. Nu rede alle de, som vare nærværende til, og spurgte, hvi han havde bedrevet denne onde Gjerning. Han sagde, at han havde tilstrækkelig Grund dertil, da han havde forvist spurgt, at Helge havde beskæmmet hans Kone. Alle benæg-

tede det, og sagde; at det var en stor Lögn. Og da Aude spurgte dette, sagde hun, at hun vidste, at det var hendes Faders Raad, og at alt hvad han agtede, ikke endnu var skeet, men dog snart vilde vise sig. Hun tog da sin Sön Harald, og red bort med mange Mænd, men Hrörik drog paa Gjesteri, som han pleiede. Kort Tid derefter kom Kong Ivar tilbage söndenfra. Og da Hrörik spurgte dette, red han imod ham. Men da Kong Ivar fik at vide, at Helge var dræbt, sagde han, at dette var et stort Nidingsværk, og han böd sit Mandskab hurtig at væbne sig, og hevne hans Ven Helge. Da han nu spurgte, at Hrörik agtede at besöge ham, beredte han sit Mandskab til Kamp. De droge derpaa op i Land og ind i en Skov, som laa paa den Vei, ad hvilken man kunde vente, at Hrörik vilde fare, naar han drog derned. Da denne nu kom ned til Söen, gik Kong Ivar selv i Land med det Mandskab, som var tilbage ved Skibene, og lod sætte sit Banner op, og gik imod Hrörik. Og da de, som vare i Skoven, hörte Kong Ivars Lure gjalde, löb de ud af Skoven efter Hrörik og hans Hær, og da de kom til dem, sloges de; og der faldt Hrörik og hele hans Hær. Da fordrede Kong Ivar, at Riget

skulde overgives til hans Bestyrelse, og alle de, som vare nærmest, underkastede sig ham. Kort derefter kom hans Datter Aude hin Grundrige oppe fra Landet med al den Hær, som hun havde kunnet faae samlet. Og eftersom Kong Ivar ikke havde saa stor en Hær, at han kunde indlade sig i Slag med Landshæren dennesinde, foer han bort til Sverige. Samme Vinter samlede Aude til sig alt det Guld og kostbare Sager, som hun kunde faae i det Rige, som Kong Hrörik havde eiet, og sendte det til Eygoteland; og saasnart det vaaredes, begav hun sig paa Reisen, og havde sin Sön Harald med sig. Ogsaa mange Stormænd droge med hende; og hun havde med sig alt det Gods, som hun kunde före. Hun drog först til Eygoteland og siden öster til Garderige. Derover herskede til den Tid en Konge, som hed Radbard. Han tog vel imod hende og hendes Folk, og böd hende og hele hendes Mandskab at opholde sig hos ham, og nyde god Behandling i hans Land. Dette Tilbud modtog hun. Kong Ivar underlagde sig hele det Rige, som Brödrene havde eiet. Men Kong Radbard beilede til Aude, og eftersom hun var landflygtig fra Sjæland med sin Sön, syn-

tes hun, at hun kunde behöve nogen Stötte, som kunde være hendes Sön til Hjælp, naar han voxte op; og efterdi Radbard var en mægtig Konge, giftede hun sig med ham efter Haralds Raad, men Kong Ivar blev ikke spurgt derom.

Kong Ivars Endeligt.

3. Og da Kong Ivar spurgte denne Tidende, at Aude var gift, tyktes det ham, at det var forunderlig dumdristigt af Kong Radbard, at ægte hende uden hans Forlov. Han samlede derfor en stor Hær over hele sit Rige Sverige og Danmark, og saa stor en Flode fik han samlet, at man ikke kunde tælle, hvor mange Skibe han havde. Med denne Flode styrede han Færden til Oster-Rige *) imod Kong Radbard, og sagde, at han vilde ödelægge og brænde hele hans Rige. Kong Ivar var da meget gammel. Og da han kom med Floden öster i Karialabotn **), og agtede at gaae op fra Skibene med Hæren, der hvor Kong Radbards Rige begyndte, skete det en Nat, da Kongen sov i Löftningen paa sin

---

*) Österleden ɔ: Östersöens östlige Kystlande.

**) ɔ: den finske Bugt.

Drage, at [det syntes ham som] der langt ude fra Havet kom flyvende en stor Drage, hvis Farve var guul som Guld, og det funklede af den imod Himlen, som om Gnister flöi fra en Esse, saa at Lys opgik over alle omliggende Lande; og efter den flöi der saa stor en Skare af Fugle, at det forekom ham, som alle nordiske Landes Fugle der vare samlede. Og da saae han paa et andet Sted, at der trak en stor Sky op fra Nordost, med hvilken der fulgte saa megen Regn og hvast Veir, at det forekom ham, som alle Skovene og alt Landet flöd i det Vand, som regnede ned. Dermed fulgte ogsaa Torden og Lynild. Og da den store Drage flöi fra Söen i Land, da kom Regnen og Uveiret med saa stort et Mörke imod den, at han dernæst ikke mere kunde see enten Dragen eller Fuglene, men hörte dog stort Gny af Tordenen og Uveiret; og det gik saa sönder og vester over Landet og saa vide, som hans Rige strakte sig. Og da tyktes han see derhen, hvor Skibene vare, og de vare alle blevne til Hvaler, og löb ude i Havet. Og derpaa vaagnede han, og han lod sin Fosterfader Hörd kalde, fortalte ham Drömmen og bad ham udlægge den. Hörd sagde, at han nu var for gammel

til at udlægge Drömme. Han stod da oppe paa en Klippe ovenfor Bryggens Ende, men Kongen laa i Löftningen, og lösnede Teltskjödene, medens de talte sammen. Kongen var meget tungsindig og sagde: „Gak her ud paa Skibet og raad min Dröm!" Hörd sagde, at han ikke vilde gaae derud; „og behöver jeg ikke at raade din Dröm," lagde han til, „selv kan du vide, hvad den har at betyde; og det kan man snarest vente, at der vil kun gaae kort Tid hen, inden Rigerne Sverige og Danmark ville undergaae en Forandring, og er der nu kommen dödvarslende Herskelyst over dig, i det du vil underkaste dig alle Riger. Men du veedst ikke, at det Modsatte vil indtræffe, at du skal döe, og dine Fjender skulle faae Riget." Kongen sagde: „Gak hid og siig din onde Spaadom!" Hörd svarede*):

Her vil jeg stande,
Og heden tale.

Kongen sagde: „Hvo var Halfdan Snilde blandt Aser?" Hörd svarede:

*) Kun noget af det, som her er udtrykt i Vers, er i Originalen Vers, men i det Övrige gjenkjender man dog Versene paa de tilbageblevne Bogstavrim.

Han var blandt Aser
Balder, livem alle
Guder begræd,
Og dig ulig.

„Vel taler du," sagde Kongen, „kom hid og forkynd Tidender!" Hörd svarede:

Her vil jeg stande,
Og heden tale.

Kongen spurgte: „Hvo var Hrörik blandt Aser?" Hörd svarede:

Han var Hæner,
Frygtsomst blandt Aser,
Fjendsk dog mod dig.

„Hvo var Helge hin Hvasse blandt Aser?" spurgte Kongen. Hörd svarede:

Han var Hermod,
I Huen bedst,
Og dig til Skade.

Kongen sagde: „Hvo var Gudröd blandt Aser?" Hörd svarede:

Heimdal var han,
Hoved dummest
Af Aser alle,
Ond dog mod dig.

Kongen sagde: „Hvo er jeg blandt Aser?" Hörd svarede:

Mon du være
Hin værste Slange,
Som Mænd kalde
Midgardsormen.

Kongen svarede meget vred: „Om du siger mig min forestaaende Död, da siger jeg dig, at du skal ikke leve længer, thi jeg har dig i Sigte, hvor du stander, din opblæste Thusse! Saa faer du nu nær Midgardsormen, og lader os pröve os!" Da sprang Kongen op fra Löftningen, og han var saa vred, at han löb ud gjennem Teltskjödene, men Hörd styrtede sig fra Bjerget og ud i Söen. Og det saae de Mænd, som holdt Vagt paa Kongeskibet; og aldrig mere saae de enten Kongen eller Hörd, thi ingen af dem kom op siden. Efter denne Tildragelse, blev Hæren blæst til Landgang at holde Thing. Denne Tidende spurgtes nu over hele Hæren, at Kongen var död, og man raadslog nu om, hvad man skulde gjöre med denne store Hær. Det syntes dem, at de ingen Aarsag havde til Strid med Kong Radbard, men at, da nu Kong Ivar var död, skulde enhver fare hjem, saa snart de fik god Bör. Den Beslutning blev altsaa tagen, at Ledingen skulde være hævet, og enhver skulde seile hjem til sit Land.

Men da Kong Radbard spurgte dette, satte han sin Stifsön Harald over Hæren. Harald foer da med Hæren til Sjæland, og der blev han tagen til Konge. Dernæst drog han til Skaane til det Rige, som hans Mödrene-Frænder havde eiet, og han blev der vel imodtagen, og styrket med Mandskab. Derpaa drog han op i Sverige, og underlagde sig hele Sverige og Jotland, som hans Morfader Ivar havde eiet. Han indsatte igjen mange Fylkes-Konger, hvem forhen deres Riger af Kong Ivar vare fratagne. Kong Harald styrede Landet med Virksomhed og Kraft i den förste Deel af sine Dage. Formedelst hans Ungdom syntes Mange, hvem Rigerne vare fratagne af Kong Ivar eller Kong Ingjald, at det nu var en let Sag, at tage deres Fædrenearv tilbage.

Om Harald Hildetand og hans Rige.

4. Harald var femten Vintre gammel, da han blev udnævnt til Konge, og eftersom hans Venner vidste, at han formedelst sin Ungdom vilde blive udsat for mange fjendtlige Overfald, tog man det Raad, at anrette en stor Seid; og der blev da seidet for Kong Harald, saa Jern ikke kunde bide paa ham. Og fra den Tid brugte han aldrig Dæknings-

vaaben i Kampen; og dog fæstede intet Vaaben paa ham. Han blev snart en stor Kriger, og holdt saa mange Slag, at der var ingen Mand i hans Æt, som har havt saadan Krigsurolighed i Riget som han, og derfor blev han kaldt Harald Hildetand. Han underlagde sig med Kamp og Leding alle de Riger, som Kong Ivar havde eiet; og det [udförte han] end mere, at der var ingen Konge i Danmark eller Sverige, som jo ydede ham Skat, og alle bleve hans Mænd. Han underlagde sig ogsaa den Deel af England, som Halfdan Snilde og siden Kong Ivar havde eiet. Han indsatte Konger og Jarler, og lod dem yde Skat. Han satte saaledes Hervard Ylfings Sön Kong Hjörmund *) over Öster-Gotland, som hans Fader og Kong Granmar havde eiet.

Om Hildes Kiv.

5. Og i den Tid, da Kong Harald Hildetand kom til Riget i Sverige og Danmark, var der en Konge i Reidgoteland, som hed Hildebrand, og var en mægtig Konge og stor Kriger. Men da han begyndte at

*) Herröd, P.

ældes, opholdt han sig hjemme i sit Rige. Han havde to Börn, hvoraf Sönnen hed Hilder, og Datteren Hilde. Hun var den skjönneste af alle Möer og meget stormodig. Og da Kongen var meget gammel, faldt han i en dödelig Sygdom, og da det nærmede sig hans Endeligt, kaldte han sin Sön til sig, og gav ham mange gode Raad: for det förste, sagde han, skulde han gifte sin Söster langt bort, og for det andet, skulde han ikke tilstaae hende nogen Jordlod i sit Land, og for det tredie, skulde han ikke give hende saadanne Tjenestemænd, ved hvem hun kunde faae nogen Indflydelse. „Skal nu vort Samliv ophöre," saa vedblev han, „men behold du de samme Venner, som jeg har havt, da du er ung og behöver Ledere til at styre Riget!" Kongen döde, men Landets Folk stevnede til et talrigt Thing efter Landsloven, og [paa] Thinget satte de Kongens Sön Hilder i Höisædet, og gave ham Kongenavn; og de svore ham Lydighed, men han dem, [at holde over] Landsloven. Og derefter gjorde han et stort Gilde og Arveöl efter sin Fader og Höitidsöl for sine Venner. Alle sine Venner og Stormænd gav han samme Navnbod, som de för havde hos den gamle Konge. Og da Riget

var ordnet paa denne Maade, gik Kongedatteren Hilde for sin Broder, bukkede sig for ham, og hilsede ham med blide Ord og faver Tale, og . . . .

. . . .

. . . . i Leding.

Og en Höst drog han at besöge sin Farbroder Kong Harald, og nöd der god Modtagelse, og var der en Tid i god Behandling. Og eftersom Kong Harald begyndte at ældes, satte han sin Frænde Hring over sin Hær at værne hans Lande; og Hring opholdt sig hos Harald i lang Tid, og da Kongen begyndte meget at ældes, da satte han sin Frænde Hring til Konge over Upsal, og gav ham hele Sverige og Vestergotland at raade over. Men han selv havde Styrelsen over hele Danmark og Östergotland. Kong Hring fik Alfhild, en Datter af Kong Alf, som eiede Landet imellem de tvende Elve Göteelv og Raumelv, hvilket og da kaldtes Alfheim; det var store Skovlande. Hring havde en Sön ved sin Kone; han hed Ragnar. Kong Harald havde to Sönner ved sin Kone: den ene var Hrörik Slyngebauge*), den anden Thrönd Gamle.

*) o: Ringslynger eller den Gavmilde.

[*Bravalle-Slaget imellem Kong Harald Hildetand og Sigurd Hring.*

6. Og da Kong Harald Hildetand var bleven saa gammel, at han havde tilbagelagt halvandet hundrede Vintre, da holdt han Sengen, og kunde ikke gaae; og nu gjorde Vikinger med væbnet Magt Anfald vide om i hans Rige. Og da tyktes hans Venner, at det gik Riget ilde, eftersom Landets Styrelse begyndte at svækkes; og Mange tyktes og, at han var gammel nok. Og nogle Stormænd toge det Raad, da Kongen var i Karbad, at lægge Grene over, og kaste Stene derpaa, saa de kunde drukne ham i Badet. Men da han mærkede, at de vilde dræbe ham, bad han dem före ham bort af Badet: „Vel veed jeg," [sagde han], at jeg tykkes eder for gammel, det er og sandt; men jeg har dog fortjent at döe paa en ordentlig Maade, og ei önsker jeg at omkomme paa en saadan Maade, at kvæles i et Bad, nei langt kongeligere vil jeg ende mine Dage!" Da kom hans Venner til, og toge ham bort. Og kort derefter sendte han Mænd op til Sverige til sin Frænde Kong Hring med den Ordsending, at han skulde samle en Hær over hele det Rige, som han værnede, og komme imod ham ved Lande-

grændsen, og slaaes med ham, og tillige lod han ham sige alt hvad der var foregaaet, hvorledes Danerne havde fundet ham for gammel. Kong Hring samlede da Mandskab over hele Sverige og Vestergotland; ja endogsaa fra Norge fik han meget Mandskab; og der fortælles, at da Sveerne og Nordmændene fore med Hæren over Stokkesund, vare der fem og tyve hundrede Skibe. Men Kong Hring red med sin Huustrop og Vestgoterne oven om Öresund, og rykkede vesterpaa landveis til Skoven Kolmark, som adskiller Sverige og Östergotland. Og da Kong Hring kom vester ud af Skoven til det Sted, som hedder Bravig, da mödte hans Skibshær ham, og Kong Hring slog der sine Telte paa Bravalle imellem Skoven og Vigen. Kong Harald sammendrog nu en Hær fra hele Danmark. Ogsaa en stor Hær kom fra Öster-Rige og Kænegaard og Saxland. Og da hans Hær var kommen sammen fra Sjæland til det Sted, som hedder Sygia*), kunde man gaae over til Skanöre fra Landöre paa

*) Saaledes læser jeg med Arne Magnusen, men tilstaaer dog, at man ligesaa godt kunde læse Lygia eller Lögia; Jon Eslandsen læser Sögia, P. har Sogia.

eneste Skibe, og hele Söen syntes bedækket med Skibene af hans Flode. Han sendte nu en Mand, som hed Herleif, og med ham Saxernes Hær, til Kong Hring, at lade hasle ham en Valplads, og vælge Kampplads for dem begge, og erklære ham tillige, at Sikkerhed og Fred nu var endt imellem dem. Kong Harald drog derefter med Hæren i syv Dage, för han kom öster til Bravig, og da beredte Begge sig til Slag, og fylkede deres Hær.

Deres Kæmpers Tal.

7. Saa fortælles, at i Kong Haralds Hær var der en Hövding, som hed Brune. Han var den viseste af alle de Mænd, som vare med [Harald]. Kongen lod Brune fylke Hæren og ordne Hövdingerne under Bannerne. Kong Haralds Banner stod i den midterste Fylking, og hans Huustrop var om hans Banner. Disse Kæmper vare med Kong Harald: Svend, Sam, Gnepe hin Gamle, Gard, Brand, Blæng, Teit, Tyrving, Hjalte; de vare Kong Haralds Skjalde og Kæmper. Disse vare hjemme af Kong Haralds Huustrop: Hjort, Borgar, Bele, Barre, Beigad, Toke; der var Skjoldmöen Visma, og en anden Heide, og begge vare komne med en

stor Hær til Kong Harald. Visma bar hans Banner; med hende vare disse Kæmper: Karre og Milva. Vebjörg hed en Skjoldmö, som kom til Kong Harald med en stor Hær sönden fra Gotland; og hende fulgte mange Kæmper; af alle dem vare de störste og berömteste: Ubbe hin Frisiske, Brat Irske, Orm Engelske, Bue Bramasön, Are Eenöie, Geiralf. Med Skjoldmöen Visma fulgte en stor Hær af Vender; de vare lette at kjende paa deres lange Sværde og Buklere, og paa deres usædvanlig korte Skjolde. Og i Kong Haralds ene Fylkinglöi var Skjoldmöen Heide med sit Banner, og hun havde med sig hundrede Kæmper; disse vare hendes Bærsærker: Grim, Geir, Holmstein, Eysödul, Hedin Smækkre, Dag Liflænder, Harald Olafssön; der vare mange Hövdinger med Heide i Flöien. I den anden Fylkingflöi var en Hövding, som hed Hake Höggvinkinne *), og for ham blev Banneret baaret; med ham vare mange Konger og Kæmper; der vare disse: Alfar og Alfarin, Kong Gandalfs Sönner, som tilforn havde været Kong Haralds Hirdmænd og Huusfolk. Kong Harald var i en Vogn, da han ikke var vaabenför, saa at

*) ɔ: med Skramme paa Kinden.

han kunde gaae i Slaget. Kongen sendte Brune og Heide at see, hvorledes Hring havde fylket sin Hær, og om han var beredt til Kamp. Brune sagde: „Saa forekommer det mig, som Hring og hans Hær maa være beredte til Strid. Han har underligen fylket, thi han har svinfylket sin Hær; og ikke vil det blive let at slaaes med ham." Da sagde Kong Harald: „Hvo mon har lært Hring i Kileform at fylke, det jeg tænkte Ingen kunde uden jeg og Odin, eller mon Odin vil nu holde op at yde mig Seier. Det har aldrig för været Tilfældet; og end beder jeg ham, at han denne Gang vil forunde mig den. Men vil han nu ikke opfylde denne Bön, og ikke skjenke Danerne Seier, nu som för, da lade han mig fælde i Kampen med hele min Hær! og alle de, som falde paa Valen, giver jeg Odin." Saa var det, som Brune havde [sagt], at Hring havde svinfylket hele sin Hær. Uagtet Fylkingen forekom saa tyk, i det man saae over den, der hvor Trynen var i Brystet, var den dog saa lang, at den ene Flöi naaede lige til den Aa, som hed Vataa, men den anden Flöi til Bravig. Kong Hring havde med sig til Kampen mange Konger og Kæmper. Den överste Mand, der var med ham,

var en Konge ved Navn Ale hin Frække, som havde en meget talrig Hær, og mange andre berömmelige Konger og Kæmper med sig. Med ham var og den Kæmpe, som har været den berömteste i gamle Sagaer: Stærkod hin Gamle, Storværks Sön, som var opfödt i Norge i Hördeland paa Öen Fenring, og havde faret vide om Land, og været hos mange Konger. Mange andre Konger vare komne fra Norge til dette Slag: Thrand Thrönske, Thorer Mörske, Helge hin Hvide, Bjarne, Haf, Finn Firdske *), Sigurd, Erling Snog fra Jæder, Saga-Erik, Holmstein Hvide, Einar Egdske, Hrut Vave **), Odd Vidförle, Einar Thrjug, Ivar Skage. Disse vare Kong Hrings store Kæmper: Aage, Eyvind, Egil Skjalge, Hilder, Gaut Gudi, [Tollus,] Stein af Væner, Styr hin Stærke. Disse havde endnu en Trop for sig: Hrane Hildesön, Svend Uppskere, Hlömbode og Soknar-Sote, Hrokkel Hækia ***), Hrolf Kvindekær. Hertil kom disse: Dag hin Tykke, Gerdar Glade, Duk Vindverske, Glum Vermske vesten fra Elven, Saxe Fletter,

*) fra Fjordene.
**) ɔ: Tvivlsomme; P har her Vane.
***) ɔ: Krykkegænger.

Sale Gautske. Oppe fra Sverige vare disse: Nore, Hake, Karl Kækkja, Krokar fra Akur, Gunfast, Glismak Gode. Fra Sigtuna vare disse: Sigmund Köpangs-Kæmpe, Tolu-Froste, Adils hin Höimodige fra Upsal; han gik frem for Banneret og Skjoldene, og var ikke i Fylkingen; Sigvalde, som var kommen til Kong Hring med elleve Skibe; Tryggve og Tvivivil vare komne med tolv Skibe; Læser havde en Skeid *), heelt besat med Kæmper. Erik Helsing havde en stor Drage, vel besat med Krigere. Der vare og komne Mænd til Kong Hring fra Thelemarken; de vare Kæmper, dog vare de mindst ansete, fordi de vare langsomme [i at snakke] og ikke ret behændige; derfra vare disse: Thorkel Stivsind, Thorleif Gote, Hadd Haarde, Gretter Skjæve, Hroald Taa. Endnu var kommen til Kong Hring en Mand, som hed Rögnvald Höie eller Radbard Næve, den störste af alle Kæmper. Han var den forreste i Trynen, og næst ham vare Tryggve og Læser, og ud fra dem Alreks Sönner og Yngve; siden kom Thilerne, som Alle mindst önskede i Nærheden, da de ansaae dem for lidet duelige. Dog vare de store Bueskytter.

---

*) o: et Slags langt Skib.

Slaget paa Bravalle.

8. Og da denne Hær var heelt beredt til Kamp, lode de paa begge Sider blæse i Lurerne, og raabte dernæst Krigsraab. Da ginge Fylkingerne sammen; og Slaget var saa hæftigt og haardnakket, at der i alle gamle Sagaer fortælles, at intet Slag i de nordiske Lande kan opvise saa stort og herligt et Udvalg af vældige Kæmpere. Og da Kampen havde varet i en kort Stund, trængte den Kæmpe, som hed Ubbe Friser frem i Kong Haralds Hær, og trængte lige imod Trynen paa Kong Hrings Fylking, og havde den förste Kamp med Rögnvald Radbard, og deres Skifte var meget haardt, og frygtelige Hug fik man at see paa det Sted i Hæren, hvor disse vældige Helte mödte hinanden. Enhver tilföiede sin Modstander mange og store Hug. Men saa stor en Kæmpe var Ubbe, at han ikke holdt op, för deres Enekamp skiltes saa, at Rögnvald faldt for Ubbe, som dernæst löb imod Tryggve og gav ogsaa ham Banesaar. Og da Alreks Sönner saae, hvor frygtelig han foer frem i Hæren, gik de imod ham, og sloges med ham; men saa mandhaftig var han, og saa stor en Kæmpe, at han dræbte dem begge, og derefter dræbte han ogsaa Yngve; og da foer han saa gyselig frem i Hæren, at Alting

veg for ham, og han fældte alle dem, som stode fremmerst i Trynen, undtagen de, som gik imod andre Kæmper. Da nu Kong Hring saae dette, tilskyndte han Hæren, at de ikke maatte lade een Mand overgaae dem alle, da de vare saa udmærkede i Tapperhed. „Men hvor er Kæmpen Stærkod?" [sagde han], „hvem Kampens Lykke endnu aldrig har svigtet; vind os nu Seier!" „Nok er her for os at gjöre, Herre!" svarede Stærkod! „men vi skulle see at vinde den Seir, som vi formaae; men mod saadan en Mand, som Ubbe er, kan man komme i en fuld Pröve." Paa Kongens Tilskyndelse löb han dafrem i Hæren imod Ubbe; og en svær Kamp opstod imellem dem med store Hug og megen Styrke, da begge vare vældige Kæmper. Saaledes gik det en Tid; Stærkod gav ham et stort Saar, hvorimod Stærkod igjen fik sex Saar, der alle vare store og dybe, og det tyktes ham, at han ingensinde havde været i saa farlig en Kamp mod een Mand. Men eftersom Fylkingerne vare saa stærke, kom de fra hinanden, og sluttede saaledes denne Enekamp. Siden dræbte Ubbe en Kæmpe, som hed Agnar, og ryddede bestandig Veien foran sig, i det han huggede til begge Sider, saa han havde Armene blodige til Skuldrene; og derpaa sögte han imod

Thilerne, men da de saae ham, sagde de: „Nu behöve vi ikke at söge frem andensteds i Hæren, thi först maa vi en Stund pröve vore Pile paa denne Mand, för han skal seire; og jo mindre Folk agte vor Duelighed, desto mere ville vi nu anstrænge os, og vise os som raske Mænd!" Da begyndte de tappreste af Thilerne Hadd Haarde og Hroald Taa [at skyde paa ham], og disse vare saa fortrinlige Skytter, at de skjöde tvende Tylft Pile imod ham lige i hans Bryst, thi der hörte meget til at faae Livet af ham. Disse Mænd gave ham saaledes Bane, efterat han i Forveien havde dræbt sex Kæmper, og desuden tilföiet elleve Kæmper store Saar, og dræbt sexten Mand af Sveerne og Goterne, som stode fremmerst i Fylkingen. Og i samme Stund sögte Skjoldmöen Vebjörg haardt frem imod Sveerne og Goterne. Hun sögte frem imod den Kæmpe, som hed Soknar-Sote, og saaledes havde hun vant sig til at före Hjelm og Brynje og Sværd, at hun var fortrinligst i Ridderskab, som Stærkod hin Gamle siger. Hun gav Kæmpen store Hug, og angreb ham længe, og et Hug gav hun ham over Kinden, saa hun sönderskar Kjæven og afhug Hagen, men han slog sig da Skjægget i Munden og bed i det og holdt saaledes

Hagen op til sig. Mange store Bedrifter udförte hun saaledes i Striden. Men omsider mödte Thorkel Stivsind, Kong Hrings Kæmpe, hende, og de havde en haard Strid sammen, og den endtes med, at han dræbte hende, efterat hun var bleven overvældet af Saar og havde udviist megen Kjækhed. Nu skete der mange store Begivenheder i en kort Stund, og Fylkingerne seirede vexelviis. Der fik mangen Mand af begge Hære saa meget, at han enten aldrig kom hjem mere, eller i det mindste blev skamhugget. Nu trængte Stærkod frem imod Danerne. Han traf der imod den Kæmpe, som hed Hunn, og de havde en Kamp sammen, hvilken endte med, at Stærkod dræbte ham, og kort efter een, der vilde hevne ham, som hed Ella. Og dernæst sögte han imod een, som hed Borgar, og de havde en haard Kamp sammen, som sluttede med, at han [ogsaa] dræbte ham. Stærkod löb nu gjennem Fylkingerne med draget Sværd, og nedhug den ene efter den anden; og dernæst nedhug han een, som hed Hjort. Og da mödte Skjoldmöen Visma, som bar Kong Haralds Banner ham; Stærkod gjorde et haardt Anfald paa hende; hun sagde da til Stærkod: „Nu er Dödning-Rasen kommen over dig, og nu skal du Thusse döe!" „För,"

svarede han; „skal du dog nödes til at sænke Kong Haralds Banner," hvorpaa han svang sit Sværd saa drabelig, at han afhug hende den venstre Haand; og da kom der en Mand, som hed Braë, Sækalfs Fader, imod ham for at hevne hende, men Stærkod stak ham igjennem med sit Sværd; og vide omkring paa Valpladsen saae man nu Dynger af döde Kroppe. Noget derefter kom en stor Kæmpe, ved Navn Gnepia, imod Stærkod, og de havde en haard Strid sammen, inden Stærkod gav ham Banesaar, og dernæst dræbte han en Kæmpe, som hed Hake, og da fik han der mange store Saar i et Öieblik. Han havde faaet et Hug paa Halsen ved Skuldrene, saa at man kunde see ind i Brysthulheden, og foran paa Brystet havde han et stort Saar, saa at Lungen faldt ud, og han havde mistet een Finger paa den höire Haand. Da nu Kong Harald saae saa stort et Mandefald af sin Huustrop og sine Kæmper, da reiste han sig op paa Knæerne, og tog to Saxe, og pidskede Hesten, som var for Vognen, haardt frem, og stak med een Sax i hver Haand, og tilföiede saaledes mangen Mand Bane med sine Hænder, uagtet han mægtede ikke at gaae eller sidde til Hest. Saa gik nu Kampen en Tid, at Kongen udförte mange store Bedrifter, men

da denne Kamp havde varet noget, blev Kong Harald Hildetand slaaet med en Kjölle i Hovedet, saa at Hjerneskallen revnede sönder, og det var hans Banesaar, og det var Brune, som dræbte ham. Og da nu Kong Hring saae Kong Haralds Vogn tom, og kunde vide, at Kongen maatte være falden, lod han blæse, og raabte, at man skulde standse med Striden. Og da Danerne bleve dette vaer, standsede de Slaget, og Kong Hring böd hele Kong Haralds Hær Fred, den de Alle modtoge. Og Dagen efter om Morgenen lod Kong Hring Valpladsen besee, og lede efter sin Frænde Kong Haralds Lig, og der var falden en stor Mængde Mænd, saa at döde Kroppe laae dyngeviis over det, og det varede til Middag, inden Liget fandtes, og Valpladsen blev ryddet. Da lod Kong Hring tage sin Frænde Kong Haralds Lig, og toe Blodet af det, og berede hæderlig om det efter Fortids Skik. Han lod Liget lægge i den Vogn, som Kong Harald havde kjört paa i Kampen; og dernæst lod han opkaste en stor Höi, og lod nu Kong Harald kjöre i den samme Vogn og med samme Hest, som han havde i Slaget, og lod ham saa kjöre indi Höien; og siden blev Hesten dræbt, og Kong Hring lod tage Sadelen, som han selv havde

redet i, og gav den til sin Frænde Kong Harald, og böd ham gjöre hvad han vilde, ride til Valhal eller kjöre did. Han lod dernæst anrette et stort Gilde og gjöre sin Frænde Kong Haralds Ligfærd. Og för Höien var lukket, böd Kong Hring alle Stormænd, og alle tilstedeværende Kæmper at gaae til, og kaste i Höien store Ringe og gode Vaaben til Kong Harald Hildetands Hæder; og derefter blev Höien tillukket omhyggelig.

Om Sigurd Hring.

9. Sigurd Hring var Konge over Sverige og Danmark efter Kong Harald Hildetand, og hans Sön Ragnar voxede op i sin Faders Hird; han var den störste og skjönneste af alle de Mænd, som Nogen havde seet, og han lignede i Udseende sin Moder og hendes Æt, thi det er bekjendt af alle gamle Frasagn, at det Folk, som hedder Alfer, var langt skjönnere [end] enhver anden Menneskeslægt i de nordiske Lande; thi alle hans Moder Alfhilds Forfædre og hele Slægten nedstammede fra Alf hin Gamle, hvis Slægt blev kaldt Alfeslægt. Efter ham opkaldtes de to Hovedaaer, som begge siden kaldes Elve: den ene adskilte hans Rige fra Gotland; den blev derfor kaldt Gotelv; den anden

udsprang i det Land, som nu hedder Raumerige, og den hedder Raumelv. Ragnar lignede i Væxt sin Fader og Fædrene Frænder, nemlig Kong Harald Hildetand og Ivar Vidfadme. Da nu Kong Hring begyndte at ældes og blive tung af Aar, begyndte ogsaa hans Rige at formindskes, især den Deel af Riget, som var længst borte. Der var en Konge, som hed Adelbrikt, og nedstammede fra Kong Ella, som Halfdan Ylfing havde dræbt, dengang han underlagde sig den Deel af England, som hedder Northimbreland. Den Deel havde Kong Hring og tilforn Kong Harald besiddet. Kong Adalbrikt herskede over dette Rige i mange Tider. Hans Sönner hed Ama og Ella, som vare Konger i Northimbreland efter deres Fader. Da Sigurd Hring var gammel, skete det en Höst, da han var reden igjennem sit Rige Vestergotland for at dömme Folk efter Landsloven, at hans Svogre Gandalfs Sönner kom ham imöde og bade ham at yde dem Hjælp, da de vilde ride imod en Konge, som hed Eystein, som herskede over det Rige, som da hed Vestmöre, men nu hedder Vestfold. Paa den Tid var der et Hovedoffer i Skirings - Sal, hvortil Folk sögte fra hele Vigen; . . . .

Oversigt
af
Kapitlernes Indhold.

I Halfs Saga.

I Fridthjofs Saga.

Literatur.

Fundinn Noregr.

Nærværende Fordanskning er forfattet efter den berömte Membran: *Codex Flateyensis*, (Litr. F.), hvor dette Sagastykke med Overskrift: „*Her segir hversu Noregr bygdiz*", udgjör Koll. 8 til 10. Tillige har jeg jævnfört en Afskrift med *Arne Magnusons* Haand (Litr. A), i hvis Rand han har tilföiet Varianter af adskillige Papirs-Codexer, (Pap.). Grundtexten af de 6 förste Afdelinger har man i *Professor Rasks* Udgave af *Snorra Edda ásamt Skáldu og þarmed fylgjandi ritgjördum, Stockh.* 1818 S. 357-369. I *Björners Nordiska Kämpadater, Stockh.* 1737, samt i den Skalholtske Udgave af *Olaf Tryggvasons Saga* 1689 findes en noget afvigende Recensjon. Titelen „*Fundinn Noregr*", i hvor upassende den end er, har jeg, da den nu eengang er kommen i Brug, beholdt af denne sidste Bearbeidelse. Stykket maa ansees for eet af de tidligste Forsög paa at oplyse noget om Norges ældste Historie; hvorhos der dog ikke gives Grund til at tillægge Fortællingen om Nor og hans Slægt nogen historisk Betydning; jfr. *Professor P. E. Müllers Sagabibliothek*, 2 B. S. 430-448.

Hálfs Saga.

Denne Saga har jeg fordansket efter No. 202 b i Fol. af den *arnamagnæanske* Samling, der er skreven med *John Erlandsons* Haand (Litr. A.). Med den har jeg jævnfört, især for Visernes Skyld, No. 202 c (Litr. C.) af samme Samling og No. 40 a i 4 blandt *Additamenta* til Universitetsbibliothekets Haandskriftsamlinger, hvilke begge ere med *Asgeir Johnsons* Haand, og desuden Udgaven i *Björners Nordiska Kämpadater*; af disse har jeg hentet enkelte Tillæg og Berigtigelser, som enten findes indesluttede i [ ], eller angives underneden i Anmærkningerne. *Prof. Müller*, som omhandler Halfs Saga i anförte Værk, 2 B. S. 448-458, holder

for, at denne Saga, der er een af de mærkeligste Sagaer om den gamle Tid i Norden, og bærer Præg af höi Ælde, maa i det ellevte Aarhundrede være sammensat af de i Omlöb værende Sange, men at den nærværende Recensjon kan antages at være opskrevet i Begyndelsen af det trettende Aarhundrede. Halfs Levetid hensættes til det ottende Aarhundrede.

Fridthjofs Saga.

Denne Saga har jeg oversat efter No. 173 i Fol. af den *arnamagnæanske* Samling (Litr. A.), der er skreven af *Asgeir Johnson*; og med den har jeg jævnfört en anden Afskrift med samme Haand, der opbevares blannt *Additamenta* No. 3 A. i Folio, og ligeledes Udgaven i *Björners Nordiska Kämpadater*, der er efter en noget ringere Afskrift. For at de i denne Saga, saavelsom i Halfs Saga, forekommende Viser ikke ved Fordanskningen skulde tabe for meget af det Præg, de bære af en fjern Old, har jeg bestræbt mig, ved at give dem i Originalens Verseart med Behold af dens Bogstavrim. *Prof. Müller* bedömmer Fridthjofs Saga i det anförte Værk, S. 458 til 464, og hensætter han dens Opskrivning til Slutningen af det trettende eller Begyndelsen af det fjortende Aarhundrede; Begivenhederne formenes at kunne hensættes til Slutningen af det syvende og Begyndelsen af det ottende Aarhundrede. Denne Saga er behandlet som en romantisk Fortælling af Samsöe (Efterladte Skrifter, 1 Deel) og dramatiseret af Sötoft (Romantiske Digte).

Sögubrot.

Dette Sagabrudstykke har jeg fordansket efter de kostelige 6 Membran-Blade i 4, der opbevares i den *arnamagnæanske* Samling No. 1 e β i Folio, og havde jeg neppe, endog med den allerydersre Besværlighed, kunnet læse Störstedelen af den förste og sidste Side, hvis jeg ikke havde havt en særdeles tro Afskrift af selve *Arne Magnuson* ved Haanden. Höist beklageligt er det, at man ikke har mere af dette vigtige Stykke tilbage; men at der ikke har været mere af

det i Midten af det syttende Aarhundrede, og at selv da den sidste Side har været meget udslidt sees af, at en Afskrift af *John Erlandson*, efter hvilken jeg har taget tvende inden [ ] sluttede Overskrifter, ikke har mere, og at denne fortræffelige Afskriver ikke da har kunnet komme tilrette med at læse Hælften af den sidste Side. Længere gaaer heller ikke Brudstykkets Udgave med svensk Oversættelse af *Joh. Frid. Peringskjold*, *Stockh.* 1719 i 4. Den störste Deel af Sögubrot har *Pastor Grundtvig* fordansket under Titel: Saga om Halvdans Sönner og Harald Hyldetan; i *Dannevirke*, 1 B., S. 356-92. Beskrivelsen af Bravalleslaget er bleven særskilt trykt med latinsk Oversættelse og Anmærkninger af *C. E. Norman* i en Magisterdisputats, Gripsvalde 1815. Denne Saga har ogsaa givet Stof til *Samsöes* skjönne Fortælling om Halfdans Sönner. *Prof. Müller* afhandler dette Fragment i sit *Sagabibliothek*, 2 B. S. 484-492, og hensætter Bravalleslagets Alder til det ottende Aarhundredes förste Halvdeel, men mener, at Sögubrot er en i det Hele tro Bearbeidelse, ikke ældre end det fjortende Aarhundrede, af et Stykke af den nu tabte Skjoldunga Saga.

Rettelse.

S. 10, L. 11: Innsteeis læs Innsteins.

Ketil Hængs og Grim Lodinkins Sagaer,

Ørvarodds Saga,

An Buesvingers Saga

og

Romund Grejpssöns Saga,

efter

islandske Haandskrifter

fordanskede

med oplysende Anmærkninger,

ved

Carl Christian Rafn, Phil. Dr.,

Professor, Lærer ved det kongelige Landkadet-Akademi, Sekretær i det nordiske Oldskrift-Selskab, Medlem af adskillige lærde Selskaber i Fædrelandet og Udlandenc.

Kjöbenhavn, 1826.

Trykt paa Forfatterens Forlag, hos Hartv. Fred. Popp.

Men Fingal skal være iført Navnkundighedens Glands, en Lysstraale for Fremtidens Dage; thi han gik frem i höjtklingrende Staal at frelse de Svage i Vaaben.

OSSIAN.

DEN VIRKSOMME FÆDRELANDSVEN

J. N. B. v. ABRAHAMSON,

HANS MAJESTÆT KONGENS DIVISIONSADJUTANT, MAJOR, KAMMERJUNKER, RIDDER AF DANNEBROGE OG DANNEBROGSMAND, KOMMANDÖR AF DEN KEJSERLIGE RUSSISKE ST. ANNAORDEN MED BRILLIANTER, RIDDER AF DEN KONGELIGE STORBRITANNISKE BATHORDEN, AF DEN KONGELIGE FRANSKE ÆRESLEGIONSORDEN OG AF DEN KONGELIGE SVENSKE SVÆRDORDEN, VICE-FORMAND I DET NORDISKE OLDSKRIFT-SELSKAB, ÆRESMEDLEM AF DANEVENNERNES SELSKAB VED DONAU I ULM, M. M.

HELLIGES

DENNE OLDNORDISKE SAGNKREDS

MED ÆRBÖDIG HENGIVENHED
OG HÖJAGTELSE

AF

CARL CHRISTIAN RAFN.

Ketil Hængs

og

Grim Lodinkins

Sagaer.

Ketil Hængs Saga.

PAA Öen Rafnista ud for Nummedalen *) boede engang en Mand, som hed Halbjörn med Tilnavn Halvtrold, der var en Sön af Ulf hin Dristige. Det var en anseelig Mand, som havde meget at sige blandt Bönderne der nordpaa i Omegnen. Han var gift, og havde en Sön, der hed Ketil, og var stor af Væxt, og af et mandigt Udseende, men dog ikke smuk. Saasnart Ketil var nogle Vintre gammel, lagde han sig i Kökkenet; de, som gjorde saa, vare i den Tid udsatte for raske Mænds Spot. Naar Ketil sad ved Ilden, havde han den Vane, at han havde den ene Haand i Hovedet, og med den anden ragede han i Ilden foran sig. Halbjörn bad ham lade være at sidde med Haanden i Hovedet, og sagde, at da vilde det blive bedre imellem dem; Ketil svarede intet, men blev borte

*) *A.* har Romsdalen.

noget derefter, og var borte i tre Nætter; da kom han hjem, og havde en vel gjort Stol paa Ryggen; den gav han sin Moder, og sagde, at han havde större Kjærlighed at lönne hende end sin Fader. Det hændte sig nu en Sommerdag, da det var godt Vejr, at Halbjörn lod age Hö, og der laa endnu meget tilbage; han gik da ind i Kökkenet til Ketil, og sagde: „Nu burde du, Frænde! tage dig noget for, og age Hö i Dag, thi naar det gaaer haardt paa, maa man nytte alles Hjælp". Ketil sprang da op, og gik ud; Halbjörn gav ham to Ög og en Kone til Arbejde; han agede nu Hö hjem til Gaarden, og tog saa rask fat paa Arbejdet, at omsider otte maatte stakke sammen, og alle syntes dog at have nok at gjöre; om Aftenen var alt Höet fört i Huus, men begge Ögene vare sprungne. Da sagde Halbjörn: „Nu synes det passende, Frænde! at du paatager dig Godsets Bestyrelse, thi du er ung, og tiltager med hver Dag i Styrke og Duelighed til alt, men jeg bliver nu gammel og stiv, og ikke til noget meer". Ketil sagde, at han ikke vilde det. Da gav Halbjörn ham en meget stor og skarp Öxe, der var et herligt Vaaben, og sagde: „Nu er der een Ting,

Frænde! som jeg beder dig mest at vogte dig for, nemlig, at, saasnart Tusmörket begynder, önsker jeg, at du er kun lidt ude, og allermindst at du gaaer nordpaa Öen her fra Gaarden; Halbjörn fortalte da sin Sön Ketil meget. Der var en Mand, ved Navn Björn, som boede der i Nærheden; han havde faaet den Vane at gjöre Nar af Ketil, og kaldte ham Rafnista-Tossen. Björn roede ofte ud paa Söen at fiske; det hændte sig nu en Dag, da han var roet ud, at Ketil tog en Fiskerbaad, Snore og Angler, og roede dermed ud, og lagde sig til at fiske. Björn var der forud med sine Folk, og da de saae Ketil, lo de meget, og gjorde Nar af ham, og Björn var denne Gang, ligesom han plejede, den, der förte dem an i dette. De gjorde en god Fangst, men Ketil drog en Brosme, en meget ringe Fangst, men ikke flere Fiske. Da Björn og hans Folk havde ladet deres Baad, trak de deres Fiskeredskaber op, og gjorde sig færdige til at drage hjem. Det samme gjorde Ketil; de lo da ad ham, men da sagde Ketil: „Nu vil jeg afstaae eder hele min Fangst, og skal den af eder have den, hvem den först træffer, og han kastede da Brosmen op i Vejret over paa deres Skib.

Brosmen traf Björn Bonde paa Öret saa haardt, at Hjærnen gik sönder, og Björn faldt ud over Borde, sank strax under Vandet, og kom aldrig op siden; da roede de andre til Land, og det samme gjorde Ketil. Halbjörn bröd sig ikke meget herom. En Aften da det var mörkt, tog Ketil sin Öxe i Haanden, og gik nordpaa Öen; men da han var kommen et kort Stykke Vej bort fra Gaarden, saae han en Drage komme flyvende norden fra Bjergene imod sig; den havde en Lykke eller Böjning og Hale ligesom en Orm, men Vinger som en Drage; det syntes ham, at der brændte Ild af dens Öjne og Gab; ej tyktes Ketil nogensinde för at have seet saadan en Fisk eller nogen anden Uvætte, thi han vilde hellere stride mod en heel Mængde Mennesker end imod denne Drage allene. Dragen anfaldt ham, men Ketil værgede sig vel og drabelig med Öxen, og saaledes gik det længe, indtil Ketil var saa heldig at træffe Lykken, hvor han hug Dragen sönder, saa den faldt död ned. Siden gik Ketil hjem; hans Fader var paa Marken tæt udenfor Gaarden, og hilste sin Sön med Venlighed, og spurgde, om han var bleven nogen ond Vætte vaer nord paa Öen. „Det kan jeg ikke fortælle,"

svarede Ketil, „hvor jeg seer Fiske rende, men sandt er det, at jeg sönderhug en Hæng eller Drage i Midten, hvo der saa fanger Hunnen til den." „Ringe vil du herefter synes om Smaating," svarede Halbjörn, „naar du regner saadant et Dyr blandt Smaafiske; nu vil jeg öge dit Navn, og kalde dig Ketil Hæng. Der forefaldt nu en Tid ikke noget mærkeligt; Ketil sad endnu ofte ved Ilden; Halbjörn drog meget ud paa Fiskefangst, og da Ketil en Gang bad ham om, at han maatte drage med, sagde Halbjörn, at det passede sig bedre for ham at sidde ved Ilden, end at være paa Söfærd; men da Halbjörn kom til Skibet, var Ketil der forud, og Halbjörn formaaede da ikke at jage ham tilbage; Halbjörn gik da i Forstavnen paa Færgen, og bad Ketil gaae for Bagstavnen og skyde Skibet i Söen. Ketil gjorde saa, men Skibet gik ingensteds. Da sagde Halbjörn: „Ulig er du dine Frænder, og seent vænter jeg, vil der komme Styrke i dig; jeg plejede, förend jeg blev gammel, at skyde Færgen ene ud." Da blev Ketil vred, og stödte Færgen saa haardt frem, at Halbjörn styrtede ud mellem Stenene paa Strandbreden, men Færgen standsede ikke förend ude paa Söen.

Da sagde Halbjörn: „Kun lidet lader du mig nyde godt af vort Slægtskab, at du vil knuse Benene i mig, men det vil jeg nu sige, at jeg troer, at du er tilstrækkelig stærk, thi jeg vilde nu pröve din Styrke; jeg stod imod saa haardt, jeg formaaede, men du sköd den alligevel frem; det synes mig derfor, at jeg ejer en brav Sön." De fore dernæst til Fiskestederne. Halbjörn passede Skalen *), men Ketil roede ud paa Söen, hvor han gjorde en stor Fangst. Der kom da to meget drabelige Mænd roende imod ham, og böde ham overgive dem, hvad han havde fanget; dette nægtede Ketil, og spurgde dem om Navn; den ene af dem kaldte sig Hæng, den anden Rafn, og de sagde, at de vare Brödre. De anfaldt ham, men Ketil værgede sig med Köllen, og slog Hæng over Borde, og dræbte ham saaledes, men Rafn roede bort. Ketil foer hjem til sin Skale, hans Fader kom da imod ham, og spurgde, om han havde truffet paa nogen om Dagen. Ketil sagde, at han havde truffet to Brödre Hæng og Rafn. „Hvorlunde gik det af imellem eder," spurgde Halbjörn videre, „dem kjender jeg nöje, de ere tapre Mænd, men derhos store

*) En enlig liggende Bygning.

Urostiftere, hvorfor de ere gjorte landflygtige fra Böjgderne." Ketil sagde, at han havde hugget Hæng over Borde, men Rafn havde flyet. Begjerlig er du, Frænde!" sagde Halbjörn, „efter store Fiske, og derfor passer dit Navn godt til dig." Dagen efter fore de hjem med deres Fangst. Da var Ketil elleve Vintre gammel, og nu gjorde Fader og Sön alt mere og mere af hinanden.

2. Der indtraf den Tid stort Uaar paa Halogeland; de havde deres vigtigste Næring af Söen. Ketil sagde da, at han vilde fare ud at fiske, for ikke at ansees for örkeslös. Halbjörn tilböd, at han vilde fare med ham, men Ketil sagde, at han godt kunde komme ud af ene at styre Færgen. „Det er uraadeligt," sagde Halbjörn, „men du er jo bestemt i din Beslutning; tre Fjorde vil jeg nævne for dig; den ene hedder Næstefjord, den anden Midfjord, den tredie Vitadsgjafe, og det er nu længe siden jeg foer ud af de to, og da var der Ild i begge Skalerne. Denne Sommer foer Ketil til Midfjord, og der var Ild i Skalen. Inde i Bugten paa Fjorden fandt Ketil en stor Skale; Bonden var ikke hjemme, da Ketil kom. Der saae han en stor Fangst og store Grave gravede ned i Jorden, og han rev

alt op af dem, og kastede det ud hist og her, han fandt deri Stykker af Hvaler og Hvidbjörne, Sæler og Hvalrosse og alskens andre Dyr, men i Bunden paa hver Grav fandt han nedsaltet Menneskekjöd, han kastede det alt ud, og spilte det til forskjellige Sider; men imod Aften hörte han en svær Aaregang, han gik da ned til Söen. Skalens Ejer roede nu til Land, han hed Surt, og var en Mand af et grumt Udseende. Saasnart Baaden kom paa Grund, gik han af den, tog den, og bar den op i Nöstet*), og vadede i Dynd næsten op til Knæerne; han havde en huul og gjennemtrængende Stemme, og talte med sig selv: „Her er der faret ilde afsted," sagde han, „at alle mine Ejendomme ere spilte; og med det er det endog gaaet værst, som er det bedste nemlig mine Menneskekroppe; saadant var Hævn værd; det er nu ogsaa ganske utilbörligt, at min Ven Halbjörn sidder rolig hjemme, men den tossede Kökkensvend Ketil Hæng er nu kommen her; det vil ej være mig besværligt at lönne ham for sin Gjerning; og vil det være mig den störste Skam, ikke langt at overgaae ham, ham, som er voxet op ved Ilden, og har

*) Saa kaldtes det Huus, hvor Skibe og Skibsredskaber forvaredes.

været Kulbider." Han gik derpaa hjem til Skalen, men Ketil gik ud, og stillede sig bag ved Dören med hævet Öxe. Da nu Surt kom til Skalen, maatte han bukke sig dybt, og rakte först Hovedet og Skuldrene ind. Ketil hug paa Halsen med Öxen, som klang höjt, idet den skar Hovedet af ham; Jotunen faldt da död ned paa Skalens Gulv. Ketil ladede der sin Baad, og foer hjem om Hösten. Den næste Sommer agtede han sig til Vitjadsgjafe. Halbjörn fraraadede ham det, og sagde, at det var godt at age hjem med en heel Vogn. Ketil sagde: at man maatte forsöge sig, og at han vilde fare. „Du vil finde det ikke saa ganske rigtigt der," sagde Halbjörn, „men det kan man mærke, at du vil besee mine Arnesteder, og i enhver Henseende sætte dig i Ligning med mig." Ketill sagde, at han anede ret; siden foer han nordpaa op til Vitjadsgjafe, og fandt der Skalen, hvor han beredte sine Sager. Der var ingen Mangel paa Fangst, man kunde endog tage Fiskene med de bare Hænder. Ketil hængte Fangsten op i sit Nöst, og gik siden at sove, men om Morgenen, da han kom til Nöstet, var al Fangsten borte. Den anden Nat vaagede han, og han saae da en Jotun gaae ind i Nöstet, og binde sig en stor

Byrde. Ketil gik imod ham, og hug ham med Öxen paa Skuldrene, saa at Byrden faldt ned. Jotunen drejede sig heftig, da han fik Saaret, saa at Ketil slap Öxen, som stod fast i Saaret. Denne Jotun hed Kaldrane; han löb ind i sin Hule i Spidsen af Fjorden, men Ketil efter ham. Der sade nogle Trolde ved Ilden, og lo meget og sagde, at Kaldrane havde faaet fortjent Straf for sin Gjerning. Kaldrane sagde, at han trængte mere til Salvelse til sine Saar end til Irettesættelse. Ketil gik da ind i Hulen, og sagde, at han var Læge, og bad om Salve, da han vilde forbinde hans Saar. Troldene fore længere ind i Hulen, men Ketil greb Öxen ud af Saaret, og hug Jotunen Banehug. Derpaa gik han hjem til sin Skale, ladede sin Baad, og foer siden hjem. Halbjörn tog vel imod ham, og spurgde, om han var bleven noget vaer. Ketil sagde, at det var langt fra. Halbjörn sagde, at hans Hænder vare meget blodige „og dog sad du rolig," sagde han; „Ja!" svarede Ketil.

3. Om Hösten för Vinterens Begyndelse gjorde Ketil sin Færge i Stand. Halbjörn spurgde, hvad der skulde foretages; Ketil sagde, og han agtede sig paa Fiskeri. Halbjörn sagde, at det var tværtimod Folks

Sædvane, og at han ikke gav sit Samtykke dertil. Ketil foer ikke desmindre, og da han kom nord op i Fjordene, overfaldt der ham et Uvejr, som kastede ham ud i rum Sö, saa han ikke naaede Havn; han blev dreven op til nogle Klipper norden for Finmarken, og landede der, hvor Klipperne skiltes; der lagde han Skibet til Leje, og lagde sig til at sove, men han vaagnede ved at hele Skibet rystede; han stod da op, og saae, at en Troldkone tog i Stavnen, og rystede Skibet. Ketil sprang i Baaden, og tog nogle Smörkurve op, hug Tovet over, og roede bort; Uvejret blev ved, men en Hval lagde sig til ham, og skærmede Baaden for Uvejret, og han syntes at see Menneskeöjne i den, men siden drev han mod nogle Skjær, hvor Baaden sloges sönder. Selv kom han op paa Skjærene, og kunde ikke öjne Land uden ligesom noget Sort i det Fjærne, hvortil han svömmede efter at have udhvilet sig. Da han kom til Land, fandt han en Vej fra Strandbreden, som förte ham til en Gaard. Der stod en Mand udenfor Dören, og klövede Brænde, han hed Brune; han tog vel imod ham, og kvad denne Vise:

Hæng, vær hilset!
Her skal du boe,

Hele Vinteren
Hos os være;
Dig vil jeg fæste,
Om ej du dig undslaaer,
Dotter min,
Inden Dagen kommer.

Ketil kvad til Svar:

Her vil jeg boe,
Troer jeg, at Finnen
Det heftige Uvejr
Ved Trolddom volder;
Hele Dagen
Öste jeg ene for tre;
Hvalen beroliged Havet
Her vil jeg boe.

Derpaa gik de ind; der vare to Kvinder. Brune spurgde, om han vilde ligge hos hans Datter eller ene, hun hed Rafnhild, og var meget stor af Væxt, og dog af et mandigt Udseende; det fortælles at hendes Ansigt var en Alen bredt. Ketil sagde, at han vilde ligge hos Rafnhild. Siden gik de i Sæng, og Brune udbredte en Oxehud oven over dem. Ketil spurgde, hvad det skulde betyde; „Jeg har indbudet hid mine Venner Finnerne," sagde Brune, „og jeg vil ikke, at du kommer dem for Öjne, thi de skulle nu komme til dine

Smörkurve. Finnerne kom, og vare ikke smækre af Udseende. De sagde: „en herlig Ret er os dette Smör;" siden fore de bort, men Ketil blev der fremdeles, og morede sig med Rafnhild; han gik ogsaa ofte til Skydeövelser, og lærte Idrætter, stundum foer han paa Dyrejagt med Brune. Om Vinteren efter Juul fik Ketil Lyst til at drage bort, men Brune sagde, at han kunde det ikke formedelst Vinterens Strænghed og det onde Vejrlig, desuden laa Finnekongen Guse ude i Skovene. Om Vaaren lavede Brune og Ketil sig til Rejsen. De fore foran Fjordene, og da de skiltes, sagde Brune: „Drag du den Vej, som jeg anviser dig, og ikke gjennem Skovene. Han gav ham nogle Skyderedskaber og en Brod, som han bad ham bruge, om han skulde see sig nödt dertil. Derpaa skiltes de, og Brune drog hjem. Ketil sagde til sig selv: „Hvi skulde jeg ikke drage den korteste Vej, jeg vil ikke frygte for Brunes Skrækkebilleder; og han drejede derpaa af over Skoven, og saae en stor Sneefyg, og at en Mand ilte efter ham paa en Vogn med to Rener for. Ketil hilste ham med denne Vise:

Stig du af Vognen,
Stands du Renerne,

Sildig farende Mand!
Siig, hvad du hedder?

Han svarer:
Guse kalde mig
Gjæve Finner,
Hele Folkets
Förer er jeg;

Hvad er det for en Mand,
Som imod mig farer?
Som en Ulv du skrider af Skoven;
Angestord skal du mæle,
Om du undkommer,
Tre Gange foran Brinken.

Derfor kalder jeg dig utapper; de mödtes paa en stejl Brink:

Ketil kvad:
Hæng jeg hedder,
Kommen fra Rafnista,
Halbjörns Forsvarer;
Hvi skrider du saa, du Arme!
Til den fejge Finn jeg
Fredsord ej mæler,
Men jeg vil Buen spænde,
Som mig Brune gav.

Guse syntes nu vide, hvo Hæng var, thi han var meget berömt.

Guse kvad da denne Vise:

Hvo er paa Skier,
Sildig om Dagen,
Kampbegjerlig
Med grusomt Sind;
Vi skulle pröve
Piil at rödne
I hinanden,
Om Modet ej svigter.

Ketil kvad:

Hæng man kalder mig
Med halvt Navn,
Vil jeg dig nu
Modstand gjöre;
Skal du vist vide,
För vi skilles,
At heftig bide
Bönders Pile.

Guse kvad:

Gjör dig nu færdig
Til en heftig Kamp!
Hold du Skjold for dig,
Haardt vil jeg skyde;
Dig vil jeg snart
Til Bane vorde,
Om alt Gods ej du
Overgiver.

Ketil kvad:
Ikke jeg Godset vil
Overgive,
Og for dig ene
Aldrig löbe;
För skal dit Skjold
Foran Brystet hugges,
Og skal det sortne for
Dine Öjne.
Guse kvad:
Skal du ej Guld,
Ej Kostbarheder,
Ved godt Mod,
Hjemme raade;
Banen over dig
Snart vil komme,
Om vi ude skulle
Med Odde lege,
Ketil kvad:
Vil jeg ej Guld
Med Guse skifte,
Ej heller först
Om Freden bede;
Mig er Hæder
Meget bedre,
Men jeg har Hu
Til bort at komme.

Derpaa spændte de deres Buer, og lagde Pile paa Strengene, og sköde saaledes, at Piilspidserne traf hinanden i Flugten, og enhver af dem sköd saaledes en Tylt Pile, som alle faldt ned. Guse havde da allene en Fleen*) tilbage, ligeledes var Ketils Brod endnu tilbage. Da tog Guse Flenen, den syntes ham skjæv, og han traadte paa den.

Ketil sagde da:

Dödsens er nu Fin
Hin Fejge vorden,
Da han skjæv sin Fleen
Med Foden træder.

Derpaa sködes de igjen, og nu mödtes Pilene ikke i Flugten, men Brodden flöj i Guses Bryst, og saarede ham til Döde. Brune havde ladet Guse synes, at Flenen var skjæv, thi han var Kongedommen nærmest, om Guse kom til noget, men syntes forud ikke at have faaet sin tilbörlige Deel i deres Skifte. Guse ejede et Sværd, som hed Dragvendil, det bedste af alle Sværde; dette tog Ketil af Guse, da han var död, tilligemed Pilene Flaug, Remsa og Fifa. Ketil drog tilbage til Brune, og sagde ham, hvad der var skeet. Brune sagde, at

*) et Slags stor Piil.

han havde gaaet ham nær ved at dræbe hans Broder. Ketil svarede, at han nu havde vundet Kongedommen under ham. Brune fulgde ham siden ind i Böjgden, og de skiltes med megen Kjærlighed. Om Ketils Rejse berettes nu intet, förend han kom hjem til Rafnista. Han traf paa en Bonde, og spurgde, hvad det vare for mange Skibe, der fore til Öen; Bonden sagde, at det vare indbudne Folk, og at de skulde drikke Arveöl efter Ketil, om der da intet spurgdes til ham. Ketil foer paa et ringe Skib til Öen, og gik ind i Skalen, og Folkene bleve glade ved ham. Gildet blev da forandret til et Velkomstsöl mod Ketil. Han var nu hjemme i tre Vintre; da kom der et Skib til Öen, hvorpaa Rafnhild Brunesdatter var tilligemed hendes og Ketils Sön, som hed Grim. Ketil indböd dem til at forblive der; men Halbjörn sagde: „Hvi byder du denne Trold at være her?" og han var meget vred og opbragt over hendes Ankomst. Rafnhild sagde, at hun ikke vilde være nogen af dem til Besvær; „Jeg vil drage bort herfra," föjede hun til, „men vor Sön Grim Lodinkin skal blive her tilbage." Dette Tilnavn förte Grim, fordi hans ene Kind var laaden, saaledes var han födt, og denne Kind kunde

Jærn ikke trænge igjennem. Ketil bad Rafnhild ikke at blive vred herover; hun sagde, at hendes Vrede kun vilde gaae dem lidt nær. Siden foer hun hjem, og roede nordpaa langs med Kysten; hun bad Grim at forblive der i tre Vintre, og sagde, at hun da vilde komme efter ham.

4. Der var en god Bonde, ved Navn Baard, der havde en smuk Datter, der hed Sigrid, som den Gang ansaaes for den ypperste Kvinde der i Egnen. Halbjörn bad Ketil tage sig en Kone og slaae Rafnhild ud af Tankerne. Ketil sagde, at han havde ikke Lyst til at gifte sig, og han var stedse tavs og bedrövet, siden han skiltes fra Rafnhild. Ketil yttrede, at han vilde drage nordpaa igjen, men Halbjörn sagde, at han vilde drage paa Frieri for ham, og at det var ilde, at han vilde elske denne Troldkvind. Siden drog han paa Frieri til Baard; denne sagde, at Ketil havde gjort större og vanskeligere Rejser, end at bejle til en Kvinde. „Tænker du, at jeg lyver?" spurgde Halbjörn; Baard svarede: „Jeg veed, at Ketil vilde have kommet her selv, hvis han havde haft dette i Sinde; men jeg har hverken Styrke eller Villie til at nægte dig Kvinden;" og de

sluttede nu en fast Aftale herom, og Bryllupet blev berammet. Halbjörn drog derefter hjem; Ketil spurgde ham ikke om Nyt. Halbjörn sagde, at mange andre vare langt begjerligere efter at höre om Giftermaalet end Ketil selv; men Ketil gav ikke Agt derpaa; imidlertid gik Bryllupet dog for sig, og der holdtes et anseeligt Gilde. Ketil tog ikke sine Klæder af den förste Nat, da de kom i een Sæng; hun bröd sig ikke om det, og de kom snart godt overeens. Efter dette döde Halbjörn, og Ketil styrede nu Gaarden efter ham, og havde mange Folk om sig. Med sin Kone havde Ketil en Datter, som fik Navnet Rafnhild. Efter tre Vintres Forlöb kom Rafnhild Brunesdatter til Ketil i Besög. Han indböd hende til at være der, men hun sagde, at hun ikke kunde forblive der; „at vi oftere kan træffes og være sammen," sagde hun, „har du nu forhindret ved din Letsindighed og Ustadighed." Hun gik derpaa til Skibet meget sörgmodig og nedslaaet, saa man kunde tydelig see, at Skilsmissen med Ketil gik hende meget nær til Hjærte. Grim blev der tilbage. Ketil var den mægtigste Mand der nordpaa, og Folk havde megen Tillid til ham. En Sommer foer han nordop til

Finmarken at besöge Brune og Rafnhild. Grim var med; de fore paa et lille Skib; de laa da engang under en Klippe ved en Aa. Ketil bad Grim at hente Vand; han drog ogsaa, men saae en Trold ved Aaen, som forhindrede ham, og vilde tage ham fat; Grim blev bange, og löb hjem, og fortalte sin Fader det. Ketil drog da imod Trolden, og kvad denne Vise:

Hvad er det for et Under,
Som ved Bjerget stander,
Og gaber over Ilden?
Med gjensidig Villighed
Vil det blive bedre mellem os,
Seer du, min Sang virker!

Utysket forsvandt, og Ketil og Grim fore hjem. En Höst traf det sig, at tvende Vikinger kom til Ketil; den ene hed Hjalm, den anden Stafnglam; de havde hærjet vide om Land. De udbade sig at maatte have et Tilholdssted hos Ketil, og dette tilstod han dem, og de nöde god Behandling hos ham om Vinteren. I Julen gjorde Ketil det Löfte, at han ikke vilde bortgifte sin Datter Rafnhild uden hendes Villie. Vikingerne roste meget dette hans Löfte. Nu kom engang Opdalekæmpen Ale der, en oplandsk

Mand af Æt, og bad om Rafnhild sig tilægte. Ketil sagde, at han ikke vilde bortgifte hende imod hendes Villie, men at han vilde andrage Sagen for hende. Rafnhild sagde, at hun ikke kunde fatte Kjærlighed til Ale, og vilde ikke binde sin Skjæbne til ham. Ketil fortalte nu Ale hendes Svar, og derfor udfordrede Ale Ketil til Holmgang, og Ketil lovede at möde. Brödrene Hjalm og Stafnglam vilde stride for Ketil, men han bad dem holde deres Skjolde for ham. Da de nu kom til Kamppladsen, hug Ale til Ketil, men Skjoldet blev ikke holdt for, og Sværdspidsen traf Ketil i Panden, og saarede ham ned over Næsen, og det blödte stærkt; da kvad Ketil denne Vise:

Hjalm og Stafnglam!
Dækker eder begge;
Giver Plads for den Gamle
At gange lidt længer frem!

Flyve Kampögler *),
Frækn er Dalekæmpen,
Styg er Sværdes Leg,
Farvet Gubbens Skæg;

*) Pile.

Skindkjortler brage,
Skjælve Jærnsærke,
Rystes Ringskjorter,
Ræddes Möens Bejler.

Derpaa svang Ketil Sværdet imod Ales Hoved, men Ale hævede Skjoldet, og Ketil hug da til Födderne, og hug dem begge af, saa at Ale faldt der.

5. Kort efter blev der et stort Uaar, ved det at Fiskene holdt sig borte fra Landet, og Kornet slog fejl; men Ketil havde mange Folk hos sig, og Sigrid syntes at behöve noget i sit Spisekammer. Ketil sagde, at han ikke var vant til at lade sig opfordre, og sprang paa sit Skib. Vikingerne spurgde, hvad han vilde. „Jeg vil ud paa Fiskefangst," sagde han. De tilböde sig at ville fare med ham, men han sagde, at der paa ingen Maade var Fare for ham, og bad dem at passe hans Gaard imedens. Ketil kom til det Sted, som hedder Skrofar, og da han kom til Havn, saae han paa Næsset en Troldkvinde i en bar Skindkjortel; hun var nylig kommen af Havet, og var sort, som det kunde være Beg. Hun grinte mod Solen. Ketil kvad denne Vise:

Hvad er det for en Hex,
Som jeg seer paa gamle Næs,

Medens Solen er oppe?
Hæsligere end hende
Har jeg ingen
Nogensinde skuet.

Hun kvad:

Forat jeg hedder
Födt var jeg nordlig,
Rask i Rafnsö,
Led for Bönder,
Let til Gjerning,
Hvor der Ondt skal öves.

Og fremdeles kvad hun:

Mange Mænd
Har jeg til Jorden skikket,
Som at fiske fore;
Hvo er denne
Hin trættekjære,
Som er i Skjærene kommen?

„Hæng kalder man mig," sagde han. Hun svarede: „Bedre var det dig at være hjemme i Rafnista, end at strippe allene til Udskjærene." Ketil kvad denne Vise:

Selvraadig jeg tyktes,
För hid jeg kom,
Over næsten alle
Vore Rejser;
Hvad end de hæslige

Hexe pludre,
Paa Fiskefangsten
Frejdig end jeg drager.

Fort jeg farer,
Hvad end Forat mæler,
Nöd mig tvinger,
Frænder skal jeg hjælpe,
Ej jeg standser
Med at jage Sæler,
Om end Öen
Af dem ganske vrimled.

Hun svarede:

Ej nægter jeg det,
Sagde den vidtfarne,
At du har langt længere
Liv end andre,
Om du vort Möde
Mennesker fortæller,
Usle Svend!
Seer jeg dig skjælve.

Ketil kvad:

I min Ungdom var jeg hjemme,
Eensom foer jeg
Ofte ved Udskjær
Mange mörke Dage;
Hvor jeg traf paa min Vej,
Ej jeg bæved for

Troldkvinders Rædsler;
Langansigtet er du Gamle,
Og krymper Næsen,
Skrækkeligere Hex
Skuet ej har jeg,
Hvorhen har du
Færden bestemt?

Hun rokkede hen imod ham, og kvad:

Gangen jeg begyndte i Anger,
Til Stejg jeg siden vandred,
I Raad bestemt, og med Skalmen
Rustet til Körmt jeg farer.

Ild jeg skal tænde *) paa Jædren,
Og paa Utstejn puste,
Skal jeg da öster til Elven,
Inden Dagen paa mig skinner,
Blandt Bejgles Brudepiger,
Og snart til Jarlen gives.

Denne Vej gaaer langs med Kysten af hele Norge. Hun spurgde: „Hvad skal vi nu bestille?" Koge Kallun og lave Mad," sagde han. Hun kvad:

Din Kogning vil jeg vende,
Og dig selv gnide,

*) d. e., lave Mad.

Til dig Hexen griber;
Og vil hun komme
Med sin Brusen.

„Ja det kan man vænte af hende," sagde Ketil. Hun famlede nu til ham. Ketil kvad da denne Vise:

Troer jeg paa mine Pile,
Men du paa din Styrke,
Flenen *) skal dig træffe,
Om ej du rykker tilbage.

Hun kvad da denne Vise:

Flaug og Fifa
Tænkte jeg fjærnt at være;
Og ræddes jeg ikke
For Remsas Bid.

Saaledes hed Ketils Pile. Han lagde Piil paa Streng, og sköd til hende, men hun forvandlede sig i en Hvals Skikkelse, og styrtede sig i Söen, og Pilen traf hende under Finnerne; da hörte Ketil et stort Skrig; da han mærkede, at det igjen blev stille, tog han til Orde: „Den Bestemmelse af Skjæbnen maa nu være tilintetgjort, at Forat skulde have Jarlen, uönskelig er nu hendes Sæng." Siden fiskede Ketil, og ladede sin Baad.

*) Pilen.

Det hændte sig en Nat, at han vaagnede ved et stort Bragen i Skoven; han löb ud, og saae en Troldkvinde, paa hvis Skuldre der faldt en Man. Ketil tilspurgde hende: „Hvorhen agter du dig, Hex!" Hun svarede ham brösig: „Jeg skal til Troldething; der kommer Skelking, Troldenes Konning, norden fra Dumbshav, og Ofote fra Ofotansfjord, og Thorgerd Hörgatrold og andre store Vætter norden fra Landet. Ophold mig ikke, thi jeg bryder mig ikke om dig, siden du kuede Kallrane;" derpaa vadede hun ud i Vandet, og siden i rum Sö. Der var megen Trolderiden paa Öen om Natten, men Ketil led dog ingen Skade deraf. Han drog derefter hjem, og var nu rolig hjemme en Tid.

6. Nogen Tid derefter kom Vikingekongen Framar til Rafnista; han var en Offermand, og Jærn bed ej paa ham; han herskede over Gestrekeland i Huneland. Han indviede Aarhöj til Afgudstjeneste; paa denne Höj blev Sneen aldrig liggende. Hans Sön var Bödmod, som ejede en stor Gaard ved Aarhöj, og var en vennesæl Mand; alle önskede derimod Ondt over Framar, men Odin havde givet Framar den Egenskab, at Jærn ej bed paa ham. Framar bejlede til Rafnhild; men

Ketil svarede, at hun skulde selv vælge sig sin Mand. Hun sagde nej til Framar: „Vilde jeg ikke tage Ale til min Mand" sagde hun, „da vil jeg langt mindre tage denne Trold." Da Ketil fortalte Framar hendes Svar, blev denne meget vred derover, og udfordrede Ketil til Holmgang ved Aarhöj förste Juledag, og lagde til: „Vær hver Mands Niding, om du ej kommer!" Ketil sagde, at han vilde komme. Hjalm og Stafnglam tilböde sig at drage med ham, men Ketil sagde, at han vilde drage ene. Kort för Juul lod Ketil sig nu sætte i Land i Nummedalen; han var ifört en lodden Kappe; han stegnu paa sine Skier, og foer op gjennem Dalene, og saa gjennem Skoven til Jæmteland, saa öster over Skalkskov til Helsingeland, og saa öster over Eyskovmörk, som adsiller Gestrekeland og Helsingeland, og er 20 Raster lang og 5 Raster bred, og er slem at rejse igjennem. Ved Skoven boede en Mand, der hed Thorer; han tilböd Ketil sit Fölge, og sagde, at der laa nogle Rövere i Skoven, hvis Anförer hed Sote, og var en svigefuld og haardför Mand. Ketil sagde, at han ikke frygtede noget Ondt af dem, og begav sig siden ind i Skoven; han kom til Sotes Skale, men traf ham ikke hjemme.

Han tændte da Ild op for sig. Sote kom hjem, og hilste ikke Ketil, men satte Mad for sig. Ketil sad ved Ilden, og sagde: „Er du karrig paa Mad, Sote?" Sote kastede da nogle Stykker til Ketil, og da de vare mætte, lagde Ketil sig ned ved Ilden, og snorkede höjt. Da sprang Sote op, men Ketil vaagnede, og sagde: „Hvi pusler du her omkring, Sote?" Han svarede: „Jeg blæser paa Ilden, som næsten var udslukt. Ketil sov anden Gang. Da sprang Sote atter op, og tog Öxen i begge Hænder. Ketil sprang da op, og sagde: „Stort vil du nu hugge, Sote!" Derefter sad Ketil oppe om Natten. Om Morgenen bad Ketil, at Sote skulde gaae med ham i Skoven, og han gik med. Da det nattedes, lagde de sig ned under en Eeg. Ketil sov, eftersom Sote tænkte, thi han snorkede höjt. Sote sprang da op, og hug til Ketil, saa at Kappehatten flöj af; men Ketil var ikke i Kappen; thi han vaagede, og vilde pröve Sote. Han sprang da op, og sagde: „Nu skulle vi pröve at brydes med hinanden; og han kastede Sote om i et Tag, og hug Hovedet af ham, og drog saa sin Vej, og kom Juleaftèn til Aarhöj. Denne Höj var af Framar og Landsfolket indviet til Ofringer for godt Aar. Det var da et stærkt Sneefog;

Ketil gik op paa Höjen, og satte sig imod Vejret. Da Folkene kom til Sædes hos Bödmod, tog han til Orde: „Mon Ketil være kommen til Aarhöj." Man svarede, at det var ikke at vænte. „Det er saadan en Mand," sagde da Bödmod, „at jeg veed ikke, hvad jeg skal formode herom. Drager nu hen, og seer efter ham, og indbyder ham til os!" De droge nu til Höjen, men fandt ikke Ketil, og sagde det til Bödmod. Bödmod sagde, at han maatte være kommen op paa Höjen, og han drog derpaa til Höjen og op paa den, og saae der en stor Dynge paa den nordre Side af Höjen. Bödmod kvad denne Vise:

Hvo er den höje,
Som paa Höjen sidder,
Og vender sig mod Vejret,
Frostudholdende Mand!
Troer jeg dig vældig være,
At dig Ly ej skjærmer.

Ketil kvad til Svar:

Ketil jeg hedder,
Kommen fra Rafnista,
Der var jeg i Ungdommen opfödt;
Modigt Hjærte,
Veed jeg, beskytter mig,
Dog vil jeg Beværtning tage.

Bödmod kvad:

Op skal du stande,
Og gange af Höjen,
Besöge mine Sale;
Mangen Dag at tale
Med dig jeg önsker,
Om du der vil dvæle.

Derpaa kvad Ketil denne Vise:

Op vil jeg nu stande,
Og gange af Höjen
Da mig Bödmod byder;
Om end Broder min
Sad nærmere Vejen,
Bedre kan han ej byde.

Bödmod tog Ketil i Haanden, og da han stod op, gled Foden for ham paa Höjen. Da kvad Bödmod denne Vise:

Prövet er du, Ven!
I til Kamp at gange,
Om Gods med Framar at stride;
I ungen Alder
Gav ham Odin Sejer,
Meget er han vant til Strid.

Da han nævnede Odin, blev Ketil vred, thi han troede ikke paa Odin, og han kvad da:

Til Odin ofred jeg
Ingensinde,

Har jeg dog længe levet.
Framar, veed jeg, falde
Maa förend
Dette höje Hoved.

Derpaa drog Ketil med Bödmod, og var hos ham om Natten, og sad nærmest ved hans Side. Om Morgenen tilböd Bödmod sig at ville drage med ham, eller give ham Mænd med imod Framar. Dette vilde Ketil ikke tilstede. „Da vil jeg selv fare med," sagde Bödmod. Dette gav Ketil sit Minde til, og de droge til Aarhöj. Framar foer tudende til Höjen, hvor Bödmod og Ketil med en Mængde Folk vare forud tilstede. Framar fremsagde da Holmgangslovene. Bödmod holdt Skjoldet for Ketil, men ingen for Framar. Denne sagde: „Da skal du nu være min Fjende istedenfor min Sön." Bödmod sagde, at han havde tilintetgjort Slægtskabet imellem dem ved sin Trolddom. För de sloges, flöj der en Örn fra Skoven til Framar, og sled Klæderne af ham. Da kvad Framar denne Vise:

Ond er Örnen i Sindet,
Ej jeg for Saaret frygter,
Sine gule Klöer den
Förer i mine Aarer;
Glæder den sig ved Haabet,

Hvad kan den forud vide?
Ofte jeg Örnen har glædet,
Rovfuglen vel jeg kjender.

Da anfaldt Örnen ham saa heftig, at han maatte værge sig med Vaabnene, og han kvad da denne Vise:

Med Vinger du svæver,
Vaaben vil jeg dig love,
Flagrer du, Vidtflyvende!
Som du mig dödsens vidste;
Vild er du, Möers Afsky!
Vi skulle Sejer have,
Vend du dig til Hæng!
Ham skal Döden ramme.

Det tilkom den, som var udfordret, at hugge först. Ketil hug da Framar paa Skuldren; han stod rolig for Hugget; Sværdet bed ikke paa ham, men han ravede dog ved, at Hugget var saa stort; Framar hug til Ketil i Skjoldet; Ketil hug Framar paa den anden Skulder, men det bed endnu ikke. Da kvad Ketil:

Du slöves, Dragvendil!
Ved Kraaserne,
Meengalder*) du möder,
Mægter du ej at bide;

*) Skade - Trolddom.

Ikke jeg troed,
At Eggen skulde
Stödes fra giftige Skuldre,
Om end Odin den döved.

Og fremdeles kvad han:

Hvad er det, Dragvendil!
Hvi er du slöv vorden,
Har jeg nu hugget,
Træg er du til at bide;
Svigter du i Kampen,
För du har ej skjælvet
I Skjoldegnyet,
Der hvor Kæmper strede.

Framar kvad:

Gubbens Skæg nu skjælver,
Svigter Hugget den Gamle,
Ædsker til Kamp han Sværdet,
Möens Fader ræddes;
Skærpedes Saaregge,
Saa at bide de kunde
Hugprude Helte,
Om du Mod ej mangled.

Ketil kvad:

Tör du ej os at egge,
Kamptræge Karle
Skulle til store Hug mig
Ingensinde opfordre;

Bid du nu, Dragvendil,
Eller brydes sönder!
Lykken har forladt os begge,
Tredie Gang den dog ej svigter.

Og fremdeles kvad han:

Ræddes ej Möens Fader,
Medens heel er Dragvendil,
Tykkes jeg vist vide
Tre Gange det ej svigter.

Da vendte han Sværdet i Haanden, og drejede den anden Eg frem. Framar stod rolig, da Sværdet traf ham over Skuldrene, og standsede ikke förend i Hoften, og flækkede Siden fra Kroppen; da kvad Framar denne Vise:

Mod er i Hæng,
Hvas er Dragvendil,
Bed det Odins Ord*),
Som om intet det var;
Svigted nu Balders Fader,
Paa ham kan man ej troe,
Gid din Daad maa lönnes!
Her maa vi adskilles.

Da döde Framar, men Bödmod fulgde strax Ketil. Da sagde Bödmod: „Hvis du nu tykkes at skylde mig nogen Gjengjæld for min

*) Han sigter til den Egenskab, Odin havde givet ham, at Vaaben ej kunde bide paa ham.

Bistand, da vil jeg, at du gifter mig din Dotter." Ketil optog det vel, og sagde, at Bödmod var en brav Mand. Derefter drog Ketil hjem, og var navnkundig af sine store Bedrifter. Han giftede Rafnhild til Bödmod. Ketil herskede over Rafnista, saalænge han levede, men Grim Lodinkin efter ham. Grims Sön var Örvarodd, og slutter her denne Saga.

Grim Lodinkins Saga.

Om Grim Lodinkin fortælles, at han var baade stor og stærk og en meget anseelig Mand. Navnet Lodinkin fik han af, at hans ene Kind var bevoxet med mörkt Haar; dermed var han födt, og derpaa bed intet Jærn. Grim antog Bestyrelsen af Gaarden Rafnista efter sin Fader Ketil Hæng; han blev en meget rig Mand, og herskede næsten ene over hele Halogeland. Paa den Tid var der en mægtig og berömt Herse öster i Vigen, som hed Harald; han havde tilægte Gejrhild, en Datter af Kong Sölge, der igjen var en

Sön af Kong Rolf paa Berge i Oplandene. Deres Datter hed Lopthæna, hun var en meget dejlig og veldannet Kvinde. Did foer Grim Lodinkin paa sin Skude selv attende, og bejlede til Lopthæna. Giftermaalet blev besluttet, og han skulde komme der at holde Bryllup om Hösten. Men syv Nætter för Bryllupsdagen blev Lopthæna borte, og ingen vidste, hvad der var blevet af hende. Da Grim kom til Brylluppet, savnede han sit Kjæreste, da Bruden var borte, og syntes dog vide, at hendes Fader ikke havde nogen Skyld deri. Han blev der tre Nætter, og de drak, men kun med liden Munterhed, hvorpaa han igjen drog hjem til Rafnista. Fem Aar tilforn havde det hændet sig, at Harald Herses Kone var död, men han ægtede Aaret efter Grimhild Jossursdatter norden fra Finmarken, og förte hende hjem til sig. Snart syntes hun der at fordærve alt; hun var ond imod sin Steddatter Lopthæna, som siden viste sig. Grim var mismodig over sin Tilstand, men han spurgde ikke til sin Fæstemö Lopthæna. Det hændte sig da, som oftere var Tilfældet, at der indtraf et stort Uaar i Halogeland. Grim Lodinkin beredte sig da til at rejse hjemmefra, og foer paa sin Baad med tre Mænd.

Han styrede norden om Finmarken, og saa österpaa til Gandvik; og da han kom i Vigen, saae han, at der var Fangst i Mængde; han satte da sit Skib op, lagde det tilrette, og gik siden til en Skale, og tændte Ild for sig. Da de sov om Natten, vaagnede de ved, at der var opstaaet en stærk Storm med Isslag; saa haardt var dette Uvejr, at alt hang med Iis baade ude og inde. Om Morgenen, da de vare klædte, gik de ud, og til Söen; de saae da, at al Fangsten var borte, som om den aldrig havde været der, og syntes da at være ilde stædte; men bort derfra kunde de ikke komme, hvorfor de gik hjem til Skalen; og vare der om Dagen. Om Natten vaagnede Grim ved, at der blev leet udenfor Skalen; han sprang da hurtig op, tog sin Öxe, og gik ud; han havde ogsaa hos sig, som næsten altid, Pilene Gusesnöt, som hans Fader Ketil Hæng havde givet ham. Da han nu kom ud, saae han to Troldkvinder nede ved Skibet, som toge hver i sin Stavn af Skibet, og agtede at rive det i Stykker. Grim kvad denne Vise:

Hvad hedde I,
Klippeboersker!
Som mit Skib

Skade ville?
Barskere end eder
Har jeg ingen seet.

Den, som stod ham nærmest, kvad til Svar:

Fejma jeg hedder,
Födt var jeg nordlig,
Rimners Dotter,
Fra Höjfjæld;
Her er Söster min,
Som er meget bedre;
Klejma hun hedder,
Kommen til Söen.

Grim kvad:

Trives ingensteds
Thjasses Dotter,
Hæslige Kvinder!
Snart jeg vredes,
Eder barske
Ulve til Föde
Sende skal jeg,
Inden Solen skinner.

Klejma kvad:

Det var för,
At Fader vor
Borttryllede

Bölge-Hjorden*)
Skulle I aldrig,
Om Skjæbnen ej vil det,
Herfra uskadte
Til Hjemmet komme.

Grim kvad:

Skal jeg eder begge
Snart love
Od og Eg
For det förste;
Da ville Rimners
Kvinder pröve,
Om bedre duer
Brod eller Næve.

Grim tog da een af Gusesnöt, og sköd den först mod den, som stod foran ham, saa at hun fik strax Bane. Fejma sagde: „Ilde gik det nu Söster Klejma!" Hun foer da op mod Grim; han hug til hende med Öxen, og Hugget traf Skulderbladet. Hun skreg da höjt derved, og löb indad langs Stranden. Ved Hugget slap Grim Öxen, og den stod fast i Saaret. Grim löb efter hende, og fulgde hende bestandig i samme Afstand, ligetil de kom ind imellem store Bjerge. Der saae han

*) Flaaden.

foran sig i Bjergene en stor Hule, til hvilken der gik en smal Sti op, hvor der kunde kun gaae een ad Gangen; der löb hun op som paa slet Mark, og i det hun hævede sig til at löbe op i Bjerget, faldt Öxen ud af Saaret. Grim tog den strax op, og han maatte nu klynge sig op, ved at sætte Öxen i det ene Spor, medens han stod i det andet, og han klavrede saa op ad Skaftet, og saaledes kom han op i Hulen. Der saae han en klar Ild brænde, ved hvilken der sade to Trolde, en Mand og en Kjærling, som satte Födderne mod hinanden. De vare begge iförte korte og grove Skindkjortler. Han saae nöje, hvorledes de begge vare dannede; han hed Rimner og hun Hyrja. Da nu Fejma kom ind i Hulen, hilste de hende, og spurgde, hvor hendes Söster Klejma var. „Ja! gæt du det," svarede hun, „hun ligger död ude i Klipperne, og jeg er saaret med Banesaar, men I ligge her inde og strække eder ved Ilden." Jætten sagde: „Det har kun været en lidet berömmelig Daad at dræbe eder, den ene sex, den anden syv Vintre gammel; hvo har gjort dette?" „Dette har den onde Grim Lodinkin gjort," svarede Fejma, „disse to, Fader og Sön, ere mere skikkede end andre til at fælde Trolde

og Bjergbeboere; men om han end har gjort dette, vil han dog aldrig naae at faae sin Kone Lopthæna, og er det en Gammen, saa kort der nu er imellem dem." Da sagde Rimner: "Dette volder min Söster Grimhild, hun har af Naturen megen Snildhed." Blodlöbet udmattede nu Fejma, og hun faldt död ned. I det samme gik Grim ind i Hulen, og hug til Rimner saa haardt, at Hugget tog Hovedet af. Da sprang Hyrja op, og sprang ind paa ham, og de begyndte nu at brydes, og deres Kamp var baade haard og langvarig; thi hun var en stor Troldkvinde, og Grim var meget stærk; men dog blev Udfaldet, at han greb hende ved Hoften, og svang hende i Vejret, saa at hun faldt; derpaa hug han Hovedet af hende, og lod hende död tilbage; siden gik han til sin Skale.

2. Dagen efter var Vejret godt; de gik da omkring ved Strandbreden, og saae, hvor en stor Hval var dreven op; til den gik de, og begyndte at opskære Hvalen. Kort efter blev Grim vaer, hvor der gik tolv Mænd; de kom snart nær, Grim hilste dem, og spurgde dem om Navn; deres Anförer kaldte sig Rejdar hin Ubesindige, og spurgde, hvorfor Grim vilde rane ham hans Ejen-

domme. Grim sagde, at han havde först fundet Hvalen. „Veed du ikke," sagde Rejdar, at jeg ejer her alt, hvad der driver op?" „Ej veed jeg det," sagde Grim, „men i hvordan det end er, saa lad os dele halvt." „Det vil jeg ikke," sagde Rejdar; „I skulle gjöre een af Delene, gaae bort fra Hvalen, eller vi ville slaaes." „För gjöre vi det," sagde Grim, „end miste hele Hvalen." Derpaa gik de sammen og sloges, og det kom til en meget haard Kamp. Rejdar og hans Mænd vare vel övede i Vaaben, og hug stærkt, og inden kort Tid faldt begge Grims Mænd; det blev da en meget haard Strid, som dog endte med, at Rejdar faldt og alle hans Mænd. Grim faldt ogsaa baade af Saar og Træthed; han laa nu der paa Kamppladsen, og tænkte ikke at undslippe Döden. Han havde ikke ligget der længe, för han blev vaer, hvor der gik en Kone, om hun fortjente at kaldes saa; hun var ikke höjere end syv Vintre gamle Pigebörn, men dog saa tyk, at Grim troede, han ikke kunde favne om hende; hun havde et langagtigt og barskt Ansigt, en krum Næse, var korthalset, havde sorte Öjne og hæslige Kinder, og var baade styg og skaldet; sort var hun baade paa Hud og Haar. Hun var

iført en grov Skindkofte, som ikke gik hende længere end til over Hofterne; meget ukysselig syntes hun ham at være, thi Snottet hang hende ned over Læberne. Hun gik hen, hvor Grim laa, og sagde: „Lavt ligge nu Haleyernes Hövdinger; vil du, Grim! skjenkes Livet af mig." Grim svarede: „Næppe kan jeg det, saa hæslig som du er; hvad er dit Navn? Hun svarede: „Jeg hedder Gejrrid Gandvikekkja; du maa troe, at jeg raader noget her i Vigen, og bestem dig til een af Delene." „Det er et gammelt Ord," svarede Grim, „at enhver har Livet kjærest, og vil jeg foretrække at modtage Livet af dig; hun greb ham da op under Skindkoften, og löb med ham som et Barn, og saa stærkt, at han næppe kunde faae Vejret. Hun standsede ikke, förend de kom til en stor Hule, og da hun lagde ham ned, syntes Grim, at hun var endnu styggere end för. Nu er du kommen her," sagde hun, „og vil jeg, at du lönner mig, at jeg frelste dig, og bar dig hid, og kysser mig nu." „Det kan jeg paa ingen Maade gjöre," sagde Grim, „saa afskyelig som du forekommer mig." „Ja! saa vil jeg ikke vise dig nogen Tjeneste," sagde Gejrrid, „og jeg seer, at du er da strax dödsens." „Det kom-

mer da til at være saa," sagde Grim, „om det end er mig meget imod;" han gik da til hende og kyste hende; og han syntes hende da ikke saa styg at kysse, som hun var fæl at see til. Det var da blevet Aften, og Gejrrid redte sin Sæng, og spurgde, om Grim vilde ligge ene eller hos hende. Grim sagde, at han hellere vilde ligge ene. Hun sagde, at hun da ikke vilde gjöre sig nogen Flid for at helbrede ham. Grim saae, at det ikke vilde være ham nok, og sagde, at han da hellere vilde ligge hos hende, for at det ikke skulde være til Hinder; han gjorde da saa; hun forbandt forud alle hans Saar, og han syntes nu hverken at föle Svie eller Ömhed. Underligst tyktes det ham, hvor smidig hun var i Fingrene, saa stygge Hænder han syntes hun havde, thi de forekom ham ligere Gribbeklöer end Menneskehænder. Saasnart de kom i Sæng, sov Grim ind. Men da han vaagnede, saae han saa faver en Kvinde ligge i Sængen hos sig, at han syntes aldrig at have seet hendes Lige. Han undredes meget over, hvor meget hun lignede hans Fæstemö Lopthæna. Nede udenfor Sængestokken saae han den stygge Troldkvindeham ligge, som Gejrrid Gandvikekkja havde haft paa. Meget

vanmægtig var da denne Kone. Han stod hurtig op, og trak Hammen frem i Ilden, og brændte den op til Kul. Siden gik han til, og stænkede Vand paa Konen, indtil hun kom til sig selv, og sagde: „Nu have vi det begge vel; jeg gav dig först Livet, men du frelste mig af min ulykkelige Forfatning." „Paa hvad Maade kom du her, og hvorledes har det sig nu med dig," sagde Grim. Hun svarede: „Kort efterat du var dragen bort fra Vigen fra min Fader Harald, mödte min Stedmoder Grimhild mig saaledes talende: „Nu skal jeg lönne dig det, Lopthæna! at du har viist mig Stivsind og Tværhed, siden jeg kom hertil; jeg bestemmer dig nu, at du skal blive den styggeste Troldkvind, og föres bort herfra nord op til Gandvik, og boe der i en afsides Hule, og sidde der i en bestandig Kamp med min Broder Rimner, og have I to saa baade meget og Ondt med hinanden at skaffe, og har den af eder værst, som viser sig mest föjelig. Du skal og være afskyet af alle, baade Trolde og Mennesker; du skal og," vedblev hun, „være i denne Trældom hele din Levetid, og aldrig komme ud af den, uden nogen Mand tilstaaer dig tre Ting, som du beder ham om, og som jeg veed, at ingen

vil: det er den förste at modtage Livet af dig, det den anden at kysse dig, og det den tredie, at dele Sæng med dig, som er det, alle ville mindst bekvemme sig til." „Nu har du gjort alle disse Ting mod mig, men du var ogsaa mest skyldig dertil; nu vil jeg, at du förer mig öster til Vigen til min Fader, og drikker Bryllup til mig, ligesom det var bestemt." De droge derpaa hjem til Grims Skale, og da var der Fangst nok, thi der laa nu en Hval i hver Vig; han ladede da sit Skib, og da han var færdig, styrede han fra Land, og de vare begge paa Skibet, han og Lopthæna; han anvendte da den Kunst, som hans Fader Ketil Hæng og andre Rafnistamænd havde været i Besiddelse af, at han drog Sejl op i Havblik, og Bör kom strax paa; han sejlede nu hjem til Rafnista, og Folk tyktes at have faaet ham igjen fra Underverdenen.

5. Kort efter drog Grim med Lopthæna öster til Vigen; Grimhild styrede da ene næsten alt der österpaa. Men saasnart Grim kom, lod han Grimhild gribe, og en Bælg trække over hendes Hoved, og hende stene ihjel; efterat han forud havde fortalt Harald Herse, hvorledes det var gaaet. Han holdt derpaa Bryllup med Lopthæna, og drog siden

hjem til Rafnista. Harald Herse giftede sig tredie Gang, og fik Thorgun Thorresdatter. Grim og Lopthæna havde ikke været længe sammen, inden de fik en Datter, som blev kaldt Brynhild; hun voxte op i Rafnista, og var en meget dejlig Mö; Grim elskede hende ogsaa höjt. Da hun var femten Vintre gammel, bejlede en Mand, ved Navn Sörkver, til hende; denne Sörkver var en Sön af Svade, Raudfells Sön, Bards Sön, Thorkel Bundenfods Sön. Hun vilde ikke ægte ham, og derfor udfordrede Sörkver Grim til Holmgang; Grim tog derimod. Sörkver stammede paa Mödreneside fra Sogn, og der ejede han nogle Gaarde. Efter en halv Maaneds Forlöb skulde Holmgangen være. I Norge var der en Herse, som hed Åsmund, og ejede den Gaard Berurjoder; han var gift, og havde en Sön, som hed Ingjald, der var en meget berömmelig Mand, og var længe hos Grim Lodinkin, thi der var stort Venskab imellem dem; dog var Ingjald den ældste af dem, men Grim var langt stærkere. Ingjald ægtede en Kvinde, som hed Dagny, en Datter af den Asmund, der var opkaldt efter Gnöd, men en Söster til Olaf Krigskonning. Med hende avlede han en Sön,

som hed Asmund, og siden var Fostbroder til Odd hin Vidfarne, som var med Sigurd Ring paa Braavalle, og som ellers kaldes Örvarodd. Paa den bestemte Tid kom Sörkver til Holmgangspladsen selv tolvte, alle hans Ledsagere vare Bersærker. Grim var kommen der forud og med ham Ingjald og mange haleyiske *) Bönder. De gik da frem paa Pladsen, og Grim skulde hugge först; han havde Sværdet Dragvendil, som hans Fader havde ejet. Thraust hed den Mand, der holdt Skjoldet for Sörkver. Grim hug saa stærkt det förste Hug, at han klövede Skjoldet langs igjennem, men Sværdspidsen traf Thraust i den venstre Skulder, og skar saa Manden sönder ovenfor den höjre Hofte, hvorpaa Sværdet traf i Sörkvers Laar, og tog begge Födderne af ham, det ene ovenfor det andet nedenfor Knæet, og han faldt död paa Stedet. Ingjald og de övrige vendte sig nu mod de ti, som vare tilbage, og holdt ikke op, förend de alle vare dræbte. Da kvad Grim denne Vise:

Her have vi fældet
Til Jorden

*) fra Halogeland.

Tolv Bersærker
Hæderlöse;
Dog var Sörkver
Den stærkeste
Af disse Kæmper,
Men Thraust næst ham.

Og fremdeles kvad han:

Först maa jeg ligne
Fader min,
Skal ej min Dotter,
Uden Kamp
Nödtvungen giftes
Nogen Mand,
Den herlige Mö!
Medens Grim lever.

Efter Holmgangen drog Grim hjem, men Ingjald til Berurjoder. Kort efter döde hans Fader, og han antog da Bestyrelsen af alle hans Ejendomme, og blev nu en anseelig Bonde, og förte sig med Pragt.

4. Nogle Vintre tilforn var Bödmod Framarssön död; han havde med sin Kone Rafnhild en Datter, der hed Thorun; hendes Sön var Thorbjörn Talkni, Fader til Ketil Brejd, Fader til Thorun, som var gift med Thorgils Napras. Rafnhild drog da hjem til Rafnista til sin Broder Grim. Thorkel hed

en berömmelig Mand, som var Jarl over Nummedalsfylke. Han drog til Rafnista, og bejlede til Rafnhild, hun blev gift med ham; deres Sön var Ketil Hæng, som indebrændte Harek og Rörik Hilderids Sönner, fordi de bagtalte hans Frænde Thorolf. Derefter foer Ketil til Island, og tog der Land i Besiddelse mellem Thjorsaa og Markarfljot, og boede paa Hof. Hans Sön var Rafn, den förste Lavmand paa Island; hans anden Sön var Helge, Fader til Helga, som var gift med Oddbjörn Askesmed eller Skibsbygmester; hans tredie Sön var Storolf, Fader til Orm hin Stærke og Rafnhild, som var gift med Gunnar Baugssön; deres Sön var Hamund, Fader til Gunnar paa Hlidarende, og deres Datter Arngun, som var gift med Roar, Offerpræst paa Tunga; deres Sön var Hamund hin Halte. Der var da en mægtig Herse, som hed Vedorm, en Sön af Vemund hin Gamle; han bejlede til Brynhild, Grim Lodinkins Datter; hun fulgde ham; deres Sön var Vemund, Fader til Vedorm, som flygtede for Kong Harald öster til Jæmteland, og opdyrkede der Skovene til Bygder; hans Sön var Holmfast; men Vedorms Söster hed Bryn-

hild; hendes Sön Grim, som var opkaldt efter Grim Lodinkin. Frænderne Grim og Holmfast fore i Vesterviking, og dræbte paa Syderöerne Asbjörn Jarl Skjerjablese, og toge til Bytte hans Kone Olofa og hans Datter Arnejd; hun tilfaldt Holmfast, og han solgde hende til sin Frænde Vedorm, hos hvem hun var Trælkvinde, indtil Ketil Thrym ægtede hende, og förte hende ud til Island. Efter hende er Arnejdsstad i Östfjordene opkaldt. Grim ægtede Olofa, Thord Vagalds Datter, som havde været gift med Jarlen. Grim foer til Island, og tog Grimsnæs ligetil Svinevatn i Besiddelse, og boede paa Öndverdenæs fire Vintre, men siden paa Burfeld; hans Sön var Thorgils, som havde tilægte Helga, Gest Oddlejfssöns Datter. Deres Sönner vare Thoraren paa Burfeld og Jörund paa Mideingi. Grim faldt i Holmgang under Halkelsholar for Halketil, Ketilbjörns Broder paa Mosfeld. Grim Lodinkin opholdt sig i Rafnista, som för fortaltes; han havde sildig med sin Kone en Sön, som fik Navnet Odd, og blev opfostret hos Ingjald paa Berurjoder; han blev siden kaldt snart Örvarodd, snart Odd hin Vidtfarne. Grim

var anseet for en rask Mand; han var stærk og meget modig, og styrede selv sine Sager. Han döde af Alderdom; og endes her Grim Lodinkins Saga, og her begynder Örvarodds Saga, og det er en stor Saga.

Orvarodds Saga.

Der var en Mand, som hed Grim med Tilnavnet Lodinkin, hvilket Navn han fik, fordi han var födt med en laaden Kind. Han var en Sön af Ketil Hæng, Halbjörn Halvtrolds Sön. Grim boede paa Rafnista, var rig og mægtig, og herskede over hele Halogeland og flere Lande. Han var gift med en Datter af Harald Herse österpaa i Vigen, ved Navn Lopthæna. Harald döde, og da Svigersönnen spurgde dette, beredte han sig til at rejse til Vigen, thi Lopthæna var Haralds eneste Barn, og hun arvede særdeles betydelige Rigdomme i Jorder og Lösöre. Uagtet Lopthæna den Gang gik frugtsommelig, skulde hun dog rejse med, thi Grim elskede hende saa höjt, at han kunde ikke afsee hende. Saasnart de nu vare færdige og fik Bör, styrede de med tvende Skibe österpaa langs Kysten, og da de kom ud for Gaarden Berurjoder, lagde de sig til Natteleje. Der fik

Lopthæna ondt, og de sendte da Bud til Gaarden, hvor der boede en rig Bonde, ved Navn Ingjald, hvis Kone hed Alof; de havde en dejlig lille Sön, som hed Asmund. Da Budet kom til Ingjald, foer han strax ned til Stranden med sine Óg, og böd Grim til sig med saa meget af hans Fölge, som han selv vilde tage med. Grim takkede ham meget for hans Indbydelse, og de kjörte nu hjem til Gaarden, hvor de bleve vel modtagne. Lopthæna blev fört ind i Kvindehuset, men Grim blev buden ind i Skalen og anviist Plads i Höjsædet, og man opvartede dem paa det bedste baade med Drikkevarer og andre Sager. Lopthænas Sygdom fremmedes, og hun nedkom med en dejlig stor Dreng. Hun bad, at man skulde bringe Drengen til hans Fader, og sagde, at han skulde give ham Navn; Drengen blev da overöst med Vand, og fik Navnet Odd. Efterat de havde været der tre Nætter og nydt den bedste Behandling, sagde Lopthæna, at hun nu var i Stand til at fortsætte Rejsen, og Grim sagde da, at de igjen vilde drage afsted. Ingjald sagde, at han vilde have Gjengjæld for den gode Behandling, de havde nydt hos ham. „Det er ikke meer end billigt," sagde Grim, „tag dig selv

noget ud, thi her er nok af Kostbarheder og Penge." „Nej!" svarede Ingjald, „Penge har jeg nok af, men din Bistand og dit Venskab önsker jeg mig, og at du skal befæste det ved at lade din Sön Odd blive her tilbage." „Jeg veed ikke," sagde Grim, „hvad Lopthæna siger dertil." „Ja!" svarede Lopthæna, som var tilstede, „saa godt et Tilbud tager jeg med Glæde imod." Grim drog derpaa bort med sin Kone og sit Fölge, men Odd blev tilbage paa Berurjoder. De fortsatte Rejsen til Vigen, hvor de opholdt sig saa længe de fandt det fornödent, og sejlede derpaa tilbage igjen. Da de kom ud for Berurjoder, sagde Grim, at de vilde stryge Sejlene og lægge til Land. „Hvad skal det til," spurgde Lopthæna. „Jeg troede," svarede Grim, „at du havde Lyst til at besöge din Sön." „Jeg saae paa ham, för vi skiltes," sagde Lopthæna, „og det syntes mig, som han ikke saae med kjærlige Öjne til os Rafnistafolk, derfor ville vi rejse vor Vej. De gjorde efter hendes Ord, og kom hjem til Rafnista, hvor de igjen sloge sig til Ro.

2. Odd voxte op paa Berurjoder. I Störrelse og Skjönhed fandt han ikke sin Lige i Norge og vidt omkring andre Steder, og han

blev vel övet i alle de Færdigheder, unge Mænd i de Tider plejede at vænnes til. Ogsaa Asmund var vel övet i alskens Færdigheder, og en mandig Ungersvend, han tjente Odd i alt, og disse to sluttede et inderligt Fostbrödrelag med hinanden. Aldrig deeltog Odd i Lege eller anden Börnesyssel; men de svömmede eller sköde til Maals, og imidlertid lærte Odd ogsaa af sin Fosterfader Videnskaber og at tale fremmede Tungemaal, thi Ingjald var en meget viis og lærd Mand. Han gjorde mere af Odd end af sin egen Sön Asmund. Odd fik mange Drenge til at deeltage i sine Idrætter, af alle fulgde dog Asmund ham mest vedholdende. Ofre vilde Odd aldrig, og det syntes ham afskyeligt at tilbede Træ eller Steen; men han troede paa sin egen Kraft og Styrke, og Asmund fulgde hans Exempel; det var saa meget mere mærkeligt, da Ingjald var en stor Afgudsdyrker. Odd lod sig gjöre mange Skyderedskaber, som vare langt större end dem, Folk i Almindelighed plejede at betjene sig af. Ingjald lod engang slagte en sort Buk, og lod den flaae med Hornene. Odd bad Ingjald give ham Skindet, og da han havde faaet det, lagde han alle sine Pile deri, og holdt ikke op, för Skindet

var ganske fuldt. Han lod sig gjöre en Bue, som passede dertil. Odds dagligdags Dragt var af den Beskaffenhed; han havde en röd Skarlagens Kjortel, et smalt Belte, smukke Strömper og Sko, et Guldsmykke om sit Hoved, sit Pilekogger paa Ryggen og en Bue i sin Haand; andre Vaaben havde han ikke. Han talte venlig med alle, og var almindelig afholdt. Tiden led nu frem, indtil Odd var tolv og Asmund femten Vintre gammel; da var Odd saa stærk, at man næppe tvivlede om, at han jo havde Kræfter til, hvad han saa vilde tage sig for.

Valaens Spaadom.

3. Der var en Sejdkone eller Troldkvinde ved Navn Hejd; hun besad Spaadomsaand, og vidste ved sin Viisdom tilkommende Ting forud. Hun drog rundt om i Landet til Gilder, hvortil Bönderne indböde hende, og hun forudsagde da Folk deres Skjæbne, ligesom ogsaa, hvorledes Vinteren skulde blive og andre Ting. Hun havde tredive i sit Fölge, femten Svende og femten Möer; det var et godt Sangchor, thi hvor hun var, skulde opföres en stor Sang. Det traf sig nu engang, at hun var til Gildes etsteds i Nærheden af Ingjalds. Ingjald var en Mor-

gen tidlig ude, og gik da hen, hvor Fostbrödrene laa, vakte dem og sagde: „Jeg vil i Dag sende eder i et Ærende, om du vil." „Hvorhen?" spurgde Odd. „I skulle byde Valáen hid til Gildes," sagde Ingjald. „Det Ærende vil jeg ikke gaae med," sagde Odd, „og hun skal faae Utak, om hun kommer, men hvor du ellers vil sende mig, gaaer jeg med Fornöjelse." „Saa skal du gaae, Asmund!" sagde Ingjald; „dig har jeg Raadighed over." „Jeg skal imidlertid," vedblev Odd, „gjöre en anden Ting, som du ikke vil synes bedre om." Asmund drog nu selv femte afsted, og indböd Spaakvinden til Berurjoder; hun tog vel imod Indbydelsen, og sagde, at hun vilde komme, og samme Aften kom hun der med hele sit Fölge. Ingjald gik imod hende med mange Mænd, og förte hende ind i Skalen, hvor der var anrettet et kosteligt Gilde. Odd opholdt sig i et lille Kammer, og vilde ikke komme for Hejds Aasyn eller spise tilfælleds med hende. Ingjald havde aftalt med Spaakvinden, at der skulde anstilles en stor Sejd om Natten, og da nu de andre gik til Sængs, gik hun med sit Fölge ud at anrette Sejden. Morgenen efter gik Ingjald til Hejd, og spurgde, hvorledes Sejden var gaaet af.

„Jeg troer," svarede hun, „at jeg har faaet sikker Kundskab om, hvad der angaaer dig, og du bad mig efterforske." „Da skal enhver sætte sig paa sin Plads," sagde Ingjald, „og derfra gaae frem at faae sin Skjæbne at vide." Saaledes skede det nu: som Husbond spurgde Ingjald först om Vejrliget og Vinteren, og hun besvarede hans Spörgsmaale; derpaa gik han frem for hende, og sagde: „Nu önsker jeg at vide min Skjæbne." „Ja!" sagde hun, „den er god og let at skjelne; du skal boe paa Berurjoder i stor Anseelse til din Alderdom, til megen Hæder for dig og alle dine Venner." Dermed gik han bort, og Asmund gik frem for hende. „Det er vel, Asmund!" sagde hun, „at du er kommen her: du skal fare vide om i Verden; ej vil du opnaae nogen höj Alder, men du vil ansees for en ypperlig Mand, hvor du kommer." Med den Besked gik Asmund til sit Sæde. Dernæst gik den ene efter den anden frem, og hun forudsagde enhver, hvad der var ham bestemt; og alle vare meget vel tilfredse dermed. Ingjald takkede hende for hendes Gjerning; da sagde Spaakvinden: „Have nu alle de her værende Folk været hos mig, og faaet deres Skjæbne at vide?" „Ja!" svarede Ingjald, „jeg troer, at alle uden Und-

tagelse have været hos dig." „Men hvad er da det," vedblev hun, „som ligger der ovre i Skalen under Huden? Mig tykkes, som det stundum rörer sig." Da kastede Odd Huden afsig, satte sig op, og sagde: „Jo! det er ganske rigtigt, som dig synes, at det er et Menneske, og tilmed een, som vil, at du skal tie i Öjeblikket, og ikke udblabre, hvad du faaer i Sinde at sige om min Skjæbne, thi jeg troer ikke et Ord af, hvad du siger; og hvis du ikke vil tie, saa hugger jeg dig denne Stok, som du her seer, lige i Næse og Mund." „Ej bekymrer jeg mig om din Trudsel," sagde Hejd, og din Skjæbne skal ikke holdes hemmelig, men jeg vil fortælle den, og du skal höre den, og da kom fölgende Kvad hende paa Tungen:

Farer du ej saa
Over Fjorde brede,
Eller over smalle
Sunde glider;
Dog skal du brændes
Paa Berurjoder;
En Orm skal dig hugge
Hul i Foden,
Glindsende fra Faxes
Gamle Hoved.

„Jeg har at sige dig, Odd!" blev hun ved, „hvad der maa tykkes dig godt at vide; der er bestemt dig en langt höjere Alder end andre Mennesker; du skal leve hundrede Vintre; du skal drage fra eet Land til et andet, og allevegne, hvor du kommer frem, ansees for den ypperste og navnkundigste blandt Mænd; du skal rejse igjennem mange Lande, men i hvor langt du end rejser, skal du dog döe her paa Berurjoder; en graa Hest med en broget Man staaer her paa Stalden, denne Hest Faxes Hovedpande skal vorde din Bane." Da udbröd Odd: „Siig du elendigste af alle Kjællinger din Saga!" og i det samme, som han sagde dette, sprang han op, og drev Stokken i Næsen paa Kjærlingen, saa Blodet strömmede strax ud af den ned paa Jorden. Hun raabte da, og bad, at man skulde tage hendes Klæder, „thi," sagde hun, „jeg vil i Öjeblikket bort herfra, aldrig har man nogensteds behandlet mig saaledes för her." „Bliv du i tre Nætter til Gildes hos mig, ligesom det var bestemt!" sagde Ingjald, „og dernæst skal jeg give dig gode Gaver." „Fremför hvad Gaver du vil i Böder for denne Mand," vedblev Hejd, „men jeg vil strax afsted med mit Fölge." Det fik nu at være, som hun vilde;

hun modtog Gaver af Ingjald, og drog strax bort fra Gildet.

Faxe dræbes.

4. Kort efter kaldte Odd Asmund med sig; de gik til Faxe, lagde Bidslet paa den, og trak den med sig hen i en lille Dal; der grove de en Grav, næsten ligesaa dyb som to Mænds Höjde, og i den styrtede de derpaa Faxe ned. Derefter bare de saa store Stene, som de mægtede at löfte, til, og kastede dem med al Kraft ned i Graven, og imellem Stenene lagde de Grus og Sand; derovenpaa opkastede de en Höj. Da sagde Odd: „Tilintetgjort har jeg nu den Skjæbne, at Faxe skal blive min Bane." Derefter droge de hjem.

Odds Bortrejse fra Ingjald.

5. Nogen Tid derefter kom Odd til Ingjald og sagde saa: „Jeg önsker, at du vil give mig et Skib." „Hvad agter du nu at tage dig for?" spurgde Ingjald. „Jeg agter at drage bort herfra Berurjoder," svarede Odd. „Hvo skal drage med dig?" spurgde Ingjald fremdeles. „Jeg og Asmund ville fölges ad," svarede han. „Da önsker jeg ikke," vedblev Ingjald, „et I blive ret længe borte." „Vi ville aldrig komme tilbage," sagde Odd. „Saa gjör du ogsaa," sagde Ingjald, „hvad

der allermest mishager mig." „Ja!" svarede Odd, „du er selv Skyld deri, ved det du böd Valaen hid." Ingjald sagde, at det skulde være, som han vilde. Fostbrödrene beredte sig da til Rejsen, og Ingjald gav dem et Fartöj med tolv Aarer paa hver Side, og udstyrede dem i alle Henseender paa det bedste. Da de vare færdige, böde de Ingjald Farvel, og begyndte at roe fra Land. Asmund spurgde da, hvorhen de skulde fare. Odd sagde, at han vilde besöge sine anseelige Frænder i Rafnista. Da de kom udenfor Öerne, sagde Odd: „Det er besværligt at roe bestandig, nu vil jeg forsöge vor Familielykke; min Fader Grim har Bör, hvorhen han vil sejle." Derpaa hidsede de Sejlene op, og da de havde vendt, fik de den bedste Bör, de kunde önske sig, saa de havde en snar og heldig Rejse op til Halogeland, hvor de lagde til Land ved Rafnista, og gik siden hjem til Gaarden. Odd havde sit Pilekogger paa Ryggen og en Bue i Haanden, og Asmund havde sine Vaaben. Da Grim fik Nys om deres Ankomst, gik han imod dem med alle sine Huuskarle, og böd dem Velkommen, og at forblive der hos ham. „Jeg vil först see at træffe mine Frænder Gudmund og Sigurd," sagde Odd, „jeg har

hört, at de ere færdige til at rejse til Bjarmeland." „Det seer jeg dog gjerne," sagde Grim, „at I blive hos mig i Vinter." „Först maa jeg træffe dem," sagde Odd. „Det skal skee," svarede Grim. Gudmund var Odds Broder, og var to Vintre yngre end ham, men Sigurd var deres Söstersön; de vare begge raske Mænd. Grim gik nu med Odd og Asmund ud paa Öen, hvor Gudmund og Sigurd laa sejlfærdige med to Skibe. Odd lod dem kalde i Land; de bleve glade ved hans Komme, og han ved at see sine Frænder; han sagde da til dem: „Det er nu saa, at vi Fostbrödre ville give os i Rejseselskab med eder." „Det kan nu ikke skee dennesinde," sagde Gudmund, vi ligge allerede sejlfærdige, og have efter en fast Bestemmelse givet os i Fælledsskab baade i Henseende til Mad og Drikke og andre Ting; nu kan man ikke opholde sig med at bestemme det paa anden Viis; men du kan, min Broder! fare med os til Sommeren, hvorhen du selv lyster at rejse." „Det er vel talt, Broder!" sagde Odd, „men det kan hændes, at jeg til Sommer ikke behöver at före Skib under eder." „Dennesinde kan du dog ikke fare med os," sagde Gudmund. „Ja!" svarede Odd, „derom vil

jeg ikke bede mere;" hvorpaa Odd gik hjem med sin Fader, Grim gav Odd Plads hos sig i Höjsædet og Asmund ved Odds Side. Baade Grim og Lopthæna viste dem alt det Gode, de kunde, og anrettede et anseeligt Gilde for dem.

Gudmunds Dröm.

6. For at komme til Gudmund og Sigurd igjen er at fortælle, at de laa en halv Maaned uden at faae Bör. Det traf sig nu en Nat, at Gudmund gav sig i Sövne; Folkene talte da om, at det var bedst at vække ham; men Sigurd sagde, at man skulde lade ham drömme sin Dröm heelt ud. Da han siden vaagnede, spurgde Sigurd ham: „Hvad drömte du, Frænde! da du gav dig saa höjt?" „Jeg drömte," svarede Gudmund, „at vi laa her under Öen med to Skibe, men jeg saae en Hvidbjörn ligge i Ring rundt om Öen Rafnista, og netop her over Skibene mödtes Dyrets Hale og Hoved. Det var saa forfærdeligt et Dyr, at jeg aldrig har seet dets Lige; alle Haarene stode i Vejret paa det som Börster, og saa forekom det mig, som det vilde springe ud paa Skibet og sænke det i Dybet." „Det er klart," sagde Sigurd, „at dette Dyr er vor

Frænde Odds Fylgje*) og det Ulvesind, som han bærer til os, og jeg har ingen Tro til, at vi komme bort herfra, uden han fölger med os." „Hvad skulle vi da gjöre ?" sagde Gudmund. „Byde ham med al Velvillighed at fare med os," var Sigurds Svar. „Nu kan det let hændes, at han ikke vil det," sagde Gudmund fremdeles. „Ja!" svarede Sigurd, „da ville vi give ham det ene af Skibene." Derom bleve de enige, og droge op i Land, og da de traf Odd, indböde de ham, til at drage med dem; men Odd sagde, at han nu ikke vilde. „Nej! för du skal lade være at rejse med os," sagde de, „ville vi give dig det ene af vore Skibe med hele dets Udrustning." „Saa vil jeg rejse med eder, svarede Odd," og jeg er strax fuldt færdig til Afrejsen.

Odd faaer Guses Nöt.

7. Grim fulgde dem nu til Skibene, og sagde ved Skilsmissen til Odd: „Her ere nogle fortrinlige Kostbarheder, som jeg vil give dig, det er trende Pile, som have Navn og hedde Guses Nöt**); dem vandt jeg fra Finne-

*) Skytsaand, Genius jfr. Nord. Kæmpe-Hist. 1 B. 1 H. S. 151.

**) Nöt, isl. *nautr*, kaldes en Ting med Hensyn til dens forrige Besidder.

kongen Guse; naar de ere udskudte, flyve de af sig selv tilbage paa Strengen, og de træffe alt det, man skyder dem til." Odd tog ved Pilene og betragtede dem, og huede disse Skyderedskaber særdeles vel, thi de vare omvundne med Guld; og han sagde da til Faderen: „Mange gode Gaver har jeg modtaget, men aldrig nogen, som jeg synes saa godt om, som disse; og derfor skal du, min Fader! have min inderligste Tak!"

8. Derefter skiltes de; Grim vendte tilbage hjem, og Odd gik ud paa Skibet. Han raabte strax til sine Mænd, at de skulde löfte Anker og hale Skibet ud fra Öen med Baaden. De udförte hans Bud, og da de vare komne ud i rum Sö, böd han dem at hidse Sejl. De gjorde saa, og det samme gjorde Gudmund og Sigurd, og de fik strax Bör, og sejlede uafbrudt nordpaa til Finmarken, hvor de om Natten lagde sig for Anker. Oppe paa Land vare der en Mængde Finnehytter eller, som de kaldtes, Gammer. Om Morgenen gik Gudmund og Sigurd med deres Folk fra Skibet op paa Land, og löb hen til Gammerne, og da de ikke traf Finnerne hjemme, plyndrede de fra Kvinderne, som jamrede sig og skrege ynkelig. Paa Odds Skib taltes der ogsaa om,

at man skulde gaae i Land, men han forböd det. Da nu hine om Aftenen kom tilbage til Skibene, sagde Odd: „Have I ikke været i Land i Dag, Gudmund?" „Jo!" svarede denne, „og det syntes mig megen Gammen at plyndre fra Finnekonerne; har du ikke Lyst at följé med os i Morgen?" „Nej! paa ingen Maade," sagde Odd; „thi jeg seer ingen Hæder eller Forfremmelse i at plyndre Kvinder; de ville nok ogsaa betale eder for eders Umage; men jeg vil sejle herfra strax i Morgen."

9. De gjorde nu saa, men om deres Rejse har man ingen Efterretning, för de kom til Bjarmeland, og styrede med Skibene op i Aaen Vina. Saasnart de vare ankomne der, fik Indbyggerne strax Kundskab derom, og sendte Mænd til dem, og der blev nu sluttet et Fordrag, ifölge hviket der skulde være Fred paa en halv Maaned til Markedshold. Indbyggerne kom da ned fra Landet med alskens Graaværk, og alle de, som havde Varer, fik dem fuldt op betalte. Men da den fastsatte Tid var forlöben, blev Freden opsagt, og Nordmændene lagde ud i Aaen for Anker. Da det begyndte at mörknes, sagde Odd til sine Mænd: „Hvad Beslutning skulle vi nu tage?" De bade ham raade: „Saa ville

jeg og Asmund," sagde han, „roe til Land og udspejde, hvad Indbyggerne tage sig for." De gjorde saa, og da de kom i Land, gik de til Skoven, hvor de fik Öje paa en stor Skale, eller enlig Bygning. Det var den Gang allerede meget mörkt. De gik til Skaledören, og saae, at der var saa lyst derinde, at hele Salen var ganske oplyst. Der var en stor Mængde Mennesker forsamlede, som morede sig med Lystighed og Drik. Da sagde Odd: „Forstaaer du noget af, hvad de siger?" „Nej!" svarede Asmund, „ikke mere end det var Fuglekvidren, men hvad forstaaer du deraf?" „Kan du see," sagde Odd, „at der gaaer en Mand og skjenker for begge Bænke, det aner mig, at han vist forstaaer det norske Tungemaal. Nu skal du töve, medens jeg gaaer ind." Asmund gjorde nu saa, og Odd gik ind og stillede sig ved Skjenkebordet, som stod ude ved Dören, hvor der var mindst lyst. Skjenkesvenden kom snart derud, og Odd greb da i ham, og kastede ham paa Skuldrene. Han skreg af alle Kræfter, og raabte, at Troldene toge ham, og Bjarmerne sprang da i en Hast op, og grebe fat i Skjenkesvenden, men Odd slog dem med ham, og slap saaledes ud og kom fra dem.

Odd og Asmund skyndte sig nu til Skibene, og förte Skjenkesvenden med sig. Odd satte ham hos sig, og spurgde ham ud, men han tav. „Ja!" sagde Odd, „her ere dig to Vilkaar for Haanden, at du svarer mig, thi jeg veed, at du kan det norske Maal, og hvis du ikke vil det, saa lader jeg dig strax sætte i Jærn." „Hvad er det du vil vide?" sagde da Skjenkeren. „Af hvad Slægt er du," spurgde Odd, „og hvorlænge har du været her?" „Jeg er en Nordmand," svarede hin, „og har nu været her i syv Vintre." „Anviis os da," sagde Odd, „hvor vi kunne gjöre noget Bytte!" „Der staaer en Höj," svarede han, „ved Aaen Vina, som er baaren sammen af Muld og skjære Penge. Derhen skal bæres visse Haandfulde Sölv og Haandfulde Muld efter hvert Menneske, som döer; og ligeledes for enhver, som kommer til Verden." Da sagde Odd: „Nu skulle I, min Frænde Gudmund! drage i Land i Nat med eders Folk, og gaae til denne Höj efter hans Anviisning, men jeg vil imidlertid med mine Mænd passe paa Skibene og Skjenkeren. De gjorde saaledes, droge afsted, og kom til Höjen, og bandt sig hele Dragter af Sölv, hvoraf der var Overflödighed; og saasnart de havde faaet saa-

meget, de kunde bære, gik de tilbage til Skibene. Odd var vel tilfreds med deres Færd, og overgav dem nu Skjenkeren. „Passer troligen paa ham!" sagde han, „thi hans Öjne staae uophörligen til Landet, saa han vistnok ikke har fundet det der saa ubehageligt, som han lader til." Derpaa drog Odd med sine Mænd i Land, og gik til Höjen. Gudmund og Sigurd holdt imidlertid Vagt paa Skibene, satte Skjenkeren imellem sig, og begyndte at sigte Sölvet; men da de mindst tænkte paa det, var Skjenkeren i Farten, kastede sig over Borde, og svömmede strax til Land. Gudmund sprang op, greb et Kastespyd, og sköd det efter ham. Det traf ham i Læggen, men han undkom dog i Land og hen i Skoven.

Om Odds Raadslagninger.

10. Om Odds Færd er at fortælle, at da de kom til Höjen, sagde Odd: „Nu skulle vi gjöre os Bylter, enhver efter sin Styrke, dog ikke större, end at vi med Lethed kunne komme afsted. Det var i den förste Dagbrækning, at de vare færdige, og de gik nu ned langs Aaen, hvor der paa den ene Side gik et Næs ud. Da de havde gaaet et Stykke Vej, sagde Odd: „See I ikke noget?" „Nej," svarede Asmund, „vi see intet. Seer du maa-

skee noget?" „Jeg seer det," sagde Odd, „som ikke vil baade os, en stor Mængde Mennesker kommer frem af Skoven; jeg er bange for, at Skjenkeren er sluppen bort fra Gudmund og Sigurd, og at han har bragt Bjarmerne Underretning om vor Færd." „Hvad skulle vi da nu gjöre!" spurgde Asmund. „I skulle," sagde Odd, „gaae frem til Aaen, og stille eder til Strid tvært over dette Næs, som gaaer ud i Aaen, men Godset skulle I lægge bag ved eder." De gjorde som han böd, og Odd vendte imidlertid tilbage til Skoven, og hug sig en stor Kölle, og gik derpaa til sine Mænd. En heel Hær rykkede nu imod dem, i Spidsen for hvilken Odd gjenkjendte Skjenkeren. Odd tiltalte ham: „Hvi har du saa hurtig skiftet Sind?" „Jeg underrettede Bjarmerne om eders Foretagende," svarede Skjenkeren. „Hvad have de nu i Sinde?" spurgde Odd videre. „De ville endnu engang holde Marked med eder," svarede hin. „Hvorledes det?" sagde Odd. „De ville kjöbslaae med eder om Vaaben," sagde Skjenkeren. „Det ville vi ikke," svarede Odd. „Da skulle I," blev Skjenkeren ved, „værge eders Gods og Liv, men vi ville efterstræbe det." „Det skal skee," sagde Odd, og han talte nu til sine Mænd saa-

lunde: „I skulle nöje tage vare paa," sagde han, „at, om nogen falder i vor Hær, I da strax tage det döde Legeme og kaste det ud i Aaen, thi faae de fat paa nogen af vore Döde, ville de strax iværksætte nogen Troldom i vor Hær.

Slag med Bjarmerne.

11. Bjarmerne gjorde derpaa et heftigt Angreb; i det samme löb Odd frem med Köllen, og slog til begge Sider saa haardt, at alt veg for ham, og en Mængde faldt paa Stedet, og Asmund fulgde ham med Mandighed. Slaget var baade haardt og stod længe paa, men Slutningen blev, at Bjarmerne flyede, efterat en utallig Mængde vare faldne. Odd forfulgde de Flygtende, og dræbte alle dem, han naaede, vendte siden tilbage til sine Mænd, og böd dem, at gjöre en Omskiftning med Byrden; „Vi ville lade Mulden blive her tilbage," sagde han, „men belæsse os med Kostbarheder og Vaaben." „De gjorde efter hans Ord, og droge derpaa til det Sted, hvor Skibene laa, men da de kom der, vare Skibene borte. „Hvad skulle vi nu gjöre?" sagde Odd. Asmund bad ham raade. „Ja!" sagde Odd, „eet af to maae de have gjort, enten maa de have lagt sig i Skjul, eller de maa have

bedraget os mere, end vi troe." „Det kan ikke være Tilfælde," svarede Asmund. „Jeg vil forsöge," sagde Odd, og gik da hen i Skoven, klatrede op i et Træ, og tændte Ild oppe i Grenene. Da saae de to Baade roe til Land; de kjendte deres Mænd, og der blev stor Glæde paa begge Sider.

Odds og hans Fölges Bortrejse fra Bjarmeland.

12. De stege nu om Bord paa deres Skibe, og styrede strax bort med Byttet, og om deres Rejse veed man intet, för de kom til Finmarken, og lagde sig paa det samme Sted som för. Som de laa der om Natten, vaagnede de ved, at de hörte saa stærkt et Knald, at de aldrig havde hört dets Lige. Odd spurgde da Gudmund og Sigurd, hvad dette vel havde at betyde, men just som de talte herom, kom der et andet Knald, som endnu var stærkere, og dette var næppe forbi, inden der kom et tredie, som langt overgik de andre. „Hvad troer du, min Frænde Odd!" sagde Gudmund, „at dette bebuder?" „Jeg har hört fortælle," svarede Odd, „at naar to Vinde komme paa een Gang i Luften, og fare imod hinanden, saa opstaaer der et stort Knald, naar de mödes. Nu maa vi lave os til,

som om der skal komme et haardt Uvejr, thi Finnerne ville vist opvække Storm imod eder, fordi I plyndrede dem." De gjorde nu en Mellemvæg paa Skibene, og beredte sig efter Odds Anviisning med alt, hvad de formaaede. Derpaa löftede de Anker, og strax efter indfandt Stormen sig; den var saa haard, at den strax drev dem af Farten, og de ikke kunde staae imod. De formaaede ej andet, end at lade Skibene gaae for Vinden, og alle öste, saa meget de formaaede; saaledes dreve de i samfulde tyve Dage efter hinanden. Odd raabte da til Gudmund: „I skulle kaste alle Finnekosterne, som I rövede fra Finnekonerne, over Bord, thi jeg er bange for, at vi ikke slippe for at tumles af Stormene, för de ere uden Borde." „Hvad kan det nytte dem," raabte Gudmund, „at man kaster deres Sager over Bord?" „Lad du dem sörge derfor," svarede Odd. Dette gjorde de nu, de trak Finnekosterne frem, og kastede dem over Bord; men saasnart de kom uden Borde, dreve de frem og tilbage med Skibsbordene, til de kom i een Pakke, og dernæst fore de i flyvende Fart lige imod Vejret, saa at de lige med eet vare ude af Sigte. Samme Dag som dette blev gjort, skilte Taa-

gen sig ad, og Söen blev stille, og lidt efter öjnede de Land, og da vare de ogsaa alle saa udmattede af den vedholdende Strabadse, at ingen uden Frænderne mægtede at staae bi længere. I alle Farer, hvori de vare stædte, var Asmund den, der, næst efter Odd, ydede den virksomste Bistand.

15. De talte nu med hverandre om, hvad det kunde være for et Land, de vare komne til. „Efter hvad jeg formoder," sagde Odd, „ere vi komne langt nordpaa i Verden, og efter lærde Mænds Frasagn tykkes mig dette Land at kunne ligne efter at være Riseland, men da vore Mænd ere saa udmattede, troer jeg, at der er ikke andet for end at söge Land og udhvile sig, i hvad der saa kan forefalde." Derefter styrede de mod Landet, og Odd böd dem at lægge Skibene ind under et Næs eller en stor Ö, som strakte sig imod dem, hvor de fandt en god Havn; paa Landet var der en stor Skov. Da de havde opslaaet Telte, sagde Odd, at de skulde roe langs med Landet og undersöge, hvordan det var beskaffet. De gjorde saaledes, og opdagede da snart, at det var en stor frugtbar men ubeboet Ö; i Skovene traf de mange Dyr og ved Kysterne Hvaler, Sælhunde og Fuglevildt i

Mængde*). Efterat have gjort disse Opdagelser droge de tilbage til deres Rejseselskab. Odd bad sine Mænd holde stræng Vagt. „Der skal," sagde han, vaage tolv Mænd hver Nat paa Öen, men vi skulle jage Vildt til Föde for os, og vederkvæge eder saa godt vi formaae. De gjöre nu saa, og da de en Dag gik omkring i Skoven, fik de Öje paa en stor Skovbjörn. Odd sköd til den, og ramte godt, og de dræbte saa Björnen. Odd lod derpaa trække Huden af den, og lod den udspile, saa at han, staaende bag ved den, kunde skyde frem igjennem Munden; han lod ogsaa lægge en Steenflise i Munden, saa at Ild kunde underholdes der; efter saaledes at have tilberedt Björnen, lod han den sætte op paa en höj og stejl Klippe, der vendte ind imod Fastlandet, og stillede den saaledes, at Hovedet var vendt imod Fastlandet. De forbleve der en Tid, og opdagede nu, at der vare Folk paa Öen; dog saae de kun meget faa, men det var store Mennesker, saa de kunde vide, at det var Riser.

Om Odd.

14. En Aften sildig bleve de vaer, at Riserne samlede sig i Mængde paa Næsset

*) Maaskee Novaja Zemlja.

indenfor Sundet. „Jeg er nysgjerrig," sagde Odd, „efter at vide, hvad dette store Folk vil foretage sig, og vil jeg, Asmund! at vi roe saa tyst som muelig paa en Baad ind igjennem Sundet." De gjorde saa, og da de kom ind under Næsset, holdt de Aarerne op, og lyttede, og hörte da, at den överste Rise begyndte at tale med höj Röst: „I vide," sagde han, „at nogle Skægbörn ere komne til vor Ö, og dræbe der vore Björne og andet Vildt, derfor stævnede jeg eder nu hid, for at vi kunne raadslaae om at slaae dem ihjel. Men da jeg, som I vide, har Ufred med min Broder Bjolve, saa kan jeg kun anvende liden Opmærksomhed paa saadant; her er derfor en Guldring, som jeg vil give den, som vil fare hen og ödelægge disse Skægbörn." De saae nu, at en Kone, om hun kunde saa kaldes, rejste sig op, og tog Ordet: „Skyldige ere vi," sagde hun, „Risekonning Bade! at udföre dit Bud, allerhelst da du byder en saadan Belönning; nu skal jeg fare denne Færd, om du vil." „Det træffer sig godt," Moder Gnejp!" svarede han, „at du vil udföre dette Ærende, men see I ikke, at her ere to Skægbörn paa en Baad under Bjerget, og lytte til vor Tale; nu skal jeg skikke dem en Hil-

sen!" og i det samme saae Odd og Asmund en Steen komme flyvende, som var rettet lige imod dem. Odd sagde, at de skulde i Hast dreje Baaden til Side, og det gjorde de. Lidt efter kom der en anden, og det gik paa samme Maade, og strax igjen en tredie, som var saa stor, at de forundrede sig derover, og af den fik de en svær Sö over Baaden. Efter Odds Raad roede de nu ud til Öen, og fortalte deres Rejseselskab, hvad de havde hört, men inden de tænkte derpaa, saae de Gnejp komme inde fra Fastlandet ud til Öen; hun var stor af Væxt, og syntes dem saa barsk, at de aldrig havde seet saa rædsomt et Væsen; hun var iført en Skindkjortel, og förte en stor Jærnstav i sin Haand. Odd gik nu frem paa Bjerget, hvor Dyret stod, tændte Ild i dets Mund, og sköd derpaa en Piil gjennem Dyrebælgen mod Troldkvinden. Da hun hörte Hvinet, og derpaa saae Pilen, holdt hun sin Haand imod, og Pilen bed ikke mere paa den end paa en Steen. „Nej der behöves noget meer," sagde hun. Odd sögte da een af Gusespilene op, og sköd med den ligesom med den forrige; hun holdt Haanden imod, men Pilen flöj igjennem Luven paa Haanden ind i Öjet og

ud igjennem Nakken og siden tilbage paa Strengen. „Det var besynderligt," sagde hun, „men det skal dog ikke holde mig tilbage." Odd sköd da anden Gang Gusespilen, og det gik paa samme Maade. „Nu kommer jeg til at vende tilbage," sagde da Gnejp, „og det havde været bedre, om jeg havde gjort det för." Hun vendte da tilbage, og havde nu, som de syntes, faaet den Tak, hun havde forskyldt, og som de havde ventet, da hun nu var blind paa begge Öjne.

15. „Nu vil jeg, Asmund!" sagde Odd, „at vi roe til Land, for at faae at vide, hvor Gnejp har hjemme. Asmund bad ham raade, og de roede nu til Land, og saae, at Gnejp tog Vejen imod Fjældet. Odd havde sin Bue og sit Pilekogger med sig, og Asmund sine Vaaben. De fore rask afsted, og satte efter hende lige op i Fjældet. Da de der fik Öje paa, hvor der brændte Ild i en Hule, gik de derhen, og da de kom der, saae de, at der var en stor Kjedel over Ilden; der var lyst i Hulen, men mörkt at see ud; der sade mange Troldkvinder paa begge Bænkene, og i Höjsædet sad en ikke liden Djævel, en troldkyndig Jætte eller Jotun, og ved hans Side en Troldkærling; aldrig syntes de at

have seet saadanne Uvætter. Jætten var ganske sort, undtagen Öjne og Tænder, som vare hvide; hans Næse var stor og med en Krog paa, som böjede sig lige ned for Munden; Læberne vare som opskaaret Grönsvær, og den underste hang ned over Hagen, den överste derimod droges op under Næsen; Haaret var grovt som Fiskegjæller, og hang ned over hele Brystet; Öjnene vare som tvende Vandpöle. Af Beskrivelsen over disse tvende Ægtefolk kan man slutte til de andres Udseende. Jotunen tog nu til Orde: „Hvor er vor Tjener Hardhöjs," sagde han, „hvi bringes der os ikke Mad?" „Her er jeg," svarede Tjeneren, „men bringer en sörgelig Tidende." „Hvad da?" spurgde hin. „Det er," sagde Hardhöjs, „at din Dotter Gnejp er kommen tilbage, og er nu blind paa begge Öjne, og er skudt med tvende Pile." „Det kunde hun vænte sig," sagde Jotunen, „hun paatog sig mere, end hun kunde udföre, da hun vilde dræbe Odd og hans Stalbrödre; at ihjelslaae Odd staaer saa meget mindre i hendes Magt, som vi ikke engang selv kunne iværksætte det, efterdi Skjæbnen har bestemt ham en langt höjere Alder end andre Mennesker. Jeg veed ogsaa

at Finnerne have sendt dem hid, for at vi skulle dræbe dem, men eftersom vi ikke formaae det, vil jeg give dem lige saa god Bör til at fare bort herfra, som Finnerne gave dem hid, men fordi Odd hár skudt min Dotter Gnejp med Gusespilene, saa vil jeg give ham et Ögenavn og kalde ham efter Pilene Örvarodd". Da sagde Odd: „Giv du allerelendigste Væsen Bör!" og han tog da een af Gusespilene og sköd den til ham, men uagtet han, da han hörte Hvinet, slog saa haardt som mueligt imod, flöj dog Pilen ham gjennem Öjet, og foer derpaa ind under Troldkvindens ene Arm og ud under den anden. Hun sprang op derved, og greb fat i Skjenkesvenden og ruskede ham i Haaret. Uvætterne sprang da op fra begge Bænke og angrebe hinanden, og det maatte man sige var en Djævels Kamp, som havde noget at betyde. Odd og Asmund droge imidlertid deres Vej bort, og kom til deres Stalbrödre, som bleve glade ved at see dem igjen, og Gudmund spurgde dem, hvordan det var gaaet dem, da de havde været saa længe borte. Da kvad Odd:

Gik jeg frem
Med Guses Pile

Op imellem
Öen og Bjerget;
Jeg i Öjet
Jættinden sköd,
Men Bjergfruen
Foran i Brystet.

«Det kunde jeg vel tænke," sagde Gudmund, «at du maatte have haft noget at udföre, da du blev saa længe borte, men hændtes ellers ikke noget mærkeligt paa denne Færd?" «Navn blev mig givet," sagde Odd, og da kvad han:

Da fik jeg et Navn,
Som jeg bære vilde,
Da mig fra Fjældet
Trolde nævnte,
Sagde, at de agted
Örvarodd at give
Hurtig Bör til
Bort at rejse.

«Der blev lovet os Bör," sagde Odd, „bort herfra, og der blev sagt mig, at den ej skulde blive mindre eller mildere, end den, som Finnerne gave os hid; men dog ville vi nu lave os til Bortrejsen herfra." De gjorde efter hans Ord, lavede sig til det forsigtigste de kunde, og styrede siden ud fra Land. Og

strax opstod der en Storm, der var ligesaa heftig, ja endogsaa heftigere end den forrige. Det voldsomme Stormvejr var ledsaget af Sneefog og Frost, saa at ethvert Indskyld af Söen i Öjeblikket frös; men med megen Udholdenhed og Tapperhed beskyttede de baade sig selv og deres Ladning, og i tyve samfulde Nætter og Dage maatte de uafladelig öse Skibet. Ved deres Udholdenhed og ved Odds Skjæbne, at nemlig en höjere Alder var ham bestemt, lykkedes det dem dog at slippe ud af Havet, og komme tilbage under Finmarken, hvor de toge Havn, og udhvilede sig.

Derefter er intet fortalt om deres Rejse, för de kom hjem til Rafnista, og da var det allerede langt ud paa Vinteren. Grim blev særdeles glad ved at see dem igjen, og syntes at have faaet dem fra Underverdenen, og böd Odd til sig med hele hans Hær om Vinteren; Odd tog imod Indbydelsen, og der opholdt de sig den Vinter. Odd blev meget navnkundig af denne Færd, og ingen i Mands Minde tyktes at have gjort saadan en Rejse. Alt det Bytte, som de havde gjort paa Rejsen, gave de deres Fader Grim. Der vare store Drikkegilder om Vinteren og megen Glæde, og Grim behandlede dem med störste Gjæstfrihed.

16. Imod Slutningen af Vinteren spurgde Odd sin Frænde Gudmund, hvad de havde i Sinde at foretage sig. „Deri skal du," sagde Gudmund, „finde paa Raad for os." „Da vil jeg," sagde Odd, „lave mig til at fare paa Vikingstog. De sagde, at de vare færdige dertil. Da Odd noget efter talte med sin Fader, fortalte han ham, at han vilde lave sig til et Krigstog, og at han önskede, at han skulde give ham tre Skibe. Grim sagde, at de strax skulde være tilrede. Frænderne rustede sig dernæst, og udvalgde sig alle de raskeste Mænd, som vare i Halogeland og Nummedalen, thi alle, hvem de udnævnte, vilde gjerne fölge dem. Da de vare færdige, sagde Odd: „Nu vil jeg, Fader! at du anviser os en eller anden Viking, som du synes det kan være passende for os at stride imod." „Der er," sagde Grim, „en Viking, som hedder Halfdan, en Sön af Oplændingernes Konning Roe; han ligger for det meste öster ovre ved Elfarskjær; han har tredive Skibe, og selv er han en særdeles tapper Mand." Odd takkede sin Fader meget for denne Tale; „thi jeg seer nu," sagde han, „at du sætter Tillid til dine Sönners Mandighed, i det du viser os mod tredive Skibe med tre." Derefter skiltes Odd fra sin Fader, og Brödrene

styrede nu österpaa med Landet, og om deres Rejse er intet fortalt, för de kom til Elfarskjær, hvor de lagde i Havn. Der ere mange Öer, som kun ere lidet bebyggede. Da Brödrene nu havde opslaaet Skibsteltene og lavet alt tilrette, roede Odd bort med nogle faa Mænd, og de bleve da snart vaer, hvor Vikingerne laa, og midt i Flaaden var et stort Drageskib, glindsende med forgyldte Hoveder, og med udbygt Gallion oven over Vandet. Odd raabte nu höjt, og spurgde, hvo der styrede Flaaden. En Mand aabnede Teltsködet paa Dragen, og svarede: „Han hedder Halfdan, men hvo er det, som spörger?" Odd sagde sit Navn. „Er det dig, som foer til Bjarmeland forrige Sommer?" spurgde Halfdan. „Jeg var der," sagde Odd. „Men hvad er dit Ærende her," spurgde Halfdan videre. „Mine Frænder Halejerne," svarede Odd, „synes ikke vel om, at du plyndrer dem, nu agter jeg at pröve en Dyst med dig, og vænter, at den ene af os to ikke skal være i Stand til at fortælle Tidender om Slagets Udfald." „Hvor mange Skibe have I?" spurgde Halfdan. „Vi have tre Skibe," svarede Odd, „og paa hvert af dem er hundrede Mand." „Visselig röber din Beslutning me-

gen Daarskab og Indbilskhed," sagde Halfdan, „og for den Sags Skyld kunne vi nok sove i god Ro." Odd roede nu tilbage til sine Mænd, og fortalte dem, hvorledes det var gaaet. „Nu ville vi," sagde han, „flytte Godset fra vore Skibe op paa Land, og bære Stene om Bord isteden; siden ville vi hugge fire Træer med Grene paa, som vi ville bruge som Stiger, for at komme op paa Dragen." De gjorde, som Odd anviiste dem, og da de vare færdige, sagde Odd: „I to, Gudmund og Sigurd! skulle lægge eders Skib ved det ene Bord af Dragen, saa ville jeg og Asmund lægge an til det andet. De roede nu ganske sagte did; Skibene laa adspredte vidt omkring i Havnen; Odd og Gudmund roede til hver sin Side af Dragen, lagde Træerne til, og Folkene klatrede strax op ad hver Green. De væltede nu Teltene ind over dem, og hilste dem ikke med Venlighed; thi de sloge og dræbte alt, hvad levende var. Der skede i Hast en betydelig Forandring, thi inden kort Tid havde de gjort Dragen ryddelig lige bag til Löftningen. Halfdan havde taget sine Klæder paa, da han hörte Allarmen, og dernæst greb han sine Vaaben, og sprang frem i Löftningen, og raabte til de andre Skibe, at de

skulde lægge til saa hurtig de kunde. Da Odd hörte dette, og blev Halfdan vaer, satte han Öxehagen i Löftningen, og kastede sig op derpaa. Halfdan hug imod ham, og Hugget traf i Hjælmen, men denne holdt sig, og Sværdet brast sönder under Hjaltet. Odd hug da Halfdan Banehug, og tilböd dernæst hans Mænd at vælge, enten de vilde holde Slag med ham, eller blive hans Mænd; de betænkte sig ikke længe, og sagde, at de vilde gaae ham til Haande. Odd udvalgde da af Mandskabet dem, som forekom ham at være de raskeste. Ogsaa Dragen tog Odd for sin Deel tillige med et andet Skib, som han syntes bedst om; ligeledes tog han alt Godset; siden gav han Vikingerne de andre Skibe tilbage. Denne Drage styrede nu Odd, gav den Navn, og kaldte den Halfdans Nöt. Hele denne Sommer krydsede Odd med sine Skibe ved Kysterne af Norge, og fredede Kjöbmændene; men om Hösten sejlede de op til Rafnista, og havde faaet en navnkundig Sejer, og særdeles betydeligt Bytte. Grim böd dem alle til sig, og der opholdt de sig om Vinteren.

17. Om Vaaren lavede de sig til et Krigstog, og da de vare færdige, bad Odd

sin Fader at anvise ham nogen Viking, som man kunde vinde Hæder ved at kæmpe imod. „Der er en Viking, som hedder Sote," sagde Grim; „han ligger sönder ved Skida. Det er en drabelig Mand, han har fyrretyve Skibe, og besidder store Rigdomme." Efterat have faaet denne Underretning forlode Frænderne Rafnista, og holdt imod Sönden langs Kysten med fem Skibe. Langt hen i Sommeren fik Sote Efterretning om Odds og hans Stalbrödres Færd, og drog strax imod dem; han maatte ligge for Modvind, men fik da Nys om, at de vare i Farvandet og sögte ham. Han sagde da til sine Mænd: „Nu ville vi lægge vore Skibe, det ene ved det andets Stavn, og min Drage skal ligge midt i Flaaden, jeg har spurgt, at Odd er en meget dristig og kamplysten Stridsmand; han vil altsaa sikkert sejle lige mod vore Skibe; men naar de have ströget Sejlene, saa ville vi slaae en Ring uden om deres Skibe, og ikke lade et Menneskes Barn undkomme."

Midlertid havde Odd nærmet sig, og da han blev Sotes Flaade vaer, sagde han: „Jeg seer, at det er Sotes Hensigt, at vi skulle sejle lige ind paa deres Skibe." „Skulde det ikke være uraadeligt," sagde Gudmund, „for-

medelst den store Forskjel paa vore Stridskræfter?" „Vi skulle ikke," sagde Odd, „lade Sotes Plan være os uden Nytte; jeg vil sejle frem foran med min Drage." Odd raabte da til sine Mænd, at de skulde bære saa meget af Ladningen, de formaaede, bort fra Masten agter ud; siden böd han dem at væbne sig og stille sig bag ved Masten. Da det var gjort, böd han dem at sætte alle Sejl til, og da det var en herlig Bör, sköd Dragen Halfdans Nöt, som var jærnbeslaaet over alt foran paa Skægget eller Stavnen, sig frem med en heftig Fart. Ingen mærkede noget til dette Foretagende, og Sote tænkte paa ingen Ting, för Dragen löb lige ind paa Siden af hans Drage, hvis Mandskab da var i Færd med at væbne sig; men Odd sprang strax med sine Folk op paa Skibet, ryddede det i en föje Stund, og dræbte Sote. Odd gav nu Vikingerne Valget imellem at holde Slag med ham eller at overgive sig. De valgde det sidste. Odd fik der Dragen Sotes Nöt og tre andre Skibe og betydelige Rigdomme, og af Mandskabet udvalgde han for sig dem, som syntes ham at være de mandigste og bedst udrustede. Efter denne Kamp droge de hjem efter, og standsede ikke Farten, för de igjen

naaede Rafnista, hvor Grim tog imod dem med aabne Arme, og böd dem til sig. De modtoge hans Indbydelse, og sade der Vinteren over i Hæder og Anseelse.

18. Imod Slutningen af Vinteren lavede Odd og hans Stalbrödre sig til Bortrejse, og havde nu fem Skibe. Odd gjorde sig al Flid for at udruste Mandskabet paa det bedste, og da de vare færdige, gik han til sin Fader og sagde: „Nu skal du anvise os den allerværste og drabeligste Viking du kjender." „Jeg kan mærke," svarede Grim, „at det er ikke blot, at I virkelig ere mandige Karle, men I tykkes det ogsaa selv. Jeg vil da anvise eder tvende Vikinger, som jeg holder for de största og drabeligste; den ene hedder Hjalmar hin Hustore eller Modige, den anden Thord Stafnglama." „Hvor have de deres Tilhold, spurgde Odd, og hvor stort er deres Mandskab?" „De have femten Skibe," svarede Grim, „og paa hvert af disse er hundrede Mand, og de have deres Tilhold i Sverrig; over dette Land hersker en Konge, som hedder Ingjald Ildraade eller hin Onde, hos ham opholde de sig om Vinteren og beskytte hans Land, men hver Sommer drage de ud i Vikingsfærd." Odd og hans Brödre böde nu

deres Fader leve vel, og sejlede österpaa langs Landet, og der fortælles intet om deres Færd, för de naaede Sverrig, hvor de lagde til ved et Næs, som gik ud i Söen. De opsloge der Telte eller, som det hed, tjældede over deres Skibe, og gik siden i Land op paa Næsset. Hjalmar og Thord laa just med deres femten Skibe paa den anden Side under Næsset, og havde slaaet Lejr oppe paa Landet, og anstillede Lege udenfor Teltene. Saa snart Odd og hans Fölge bleve det vaer, vendte de strax tilbage til deres Skibe, og fortalte, hvad de havde seet. Gudmund spurgde: „Hvad skulle vi nu gjöre?" „Nu ville vi," svarede Odd, „dele vort Mandskab i to lige store Dele; med den ene af disse skulle I styre frem for Næsset og raabe Krigsraab, men jeg vil gaae op i Land med den anden Halvdeel, og rykke frem överst oppe igjennem Udkanten af Skoven, og vi ville saa raabe det andet Krigsraab. Det kan da let hændes, at de komme i Forvirring, og troe, at vor Hær er större, end den virkelig er, og saa ville de sikkert undlöbe i Skoven." De gjorde efter hans Ord; men da Vikingerne hörte Krigsraabet paa Gudmunds Side, lode de sig aldeles ikke forstyrre i Legen; og da

de hörte det andet Krigsraab, standsede de Legen, saa længe det varede, men saa snart det var forbi, begyndte de at lege paa ny ligesaa rask som för. Baade Odd og Gudmund vendte da tilbage, og Odd sagde: „Det kan man see, tykkes mig, at her behöves mere end det, og ej ere disse frygtsomme ved Ufred." „Hvad Beslutning skulle vi da tage?" spurgde Gudmund. „Paa disse Mænd," svarede Odd, „skal man ej stjæle sig; vi skulle ligge her stille i Nat." De fulgde, som sædvanlig, hans Raad, og saa snart det blev kamplyst, iförte de sig deres Vaaben, og gik paa Land imod Hjalmar. Saa snart han saae bevæbnede Vikinger i Land, lod han sine Folk strax ruste sig og gaaè op i Land imod dem, og da han kom saa nær, at de kunde raabe til hinanden, spurgde Hjalmar, hvo der styrede Hæren. Odd sagde sit Navn. „Er det dig," spurgde Hjalmar, „som drog til Bjarmeland for nogle Vintre siden, og hvad er dit Ærende hid?" „Jeg vil," svarede Odd, pröve, hvo af os to der er den andens Overmand." „Hvor mange Skibe har du?" spurgde han videre. „Vi have fem Skibe," svarede Odd, „og hundrede Mand paa hvert; men hvor mange have I." „Vi have femten Skibe,"

sagde han, „og hundrede Mand paa hvert; men det skal ikke komme dig til nogen Skade; de ti Skibes Besætning skal ikke deeltage i Striden, men Mand skal möde imod Mand." „Det er mandigen talt," sagde Odd. Paa begge Sider beredte de sig nu til Strid, og fylkede deres Hære, og sloges derpaa, saa længe Dagen varede. Fredsskjoldet blev da oplöftet, og Hjalmar spurgde nu Odd, hvorledes han syntes om denne Dags Bedrift. Odd sagde, at han var vel tilfreds med den. „Önsker du denne Leg oftere?" sagde Hjalmar. „Jeg tænker ikke paa andet," sagde Odd, „thi aldrig fandt jeg för bedre eller haardförere Mand for mig." Mændene bandt nu deres Saar om Aftenen, og hver drog med sine Folk til sin Lejr; men om Morgenen fylkede de igjen deres Hære, og beredte sig til Kamp, og sloges den anden Dag. Om Aftenen blev Fredsskjoldet oplöftet, og da spurgde Odd Hjalmar, hvorledes han syntes, at det havde gaaet. Han ytrede sin Tilfredshed derover, og sagde: „Mon du önsker denne Leg endnu den tredie Dag?" „Ja!" sagde Odd, „nu skulle vi stride til det Yderste." Da sagde Thord: „Er der meget Gods at vænte paa dine Skibe?" „Nej!" svarede Odd, „det er der ikke, thi

vi have intet Bytte gjort i Sommer." „Her hörer jeg eder tale," sagde Thord, „som de uforstandigste Mænd, thi vi slaaes da af Overmod allene om Æren." „Hvad vil du nu foretage dig derved," spurgde Odd. „Jeg vil," svarede Thord, „at vi slutte Forbund." „Det synes mig vel om," sagde Odd, „men ej veed jeg, hvad Hjalmar tænker om den Sag." Hjalmar sagde da: „Jeg vil ikke have andre Vikingelove, end dem, jeg forhen har haft. „Dem vil jeg höre, inden jeg samtykker," sagde Odd. Hjalmar tog da til Orde: „Hverken jeg eller mine Folk ville nogensinde æde raat Kjöd eller drikke Blod; mange Mennesker have ogsaa den Skik at vikle Kjöd ind i Klæderne, og kalde det saa kogt, men mig tykkes at det er Ulvemad. Jeg vil aldrig plyndre Kjöbmænd, heller ikke Bönder mere end hvad jeg behöver til Strandhug, og da erlægger jeg den fulde Værdi af hvad jeg tager. Jeg tillader heller aldrig, at Kvinder plyndres, om de end besidde nok saa mange Rigdomme. Voldtager nogen af mine Mænd en Kvinde, eller förer hende til Skibene imod hendes Villie, da skal han under ingen Omstændigheder slippe for at miste Livet, hvad enten han er höj eller lav." „Dine Love,"

sagde Odd, „synes jeg vel om, og jeg underkaster mig dem alle."

Bersærkernes Drab.

19. De sluttede nu Forbund, og havde da alle sammen lige saa meget Mandskab, som Hjalmar og Thord havde, för de mödtes. Odd spurgde da, „hvad de agtede, og om de vidste, hvor der var noget Bytte at gjöre." „Paa Sjælland," sagde Hjalmar, „veed jeg, at der ere fem Bersærker, der i Haardförhed overgaae defleste andre; de hedde: Brand og Agnar, Asmund ogIngjald og Alf; de ere Brödre og have sex Skibe." Odd ytrede sit Önske, at de skulde drage imod disse Bersærker. De droge da afsted, naaede Sjælland, og traf der Bersærkernes Skibe, men det traf sig just saa, at Bersærkerne vare gangne alle fem sammen op paa Land. Odd lod da tjælde over sine Skibe, og om Aftenen lagde Folkene sig til at sove. Om Natten tog Odd sine Vaaben ganske sagte, og gik ene i Land, og tog Vejen mod det Sted, hvor han troede at Bersærkerne vare. Men da det om Morgenen blev lyst, gik Bersærkerne til deres Skibe, og mödte da Odd, og de kom da strax i en haard Kamp; de anfaldt Odd paa det heftigste, men han værgede sig mandig imod dem; og saa

endtes deres Kamp, at han dræbte dem alle; men blev dog selv lidt saaret. Tidlig om Morgenen savnede Asmund Odd, og mærkede da, at han havde forladt Skibene, og var gaaet i Land. „Det kan ikke slaae fejl," sagde han da, „at Odd maa være dragen op for at træffe Bersærkerne; „nu ville vi heller ikke ligge stille uden at tage os noget for." Han styrede da med sex Skibe hen hvor Vikingerne laa, og de beredte sig paa begge Sider til Strid, og begyndte siden Kampen, og da Odd kort efter kom oppe fra Land, havde Hjalmar allerede ryddet alle Bersærkernes Skibe, og de gjorde der et umaadeligt Bytte.

Odd drager til Sverrig.

20. Om Hösten böd Hjalmar Odd med sig til Sverrig, Odd tog imod Indbydelsen, men Asmund, Gudmund og Sigurd droge med deres Hær op til Rafnista, og bestemte forud, at de vilde mödes næste Vaar ved Elven. Hjalmar og Odd kom nu til Sverrig, og dernæst til Kong Ingjalds Hof, hvor de fandt en hæderlig Modtagelse, og forbleve om Vinteren. Saa megen Anseelse viiste man der Odd baade formedelst hans Forstand og Bedrifter, at aldrig har der nogen Mand, som

ej beklædte nogen höj Værdighed, været holdt i större Hæder. Hjalmar gav Odd tre Gaarde. Kongen havde en Datter, som hed Ingeborg, en meget dejlig Kvinde og vel oplært i alle Dele. Engang tiltalte Odd Hjalmar med disse Ord: „Hvi bejler du ikke til Kongedotteren, jeg seer, at eders Sind staae til hinanden?" „Jeg har bejlet til hende," sagde Hjalmar, „men Kongen vilde ikke bortgifte hende til nogen, der ikke bærer et Værdigheds Navn." „Da ville vi," sagde Odd, „forene vor Hær til Sommeren, og forelægge Kongen tvende Vilkaar, at han enten skal slaaes med os, eller gifte dig sin Dotter Ingeborg." „Nej, det vil jeg ikke," sagde Hjalmar, „jeg har her længe haft mit Tilhold." De forbleve nu der om Vinteren.

21. Om Vaaren rustede de deres Skibe, og styrede i Vikingsfærd, og da de traf Asmund ved Elven, raadsloge de indbyrdes om, hvorhen de skulde fare om Sommeren. Odd sagde, at han vilde fare i Vesterviking, og Hjalmar bad ham raade, og med tyve Skibe droge de da bort fra Norge. Odd förte sin Drage Halfdans Nöt. De kom först til Örkenöerne, hærjede der, og underlagde sig Öerne; de holdt der mange Kampe, og sej-

rede i dem alle. Dernæst styrede de ned under Skotland og hærjede der, og underlagde sig en stor Deel af Skotland. Der opholdt de sig i to Vintre.

Asmunds Död.

22. Derefter styrede de mod Irland, og havde da 60 Skibe. Da de naaede Irland, gjorde de Landgang hist og her, brændte Böjgderne og plyndrede Godset, og dræbte alle Mænd, som de kom til, men de, som kunde komme afsted dermed, undflyede til Krat og Skove, og förte deres Ejendomme i Skjul. Asmund var da, ligesom altid, den djærveste af alle til at fölge Odd. Da de nu en Dag rykkede op i Landet, fore de saa rask afsted, at ingen kunde fölge dem. Odd var udrustet paa den Maade, at han havde sit Pilekogger paa Ryggen og en Bue i sin Haand. Da Odd mindst tænkte paa noget, hörte han en Streng smælde henne i Skoven, og han saae nu en Piil komme flyvende, som traf lige paa Asmunds Bryst, og han styrtede strax og döde paa Stedet. Odd tog sig dette saa nær, at han aldrig syntes för at have lidt saadant et Tab. Han tildækkede Asmund med hans Skjold og Klæder, og ilte derpaa hen til det Sted i Skoven, hvor Pilen kom fra.

Der saae han en stor fri Plads i Skoven, hvor der var en Mængde Mennesker baade Kvinder og Karle. En Mand stod der, kjendelig iblandt Mængden ved de kostbare figurerede Klæder, han bar; han havde en Bue i sin Haand, men Pilene stode i Jorden omkring ham. Odd syntes at kunne være sikker paa, at det var imod ham han burde henvende sin Hævn; og han tog nu een af Gusespilene frem, og sköd den mod denne Mand. Pilen traf ham paa Midten, og han styrtede strax död til Jorden. Odd sköd nu den ene Piil efter den anden, og dræbte der sex Mænd, og da var hele den store Mængde Folk flyet bort i Skoven.

Odd var nu saa ilde til Mode, at han vilde gjöre Irerne alt det Onde, han formaaede. Da han kom paa en stor Skovvej, fulgde han den, og hvor der kom ham Buske i Vejen, rev han dem op med Rode. Der kom ham da en Busk for, som var meget lösere end de andre, og da han saae nöje til, blev han vaer, at der var en Dör under. Han ryk-kede den op, og gik derpaa ned i Hulen, hvor han fandt syv Kvinder, af hvilke den ene var langt smukkere end de andre. Odd tog hende strax i Haanden, og vilde trække hende

op af Hulen. Da tiltalte hun ham: „Lad mig være, Odd!" sagde hun. „Hvordan!" sagde Odd, „kan du vide, at jeg hedder Odd?" „Ja!" svarede hun, „saa snart I kom hid, vidste jeg strax, hvo du var, og ligeledes, at Hjalmar er med dig, og ham skal jeg sige det, om du med Magt förer mig til Skibene." „Alligevel skal du fare med," sagde Odd. Kvinderne grebe da i hende, og vilde holde hende tilbage. Hun bad dem lade det beroe. „Jeg vil betale dig, Odd! for at du lader mig være i Fred, thi jeg mangler ikke Kostbarheder." „Jeg vil ikke have dine Penge," sagde Odd. „Da vil jeg lade dig gjöre en Skjorte." „Skjorter har jeg nok af," sagde Odd. „Nok har du vel," blev hun ved, „men ej saadanne, som den skal være; den skal forfærdiges af Silke, og bordyres med Guld, og saadanne Egenskaber skal den besidde, at faa skulle kunne gjöre dens Lige." „Lad mig höre det först," sagde Odd. „I denne Skjorte," sagde hun, „skal du aldrig lide af Kulde, hverken paa Sö eller Land; aldrig skal Svömning udmatte dig, eller Ild gjöre dig Skade; Hunger skal ikke trykke dig, og Jærn ej bide paa dig; jeg vil gjöre den beskyttende i alle Tilfælde, eet allene undtaget. „Hvad er det 'for eet?"

sagde Odd, „om du i alt andet kan gjöre den, som du siger." „I det Tilfælde," sagde hun, „kan jeg ikke gjöre den beskyttende, at du tager Flugten." „Om du lader den besidde de nævnte Egenskaber, saa synes der mig ingen Sandsynlighed for, at jeg skulde tage Flugten, men naar skal den være færdig?" „Næste Sommer," sagde hun, „samme Tid og Dag som nu, men nu er Solen i Sönden, og her paa denne samme Skovplads skulle vi træffes." „Men tænk paa," sagde Odd, „at holder du ikke dit Ord, skal jeg tilföje eder Irer ligesaa meget Ondt, som I have tilföjet mig ved at fælde min Fostbroder Asmund!" „Ja;" sagde hun, „synes du ikke at have hævnet ham tilfulde, i det du nu fældte min Fader og mine tre Brödre?" „Ej synes jeg ham hævnet derved," svarede Odd, „dog skal det, hvad du har tilbudet, være en Aftale imellem os."

Derefter gik Odd til Skibene, og bar Asmunds döde Legeme paa sin Ryg. Hjalmar kom imod ham, og spurgde, hvorledes det var gaaet med Asmunds Död, og om Odd havde hævnet ham noget? Odd kvad da:

En alfar Vej jeg
Fandt i Skoven,

Inden jeg de stride
Pile mödte;
Vilde jeg Asmund
Udöd kjöbe
Med alle mine
Ejendomme.

„Nu vil du vel," sagde Hjalmar, „hærje og brænde over alt, og dræbe alle Folk, du stöder paa?" „Nej jeg vil ikke," svarede Odd, „jeg vil styre bort herfra, saa snart Bör gives." Dette undrede Vikingerne sig over, men Hjalmar sagde, at det skulde være, som Odd vilde. De kastede nu en stor Höj efter Asmund, og beredte sig siden til Afrejsen. Vikingerne udlagde Odds Forhold ved dette Tilfælde saaledes, at de bagtalte ham, og bebrejdede ham for Fejghed, fordi han ikke hævnede Asmund; men han lod, som han ikke hörte deres Bebrejdelser.

De sejlede dernæst fra Vesten, og der fortælles intet om deres Rejse, för de kom under Læssö; der traf de paa en Jarl, som hed Hergaut; han havde fem og tyve Skibe; Odd lagde til Strid imod ham, og det blev et meget haardt Slag, hvori Odd toede Feighedsordet af sig. Kampen endtes med, at Jarlen faldt med störste Delen af sin Hær,

og de gjorde der umaadeligt Bytte. Efter denne Bedrift deelte de deres Flaade; Gudmund og Sigurd sejlede bort med deres Skibe, og vilde nu ophöre med Krigstogene; de sejlede op til Rafnista, og sloge sig der til Ro.

23. Odd og Hjalmar sejlede öster langs Danmark, og hærjede paa Vikinger. Den Gang herskede der tvende Jarler over Sjælland, af hvilke den ene hed Holmgejr, den anden Hardvig. De vare Brödre til de fem Bersærker, Odd fældte, og havde bemægtiget sig Landet med væbnet Magt. Saa snart disse Brödre fik Nys om, at Odd var i Farvandene, styrede de imod ham med tyve Skibe; Odd og Hjalmar havde kun ti. Det kom til et meget haardt Slag, hvis Udfald dog blev det samme som det forriges, at Odd og Hjalmar vandt Sejer, og fattede da den Beslutning at overvintre der. Da Vaaren igjen indfandt sig, rustede de deres Flaade, og Hjalmar spurgde, hvorhen de nu skulde styre. „Til Irland," svarede Odd. „Blev du ikke kjed af dette Land forrige Sommer?" sagde Hjalmar. „Derhen ville vi alligevel drage," vedblev Odd. De gjorde nu saa, og om deres Rejse er intet berettet, förend de kom til Irland. Da de der havde lagt Ski-

bene til Leje, sagde Odd, at han vilde gaae ene op i Land. Hjalmar tilböd, at han vilde gaae med ham, men Odd sagde, at han skulde ikke. Han gik da op, og fortsatte sin Gang, til han naaede den Skovplads, hvor han forrige Sommer havde truffet Kongedatteren Ölvör. Da hun ikke var kommen endnu, blev Odd heftig vred, men væntede dog en Stund. Dernæst hörte han Rullen af Vogne, og da kom ogsaa Ölvör, ledsaget af meget Folk. Hun hilste först Odd, og sagde: „Nu vil jeg ikke, at du skal være vred paa mig, fordi jeg er kommen noget sildigere, end jeg lovede." „Er Skjorten nu færdig?" spurgde Odd. „Derfor skal du ikke bekymre dig," sagde hun, „og skal du nu sætte dig ned i Vognen hos mig og betragte Skjorten." Hun tog da en Skjorte frem og viiste ham. Han betragtede den, og tog den siden paa, og den passede ham i alle Maader. „Besidder den nu alle de Egenskaber, som aftalt var?" spurgde Odd. „Ja det gjör den," svarede hun. „Har du været ene om at gjöre dette kostelige Stykke?" spurgde han videre. Da kom hende et Kvad paa Tungen:

Denne Særk af Silke
Paa syv Steder gjordes,

Een Arm her paa Irland,
Den anden nord hos Finner,
Saxernes Möer den sloge,
Syderöiske spunde,
Valske Piger væved,
Othjodans Moder kasted.

Odd svarede hende ogsaa med et Kvad;

Det var ej som Brynje
Eller blaa Ringe
Iskolde ganske
Om mig fulde,
Da om Siderne
Snævert slutted
Silkeskjorten,
Sömmet med Guld.

Hun spurgde derpaa, hvorledés han syntes om Arbejdet. Han ytrede sin særdeles Tilfredshed dermed; „og skal du nu," föjede han til, „kaare dig Lön derfor." Hun tog da til Orde: „Landet her er saa udsat for Fjenders Overfald," sagde hun, „siden min Faders Död, og det er nu kommet saa vidt, at de beröve mig Landet; jeg kaarer derfor den Lön, at I skulle opholde eder her i tre Vintre." „Det skeer ikke omsonst," sagde Odd. „Hvormed skal jeg da godtgjöre det?" spurgde hun. „Du skal gaae med mig,"

sagde Odd, „og være min ægte Hustru." „Man vil synes, at det er giftesyg sagt," sagde Ölvör, „dog vælger jeg det Vilkaar." De sluttede nu en fast Aftale derom, og hun gav ham meget Folk, og han drog derpaa til Skibene. Da han der traf Hjalmar, fortalte han ham alt, hvad der var skeet, og bad ham forblive der i tre Vintre, hvilket Hjalmar lovede ham. Odd drak dernæst sit Bryllup, og fik Ölvör tilægte. Derefter krydsede de om Kysterne med deres Skibe og dræbte Vikinger og Ildgjerningsmænd, som havde hærjet paa Landet; og paa denne Maade förlöb de tre Vintre. I denne Tid födte Ölvör Odd en Datter, som fik Navnet Ragnhild. Efter de tre Vintres Forlöb gav Odd tilkjende, at han vilde drage bort fra Irland, og sagde da, at han vilde have sin Datter med sig; Ölvör, sagde, at hun skulde blive tilbage hos hende og herom trættedes de saa længe, til Hjalmar kom til at opkaste sig til Dommer, og afgjöre Sagen, og han sagde, at det var hans Dom, at Möen skulde voxe op hos sin Moder hende til Glæde.

Om Skolle.

24. Derefter sejlede de bort fra Vesten, og styrede til Nordhumberland. Der

laa en Viking, som hed Skolle; han havde 60 Skibe i Söen. Da de mödtes, spurgde Skolle, hvo der styrede Flaaden. Odd nævnede sig. „Er du den Odd, som foer til Bjarmeland," spurgde Skolle. „Der har jeg været," svarede Odd. „Hvad vil du nu her," sagde Skolle. „Jeg vil have dit Gods og dit Liv," sagde Odd. „Hvorfor vil du stride imod mig," vedblev Skolle. „Fordi du strider imod din Konning," svarede Odd. „Veed du, hvad Sag jeg har med denne Konning?" vedblev Skolle. „Nej!" svarede Odd, „det veed jeg ikke." „Da skal jeg sige dig det," sagde Skolle;" denne Konning har dræbt min Fader, som raadede her over Landet, og hed Roe Jarl, og dernæst lod han sig give Kongenavn, og underlagde sig hele mit Rige. Nu synes mig, at det er bedre og ærefuldere for eder, at I give eder i Forbund med mig, og dræbe denne Konning; det Löfte vil jeg gjöre, at, naar det er skeet, vil jeg lægge hele Sagen i eder Fostbrödres Hænder." „For at vi kunne være sikre paa, at Sagen forholder sig saaledes, som du angiver," sagde Odd," skal du i Morgen skaffe os tolv Bönder oppe fra Landet, som med deres Ed ville sande dit Udsagn." „Det skal skee," sagde Skolle, og dermed forlode de hinanden.

Om Morgenen gik Odd og Hjalmar i Land med hele deres Hær; der vare da komne tolv Bönder oppe fra Landet, som svore Ed med Skolle paa denne Sag, og derefter traadte ind mellem hans Folk. De begyndte nu med forenede Kræfter at hærje paa Nordhumberland og lægge Landet under sig. Da Kongen spurgde det, drog han imod dem med sin Hær, og det kom strax til Slag, saa snart de mödtes. Slaget varede i tre Dage med et meget stort Tab af Folk; da faldt endelig Kongen, og Odd underlagde sig Landet, og forblev der om Vinteren; men om Vaaren derpaa lode de Skolle hylde til Jarl, og skiltes siden fra ham med den störste Kjærlighed.

25. Odd og Hjalmar sejlede nu over til Norge, og kom til Land öster ved Elven. Der traf de paa en Hærkonge, som hed Lödver, han havde tredive Skibe, og var selv en vældig Kæmpe; der var ogsaa en anden Konge med ham, som hed Roar. Saa snart Odd og Hjalmar havde lagt sig til Leje og tjældet, roede der ti Skibe imod dem i Havnen, og saa snart de mödtes, kom det til en Træfning. Disse Mænd gjorde saa haardt et Anfald, og hver tog en Mand for sig eller meer; men Udfaldet blev dog, at Odd ryddede alle disse ti

Skibe. Odd sagde da til Hjalmar: „Om disse Mænd har der gaaet et stort Ry." „Bi kun du," svarede Hjalmar, „deres Flaade er rimeligviis större;" og i det samme kom der tyve Skibe imod dem i Havnen. De raabte strax Krigsraab, og lagde ufortövet imod dem; det kom til en hidsig Træfning, og saa haard, at Odd maatte sande, at Rygtet ikke havde sagt for meget om disse Mænds Tapperhed. Kampen endtes med, at de dræbte begge Kongerne og hele deres Hær, men de maatte betale denne Sejer saa dyrt, at de ikke havde mere Mandskab end til to Skibe, da de sejlede derfra."

26. Odd og Hjalmar kom dernæst i de Skjær, som hedde Elfarskjær, men i Skjærene gaae nogle Vige frem, som kaldes Tranevaager; der laa to store Skibe med sorte Tjældinger over. Odd raabte til dem, og spurgde, hvem der var Anförer for Skibene. En Mand oplöftede Telteskjödet over sig, og svarede: „Disse Skibes Styrer hedder Ögmund." „Hvad er du for en Ögmund?" spurgde Odd. „Fra hvad Land er du," svarede denne, „at du ikke har hört tale om Ögmund Eythjofsbane?" „Jo!" svarede Odd, „om dig har jeg vist nok hört tale, og jeg har

hört dig beskrive, saa at jeg nu tydelig kan gjenkjende dig, thi jeg saae aldrig nogen Mand af et mere stygt og Ondskab röbende Udseende, og der gaae ogsaa mange onde Sagn om dig." „Hvad er du for en Mand, der förer saa store Ord?" spurgde Ögmund, Odd sagde sit Navn. „Var det dig," sagde Ögmund, „der foer til Bjármeland for nogen Tid siden? „Ja!" sagde Odd." „Da er det truffet sig godt," sagde Ögmund, „thi jeg har sögt en Tid efter dig. „Hvad har du villet mig?" spurgde Odd. „Vi skulle slaaes," svarede han, „hvad enten du vil til Söes eller Lands." „Paa Skibene ville vi slaaes," sagde Odd. Ögmund lod da Teltene tage ned paa sine Skibe, og Odd og Hjalmar lavede sig ligeledes til, og lode bære Stene ud paa deres Skibe. Ögmund er saaledes beskrevet, at han var sort af Haar, og en stor sort Marelok hang ham ned over Ansigtet, som skulde være istedenfor Pandehaar; hele hans Ansigt var ogsaa sort, undtagen Öjne og Tænder. Han havde otte Mænd med sig, som lignede ham, som man kunde see ham selv. De lignede mere Trolde end Mennesker baade i Henseende til Væxt og hele deres hæslige Udvortes; intet Jærn bed paa disse

Mænd. Da de nu paa begge Sider vare færdige, begyndte Slaget, og de lagde Bord ved Bord. De havde en lang og haard Kamp; og da det havde gaaet saaledes en Tid, satte Ögmund Fredsskjold op, og spurgde Odd, hvorledes han syntes det gik. „Jeg er vel tilfreds dermed," svarede Odd, „dog tykkes jeg, at vi nu have med Trolde og ikke med Mennesker at gjöre. Jeg hug dig paa Halsen med mit Sværd flere Gange, men det bed ikke mere end om der havde været hugget med et Fiskebeen." „Det samme kan jeg sige til dig," svarede Ögmund, „thi jeg hug dig paa Skuldrene, og agtede at skille dig ved den ene Arm, men det bed ikke paa din Skjorte, uagtet jeg har et Sværd, som aldrig standser for noget; men vil du fortsætte Striden længer?" „Ja!" sagde Odd, „vi ville pröves længer." „Jeg skal sige dig" vedblev Ögmund, „hvad Udfaldet vil blive af vort Skifte; baade Hjalmar og Thord og alle dine Mænd ville falde, og ligeledes ville alle mine Kæmper falde, saa at vi to allene staae tilbage, og naar vi skulle kæmpe, da vil du blive mig overlegen, thi dig er bestemt en langt höjere Alder end andre Mennesker, og du har ogsaa en Skjorte, hvorpaa hver-

ken bider Jærn eller Ild." De begyndte nu Kampen anden Gang, og enhver anvendte sine yderste Kræfter, og stred paa det heftigste, og holdt ikke op, förend de tre Fostbrödre stode ene tilbage paa deres Side; og paa den anden Side stod Ögmund tilbage med sine otte Stalbrödre. „Vil du nu, Odd!" sagde da Ögmund, „at vi standse Striden, thi jeg anseer Skiftet for lige paa begge Sider?" „Ja!" sagde Odd, „og saa meget mere synes det mig bedst, at vi i Tide skilles ad, fordi jeg har her med Djævle og ikke med Mennesker at gjöre."

27. Odd med Hjalmar og Thord styrede nu bort med een Skude, og kom om Aftenen under en Holm. „Da sagde Odd: „Tre Ting ere her nu at gjöre; den ene, at skyde Dyr i Skoven til Föde; den anden, at passe Skibet; den tredie, at skaffe Brænde og slaae Ild." „Jeg skal passe Skibet," sagde Thord. „Og jeg vil skaffe Brænde og slaae Ild," sagde Hjalmar. Odd gik da hen i Skoven, og sköd Dyr; men da de kom tilbage, var Skuden fastgjort og Thord borte. De gik da omkring og sögte efter ham, og omsider fandt de ham i en Bjergklöft, der sad han og var död. Dette syntes dem at være saa

stort et Tab, at der aldrig var mödt dem noget, der kunde sættes i Ligning dermed, uden Tabet af Asmund. De undersögte da, hvad der kunde have voldt ham Döden, og fandt et Spyd under hans ene Arm, hvis Fjeder stak ud paa den anden Side. Da sagde Odd: „Dette maa den onde Ögmund have voldt ham, og ville vi nu strax styre tilbage, og slaaes, saalænge vi kunne holde ud." De gjorde nu saa, og roede tilbage i Sundene; men Ögmund var borte af Vigene, og uagtet de sögte efter ham en heel Uge igjennem omkring ved alle Skjær og Holme, fandt de ham alligevel ikke, og kunde heller ikke spörge noget til ham. De vendte da tilbage og hentede Thords Lig, og förte det hjem med sig til Sverrig, hvor de kastede en skjön Höj op efter ham. Kong Ingjald tog særdeles vel imod Fostbrödrene, som nu forbleve hos ham om Vinteren.

28. Hen ad Sommeren böd Kongen dem at forblive der. „Jeg vil give eder Skibe og Mandskab," sagde han, „at I kunne gjöre en Lystsejlads foran Landet." De toge imod hans Tilbud, og rustede deres Skibe, og havde fyrretyve Mænd paa hvert Skib. De sejlede nu ud i rum Sö, og det traf sig saa, at Stormen forslog dem, og de kom til en Ö, som kald-

tes Samsö, hvor de kom ind i de Vaage eller Fjorde, som kaldes Munarvaager; der lagde de deres Skibe til Leje, og tjældede over sig. Om Dagen havde det hændet sig, at en Blok har gaaet sönder paa Odds Skib; den næste Morgen gik derfor Odd og Hjalmar begge op i Land at hugge sig Gavntömmer. Hjalmar var, som han stedse plejede, iført den samme Rustning, som han var vant at bære i Striden, men Odd havde ladet sit Pilekogger blive tilbage nede paa Skibene, men baade Nat og Dag bar han sin Skjorte. Alle deres Folk laa endnu i deres dybe Sövn og tænkte paa ingen Ting, för tolv Vikinger paa een Gang kom over dem; disse vare alle Brödre, og Angantyr hed den överste af dem; de havde aldrig större Mandskab, og fore dog vidt omkring i Verden, og fandt ingensteds Modstand. De kom ned, hvor Odds og Hjalmars Skibe laa, sprang strax ud paa dem, og kort at fortælle, de dræbte hvert Menneskes Barn, som var paa Skibene. Efter at have udfört dette, sagde Brödrene til hverandre: „Det kan man dog sige med Sandhed, at ej har vor Fader nogensinde löjet mere for os, end den Gang han sagde, at disse Mænd vare haardføre og store Vikinger, som man vilde

komme til kort ved at binde an med; vi have nu her seet, at de vare svage og udygtige til nogen Daad; lad os derfor drage hjem til vor Fader og dræbe ham, den skarnagtige Gubbe, og lönne ham saaledes for hans Lögn. Eet af to maa være Tilfældet, at enten have Odd og Hjalmar ikke været mandige Helte, eller ogsaa ere de gangne op paa Land; vi ville derfor gaae op i Land at lede efter dem, hellere end at fare bort uden at forsöge dem.

De tolv Brödre gik nu op paa Land, og Bersærkegangen kom i sin fulde Frygtelighed over dem, og de fore brölende frem; Bersærkegangen kom da ogsaa over Angantyr, hvilket aldrig för havde været Tilfældet. Medens dette stod paa, kom Odd og Hjalmar ned fra Skoven. Odd standsede, og lagde sig ned paa Knæ; Hjalmar spurgde, hvad der fattedes ham. „Jeg hörer en besynderlig Lyd," sagde Odd, „det forekommer mig stundum, som Tyre brummede eller Hunde tudede, men stundum lader det, som der bröles; veed du at sige af nogen Mennesker, der ere saaledes beskafne af Naturen, at de have saadan Stemme?" „Ja jeg veed," sagde han, „de ere tolv Brödre." „Kjender du deres Navne?" sagde Odd. Da kvad Hjalmar:

Hervard, Hjörvard,
Rane, Angantyr,

Bild og Brage,
Bölve og Toke,
Tind og Tyrfing,
To Haddunger;
Disse Arngrims
Og Eyvörs Sönner ere,
De værste, som öster
I Bolm födtes.

Af alle de ere
De skadefroeste,
Og mest uvillige
Til Godt at gjöre;
Af Bersærke-Ondskab
Ere de fulde,
Trofaste Kæmpers
Tvende Skibe de rydded.

Odd blev da vaer, hvor Bersærkerne gik, og kvad:

Mænd seer jeg gange
Fra Munarvaager,
Kampbegjerlige,
I graa Særke;
De have vrede
Kampfærd övet;
Vore Skibe nede
Paa Stranden ere.

„Dette kommer ej vel tilpas," sagde Odd, „thi mit Pilekoggerog min Bue ligge nede ved Skibet, og jeg har kun en Bordöxe i Haanden. Oddkvad da denne Strofe:

Nu förste Gang
Mig Frygt betager,
Da de brölende
Gange af Skuder,
Og hylende
Öen bestige;
De ere blandt Kæmper
De svigefuldeste
Og raskeste
Til Ondt at öve.

Odd gik nu tilbage i Skoven, og hug sig en Kölle, men *Hjalmar* biede imidlertid efter ham, og da han kom oppe fra Skoven, kom hine nede fra Stranden med en skrækkelig Brölen, og gjorde dem ikke bedre *til* Mode ved at fortælle dem deres Folks Nederlag. „Hvad ere I for Mænd," sagde Odd, „som vi her træffe?" De underrettede ham da om deres Navne, deres Æt og Odel. „Men hvo er det, som spörger om det," sagde Angantyr. „Her hedder den ene Odd, og den anden Hjalmar hin Hustore," svarede Odd. "Da træffer det sig godt," sagde Angantyr,

„thi vi have længe sögt efter eder, og skal een af os gaae imod hver af eder ad Gangen, og agter jeg selv at kæmpe imod Odd, fordi du har en Skjorte, som intet Jærn bider paa, men jeg ejer et Sværd, som hedder Tyrfing, hvilket Dværgene have smedet, og det er lovet, at det ingensteds skal standse, hvad enten det saa hugges i Jærn eller i Stene. Her er Mandskabet skiftet i to lige Dele, syv*) paa den ene Side, men jeg selv femte, det er lige deelt; jeg ene regnes mod de tvende Haddinger, og Tyrfing regnes mod een Mand." Da tog Hjalmar til Orde: „Jeg vil slaaes med Angantyr, thi jeg har en Brynje, i hvilken jeg aldrig har faaet Saar; den er besat med firdobbelte Ringe." „Da gjör du ilde," sagde Odd, „og ikke efter min Villie; thi det kan hændes, at Jærn bider paa din Brynje, om den end er nok saa god;" „jeg vil raade i dette," svarede Hjalmar. Da sagde Angantyr: „Om nogen falder i denne Kamp, da skal det være vor Aftale, at ingen skal beröve ham hans Vaaben; om jeg döer, vil jeg have Tyrfing i Jorden med mig, og saaledes skal ogsaa Odd have sin Skjorte og sine Skyderedskaber, og

*) Saaledes læser den arnamagn. Cod. Nr. 343; A. har her 6.

Hjalmar sin Brynje, og ligeledes aftalte de, at hvo der levede, skulde kaste en Höj efter de andre.

Nu gik de to Haddunger frem, men Odd gav dem hver sit Slag af Köllen, og de behövede ikke flere. Derpaa fremtraadte den ene efter den anden af dem, der skulde stride imod Odd, og det endtes med, at Odd dræbte alle dem, der vare bestemte mod ham, og han satte sig derpaa ned til Hvile. Da stod Hjörvard op, og gik ene imod Hjalmar, og deres Skifte stod ikke længe paa, inden han faldt, derpaa fremstod den anden, den tredie og den fjerde, og de gik alle samme Vej. Endelig fremtraadte Angantyr, og de havde en haard og lang Kamp, som endtes med, at Angantyr faldt for Hjalmar; men Hjalmar gik hen til en Tue, og satte sig ned, og segnede tilbage op ad den. Da gik Odd til ham, og kvad denne Vise:

Hvad er det, Hjalmar!
Du har Farve skiftet,
Jeg seer dig mattet
Af store Vunder,
Din Hjælm er klövet,
Og Brynjen sleden,
Nu vist det ude
Er med dit Liv;

og nu har det bekræftet sig, hvad jeg sagde dig, at det vilde ikke baade os at stride mod Angantyr." Da sagde Hjalmar: „Enhver skal engang döe," og derpaa kvad han:

Saar har jeg sexten,
Og sleden Brynje,
Det sortner for Öjet,
Seer jeg ej at gaae;
Paa Hjærtet mig stödte
Angantyrs Sværds
Hvasse Spidse,
Hærdet i Edder.

„Nu har jeg lidt saadant et Tab," sagde Odd, „at jeg aldrig kan faae det erstattet, saa længe jeg lever, og dine Raad have nu haft et slet Udfald; ellers havde vi her faaet en stor Sejer, om jeg havde raadet." „Nu skal du sætte dig ned," sagde Hjalmar, „og jeg vil kvæde en Sang og sende hjem til Sverrig," og nu kvad han dette:

Det skal ej spörge
Landets Kvinder,
At jeg sparede
Hug at skifte;
Glæde sig over,
At jeg adlöd,
Vil den ædle
Mö i Sigtun.

Villig jeg drog fra
Möers favre
Glædesange
Bort med Sote;
Foer jeg en skyldig
Færd, og havde
Vældig Bistand
Af Venner med mig.

Fulgde mig den lyse
Fyrstedotter
Yderst ud paa
Agnafit;
Det Ord var sandest,
Som hun sagde mig,
At atter komme
Ikke monne jeg.

Skiltes jeg fra ungen
Ingeborg,
Hurtig bestemt
Paa en bedre Dag;
Det vil den Favre
Volde Kummer,
At hun siden
Seer mig aldrig.

Bær du til Mærke,
Det er min Villje,
Hjælm og Brynje
I Kongehallen;
Fyrstedotren vil
Modet tabe,
Naar mit Brystværn
Hugget seer hun.

Ejed jeg i Landet
Gaarde fem,
Dog det kjeded mig
Der at være;
Nu maa jeg ligge
Lidt formaaende
Med Sværde saaret
Paa Samsö.

Drag mig hin röde
Ring af Haanden!
För den til ungen
Ingeborg!
Vil det den Favre
Volde Kummer,
At hun siden
Seer mig aldrig.

Seer jeg, hvor sidde
I Sigtun
De Möer, som saae mig
Bort at rejse;
I Kongehallen
Hjalmar glæder
Öl og Kæmper
Aldrig mere.

Nu vil jeg, at du bærer min Hilsen til alle vore Bænkkammerater, og vil jeg nævne dem ved Navn:

Drukke vi og taltes
Mange Dage sammen,
Alf og Atle,
Ejvind, Trane,
Stejnkel, Stikil,
Stejnolf, Vifil,
Gissur, Glammar,
Gudvard, Stare,

Rafn og Helge,
Lödver, Igul,
Stejn og Kare,
Styr og Ale,
Össur og Ögur,
Orm og Trandil,

Gilfre i Gata,
Gjafar, Ragnar,

Fjölmund, Fjalar,
Froste og Bejner,
Tind og Tyrfing,
To Haddunger;
Valbjörn, Vikar,
Vemund, Flose,
Gejrbrand, Gaute,
Guttorm Sneril,

Styr og Are,
Stejn og Kare,
Vöttur og Vesete,
Vermund, Nefe;
Vi paa een Bænk
Alle sade,
Jeg, Tejt, Ref,
Derfor döer jeg nödig;

Snarfare, Sigvald,
Snæbjörn og Kol,
Thrain, Thjostolf,
Thoralf, Snate,
Rafn og Hadding,
Hunfast, Bender,

Ottar, Egil
Og Ingvar derhos.

„Det vil jeg nu bede dig," sagde Hjalmar, „at du lader mig ikke blive lagt i Höj hos saa onde Uvætter, som disse Bersærker ere, thi jeg holder mig for meget bedre." „Dette skal jeg tilstaae dig efter din Bön," sagde Odd, „og nu tykkes mig det lider stærkt med dig." „Nu skal du trække Ringen af min Haand," sagde Hjalmar, „og bringe den til Ingeborg, og siig hende saa, at jeg sender hende denne Ring paa min Dödsdag, og da kom Hjalmar endnu et Kvad paa Tungen:

Drikker med Kongen
Öl gladelig
Jarlers Mængde
I Upsala;
Mangen Mand
Matter Öl,
Men mig Egges Spor
Paa Ö denne.

En Ravn flyver sönden
Fra Hamshede,
Og hannem Örnen
Efter fölger;
Det er den sidste
Örn jeg mætter,

Den af mit eget
Blod skal drikke.

Derefter döde Hjalmar. Da trak Odd Bersærkerne sammen i en Dynge, og stablede en stor Deel Ved uden om dem; dette var ikke langt fra Söen; han lagde deres Vaaben og Klæder ved Siden af dem, og berövede dem intet; dernæst lagde han Græstörv paa, og kastede desuden Sand derover. Siden tog han Hjalmar, og lagde ham paa sin Ryg, og gik ned til Söen, og lagde ham ned paa Strandbredden; og derefter gik han ud paa Skibet, og bar alle de faldne Mænd i Land, og opkastede der en anden Höj efter sine Folk; og det fortælles af Folk, som have været der, at man endnu den Dag i Dag kan see Mærke af, hvad Odd der gjorde.

Efter dette Arbejde lagde Odd Hjalmars Lig paa sin Ryg, og bar det ud paa Skibet, og lagde fra Land, og da kom Odd til at tage til de Idrætter, som ham var forlenet, at hidse Sejl og kunne sejle i Havblik, og han sejlede saaledes hjem til Sverrig med Hjalmars döde Legeme. Han landede, hvor han fandt det belejligst, og trak sit Skib op; dernæst lagde han Hjalmars Lig paa sin Ryg, og gik med det op til Upsal, lagde det uden for Dören til Hallen, og gik

derpaa ind i Hallen, og havde i Haanden Hjalmars Brynje og Hjælm, som han lagde ned paa Gulvet for Kongen, og fortalte ham, hvad der var skeet. Siden gik han til Ingeborg, hvor hun sad paa sin Stol, og var i Færd med at sye Hjalmar en Skjorte. „Her er en Ring," sagde Odd, „som Hjalmar sendte dig paa sin Dödsdag tilligemed sin Hilsen." Hun tog imod Ringen, og saae paa den og svarede intet, men segnede strax död tilbage i Stolen. Da skoggerlo Odd, og sagde leende: „Nu maa man glæde sig over dette, nu skulle I have hinanden i Döden, uagtet Skjæbnen nægtede eder det i Livet." Derpaa tog han Ingeborgs döde Legeme, og bar det ud, hvor Hjalmars laa, og lagde hende i hans Favn foran Hallens Dör. Dernæst skikkede han Mænd ind i Hallen til Kong Lödver, og bad ham komme ud og see, hvorledes han havde lagt dem. Efter alt dette modtog Kongen Odd med Glæde, saa snart han var kommen til sig selv af sin Sorg, men saa snart Odd havde hviletsig noget, sagde han til Kongen, at han vilde lade drikke Arveöl og kaste en Höj op over Hjalmar og Ingeborg. Kongen lod alt gjöre efter hvad Odd sagde. Da blev Hjalmars Lig baaret frem, og tillige den Brynje,

han havde baaret, og man berömte meget hans store Heltedaad og Tapperhed. De bleve nu begge lagte i een Höj, og mange Mænd arbejdede paa dette store Værk, som Odd med Kong Lödvers Bistand lod opföre. Om Vaaren gav Kongen Odd Mandskab og Skibe, og han foer nu ud, for igjen at söge efter Ögmund, men fandt ham ingensteds.

Odd opholdt sig nogen Tid i Garderige, hvor Kongen holdt ham i saa stor Anseelse, at han lod ham raade i alt med sig ligesom han selv vilde; og Odd havde Landeværn for Garderige.

29. Der fortælles nu, at Odd en Sommer sejlede med sin Flaade, som bestod af ti Skibe, til Gotland, hvor han traf paa en Viking, som hed Sævid. Det var en stor Kæmpe, der overgik alle andre i Störrelse og Styrke, og havde hele sin Tid ligget ude paa Krigsskibe; han havde 55 Skibe; han lagde strax til Strid imod Odd med hele sin Flaade, men da der var saa stor Forskjel paa Folk, vendte Mandefaldet sig strax paa Odds Side, og saaledes endtes Kampen om Aftenen, at alle Odds Skibe vare ryddede, saa at han stod ganske ene tilbage af sine Mænd. Han sprang da over Borde, og det

var nu næsten mörkt; han svömmede strax bort fra Skibene. Dette blev en Mand vaer, og denne greb da et Kastespyd af det Slags, som kaldtes Galliner, og sköd det efter ham i Læggen, og det bed saa, at det gik ind i Benet. Odd kom nu ihu, at det kun var paa Flugten han kunde saares, og han drejede derfor strax om, og svömmede tilbage til Skibene. Saa snart Vikingerne fik det at see, grebe de strax Odd, og lagde Fjedre paa hans Födder, og en Buestreng paa hans Hænder. Sævid satte nu tre Tylte Mænd til at holde Vagt ved Odd, men alle de andre gik at sove og de fleste op paa Landet. Da nu Hæren var falden i Sövn, sagde Odd: „I ere nogle elendige Karle, I vaage over mig, men have ikke nogen Tidsfordriv; gjörer nu eet af Delene, enten at een af eder söger at forslaae os Tiden eller jeg skal gjöre det." De sagde, at de önskede, han vilde paatage sig dette, og berömte ham som en særdeles fortrinlig Mand. Derefter kvad Odd et Kvæde for dem, og det ene efter det andet, indtil de alle vare faldne i Sövn. Da sköd Odd sig hen, hvor der laa en Öxe, hvorpaa han gned Ryggen, indtil Buestrengen skares sönder, og da han var bleven lös paa Hænderne,

sköd han Fjedrene af sig. Dernæst sögte han efter sine Skyderedskaber, og fandt sit Pilekogger og ligeledes sin Bue, og siden drejede han af hen i Skoven. Nu forlöb Natten, og om Morgenen agtede Sævid at lade Odd dræbe, og han sendte derfor Mænd ud paa Skibet, men Vagten sov og Odd var borte. Sævid forblev der nogle Dage, og Odd passede paa, hvad han tog sig for. Han sov da i et Telt oppe paa Landet. En Nat gik Odd hen til Sævids Telt, og Vagten blev intet vaer, för Odd hug Teltet om over dem, og anfaldt dem paa det heftigste, og holdt ej op, för Sævid var dræbt, og alle de, som vare i Teltet med ham. Odd tilböd nu Vikingerne at ville være deres Formand, og de bifaldt det. Han foer da vide om Land, og udförte store Bedrifter, men opholdt sig ofte i Sverrig om Vinteren.

Odds Daab.

30. En Vaar skikkede Odd Afsendinge op til Rafnista, at hans Frænder Gudmund og Sigurd skulde komme ned til Möde med ham. De lavede sig ogsaa strax til Afrejsen, og berammede deres Möde i Ejkeröerne. Samme Vaar opsagde Odd sin Tjeneste hos de Svenskes Konge Ingjald, og styrede der-

næst til Ejkeröerne, og da Frænderne kom sammen, underrettede han dem om, at han vilde drage til Udlandene med sin Flaade. De bifaldt hans Beslutning, og de fore nu bort om Sommeren, og hvor de kom frem i fremmede Lande, böde Kongerne Odd at tage hvad han vilde i deres Rige. Vinteren efter styrede Odd med sin Flaade ud til Grækeland, og der skaffede han sig Skibe, og sejlede ud under Sicilien, som da var kristnet. Over et Kloster der i Landet raadede en Abbed, som hed Huge, en særdeles ypperlig Mand. Da denne gode Abbed blev underrettet om, at der vare komne Hedninger fra Norden, drog han strax til dem, og begyndte en Samtale med Odd. Abbeden sagde ham mange Ting om Guds Herlighed, og Odd lod sig vel overbevise derom. Abbeden bad da Odd at lade sig döbe, men han sagde, at han först vilde lære at kjende deres Skikke. Han gik nu en Dag med sine Mænd i Kirke, hvor de hörte Klokkelyd og en skjön Sang. Abbeden talte da igjen med Odd, og spurgde, hvorledes han syntes om deres Skikke. „Jeg synes vel om dem," sagde Odd, „og med eders Tilladelse ville vi forblive her i Vinter." Abbeden gav sit Minde dertil. Som de havde

været der Julen forbi, laa der Ildgjernings-mænd ude, og hærjede paa Sicilien. Abbed Huge talte da med Odd, og bad ham frelse deres Land for disse onde Folk. Odd tilstod deres Forlangende, og rustede nu sin Hær; denne Vinter foer han vidt omkring blandt Grækelands Öer og hærjede, udförte store Bedrifter, og forhvervede sig megen Rigdom. Det længst bortliggende Land, han kom til, var Aqvitaneland; over dette Land herskede fire Hövdinger, med hvilke Odd holdt en stor Træfning, og fældte i denne alle disse Hövdinger og meget andet Folk, og gjorde der et umaadeligt Bytte. Derom kvad han denne Vise:

Der kom jeg yderst,
Hvor Aqvitanske
Kæmpebörn
Borge styred;
Der lod jeg fire
Frækne Helte
Til Jorden falde,
Nu er jeg her kommen.

Derefter styrede Odd tilbage til Sicilien, og forblev der en lang Tid. Odd og hele hans Hær blev da döbt af Abbed Huge.

31. Derefter sejlede Odd til Jorsale-

land; da fik han saa stor Storm og grund Sö, at alle hans Skibe forliste aldeles, og alle hans Mænd druknede, saa at han allene reddedes paa den Maade, at han med et Skibsvrag kastedes i Land. Han havde sit Pilekogger med sig. Herom kvad Odd denne Vise:

Sejled vi siden
Langt sönder i Havet,
Til jeg en grusom
Grundsö mödte,
Saa at Vejen jeg
Vanked eensom
Savnende alles
Selskab deden.

Odd var nu kommen til Jorsaleland, og tog da Vejen lige til Jordan, der afförte han sig alle sine Klæder tilligemed sin Skjorte, som vel havde holdt alle sine Vilkaar. Derpaa vendte han öster ud med Havet til Syrland, bærende sit Pilekögger paa sin Ryg.

32. Odd drog nu fra det ene Land til det andet, og der er intet fortalt om hans Rejse, för han kom til Ungareland. Over dette Land raadede tvende unge Konger, af hvilke den ene hed Vilhelm, den anden Knud; de havde for kort Tid siden arvet Riget efter deres Fader. Vilhelm var den ældste af dem,

og vilde derfor ene styre Riget; det kunde Knud ikke finde sig i, og de bleve derfor uenige og havde Ufred med hinanden. Men eftersom Vilhelm var mere övet i Kampfærd, blev han mandstærkere og sin Broder overlegen, saa at Knud maatte tage Flugten med Tab af mange Mænd; han römte da bort af sit Rige, og hværvede sig Folk, hvor han kunde faae dem. Medens Sagerne stode saaledes, kom Odd til Kong Knud, og tilböd ham sin Tjeneste. Kongen spurgde, hvo han var, og Odd sagde ham det. „Er det dig," spurgde Kong Knud, „som for lang Tid siden drog til Bjarmeland?" „Ja!" sagde Odd, „jeg har været der." Da sagde Kongen: „Velkommen skal du være hos os, og du skal være Anförer for min Hær."

Odds Kamp mod Kong Vilhelm.

Der trak nu mange Folk til Kong Knud, som derefter vendte med Hæren tilbage til sit Land. Odd sagde da til Knud: „Nu vil jeg, at du skikker Afsendinge til Kongen, din Broder, og tilbyder ham Fred og billigt Forlig og Rigets lige Skifte med ham." „I denne Sendefærd önsker jeg at du skal drage," sagde Kong Knud. Odd tog da hundrede Mand med sig, drog til Kong Vilhelm, og

sagde ham hans Broders Tilbud. Kong Vilhelm sagde, at han ikke vilde tilstaae Kong Knud noget Skifte af Riget, men at denne kunde blive ved hans Hof. Odd sagde, at han uden Tvivl vilde faae det at vide, at Kong Knud vilde forsöge at bemægtige sig sin Deel. Efter at have talt dette, skiltes de, og Odd drog tilbage og berettede Kong Knud, hvorledes Sagerne stode, og at alt Forlig blev afslaaet. Derefter rykkede de med Hæren imod Kong Vilhelm, og saa snart de mödtes, kom det til et stort Slag. Odd gik saa haardt frem, at han trængte igjennem Kong Vilhelms Skjoldborg, og gjennemborede ham omsider med sit Sværd; og da Kongen faldt under sit Banner, blev der raabt Sejersskrig over hele Hæren. Kong Knud lod da Striden standse, og tilböd alle Mænd Fred, hvilket hele Folket tog imod, og lovede ham Lydighed og svor ham Troskab. Kong Knud antog derpaa Rigets Styrelse, og tilböd da Odd hos sig alt, hvad han vilde önske. Herom kvad Odd denne Vise:

Nöjedes jeg ikke,
Förend tvende
Ungarske Konger
Jeg besögte;

Og med den ene
Arv jeg kræved,
Ydede Kongen
Kraftig Bistand.

Om Odd.

53. Da Odd nu havde været der i nogle Vintre, blev han saa kjed af Opholdet der, at han paa ingen Maade vilde blive der længer. Kongen tilböd da, at han vilde give ham betydeligt Mandskab med, men han sagde, at han aldeles ikke önskede det. Odd drog da bort fra Ungareland, og gjennemvandrede mange Lande og store Skove. Omsider kom han lige til Huneland; der fandt han i en stor Skov en lille Gaard, hvor han fik Lyst til at udhvile sig. Han havde da en stor og sid Regnkofte over sine Klæder, sit Pilekogger paa Ryggen og sin Bue i Haanden. Som Odd gik hen til den lille Gaard, stod der en Mand udenfor og klövede Brænde; han var lille af Væxt og havde graa Haar; denne Mand hilste Odd, og spurgde ham om Navn. Odd sagde, at han hed Vidförul*); „men hvad hedder du?" „Jeg hedder Jolf," sagde han; „du vil vel være her i Nat?"

*) Den vidt berejste.

„Ja!" sagde Odd. De gik da ind i Stuen. Jolf sagde: „Du Kærling skal see Gjæsten tilgode, jeg har meget andet at tage mig for." „Det skeer meget ofte," sagde Kærlingen, „at du indbyder Folk, men Mad er her lidt af." Om Aftenen blev der sat Mad for Odd og Husbonden. Vidförul tog en Kniv frem af sin Kofte, paa hvis Skaft der vare gyldne Ringe; det var en stor Kostbarhed. Manden tog Kniven i Haanden, saae paa den og sagde: „Er denne kostelige Kniv din Ejendom?" „Ja!" sagde Vidförul: „vil du tage imod den som en Foræring." „Gjerne," sagde Manden, „gid det gaae dig vel for din Gave!" De sov nu denne Nat. Da Vidförul om Morgenen vaagnede, var Jolf borte, og Kærlingen sagde: „Min Mand önskede, at du skulde blive her, til han kom hjem." „Det skal skee," sagde Vidförul. Manden kom hjem nær Middag, og Bordet blev da fremsat, og der blev givet dem Mad. Manden lagde tre Steenpile for sig paa Bordet. Vidförul strakte sig hen og betragtede dem, fandt, at de vare særdeles vel gjorte, og sagde da: „Ere disse gode Pile din Ejendom, Gubbe?" „Ja!" sagde denne; „er det saa vel, at du synes saa godt om dem, som du siger, da vil jeg give dig

dem." „Det er vel givet, Gubbe!" sagde Vidförul, „men ej veed jeg, at jeg behöver at bære Steenpile med mig." „Det kan være, Odd!" sagde Gubben, „at disse Pile hjælpe dig, naar Gusespilene ikke hjælpe dig." „Veed du, at jeg hedder Odd?" „Ja!" sagde Gubben. „Det maa da være," sagde Odd, „at du ogsaa veed, hvad du nu sagde, og jeg skal vist modtage Pilene, og vide dig megen Tak for dem;" og han lagde dem nu i sit Pilekogger. „Hvo raader for dette Land," spurgde derpaa Odd. „En Konge," sagde Gubben, „som hedder Herraud; hans Dotter hedder Silkesif, hans Kæmper Sigurd og Sjolf; Kongens Raadgiver hedder Harek, og han er ogsaa Kongedotterens Fosterfader." „Derom giver du god Besked," sagde Odd, „vil du fölge mig til Kongen." „Ja!" sagde Jolf," ej bliver dit Fölge for stort, om jeg end fölger dig." De gjorde sig dernæst færdige, og begave sig paa Vejen, og kom til det Sted, hvor Kong Herraud var med Hunernes Hær. Saa snart de kom dertil, gik de for Kongen, som just sad ved Spisebordet med sin Datter ved den ene Side og Harek ved den anden; hans Kæmper sade i Höjsædet ligeover for Kongen. Odd og Jolf

hilste paa Kongen; han optog deres Hilsen vel, og spurgde, hvo denne store Koftemand var. Odd sagde, at han hed Vidförul. Kongen spurgde, i hvad Land han var föd. Vidförul sagde, at han ikke kunde angive det; „jeg har tilbragt en stor Deel af mit Liv i Skove," sagde han; „men jeg er kommen her, for at bede eder om Vinterophold." „Forstaaer du nogen Idræt?" spurgde Kongen. „Det kan jeg ikke give mig ud for," sagde Vidförul. „Det Löfte har jeg gjort," sagde Kongen, „at jeg allene vil give saadanne Folk Mad, som kan bestille noget for den." „Det er dog langt fra, Herre!" sagde Odd, „at jeg ret forstaaer mig paa at udrette noget." „Kan du da ikke jage Dyr sammen," sagde Kongen, „naar de andre skyde." „Det kan være," svarede Vidförul. „Det ville vi forsöge paa," sagde Kongen. „Hvor skal jeg sidde," spurgde Vidförul. „Sæt du dig der," svarede Kongen, „hvor Hofsinderne og Gjæsterne mödes." Derpaa gik de bort, og Vidförul ledsagede Jolf ud, og takkede ham for hans Bistand, „og er her," sagde han, „en Guldring, som du skal give din Kone." Jolf takkede ham derfor, og drog nu bort; men Odd gik ind i Hallen, og satte sig paa det anviste Sæde.

Der sade forud to Hofsinder ved Navn Ingjald og Ottar; han sagde, at Sæde var ham der anvist. „Ja!" sagde de, „vi ville ogsaa gjerne tage imod dig, og skal du sidde imellem os." Det tog han imod, og hængte derpaa sit Pilekogger op over sig, men sin Træstav lagde han under sine Födder. Begge hans Sidemænd böjede sig nu hen til ham, og spurgde ham om Nyheder, men han kunde fortælle dem næsten om hvert Land; de andre gave ikke Agt paa deres Samtale. Vidförul var der nu en Tid, men hvor han gik og stod, bar han sin Bælg og Stav. De tilböde at kjöbe ham gode Klæder, for at han kunde aflægge Koften, men han vilde ej tilstæde det.

Dyrejagt.

34. Det traf sig nu saa, at Mændene skulde drage ud paa Dyrejagt. Da sagde Ingjald: „Vi skulle nu vaagne tidlig i Morgen." „Hvad skal nu foretages?" spurgde Odd. Ingjald svarede: „Kongen agter sig ud paa Dyrejagt med sin Huustrop og sine Kæmper." De sov nu om Natten. Om Morgenen vare Brödrene tidlig paa Benene, og vilde vække Vidförul, men de kunde paa ingen Maade faae ham vakt. Det led saaledes langt hen paa Morgenen, men de vilde ikke gaae fra ham.

Endelig vaagnede Vidförul, og sagde: „Hvordan er det nu, er Kongen færdig?" De svarede begge: „En Uhelds Söyn har du sovet, Kongen er nu borte med hele sit Fölge. Nu ville vi aldrig faae Dyr, da alle ere fældte." „Lad os drage ud at forsöge!" sagde Vidförul. De gjorde saa; Vidförul havde sin Bælg paa Ryggen og sin Stav i Haanden. „Ere Sjolf og Sigurd store Bueskytter?" spurgde han. „Ja!" sagde de, „i alle Idrætter overgaae de alle andre." De kom nu til Fjældet, hvor der löb Dyr omkring dem; Ingjald og Ottar spændte da deres Buer, og forsögte paa at skyde, men traf ikke et Dyr. Da sagde Vidförul: „Altfor forkeert bære I eder ad i dette, laaner mig nu Buen, jeg kan ikke see, at det vil gaae mig slettere." Vidförul tog nu Buen, og trak strax Strengen frem for Odden paa Pilen og splittede Buen sönder. „Nu har du ilde gjort," sagde Ingjald, „og ere vi nu fri for at skyde Dyr i Dag." „Det er da ilde," sagde Vidförul, „om jeg har gjort eder Skade. Breder nu eders Kappe ud, og vil jeg nu vise eder, hvad der er i min Bælg." De sagde, at de vilde det. Vidförul löste nu Bælgen og hældte Pilene ud. De syntes aldrig at have seet saadanne Skyderedskaber;

thi de vare omvundne med Guld. Odd tog nu et Tov, og gjorde en Bue i Stand, og lagde Piil paa Streng. Han sköd frem over alle Mændenes Hoveder til den Hjort, som löb foran selve Kongen; denne Hjort styrtede strax. Kongen undredes meget över, hvorfra dette Skud kom. Siden sköd Vidförul alle sine Pile af, og tog Dyr med hver Piil, og blev saaledes ved, indtil han kun havde sex Pile tilbage: det var Gusespilene og Gubbens Steenpile. Ingjald og Ottar löb hos ham og lo deraf. Sjolf og Sigurd kunde kun skyde faa Dyr den Dag. Om Aftenen droge Mændene hjem, og da de kom i deres Sæde, bleve Mændenes Pile baarne ind, og lagte paa Bordet for Kongen, for at han kunde see, hvor mange Dyr enhver havde fældet; enhvers Pile bleve da mærkede. Brödrene sagde da til Vidförul: „Nu skal du gaae for Kongens Bord efter din Piil." „Lad os först bie lidt og lytte til," sagde Vidförul. Da Pilen var kommen for Kongen, sagde han til sin Datter: „See her en faver Piil, min Dotter!" De holdt nu paa Vidförnls Piil, og talte om, hvis Pilen vel var. Da sagde Vidförul: „Nu skulle I gange for Kongen, og sige, at Pilen er eders." „Det nytter

ikke," svarede de; „Kongen kjender forud vor Duelighed." „Saa ville vi alle tre gaae," sagde Vidförul. De gjorde saa, og gik nu for Kongens Bord. Vidförul förte Ordet: „Herre!" sagde han, „denne Piil eje vi Stalbrödre." Kongen saae paa ham, og sagde: „Du maa være en stor Bueskytte." „Langt fra er det, Herre!" svarede han, „men dog er jeg mest vant til det, medens jeg har ligget ude i Skove at skyde mig Dyr eller Fugle til Föde." „Det kan saa være," sagde Kongen, „kan og være, at du er en anden, end du giver dig ud for." Derefter gik de til deres Sæde, og Vidförul gjemte sine Pile. Led nu saaledes en Tid frem.

Væddemaal.

35. Det hændte sig en Aften, da Kongen var gaaet ud til Sængs, at Sigurd og Sjolf gik ned til Brödrene Ingjald og Ottar; de bare to Horn af den stærkeste Drik, og bade dem drikke. De toge ved dem og drak. Kort efter kom de med to andre Horn til dem, og uagtet de vægrede sig, toge de dog omsider imod dem og drak dem ud. Da sagde Sjolf: „Ligger han og sover, Koftemanden, eders Stalbroder?" „Ja!" sagde de, „det synes ham fornuftigere end at drikke sig

uskikket til alt." „Enten maa det være saa," sagde Sjolf, „eller Grunden er, at han er mere vant til at ligge ude i Skove og skyde Dyr til at opholde Livet ved, end at sidde blandt fornemme Mænd; mon denne Mand er övet i Svömning?" „Ja!" sagde de, „han er ikke mindre övet i denne Idræt end i andre." „Det kan være," sagde Sjolf, „men derom ville vi dog slaae et Væddemaal, om han ene eller begge vi svömme bedst; derpaa sætte vi denne Ring, som holder en Mark, men I skulle sætte to Ringe, som holde en halv Mark hver; men Kongen og hans Dotter skulle see paa vor Svömning, og Kongedotteren skal imidlertid gjemme Ringene." Eftersom Ingjald og Ottar havde drukket over sig, gave de deres Samtykke til dette; derefter gik Sjolf og Sigurd bort, og de andre gik hen at sove. Da Ingjald og Ottar vaagnede om Morgenen, kom det dem ihu, at de ej havde væddet forstandigen; de besluttede da, lige saa godt först som sidst, at sige Vidförul, hvad der var skeet. „Dette er ikke forsigtig gjort af eder," sagde han, „da I ikke engang vide, om jeg flyder paa Vandet, men om det end engang har været saaledes, saa er jeg dog nu saa ganske ude af Vane, fordi

jeg i lang Tid ikke har övet denne Idræt." „Lad os ej gjöre dette os til Skade," sagde de da; „det er billigt, at vi selv undgjælde for vor Daarskab, lad dem da have vore Ringe!" „Nej!" sagde Vidförul, „det nænner jeg ikke, da I synes at vise Tillid og Höjagtelse for mig i alt; jeg vil begive mig til Svömningen, siger kun det til Kongen og hans Dotter!" De gjorde nu saa. Kongen lod da blæse over Borgen, og en stor Mængde Mennesker strömmede nu til at see paa denne Leg. Da Kongen og hans Datter og alle Borgens Beboere vare komne til det Vand, som laa ved Borgen, gik de tre ud at svömme; Brödrene havde Svömmeklæder paa, men Vidförul sin Kofte. Saa snart de kom ud paa Dybet, toge de begge fat paa Koftemanden, sköd ham ned, og holdt ham længe under Vandet; men omsider lode de ham dog komme op, da de selv vare trætte, og maatte udhvile sig. De anfaldt ham da anden Gang, men han rakte een Haand ud imod enhver af dem, og sköd dem begge ned under Vandet, og holdt dem usædvanlig længe nede, inden han lod dem komme op. Dog tilstod han dem kun en kort Hvile, men förte dem atter ned, og holdt dem nu nede saa længe, at ingen

formodede, de skulde komme levende op. De kom da omsider op alle tre, men Blodet sprang ud af Næserne paa de tvende Brödre, og de vare da ikke i Stand til at redde sig selv, og Vidförul förte dem derfor til Land, hvorefter han igjen svömmede ud og gjorde mange Kunster. Omsider gik han i Land op for Kongen, og hilste paa ham. Kongen optog vel hans Hilsen, og sagde: „Du er en god Svömmer, Vidförul!" „Ja, Herre!" sagde han, „eder har jeg at takke for, at jeg nu sejrede." „Det kan vel være," sagde Kongen. Folket drog nu bort til forskjellige Sider, og Kongen gik ind i sin Hal med sine Hofsinder, og var nu meget begjerlig efter at vide, hvo denne Mand var. Kongedatteren leverede ham nu Ringene, men Vidförul gav dem til Ingjald og Ottar, og sagde, at de skulde have dem. Kongen talte nu ofte med sin Datter og med Harek, og bad dem efterforske, hvo denne Vintergjæst var; de sagde, at de gjerne vilde det.

Endnu et Væddemaal.

56. En Aften, da det var sildig, og Kongen allerede var gaaet til Sængs, toge Sjolf og Sigurd to store Horn med den stærkeste Drik, gik ned for Ingjald og Ottar, og böde

dem at drikke; isse toge Hornene og drak dem ud; de andre lode endnu tage to til, og Sjolf sagde: „Sover denne klodsede Koftemand bestandig i sit Sæde; kan han slet ikke drikke?" „Jo! tværtimod!" sagde Ingjald, „han er netop en stor Drikker." „Derom ville vi slaae til Væds," sagde Sjolf, „om han eller begge vi Brödre kan drikke mest; vi ville sætte derpaa to Ringe, som hver holder en Mark, men I skulle sætte eders Hoved; Kongens Datter skal sidde hos og bedömme, hvo der vinder." Da de nu havde drukket over sig, samtykte de i dette Væddemaal, og sluttede en fast Aftale derom. Derefter gik de til Sængs. Da Ingjald og Ottar om Morgenen vaagnede og tænkte paa, hvad de havde væddet om, ansaae de sig reent fortabte; dog fortalte de Vidförul, hvad der var skeet. „Saa utidigt og uoverlagt eders forrige Væddemaal tyktes mig," sagde da Vidförul, „saa synes mig dog dette meget mere, om I have sat eders Liv under saa stor en Daarskab, som det er at drikke oversig; men formedelst den gode Villie, I ellers udvise imod mig, og da jeg tydelig seer deres onde Hensigt, at bringe os alle af Dage, saa vilde det gaae mig nær at see eder förte under Öxen,

om jeg kan hjælpe eder; siger derfor Kongedatteren, at vi ville pröve hinanden i at drikke i Aften, naar Kongen er gaaet til Sængs. De sagde dette til Kongedatteren, og hun igjen til sin Fader. „Det træffer sig i en vis Henseende godt," sagde Kongen; „thi nu ville vi rimeligviis kunne faae at vide, hvo denne Mand er; og skulle du og Harek give nöje Agt paa, hvad der foregaaer imellem dem." De sagde, at de vilde forsöge. Dagen forlöb nu, og Kongen gik til Sængs. Kongedatteren og Harek flyttede nu deres Sæde og satte sig længere nede paa Bænken lige ved begge de væddende Parter. Sjolf og Sigurd stode da op med to Horn, og gik ned for Sidekammerat‹rne; derpaa tog Sjolf til Orde: „Du Koftemand! det skal være Begyndelsen til vor Öllystighed, at jeg sværger dig ved den Gud, som du troer paa, at, om du har andet Navn end Vidförul, du nu siger det." „Ja!" sagde han, „om du betages af Nysgjerrighed efter at vide mit Navn, da er den let tilfredsstillet; jeg hedder Odd." „Ja!" sagde Sjolf, „nu er det Hælften bedre, og her har du et Horn:

Odd! du ej klöved
I Kampen

(De Hjælmdækte vege)
Hamders Skjorter*)
Striden rased,
Ild gik i Byen,
Da over Vender
Drotten sejred.

Sigurd rakte ham dernæst et andet Horn, og kvad dette:

Odd! du var ikke
I Sværdelegen,
Da Fyrstens Kæmper
Falde lode vi;
Bar jeg Saar deden
Sex og otte,
Mens du i Böjgden
Betled om Spise.

Nu gik de til deres Sæde, men Odd tömte Hornene; hvorpaa han rejste sig op, og fyldte Hornene, gik hen for dem og gav hver af dem sit Horn, og kvad dette:

I skulle höre
Paa min Hæderssang,
Sjolf og Sigurd,
Sædesbrödre!
Eder maa jeg voldsomt
Anfald lönne,

*) Krigskongens Skjorter d. e. Brynjer.

Begge I Fejges
Bidende Pralen.

Du laa, Sjolf!
Paa Kökkengulvet
Uden Daad og
Mandig Hu;
Mens jeg ude hos
Aqvitaner
Fire Kæmper
Livet fratog.

Derpaa gik Odd til sit Sæde, og de drak Hornene ud. Siden gik de igjen for Odd med fyldte Horn, og Sjolf kvad:

Draget har du, Odd!
Med Dögenigter,
Baaret fra Bordet
Bitlinger;
Mens jeg ene
Fra Ulvefjæld
Hugget Skjold
I Haanden bar;

og Sigurd kvad, i det han gav Odd det andet Horn:

Odd! du var ej
Ude hos Græker,
Da vi paa Serker *)

*) Saracener.

Sværde rödned;
Vældig sig hæved
Vaabengnyet,
Fulde da Mænd
I den mægtige Træfning.

Derpaa gik de til Sædes, og Odd tömte Hornene. Siden fyldte han Hornene og gik for dem, og kvad dette:

Sjolf! du laa
Snaksom blandt Möer,
Mens Luer vi lode
Lege om Kongen;
Fik vi den haarde
Fyrste ombragt,
Og hans Svendes
Alder standset.

Men du laa, Sigurd!
I Möers Sal,
Medens vi med Bjarmer
To Gange sloges;
Holdt vi et vældigt
Vaabenskifte,
Mens du, Salkæmpe!
Sov under Dynen.

Odd gik derpaa til sit Sæde, og de drak Hor-

nene ud, og bare dernæst Odd de tvende Horn fyldte, og Sjolf kvad dette:

Odd! du var ej
Paa Atalsfjældet,
Da vi havde
Guldet faaet;
Vi Bersærker
At binde mægted,
Og Kongens Mænd vi
Ved Kjækhed fældte.

Sigurd kvad nu ikke mere; de gik til deres Sæde, men Odd tömte Hornene, og derpaa gik han for dem med to Horn, og kvad dette:

Sjolf! du var ej,
Hvor man see kunde
Kæmpers Brynjer
I Blod tvættede;
Raslede Odde
I Jærnsærke,
Men du i Hallen
Heller dvælte.

Og Sigurd! du var ej
Hvor sex vi rydded
Höjbrynjede *) Skibe
Paa Holmsnæs;

*) Vel dækkede.

Var du ej heller
Vester med Skolle,
Da den engelske Konnings
Alder vi standsed.

Odd satte sig nu ned, og de drak Hornene ud, fyldte dem igjen, og bare dem for Odd, og nu kvad ingen af dem. De satte sig ned, og Odd drak Hornene ud, og fyldte andre til dem, og saae nu, at de vare meget drukne. I det han rakte dem Hornene, kvad han dette:

Sjolf! du var ej,
Hvor Sværde hvasse
Paa Jarler rased
Ud for Læssö;
Men du valtrede
Viins og snaksom
Hjemme imellem
Kalven og Tösen.

Og Sigurd! du var ej,
Hvor paa Sælland jeg fældte
Kamphaarde Brödre,
Brand og Agnar,
Asmund, Ingjald,
Alf var den femte,
Men du laa hjemme
I Kongehallen.

Lögnfortæller!
Fangetagne Drog!

Odd satte sig da ned, og de drak Hornene ud, fyldte dem atter og bare dem til Odd, uden at ledsage dem med noget Kvad, thi Drikken havde allerede virket saa stærkt paa dem, at den havde betaget dem Mælet. Odd drak Hornene af, medens de sade, fyldte igjen Hornene, og bar dem til dem, og kvad dette:

Sjolf! du var ej
Sönder paa Skide,
Der hvor Konger
Knugede Hjælme,
Vaded vi i Blod
Op til Anklerne,
Drabning vakte jeg;
Var du ej der.

Og, Sigurd! du var ej
I Sveaskjærene,
Da vi Halfdan
Vold gjengjældte;
De Kampberömtes
Skjolde bleve
Skaarne med Sværde,
Men han selv ombragt.

Nu satte Odd sig ned, og de drak Hornene

ud, hvorpaa de förte Odd Hornene; og det gjærede nu stærkt i dem og de stönnede heftig. Odd tömte Hornene, fyldte andre til dem, og i det han frembar dem, kvad han dette:

Hvor vare I da,
Usle Stympere!
Da med Skuder vi styred
I Elvarsund,
Muntre og raske
Til Tranevaagen?
Der laa Ögmund
Eythjofsbane,
Træg til Flugt,
Med tvende Skibe.

Der lode vi
Linden *) bankes
Med haarde Stene
Og hvasse Sværde;
Tre levede vi
Men de ni efter,
Fangetagne Skryder!
Hvi tier du?

Odd gik derpaa til sit Sæde, men de drak

*) Skjoldet.

Hornene ud, og bare igjen to Horn til Odd. Dog saae alle de Tilstedeværende, at det var ude med dem. Odd tömte strax Hornene, fyldte dem igjen, og bar dem til dem, og kvad dette:

Sjolf! du var ej,
I Samsö,
Hvor med Hjörvard
Hug vi skifted;
To vare vi,
Men de tolv sammen,
Sejer havde jeg,
Sad du rolig imedens.

Gik jeg om i Gotland
Grum i Hu,
Syv Dage i Rad,
För Sævid jeg fandt;
För jeg deden foer,
Femten Mænd
Af dem lod jeg
Livet miste;
Men du raved,
Usle Daare!
Silde om Aftenen
Til Tösens Sæng.

Over hele Hallen gav man nu sit lydelige

Bifald tilkjende, og Odd gik til sit Sæde. De drak endnu Hornene ud. Kongedatteren bad da Mændene höre paa den Skjemt, der foregik. Sjolf stod nu op, fyldte Hornene og bar dem til Odd, men med Sigurd var det allerede forbi. Odd tog imod Hornene og tömte dem strax. Siden skjenkede han i Hornene igjen, og gik for Sjolf og Sigurd og kvad:

I monne ingensteds
Dygtige tykkes,
Sjolf og Sigurd!
I Kongefölge,
Naar om Hjalmar jeg taler,
Hin Hustore,
Han som heftigst
Hug med Sværde.

Skarpt gik Thord
Foran Skjoldene frem,
Hvor vi Træfning
Holde skulde;
Han lod paa Valen
Halfdan falde,
Hin frække Konning,
Og hans Kæmper.

Jeg og Asmund,
I vor Barndom
Fostbrödre, ofte
Fore sammen;
Bar han for Fyrsten
Bannerstangen,
Der hvor Konninger
Kampen deelte.

Haver jeg paa Saxer
Og Sveer hærjet,
Paa Friser og Franker,
Og paa Flæminger,
Paa Jrer og Angler
Og atter paa Skotter;
Dem har jég alle
Ondt tilföjet.

Nu har jeg dyre
Drenge nævnet,
De som fordum mig
Fulgdé ude;
Ville ikke
I Vaabenskifte
Findes siden
Fræknere Helte.

Opregnet nu har jeg
Vore Bedrifter,
Dem som vi fordum
Udfört have;
Ofte ginge vi
Til Höjsædet,
Glade fra Sejer;
Lad Sjolf nu tale.

Sjolf tog imod det ene Horn, men baade han og Sigurd faldt nu ganske döddrukne om, og Drikken spiltes. Odd gik derpaa til sit Sæde, og drak endnu en Stund, og ingen kunde mærke, at det havde taget noget paa ham. Kongedatteren gik da strax bort tillige med Harek, men de havde dog ikke siddet uden at bestille noget om Aftenen, thi al deres Kvadskab og Forhandling havde de ristet paa en Tavle.

Odd giver sig tilkjende.

57. Da Kongen om Morgenen var klædt, kom hans Datter til ham tillige med Harek, og de fortalte nu Kongen alt det, som havde tildraget sig om Natten, og de troede nu alle at være temmelig sikre paa, hvo denne Mand var, da disse Heltegjerninger ikke kunde være nogen andens end Örvarodds, thi de havde ofte tilforn hört tale om dem.

Dagen led nu frem til Drikkelavstiden, og da Kongen var kommen i sit Sæde tillige med hele Hirden *), sendte han Bud efter Odd Vidförul, og bad ham komme for sit Bord. Da han kom der, sagde Kongen: „Det er nu Tid, Örvarodd! om du er den, som vi formode, at kaste Koften og ikke holde dig længer skjult. Altfor længe have vi ladet dig sidde blandt Knaber **), men den Mangel paa Æresbeviisning imod dig er du selv Skyld i.". „Saa skal nu være, Herre!" sagde Odd, „som I vil." Derefter kastede Odd Kappen af sig, og underneden var han klædt i en Skarlagens Kjortel, der var prydet med gyldne Fryndser, og et Guldsmykke bar han knyttet om Panden, en tyk Guldring paa Haanden; hans lyse Haar, der var klart som Silke, hang ned i dejlige Lokker, og han havde i det Hele et ædelt og mandigt Udseende. Kongen sagde: „Stig op, Odd! til os i Höjsædet, og spiis og drik med os!" „Hav megen Tak, Herre! for din gode Indbydelse," sagde Odd, „men jeg og mine Sædekammerater, som i Vinter have siddet hos mig, maae vedblive at sidde ved Siden af hinanden, thi ej passer det

*) Huustroppen. **) Opvartere.

sig, at de sidde hos Knaber, og jeg sætter mig i Höjsædet." „I den Henseende skal jeg nok finde paa Raad," sagde Kongen, „Harek skal sidde nærmest ved Siden af dig, og ved Siden af ham Ingjald og Ottar; og disse skulle faae den Forretning, at de skulle være dig til Tjeneste Nat og Dag." „Det er vel budet, Herre!" sagde Odd. Det blev nu saaledes ordnet, som Kongen böd. Odd og Harek bleve snart de fortroligste Venner; Ingjald og Ottar tjente Odd i alt, hvad de formaaede, og selve Kongen gjorde saa meget af ham, at ingen stod saa höjt i hans Gunst. Saaledes forlöb nu denne Vinter. Imod Slutningen af Vinteren spurgde Harek Odd i en Samtale, hvad han agtede at tage sig for i Fremtiden; han svarede, at han ikke havde taget nogen Beslutning i den Henseende, og at hans Stilling var meget bedrövelig, efter at han havde mistet saadanne Mænd. „Det kan man undskylde," sagde Harek, „dog maa man tröste sig ved, at Mand maa leve efter anden; men har du ikke Lyst til at gifte dig?" „Det veed jeg ikke," sagde Odd; „for Alderens Skyld opgiver jeg just ikke mit Haab i denne Henseende, men dog vil jeg ikke gifte mig under min Stand." „Ja! det vænter jeg,"

sagde Harek; „men skulde du ikke have Lyst til at vove dig i nogen Fare for at faae Kongens Dotter, min Fosterdotter?" Odd spurgde, hvad det skulde være for en Fare. „Der er en Konning," sagde Harek, „som hedder Alf, som raader over det Land, som hedder Bjalkeland, og derfor bliver han kaldt Alf Bjalke; han har en Kone, om hun ogsaa virkelig fortjener at bære dette Navn, som hedder Gyda; deres Sön hedder Vidgrip; de ere saa kyndige i Trolddom, at de paatage sig de mest forskjellige Skikkelser *). Deres Land er vor Konning skatskyldigt, men det har i lang Tid ingen Skat betalt, og vor Konning har derfor gjort det Löfte, at han vil give sin Dotter til den Mand, som nu igjen tvinger Landet til at yde Skatten." „Sög du," sagde Odd, „at udforske Kongens og hans Dotters Tanker, om de unde mig dette Vilkaar." Harek sagde, at han vilde gjöre saa, og noget efter kom han til Odd, og sagde: „Det er min Mening, at du maa söge dette Giftermaal, som vi talte om sidst." „Jeg er nu," svarede Odd, „af samme Tanker som för." Derefter fremförte Odd sin Begjering

*) I Grundskriften hedder det: líma saman stoð ok stjörnur.

for Kongen, at han bejlede til hans Datter, og efter flere Forhandlinger blev det besluttet, at han fæstede Kongens Datter, og lovede at tvinge Bjalkeland til at yde Skatten. Herom kvad Odd denne Vise:

Var mig Harek
Huld og trofast,
Da han mig fæsted
Sin Fosterdotter;
Fik jeg den kjække
Kongedotter;
Vel raadte vi sammen
For Sejer og Lande.

38. Kort efter samlede Kongen en Hær til Odd, og de udrustede den paa det bedste. Da Odd var færdig, og tog Orlov, sagde Kongen til ham: „Her er en Gave, Odd! som jeg vil give dig, det er en Skjoldmö; hun er uforfærdet i Kampen, og har stedse vel fylket Hæren for mig.” „Sjælden var jeg noget Sted,” svarede Odd, „hvor jeg havde Kvinder til mit Forsvar, og saa skal det end være; men eftersom I gjör dette i en god Mening, da vil jeg modtage hende.” Det blev da derved, og hun drog med Odd. Det hændte sig nu en Dag, at Odd drog med sin Hær over en Mose, og en Pyt Vand laa for

dem. Odd tog Löb til, og sprang over Vandet. Skjoldmöen tog ogsaa Löb til, og agtede at springe over efter ham, men da hun kom til Bredden, standsede hun. „Hvi gik det nu saa?" spurgde Odd. „Jeg skal tage bedre Löb til anden Gang," sagde Skjoldmöen, og hun löb til, men det gik paa samme Maade. „Mig synes," sagde Odd, „at du tör ikke." Hun forsögte tredie Gang, men det gik endnu ligesaa. Da sprang Odd tilbage over Vandet, greb fat i hende, og styrtede hende ud i Vandet, saa at hun kom aldrig op mere, og sagde da: „Far du nu, saa at alle Trolde have dig, hellere end jeg skulde stole paa dig til Sejer." Odd rykkede derpaa med Hæren til Bjalkeland, men saa snart Kongen og hans Sön fik Kundskab herom, trak de en Hær sammen, og rustede sig til Strid. De skikkede dernæst Afsendinge til Odd, og haslede *) ham en Plads til Slag.

Siden mödtes de paa det bestemte Sted. Alf havde langt större Mandskab. Det blev en meget haard Træfning, og Odd var i Spidsen af sin Fylking, og saae sine Mænd falde som Straa, og han syntes, at det gik meget

*) Afstak Valpladsen med Hasselstænger.

underligtil i denne Kamp; han saae og hverken Alf Bjalke eller hans Sön. Med Odd var en Mand, som hed Hake, der var Kongedatterens Tjener, og hun havde givet Odd ham med. Det fortælles, at denne Mand saae lidt længer end Næsen. Odd kaldte Hake til sig, og sagde: „Hvordan gaaer det til, at mine Mænd falde som Straa? jeg synes ikke, at denne Kamp er saa farlig." „Seer du ikke," sagde Hake, „hvor de tre fare frem sammen, Gyda og Alf og deres Sön Vidgrip?" „Nej!" sagde Odd, „dem seer jeg slet ikke." „See da under min Haand!" sagde Hake. Odd gjorde nu som han sagde, og strax saae han, hvor de fore; Gyda foer foran, og svang Hænderne, hvori hun bar blodige Trævler, og hvor hun slog med dem, faldt hver Mand död paa Stedet, og alt, hvad der flöj i Nærheden af dem, Stene eller Pile eller andre Vaaben, holdt hun sin bare Haand imod, og det bed aldrig paa den. Alf og Vidgrip hug til begge Sider, og de vare da i Odds Fylking. Odd blev forbitret herover, og sprang fra Hake, og agtede sig imod dem, men saa snart han var borte fra Hake, kunde han ikke see dem mere. Odd vendte da tilbage til Hake, og

sagde: „Nu skal du dække mig med mit Skjold, medens jeg opsöger mine Pile." De gjorde saaledes; Odd tog Gusespilene frem, og sköd dem mod Gyda; da hun hörte Hvinet, holdt hun den flade Haand imod, og de bede ikke mere end paa en Steen. Odd sköd alle Gusespilene af, men de faldt alle i Græsset. „Nu er det skeet, hvad Jolf spaaede," sagde da Odd, „at Gusespilene ere tabte, nu staaer det til at pröve hans Steenpile." Odd tog da Steenpilene, og sköd under Hakes Haand til Gyda; hun hörte Hvinet, og holdt Haandluven imod; Pilen flöj igjennem Haanden ind i Öjet og ud gjennem Nakken. Odd sköd den anden af, og den foer samme Vej. Da sköd Odd den tredie, og den traf Gyda midt paa, og hun faldt da strax död til Jorden. Da saae Odd baade Fader og Sön; men da Vidgrip saae sin Moders Fald, da löb han frem og stred paa det djærveste. Odd löb da imod ham, og de havde et meget haardt Möde, som sluttede med, at Vidgrip faldt. Alf Bjalke undkom fra Slaget i Nattens Mörke, og flyede til sin Borg.

39. Om Morgenen efter lod Odd Valen eftersee, og de saae da, at alt omkring Borgen var fuldt af Afguder. Odd lod da

brænde alle Afgudshusene med alt deres Tilbehör, og rykkede derpaa mod Borgen med hele sin Hær, men Alf Bjalke forsvarede Borgporten, og kvad da:

Hvo volder Ild,
Hvo Kampen?
Hvo med Jarls Styrke
Eggen svinger?
Templer svedes,
Altere brændte,
Hvo rödned Kaarden
I Kongens Sön?

Da svarede Odd, og kvad dette:

Odd Templer brændte
Og Altere bröd,
Og Træguder dine
Ödelagde;
Gjorde de ikke
Godt i Verden,
Da de af Ilden
Vade ej kunde.

Da kvad Alf:

Det fryder mig,
At faaet haver du
Freys Vrede
Med Fare blandet;
Hjælpe Aser

Og Asynier
Og alle Guder
Gydjer *) deres;
Og hvo egged dig
Hid fra Östen,
Du Svigefulde!
At fælde den Tapre.

Odd svarede ham med dette Kvad:

Ej jeg det agter,
Om end du truer mig,
Skadefro Hoved!
Med Freys Vrede;
Ondt er Træl at eje
For tro Ven,
Skal du ej galen
Til Djævlen ofre,
Veed jeg, at i Ild
Asinden brænder;
Trolde have dig!
Troer jeg paa een Gud.

„Nu vil jeg forsöge," sagde Odd, „om Lykken vil styrke mig;" og han greb da et Træ saa stort, at det var frygtelig at tænke sig, og löb med det til Borgporten; og han stödte Træet saa haardt mod Porten, at den strax

*) Gudinder eller Troldkvinder.

gik sönder. Alf Bjalke hug da til Odd, men Sværdet bed ikke paa Odds Skjorte. Odd trak da ogsaa sit Sværd, og hug til Alf, men det bed ikke mere, end om han havde slaaet med et Fiskebeen; de hug saaledes begge haardt og tidt, uden at nogen af dem blev saaret. Da greb Odd en Egekölle, og slog Bjalke saa haardt paa Hjælmen med den, at Hjælmen gik sönder, og Alf faldt sandseslös til Jorden, og nu gav Odd ham det ene Slag efter det andet, indtil han var död. Herom kvad Odd dette:

Folket vi förte
Fra Svigraad,
Træguder deres
Ödelagde;
Slog jeg Bjalke
I Borgporten
Med Egeköllen,
Til Aanden han misted.

Derefter skjenkede Odd alle Mænd i Borgen Fred, og gjorde Landet skatskyldigt under Kong Herraud, og han gjorde der saa stort et Bytte i alskens Kostbarheder, at det var uberegneligt. Odd satte nu Ingjald og Ottar over Landet, og lod dem give Jarlsnavne, hvorpaa han drog hjem til Huneland, og han

blev meget navnkundig af denne Færd. Kort efter blev Kong Herraud syg og döde, og der blev da kastet en stor Höj op efter ham. Dernæst lod Odd tilberede til et stort Gilde i Huneland, paa hvilket der baade blev drukket Arveöl efter Kong Herraud og Odds Bryllup höjtideligholdt. Odd tog da Styrelsen over Landet, og alle tilstode ham Lydighed. Der sad Odd nu en Tid i Stilhed, og havde mange Börn med Kongedatteren Silkesif.

Om Odd.

40. Da Odd efter Valaens Spaadom havde naaet en meget höj Alder, talte han engang saaledes til sin Dronning: „Jeg har foresat mig en Rejse, som jeg vil begive mig paa." „Hvorhen vil du rejse?" spurgde hun. „Jeg agter mig nordpaa op til Norge," svarede Odd; „jeg har Lyst til at faae at vide, i hvis Værge Öen Rafnista og andre mine og mine Frænders Ejendomme nu ere." Det har forekommet mig," sagde Dronningen, „som du var fuldtvel tilfreds her hos os ved at være i Besiddelse af Hunelands Rige og mange tilliggende Skattelande; og det tyktes mig, at du ikke behövede at hige efter den ubetydelige Ö, som ingen Ting er værd." „Ja!" sagde Odd, „det er vel saa, at Öen er

af liden Værd; dog vil jeg raade for, hvo der skal eje den; og det vil ikke nytte at raade mig fra Rejsen, thi jeg har allerede fast besluttet den, men jeg vil kun blive borte i kort Tid." Odd rustede nu to Skibe med hundrede Mand paa hvert, og om hans Rejse fortælles der intet, förend han kom til Rafnista. I Odds lange Fraværelse vare der forefaldne betydelige Forandringer; Odds Datter Ragnhild var kommen ovre fra Irland, og havde taget denne Ö og alle sin Faders Ejendomme i Besiddelse; hun havde giftet sig med en anseelig Mand, som hed Hakon, men de vare nu begge döde, og havde efterladt sig en Sön, ved Navn Vidkun, der nu raadede over Rafnista. Da Vidkun fik at vide, at hans Morfader Odd var kommen der, gjorde han et stort Gilde for ham, og indböd alle de anseeligste Mænd i Nummedals Fylke. Odd indfandt sig ved Gildet med hele sit Mandskab. Alle beundrede höjligen Odd, da de vidste, at han i Alder langt overgik alle andre Mennesker, og han var endnu saa rask og mandig; han var ogsaa langt större end andre Mennesker, som da levede, og ganske graa af Haar. Odd opholdt sig der en halv Maaned, og bleve da alle de Ejendomme, som

hans Frænder havde besiddet, overgivne i hans Vold, men han gav enhver, hvad han tilforn havde. Derefter gjorde Odd sig færdig til Afrejse, og blev hædret med anseelige Gaver. Odd sejlede nu sönderpaa, men da han kom ud for Berurjoder, sagde han: „Jeg har saa megen Lyst til at see min Fosterfaders Gaard, at vi komme til at stryge Sejlene og gaae i Land." De gjorde saa, og Odd og hans Mænd gik derhen, og Odd sagde dem, hvor hvert Huus havde staaet; der var da kun et lille Boelsted. Odd fulgde dem ogsaa hen, hvor han og Asmund havde haft deres Skydeövelser, og fortalte dem, hvad Forskjel der var imellem deres Skud. Ogsaa fulgde han dem hen, hvor de havde svömmet, og fortalte dem nöjagtig om alt, hvad der havde gaaet for sig; der var nu paa mange Steder bart og Moradser, hvor der forhen havde været dejlige Sletter. Odd sagde da: „Lad os fare vor Vej! her er intet at see paa; jeg maa nu have undgaaet den Skjæbne at blive brændt her paa Berurjoder." Derefter vendte de om, og gik ned ad igjen, og der kom da smaat Krat i Vejen for dem, og bar Jord imellem Buskene, og da de nu gik hastig, stödte Odd Foden, og snublede. „Hvad

Ondt var det, jeg stödte min Fod imod?" sagde han, og pirrede derved med Spydskaftet, og de saae da alle, at det var et Hestehoved, og strax sköd en Orm sig i Fart ud under fra det hen paa Odd, og hug ham i Foden ovenfor Ankelen, og af Edderen slog strax Værk i Benet, saa at hele Foden og Laaret opsvulmede. Denne Skade virkede saa stærkt paa Odd, at de maatte lede ham ned til Stranden; og da han kom der, sagde han: „Nu skulle I fare og hugge mig en Steenkiste, men nogle af eder skulle sidde her hos mig, og riste efter mig det Kvad, som jeg vil gjöre over mine Bedrifter og mit Levnetslöb." Derefter begyndte han at forfatte et Kvad, og de ristede det efter ham paa et Bræt, og det led med Odd, som Kvadet nærmede sig sin Ende. Denne Vise var den sidste, Odd kvad:

Meget er at sige,
Svende tapre!
Om mine Rejser,
Denne er den sidste.
Skal I eder skynde
Til Skibene ned
Alle uskadte,
Her vil jeg dvæle;

Bærer Silkesif
Og Sönner vore
En kjærlig Hilsen!
Kommer jeg der ej.

Derefter döde Odd, og det er gamle og lærde Mænds Frasagn, at han i alle Henseender har været den dueligste af sine Samtidige efter Fortids Begreber. Han havde för sin Död budet sine Mænd, at de skulde lægge ham i en Steenkiste, og derpaa bære Ved sammen, og brænde hans Legeme, thi han vilde ikke, at Hedninger skulde have mere med hans Legeme at gjöre, men Steenkisten, sagde han, skulde blive der tilbage som et Mindesmærke om ham; og er det Mænds Sagn, at den er syv Alen lang, og at Odd har været lige saa lang.

41. Efter denne Tildragelse fore Odds Mænd hjem österpaa, og fremförte for Dronning Silkesif denne Tidende og Odds Hilsen. Hun sagde, at hun havde væntet det. Hun styrede nu Hunelands Rige i Forbindelse med sine Sönner, og fra Odds Sönner nedstammede mange berömte Mænd. Ragnhilds Afkom udbredte sig vidt omkring i Halogeland; fra hende nedstammede Vidkun i Bjarkö. Det er lærde Mænds Sagn, at Odd har levet 300 Vintre; han var födt 50 Vin-

tre förend Harald Haarfager, men han döde i Kong Olaf Tryggvesöns Tid, da denne Konge havde regjeret tre Vintre over Norge. Det var den samme Sommer, da hin hellige Kong Olaf blev döbt, nemlig Aar efter Guds Byrd 998. Vinteren efter kristnedes Halogeland. Her endes Örvarodds Saga.

Örvarodds Levnetskvad.

---

1. Lytter Kæmper!
Og jeg kvæde vil
Om vaabentapre
Venner mine;
Seent maa jeg falde,
Seer jeg, det ej hjælper
Skovens Skytte
Skjæbnen at modstaae.

2. Fostret jeg blev,
Efter Faders Raad,
I min Barndom
Paa Berurjoder;
Savned jeg intet,
Selv jeg nytted
Alt det Gode, som
Ingjald havde.

3. Voxte vi begge
Paa Berurjoder,
Asmund og jeg,
Op i vor Barndom;
Os til Gammen
Gjorde vi Pile,
Spyd vi skæfted,
Og Skibe bygged.

4. Sagde mig Völven *)
Sande Pröver,
Men jeg vilde dem
Ikke höre;
Ytred jeg for Ingjalds
Unge Sön,
At jeg færdes vilde
Til Fædres Bolig.

5. Stridvante Asmund
Ofte loved,
Medens han leved,
Mig at fölge;
Ytred jeg for Gubben,
At jeg aldrig vilde
Atter komme her,
Nu er jeg Edbryder!

*) Valaen eller Spaakvinden.

6. Lode vi Raaen
Paa Brændinger fare,
Haardtrukken stod den
Fjærnt fra Masten;
Kom vi til de stejle
Klippers Ö,
Der hvor Grim
Over Gaarden raaded.

7. Saae jeg Gaarden
Med Glæde altid,
Toge de Klippefolk
Kjærlig mod mig;
Vist maatte jeg
Med Venner mine
Guldet skifte
Og Gammentaler.

8. Vist jeg maatte
Om Vaaren fare
I Brynjethings Gilde
Bjarmer at besöge;
Siden hilste jeg
Sigurd og Gudmund,
Den Færd med Frænder jeg
Fare vilde.

9. Kjække vi vare
Paa Krigsskibe,
Frænder tre
Til Toget et føre;
Tapre Roerkarle
Tage vilde
Det Gods, som tilhörte
Gamle Finner.

10. Uden Skade
Med Skibe vi landed,
Der hvor Bjarmer
Böjgder ejed;
Alt med Ild vi
Ödelagde,
Til vi den raske
Raadmand fanged.

11. Sagde han, at Kæmper
Sige kunde han,
Hvor det til Guld
Var let at komme;
Han bad os gange
Længere Vej,
Om mere Gods vi
Eje vilde.

12. De Borgmænd vare
Hurtig tilrede
Höjen at værge
Og i Kile at fylke *);
Lode vi Kæmper.
För deden vi fore,
Meget mange
Miste Livet.

13. Skyndsomt jeg ilte
Til Skibene ned,
Da de Flygtende vare
I Moser jagne;
Borte var baade
Baade og Skibet
Og Folk tillige,
Da ned vi kom.

14. Hurtig jeg tændte
I trange Skov
Oppe paa Landet
En luende Ild;
Saa at i friske
Træer lode vi

*) At opstille kiledannet Slagorden.

Hede Luer
Mod Himlen spille.

15. Saae vi nu hurtig
Til Landet ile
Herlige Skibe
Med skjönne Tropper;
Fro da bleve
De, som Farten styred,
Frænder mine,
Da de funde mig atter.

16. Lode Skibene
Skride for Vinden
Raske Drenge
I rædsomt Uvejr;
Syntes Kæmper
Sand var paa Dækket,
Land-Haab tabt,
Ej jeg det agted.

17. Kom vi til stejle
Klippers Ö
Silde om Somren
Med Sejlene revne;

Folk sig skyndte
Skibe paa Ruller
Op i Land
Til Leje at drage.

18. Telte vi sloge,
Men de, som kunde,
Ginge med Buer,
Björne at jage.
Lode vi paa Öen
Lue i Vejret
Et brændende Baal,
Björnen stod foran.

19. Sagde Fjældboer,
At de flytte os vilde
Bort fra Öen,
Om ej vi fore;
Tyktes ej Kæmper om
Kamp at holde,
Thi meget höj var
Jætters Konning.

20. Voved de sig ikke
Nær til Öen,
Da de drabelige
Jætter fremkom;

Folkene opförte
Foran Bjerget
En vældig Væg,
Var jeg der med.

21. Gik jeg da frem
Med Guses Pile
Op imellem
Öen og Bjerget;
Jeg i Öjet
Jætinden sköd,
Men Bjergfruen
Foran i Brystet.

22. Da fik jeg et Navn,
Som jeg bære vilde,
Da mig fra Fjældet
Jætinder nævnte,
Sagde, at de agted
Örvarodd at give
Hurtig Bör til
Bort at rejse.

23. Færdige vi hurtig
Fore deden,
Bort fra Öen,
Da Bör os gaves;

Kom vi uskadte
Hjem derfra,
Glæded os med Frænder
Og hulde Venner.

24. Vare vi alle
Den Vinter sammen,
Ved Guld vi os glæded
Og Gammentaler;
Trukke Folk,
Da Frosten standsed,
Dejlige Skuder
Ud paa Söen.

25. Sejled vi siden
Sönder med Landet,
Uden Hinder,
Med trende Skibe;
Væntede Bytte,
Hvor vi det vidste,
Og alle Elvarskjær
Undersögte.

26. Funde vi siden
Foran i Sundet
Tapre Kæmper
Thord og Hjalmar;

Spurgde de Folk
Som der vi truffe,
Om paa Fjord eller Land
Vi stride vilde.

27. Kæmper den Sag nu
Overlagde,
Stort ej dem syntes
Haabet om Bytte;
Valgde Halejer*)
Vilkaar bedre,
Fæsted vi os i
Forbund sammen.

28. Holdt vi da alle
Af Havnen ud,
Strax de Bolde
Bytte vænted;
Ræddedes vi ikke,
Medens Hövdinger
Heldige raaded
Over Krigsskibe.

29. Vrede vi vare,
Da ved Holmsnæs

---

*) Folk fra Halogeland.

Skjoldmænd tapre
Vi traf paa Söen;
Raaded vi siden
Alle de Kæmpers
Ejendomme
Og sex Skibe.

30. Vare vi alle
Vester med Skolle;
Der hvor Folkets
Fyrste raaded;
Blodige Vunder
bare Fjender
Saarede med Sværd,
Men vi Sejer deden.

31. Havde Jarlesönner
Udnæsset hærjet,
Vante til Skjoldething,
Som Hunde til Ræve,
Og med Ild og Sværd
Ödelagt Skibe,
Vandt jeg og Hjalmar
Da did vi fore.

32. Spurgde Gudmund,
Om jeg rejse vilde

Hjem om Hösten
Og hannem fölge:
Sagde jeg saa,
At jeg see vilde
Aldrig nordop
Til Frænder mine.

33. Alle bestemte
At mödes om Somren
Öster i Elven
Til Vikinge-Færd;
Vilde Hjalmar
Hin Hustore
Mit Mandskab sönder
Med sig have.

34. Fore muntre
Til tvende Sider
Brynjethings*) Kæmper,
Da Bör gaves;
Strax vi sejled
Til Svearige,
Og Konning Inge
I Upsal besögte.

*) Kampens.

35. Mig gav Hjalmar
Hin Hustore
Fem Gaarde
I Fold *) sammen;
Glæded mig Godset,
Medens Alle
Ringe mig sendte
Og Venne-Hilsen.

36. Mödtes vi alle
Paa Glædens Dag,
Svenske Kæmper
Og Sigurd fra Vesten;
Ranede Helte
Fra Öskægger **)
Al Ejendom
Og med Ild dem brændte.

37. Deden vi vendte
Vidrers Heste ***),
Og paa Irlands Kyster
Ild antændte;
Vare deden,
Da did vi kom,

*) Alle i hans Rige. **) Öbeboerne.
***) Odins Heste ɔ: Skibene.

Drenge og Mőer
Dragne fra Huse.

38. Paa Vognens Veje
Vaande traf mig,
Inden jeg de stride
Pile mödte;
Vilde jeg Asmund
Udöd kjöbe
Med alle mine
Ejendomme.

39. Saae jeg omsider,
Hvor samlede vare
Karle raske
Og Konning deres;
Da lod jeg fire
Alvörs Frænder,
Modige Kæmper,
Miste Livet.

40. Da mig fra Vognen
Viven hilste,
Sifs den gode
Haarlok *) mig loved;

*) Guld, her den guldindvirkede Skjorte.

Bad hun mig komme
Næste Sommer,
Lön da til mig
Söge hun vilde.

41. Det var ej som Brynje
Eller blaa Ringe
Iskolde ganske
Om mig fulde;
Da om Siderne
Snævert slutted
Silkeskjorten,
Sömmet med Guld.

42. Fore vi fra Vesten
Bytte at söge,
Saa at Folk mig
Fejghed bebrejded,
Til paa Skibe
Kæmper funde
Stridhaarde Brödre
Og dem til Bane vi bleve.

43. Sote og Halfdan
I Sveaskjær
Mange Mænd
Til Meen da bleve;

Fra dem vi vunde,
För deden vi fore,
Halvhundred' Skibe
Rydded mellem Stavne.

44. Kæmper vi funde,
Da vi fore deden,
Muntre og tapre
I Tranevaagen;
Var ej Ögmund
God at möde,
Vi kom tre deden,
Men de ni.

45. Ej jeg mig kunde
For Kæmper rose
Af de Tapres Drab,
Som til Söen kom;
Hjalmar og jeg
Haardt medtoges,
Da Spydet igjennem
Glam var boret.

46. Fore vi hjem deden
Frække Helte,
Men over Thord en vældig
Höj vi kasted;

Ingen Mand torde
Mod os tale,
Alt da vi nöd;
Hvad önske vi kunde.

47. Vare jeg og Hjalmar
Hver Dag glade,
Medens Krigsskibe
Heldig vi styred,
Til paa Samsö
Kæmper vi funde,
De som Saarluer *)
Svinge kunde.

48. Lode vi dem falde
Under Örnens Födder,
Hæderlöse
Tolv Bersærker;
Da skilles jeg maatte
Paa Skjæbnens Dag
Ved den bedste af
Venner mine.

49. Ikke jeg havde
I Alder min

*) Sværde.

Taprere Kæmper
I Kamp fundet;
Bar jeg paa Skuldre
Hjalmar död,
Og ham til Sigtun
Siden förte.

50. Lod jeg det ikke
Længe bie,
Inden jeg Sæmund
Paa Söen mödte;
Vunde da Kæmper
Skibe mine,
Men selv deden
At svömme jeg pröved.

51. Vanked jeg i Gotland
Vred i Hu
Sex Dögn i Rad,
För Sæmund jeg fandt;
Lod jeg hans Folk,
Livet miste,
Sex og ni
Med selve Kongen.

52. Sejled vi siden
Langt sönder i Havet,

Til jeg en grusom
Grundsö mödte,
Saa at Vejen jeg
Vanked eensom,
Savnende alles
Selskab deden.

53. Der kom jeg yderst,
Hvor aqvitanske
Kæmpebörn
Borge styred;
Der lod jeg fire
Frækne Helte
Til Jorden falde,
Nu er jeg her kommen.

54. Det var för,
At jeg rejste
At möde alle
Mine Venner;
Blev jeg saa glad
Ved dem at træffe,
Som en hungrig
Hög ved Föde.

55. Der os Folket
Trende Kæmper

Og megen Hæder
Böde siden,
Men jeg vilde det
Ej modtage,
Blev mine Brödre der
Baade efter.

56. Ilsomt jeg foer
Fra Folkenes Hob,
At vandre til den brede
Jorsals By.
Standsed jeg ikke,
För did jeg kom,
Da jeg lærte
Krist at tjene.

58. Veed jeg, at Jordans
Vande klare
Om mig fulde,
Fjærnt fra Græker;
Holdt dog som för
Den herlige Skjorte
Fuldtvel alle
Sine Dyder.

58. Mödte jeg en Grib
Nær ved Bjergklöften,

Flöj den med mig
Til fjærne Lande,
Indtil vi höje
Klipper naaede,
Og lod mig hvile
I sin Rede;

59. Indtil mig Hilder
Förte deden,
Hin stærke Rise,
I en Roeskude;
Lod mig den gjæve
Guldets Deler
Hele tolv Maaneder
Hos sig dvæle.

60. Mens der jeg dvælte,
Deelte jeg Favntag
Med den raske og prude
Risedotter;
Med hende jeg avled
En hurtig Sön,
Ganske ulig
Andre Drenge.

61. Ham dræbte Ögmund
Eythjofsbane,

Blandt Hellulands
Öde Klipper;
Hans Stalbrödre
Raned jeg Livet,
Ej har jeg værre
Viking fundet.

62. Dræbte han flere
Fostbrödre mine
Syrner og Gard,
Skægget han misted;
Var han en Troldkvind
Meget lig,
Og kaldtes siden
Kvillanus Blese.

63. Dygtig jeg tyktes
Paa Braavalle,
Da jeg sloges
Med Kongens Folk;
Böd da Ring
Odd hin Vidförle
Hæren i Kile
Til Kamp at fylke.

64. Nöjedes jeg ikke,
Förend tvende

Ungarske Konger
Jeg besögte;
Og med den ene
Arv jeg kræved,
Ydede Kongen
Kraftig Bistand.

65. Kom jeg omsider,
Hvor dygtige tyktes
Sigurd og Sjolf
I Kongens Fölge;
Hirdmænd böde os
Skud at pröve,
Og Skjolde fem
Til Kamp begjere.

66. Sköd jeg ej kortere
End Skjoldungen *),
Havde jeg den lette
Lind **) i Haanden;
Prövėd de siden
At svömmes med mig,
Da lod jeg dem baade
Blodet snyde.

*) Kongen. **) Buen.

67. Var mig en Skjoldmö
Nærmest stillet,
Da i Kamp vi
Drage skulde;
Vælted jeg hende
Ud i Pölen;
Misted de Livet,
Men vi fik Rigdom.

68. Folket vi förte
Fra Svigraad,
Træguder deres
Ödelagde;
Slog jeg Bjalke
I Borgporten
Med Egeköllen,
Til Aanden han misted.

69. Var mig Harek
Huld og trofast,
Da han mig fæsted
Sin Fosterdotter;
Fik jeg den kjække
Kongedotter,
Vel raadte vi sammen
For Sejer og Lande.

70. Siden længer,
End selv jeg veed ret,
Sad jeg med Held
I hædret Vælde;
Meget er at sige,
Svende tapre!
Om mine Rejser,
Denne er den sidste.

71. Skal I eder skynde
Til Skibene ned
Alle uskadte,
Her vil jeg dvæle;
Bærer Silkesif
Og Sönner vore
En kjærlig Hilsen,
Kommer jeg der ej.

An Buesvingers Saga.

Denne Saga tager sin Begyndelse i den Tid, da der vare Fylkeskonger i Norge. Da raadede to Frænder, Fader og Sön, for eet Fylke. Faderen hed Olaf og Sönnen Ingjald; Ingjald var fuldvoxen, da de Begivenheder, som her skulle omtales, foregik. Det forholdt sig ganske forskjelligt med dem; Kong Olaf var vennesæl, men Ingjald var en meget rænkefuld Mand. De havde to Hofsinder, ved Navn Björn og Ketil; Björn bar Tilnavnet hin Stærke; de lignede Kong Ingjald i Sindelag, vare meget overmodige, og gjorde andre Overlast. Kong Olaf havde en Datter, som hed Asa, en meget smuk og veldannet Kvinde. Det var over Nummedals Fylke at disse Frænder herskede. Kong Olaf var til den Tid gammel. Han havde haft to Dronninger, som begge vare döde; den sidste hed Dis; hun havde för været gift med Kong Önund Upsja eller den Höjtscende

i Fjordefylke, hvem hun födte to Sönner, der begge hed Ulf; de herskede nu over Fjordefylke; da Ingjald troede sig berettiget til halvt Rige med sine Brödre i Arv efter deres Moder, holdt han to Slag med dem, men tabte i begge. En Bonde, ved Navn Björn, boede da i Rafnista, som ligger udfor Nummedalen, han var blandt de anseeligste af Bönderne der nord paa; hans Kone hed Thorgerd, hun var en Datter af Bödmod Framarssön og Ketil Hængs Datter Rafnhild. Med Thorgerd avlede Björn en Datter, som fik Navnet Thordis; hende ægtede den anseelige Mand Gaut paa Hammer; de havde en Sön, som blev kaldt Grim; han var tidlig baade stor og stærk. Björn og Thorgerd havde endnu flere Börn; deres ældste Sön hed Thorer, en smuk, beleven og meget veldannet Mand; han var Kong Olafs Hofsinde, og var meget anseet af ham, som man kunde see af, at Kongen gav ham et Sværd, som længe havde været i disse Frænders Familie, og var anseet for en stor Kostbarhed; det hed Thegn, det var baade langt og bredt, og bed fortrinlig godt, det var tre Gange poleret. I lang Tid var Thorer vexelviis den ene Vinter hos Kongen, og den anden

hos sin Fader. Björns yngste Sön hed An; han var tidlig stor af Væxt, men ikke smuk, og meget langsom af sig; hans Styrke kjendte ingen, thi han prövede den aldrig; han ansaaes for tosset, og var ikke elsket af sin Fader, men hans Moder gjorde meget af ham. Folk fandt ham ikke i nogen Henseende lig hans forrige Frænder, som vare Ketil Hæng og andre Rafnistamænd, undtagen i Styrke allene. An lagde sig just ikke i Kökkenet, men Folk kaldte ham dog tosset. Han vænnedes ikke til nogen Idrætter, og saaledes gik det hen, til han var ni Vintre gammel; han var da ikke mindre end sin Broder Thorer; han var meget ustyrlig; tillige var han ilde paaklædt, thi baade Knæer og Albuer vare ude. Da han var tolv Vintre gammel, blev han borte tre Nætter, saa at ingen vidste, hvor han var bleven af. Han gik hen paa en aaben Plads i Skoven; der saae han ved en Bæk en stor Steen ligge, og en Mand ved Stenen; han havde hört tale om Dværge og tillige, at de vare mere kunstfærdige end andre Folk. An passede paa at komme imellem Stenen og Dværgen, og fortryllede ham udenfor Stenen og sagde, at han aldrig skulde komme ind igjen, uden

han smedede ham saa stor og stærk en Bue, at den kunde passe til hans Kræfter, og desuden fem Pile, som skulde have den Egenskab, at han skulde een Gang træffe med enhver af dem. Inden tre Nætter skulde dette være færdigt, og An forblev der imedens. Dværgen gjorde eftersom der var bestemt, og uden nogen Omstændighed. Dværgen hed Lit. An gav ham nogle rede Penge, som hans Moder havde givet ham. Dværgen gav An en smuk Stol. An drog siden hjem, og bar Stolen paa sin Ryg. Folk lo da meget ad ham; An gav sin Moder Stolen, og sagde, at han havde hende mest at lönne.

2. Da An var atten Vintre gammel, overgik han i Störrelse alle der nordpaa; men hverken hans Forstand eller Belevenhed havde da tiltaget noget. Den Vinter havde Thorer været i Rafnista, og havde da faaet Tilnavn efter sit Sværd, og var bleven kaldt Thorer Thegn. Om Vaaren gjorde Thorer sig færdig at drage til Kongen. An bad da, om han maatte drage med ham, men Thorer nægtede det haardnakket. Men da han gik ud til Skibet, kom An farende. Thorer spurgde, hvad han vilde dem. An sagde, at han vilde fare med dem, hvad enten han

saa vilde tillade det eller ikke. Thorer sagde, at han skulde ingensteds fare: „Du forstaaer ikke at være blandt Hövdinger," sagde han, „du som förer dig saa slet op, at du næppe kan være hjemme." Han tog da An, og bandt ham meget fast ved en Eeg. An modsatte sig ikke, men Thorer var ikke kommen langt bort, inden han saae An komme, trækkende den store Eeg efter sig, som han havde rykket op med Rode. „En forunderlig Styrke besidder du, Frænde!" sagde da Thorer, „men jeg raader dog fra, at du drager til Kongen med saadant Sindelag, som du har." Thorer skar da Baandene af ham, og sagde: „Kun lidet vil du agte mine Ord;" og han trak da Sværdet Thegn, og truede ham med det: „Dette Sværd skal lære dig Föjelighed, da du ellers ingen har; og vil det ikke agte dig stort, men hindre din Rejse." „Ej skal du skrække mig som et lille Barn*)," sagde An, „og du skal nu see, hvad jeg mægter." An greb da Thorer, hævede ham i Vejret, og rystede ham som et Barn, og sagde: „See nu, hvad du mægter, om vi ere uenige;" han lod ham derpaa lös, og Thorer

*) Som et Kjæphestebarn.

saae da, hvad det vilde blive for en Mand. De droge nu ud paa Skibet, men An saae sig om, for at sætte sig der, hvor han kunde være alle mest i Vejen. Kjöbmændene spurgde hverandre, hvad det var for en Mand. „Hvi spörge I mig ikke selv derom," sagde An, „jeg kan sige eder det: jeg hedder An, og er fra Rafnista, en Broder til Thorer Thegn." De sagde, at de ej troede det, men han tilföjede, at det var sandt, hvad han sagde. De sagde da, at han skulde være velkommen der. An var kun slet klædt, men Thorer böd, at man skulde skære Klæder til ham, saa at han ikke skulde see saa besynderlig ud, og saa blev gjort; men det hjalp ikke meget, thi han satte dem klodset paa sig, og han kom derved ikke til at see bedre ud. Skibsfolkene kunde godt lide An, og han kunde ikke andet end gjengjælde dem det paa lige Maade.

3. Da Thorer og An kom til Nummedalsfylke, spurgde de den Tidende, at Kong Olaf var död, og Ingjald var nu Enekonge over dette Rige, som de forhen begge havde besiddet. Da sagde Thorer: „Det var den bedste af de to, der nu döde, og jeg vilde ikke have rejst bort der nordfra, om jeg havde vidst noget af denne Forandring. Tho-

rer kom nu til Kongsgaarden. An havde sin Bue med sig, og da de kom til Hallen, spændte An Buen, som var meget stærk. Thorer spurgde, hvad det skulde betyde. An svarede, at det strax skulde vise sig; og han lagde Strengen over sit Bryst og Buen over Skuldrene; en Piil holdt han i Haanden. Da de nu naaede Dören til Hallen, gave Dörvogterne Plads for Thorer, men i det An gik frem, blev der megen Stöj, da han ikke forandrede sin Rustning; derpaa trængte han sig ind i Dören, men Buen ragede frem over Skuldrene, og kunde ikke faae Plads i Dören, og den maatte da enten brydes sönder eller dog böjes meget, thi Dörstolperne gave sig ikke for Stödet. An kom da ind i Hallen, og Buen böjedes, men gik ikke i Stykker. An satte sig meget yderlig, men Thorer gik for Kongen og hilste paa ham. Kongen optog det vel, og böd ham gaae til Höjsædet ligeover for sig. „I skulle være velkomne her hos os," sagde han; „hvo var det, der kom med dig, og hvi skiller denne Mand sig saa snart fra dig?" Thorer svarede: „Denne Mand er min Broder, men han har næppe menig Mands Skik paasig." „Han skal være her velkommen," sagde Kongen, „og sidde

dig nærmest; det gjöre vi for din Skyld; An have vi hört omtalt, han er en vidunderlig Mand i mange Henseender. Thorer gik til An, fortalte ham Kongens Ord, og tilföjede: „Gaa til din Hædersplads, Frænde!" „Ej ville vi skifte Plads;" svarede An, „men större Lyst har jeg til at opholde mig her Vinteren over." Thorer sagde, at han troede, at dette vilde tilstædes ham;" gik dog for Kongen igjen og sagde: „Jeg vil bede om Vinterophold her for min Broder An efter hans Önske, dog saaledes, at han beholder sin Plads." „Det skal tilstædes ham," svarede Kongen, „at opholde sig her i Vinter, men hvilket andet Sæde kan være bedre for ham end ved din Side?" Thorer sagde, at han ikke vilde have noget med ham at gjöre; „han har altid haft for Skik at ville raade sig selv, og derfor var det mig meget imod, at han drog med mig, fordi jeg vidste, at han var temmelig underlig." Thorer fortalte An Kongens Ord. An svarede: „Der er nu skeet, hvad jeg önsker, og gak du, min Broder! til din Plads!" Thorer gjorde saa. An var faatalende, og uomgængelig. Han sad for det meste i sit Sæde, naar han ikke var i nödvendige Ærender. Hofsinderne lo meget ad ham, og dertil var Ketil

Formanden. An lod som han ikke mærkede det. Saaledes led Tiden frem til Juul. Da lod Kongen bekjendtgjöre, at han vilde give Julegaver, ligésom hans Fader havde gjort; han sagde, at han derved vilde söge at vinde sine Mænds Yndest, og Juleaften kom alle for at modtage Gaver undtagen An. Kongen spurgde, hvorfor An ikke kom for at modtage Gaver; „han skal ogsaa have Gaver ligesom de andre," sagde han. Dette blev sagt An, og han stod da op og sagde: „Jeg synes godt om at modtage Guld." Manden bar sig ikke godt, da han sköd sig frem for Kongen, han var forskrækkelig stor at see til. Kongen sagde: „Hvori var det, at det knagede saa stærkt, An! da du gik her ind ad Dören förste Gang?" „I min Bue," sagde An; „thi saa lille var Dören til eders Hal, Konning! at min Bue krummedes heelt sammen, da jeg havde den paa Skuldrene, för jeg kom ind, og det klang höjt, da den slap ind." „Du skal," sagde Kongen, „hedde An Buesvinger*)." „Hvad giver du mig nu i Navnefæste?" sagde An. „Her skal du faae en Guldring," svarede Kongen, „som baade skal

*) d. e. Bueböjer.

være i Navnefæste og i Julegave, thi jeg hörte, hvad du talte för; du maa vist være en meget stærk Mand, saa stor som du er." „Det troer jeg," sagde An, „at jeg er meget stærk, men jeg veed det ikke." An tog imod Ringen, og takkede ikke for den, men legte med den, og satte den paa sit Bryst; han tog med Hænderne nedenfor, og Ringen flöj bort; han gik ud i Forstuen at lede efter den, og da han kom tilbage, saae han ganske ud som om han havde sölet sig i Snavs. Hans Sidekammerat spurgde, hvi han saae saa skrækkelig ud; han svarede: „Det er ikke værdt at spörge om, mindre at fortælle om, men sige vil jeg dig det, om du vil tie dermed." Denne sagde, at han vilde fortie det. Da sagde An: „Her maa man sande Ordsproget: Det Guld mistes lettest, som man misundes; tabt er nu Ringen." Sidekammeraten sagde: „Lad os ikke lade os mærke dermed." „Saa skal være," svarede An, „men den var ej mig bestemt, og vil jeg give den til den, som finder den." Da Hofsinderne fik dette at höre, sagde den ene det til den anden, men Ketil lo meget deraf, og sagde, at det var gaaet, som man kunde vænte, at man der havde givet en Tosse

Guld; han gik da at lede efter Ringen med de andre, og de trængtes meget i Forstuen. Da sagde An: „Hvad skal det betyde, at Mændene krybe paa Hænderne og söle sig i Snavset og endog rives med hinanden?" Man sagde ham, at de vilde böde paa hans Uheld, og opsöge Ringen. An sagde da smilende: „Nu kan enhver gaae til sit Sæde, thi her har jeg Ringen paa min Haand; nu narrede jeg eder een Gang, til Gjengjæld for at I saa ofte have narret mig." Hofsinderne sagde, at der var gaaet dem en stor Spot over. An sagde, at det burde saa at være; og derefter holdt de op at gjöre Nar ad ham; men dog begyndte de siden igjen paa det samme, og Ketil var Formanden derfor.

4. En Dag traf det sig, at begge Brödrene vare udenfor Hallen. Hofsinderne kom da ud, og sagde til An: „Du maa være en stærk Mand, An!" „Det kan være, at det forholder sig saa," svarede han, „men jeg har aldrig prövet det." „Vil du brydes med Björn," sagde de. Han svarede: „Det skal komme an paa eder; I skulle tjene mig med at gjöre en stor Ild for mig." De gjorde saa, og indböde ham til at varme sig. Han sagde, at han havde mere nödig at varme sig, naar

han kom fra Kampen. Siden beredte de sig til at brydes i Hallen. An var da ifört en lodden Kappe, som hans Moder havde givet ham; han havde intet Belte om sig, men Kappen var saa sid, at den slæbte over en Alen efter ham, og Ærmerne gik frem over Hænderne. Björn sprang nu ind paa An, men han stod rolig for ham. Björn var en meget stærk Mand; han greb fat i An, og kastede ham ud paa Baalet, saa at hans Skuldre kom til at ligge nede i Ilden, men Födderne stödte paa Bænken. Der blev da en stor Latter. An var langsom til at staae op, men den lodne Kappe tog af, saa at Ilden ikke skadede ham. Da sagde Kongen: „Ej tykkes mig, An! at du er saa stærk, som du synes." An svarede: „Den tykkes mig stærkest, Konning! som först falder;" Kongen lo deraf. An tog nu et Belte paa, og bandt Kappesködet, og foldede Ærmerne op. De sprang da ind paa hinanden anden Gang. An trak da Björn efter sig, löftede ham op som et Barn, kastede ham ud i Ilden, og lod ham saa lös. Hofsinderne sprang til, og rykkede ham ud af Ilden, og Björn var da meget forbrændt. De sagde, at denne Mand var forfærdelig stærk. Det kunde An godt

lide, at han blev kaldt stærk, og sagde, at de nu kunde see, at han vilde, at Björn skulde varme sig ved Ilden, og lagde til, at Björn havde det mere nödig end han. An kvad da denne Vise:

Som en Fejg mig Manden
Stödte mod Bænken, jeg ikke
Holde mig kunde mod Vætten,
Være den Mand forbandet!
Men vi skiftede lige,
Ved jeg ogsaa fældte,
Hæder jeg ham beröved,
Være den Mand forbandet!

Nu led det med Vinteren; det traf sig da en Dag, at begge Brödrene vare ene sammen ude. Da sagde Thorer: „Er du ikke ilde tilfreds med, at du er rejst herhid, da du her har mödt Forhaanelse og Spot?" An sagde, at han ikke var ilde tilfreds dermed; „jeg har her faaet Guld og en god Beværtning i Vinter," sagde han, „men jeg bryder mig ej om deres Spot." „Da skal du nu faae at vide, hvordan jeg tykkes derom," sagde Thorer, „jeg vil give dig Sværdet Thegn, at du skal dræbe to af Kongens Mænd, og saa skal jeg selv svare for Sagen." An sagde: „Jeg vil see Sværdet, og tage derimod, men ej vil jeg

love dig den Betaling, som du fordrer." Dagen efter ved Drikketiden rejste An sig op, og vendte sig til den, som sad ham nærmest, og saae paa ham, og saaledes gjorde han ved alle i Hallen; for Kongen stod han længst; siden gik han for Thorer, og lagde Sværdet paa Bordet for ham, og sagde, at han ikke vilde have det. Der blev da en stor Latter, men Thorer var meget ilde tilfreds dermed. Da Brödrene næste Gang igjen traf hinanden, spurgde Thorer: „Hvi teede du dig saa tosset, min Broder! og ganske anderledes, end jeg tænkte. An sagde: „Jeg tænkte paa, hvem af Kongens Mænd jeg kunde have nogen Ære af at dræbe; og jeg fandt da ingen, men jeg saae længst paa Kongen, fordi der var jeg mest uvis om, om jeg skulde dræbe ham." Thorer sagde: „Du er heel gal, Kongen er jo velvillig imod dig." An sagde: „Ej behöver du at tale om ham; jeg troer, at der i Norrig ikke findes værre Menneske end denne Konning." Dermed var deres Tale endt. Det led nu ad Vaaren; da lod Kong Ingjald stævne til Thinge. Han stod op paa Thinget og talte: „Det er Folk bekjendt, at min Fader er död, og jeg ejer dette Rige, og jeg vil gjöre alle vitterligt, at jeg vil give Erstat-

ning til alle dem, som jeg har gjort noget Ondt, og give eder alle gode Love. Men jeg byder eder, mine Mænd! til en Færd; at besöge mine Brödre, at vi kunne fredelig afgjöre, hvorledes der skal forholdes med Rigets Styrelse, og jeg vil give mine Mænd Kost og Drikkevarer." Derved bleve alle glade. Da sagde An: „Du tykkes, at Kongen taler vel, Broder!" Thorer sagde, at det kunde man mærke. „Men jeg kan sige dig," svarede An, „at nu önsker han dem værst, og tykkes paa den Maade at kunne tilföje dem den störste Skade." Thorer sagde, at han endnu havde det samme Sindelag imod Kongen. Derefter gjorde de sig færdige. An spurgde Thorer, om han vilde, at han skulde være med Hirden eller og rejse med Kongen; „jeg har kun udrettet lidet, hvis jeg gaaer saaledes bort," föjede han til, „men paa den anden Side er det meget uvist, hvorledes jeg vil komme ud af, at opholde mig her, medens I ere borte, derfor har jeg mest Lyst til at drage med eder; det vil man længst huske, og det vil være mest til Ulykke." Thorer sagde, at han önskede, at han skulde drage med. De styrede da nordefter med Kongen, og lagde sig under en Ö. Kongen

sagde da, at der skulde rejses Sömærker. Da kvad An denne Vise:

Hil dig, Piil!
Nær Söen du stander,
Vel med Löv bedækket,
. . . . ;
Let man vildes
I Morgentaagen;
Men for Thegn jeg sörger
Baade Nat og Dag.

„Det skal du ikke behöve," sagde Thorer, „thi jeg vil give dig Sværdet Thegn." „Ej bekymrer jeg mig om den Thegn," sagde An. Ketil sagde: „Jeg troer, at du seer efter et Mandfolk, som du vil beföle;" og deraf lo de meget og spottede ham. „Det er ikke saa" sagde An, „ej bekymrer jeg mig om en saadan Thegn*), men jeg bekymrer mig om min Broder Thorer Thegn; thi han er saa enfoldig, at han vil troe denne Konning, som jeg veed vil blive hans Banemand." Siden kom de til Fjordefylke. Da sagde Kong Ingjald: „Jeg troer, at vi ere nu komne i mine Brödres Rige; og da jeg har spurgt, at de ikke ere godt sindede imod os, troer

*) *Thegn* bemærker ogsaa en Mand.

jeg det bedst, at vi slaaes for at frelse os fra deres Fjendtligheder." Mange vilde da heller have blevet hjemme end være komne der. Da Brödrene spurgde det, samlede de Folk imod Kong Ingjald, men Kong Ingjald böd at give sine Mænd at drikke, for at de skulde være villigere til at gaae frem. Et stort Oxehorn blev da baaret for An; han kvad denne Vise:

Desto bedre mig tykkes,
Om da skal Slagne falde,
Naar med mandige Skridt vi
Fare til Sværdes Möde;
Drikke vi Krigere ville
Alt af Oxehornet;
Svinges skulle de skarpe
Sværde, om jeg skal raade.

„Dette er vel kvædet," sagde Kongen, „og den, paa hvis ene Side du gaaer, er ikke udækket." „Ej troer jeg dog," sagde An, „at det vil være til saa megen Nytte i Dag, om jeg end vil gaae med." Kongen sagde, at han ikke kunde vide, af hvilke Slags Folk han var. An udlod sig med, at begge Dele vilde vise sig; han lagde sig ned paa Skibet, medens de andre gik op at slaaes. „Du teer dig meget ilde," sagde Thorer; „eftersom

du een Gang er dragen hid, og ligger nu paa Skibet, da der behöves Hjælp; jeg troede, at dit Mod skulde være dig til Hæder." An sagde, at han ikke bröd sig om hans Ord. Kongen gik i Land, og Landhæren kom nu imod dem; de mödtes ved en Skov, og sloges. An stod op, og gik til Skoven, og satte sig paa en Stub, og saae derfra over begge Hære, og saae, at der bares to Bannere frem foran Kong Ingjalds Brödre. An sagde til sig selv: „Hvi skal jeg ikke tage den Beslutning, at hjælpe Kong Ingjald, uagtet han dog har det mindst nödig, naar han selv önsker det; jeg vil skyde, og har godt Haab om at træffe; thi den, som gav mig Buen og disse Pile, sagde, at jeg skulde ramme godt; det var nemlig Dværgen, som jeg traf i Skoven paa Rafnista, og havde Mellemhandel med den Gang Folk troede, at jeg var bleven borte. Jeg vil nu pröve dette Redskab, hvormed han löste sig og sit Hoved, da jeg havde tryllet ham, saa han ikke kunde komme ind i Stenen. Han sagde, at jeg skulde skyde tre Skud, som skulde skaffe mig Navnkundighed, eet Skud med hver Piil." Han sköd, og sigtede paa den ene af Ulferne, og Pilen flöj igjennem ham, og i en Busk bag ham; da faldt Banneret strax. An hentede Pilen,

og skyndte sig til Skibene; og da Folk saae det, sagde de til Kongen, at han maatte være gjennemboret eller gjennemskudt med et Spyd. Om Aftenen kom Mændene til Skibene, og der blev da meget talt om Skuddet. An hörte det, og sagde, at man nu nok kunde tilkæmpe sig Sejren, om der var nu halv vundet. Om Morgenen skyndte Kongen sine Mænd til at gaae i Land, og sagde, at han væntede Sejer. An blev tilbage, og ingen opmuntrede ham til at gaae i Land. Han tænkte nu paa, at Kong Ingjald maatte behöve Hjælp, og han sköd da den anden Piil, som traf den anden Ulf for Brystet, men han sköd saa meget mindre haardt end för, at denne Piil stod fast i Brystet. Man kjendte Pilen, og tænkte som det forholdt sig, at begge Pilene tilhörte een Mand, skjönt den förste ikke blev seet. Kongen sagde: „For lang Tid siden vidste jeg, at An besidder fortrinlige Færdigheder;" og han sendte Bud efter ham, sigende, at han fortjente en fortrinlig Belönning. De Udsendte saae, at An var kommen paa en Baad og var allerede temmelig langt borte; de sagde ham Kongens Ord og Hilsen, at han skulde have en Hædersskjenk for sin Bedrift. An sagde: „Jeg

vil ikke drage til Kongen; thi han vil unde mig en Galge for mit Arbejde." De Udsendte kom tilbage, og fortalte Kongen hans Svar. Han sagde: „Ja! han var heller ikke langt fra Meningen, og jeg vilde forhindre, at han ikke skulde gjöre flere Löndrab paa anseete Mænd; og jeg tiltænkte mine Brödre Livet, og at besidde Riget under mig." „Slet fører du dig nu op," sagde Thorer, „du vilde heller selv have gjort det; det er længe siden, at du ikke önskede dem Döden." „Havde han gaaet op med os," svarede Kongen, „da fortjente han Hæder, men for Löndrab fortjener han Bane." Thorer sagde, at han troede, at han tiltænkte ham den samme Lön. Ingjald tog sine Brödres Ejendomme, og satte Mænd over Fylket. Derefter blev der opkástet over Brödrene en Höj, som fik Navnet Ulvehöj. Dá Kongen var kommen ud paa Skibene, og var færdig til Bortrejse, sagde Ketil, at han vilde besöge sin Ven, som boede kort derfra. „Forsink os ikke," sagde Kongen, „thi vi sejle snart." Ketil havde Ans Piil i sin Haand; han kom til en Bondes Gaard kort fra Skibene; han kjendte ikke Bonden. Denne hilsede ham, og spurgde ham om Navn; han svarede: „Jeg hedder An

Buesvinger, som du maa have hört omtale af mine Skud." Bonden svarede: „Gjerne havde vi villet undvære dine Skud, thi vore Hövdinger vare vennesælle, men bliv dog hos os i Nat." Han sagde, at han vilde tage derimod. Der var ikke flere Mennesker end hans Kone og hans Datter ved Navn Drifa. Om An er at fortælle, at han roede ind i en Lönvig, og kom til den samme Gaard, men standsede udenfor, og lyttede efter, hvad der blev talt derinde. Gjæsten tog til Orde: „Er det din Dotter, Bonde?" „Ja det er," svarede han. „Jeg agter at ligge hos hende i Nat," sagde han, „og bedre Tilbud kan der ikke gjöres eder." Bonden sagde ikke meget dertil; Ketil sagde, at han havde gjort större Storværker end at komme i hendes Sæng. Da An hörte dette, gik han til og bankede paa Dören. En Træl gik til Dören og udenfor, inden han saae Manden. Han spurgde ham da om Navn. Han sagde, at han hed An. Trællen sagde: „Her komme mange Aner her, saa hed og den, der er kommen derinde." An sagde, at det vel kunde være, og han gik nu ind, og satte sig lige overfor Ketil. Bonden spurgde ham om Navn; han kaldte sig An. Bonden sagde: „Det er allerede langt

ud paa Natten; vil du være hos os?" han sagde, at han vilde tage imod Tilbudet, „men dog maa jeg dvæle lidt, förend jeg spiser," sagde han; „har du, Ketil! kaldt dig An." „Jeg paatog mig det Navn for Löjer," svarede Ketil. „Det har truffet sig godt," sagde An, „at vi have mödt hinanden; vi havde begge eet Opholdssted, og du vilde gjerne pröve mine Idrætter, og du troede dog ikke, at see noget deraf, men snarere at ansee mig for en Tosse, men jeg er dog virkelig en Idrætsmand, og jeg kan godt læge Kvindagtighed. Jeg hörte för, at du bad om, at du maatte ligge hos Bondens Datter." Han tog ham nu i Ryggen, og sköd ham ud, og kvad denne Vise:

Det skal du finde,
Naar du Stalden möger,
At du ikke er
An Buesvinger *);
Du er Brödsvinger
Snarere end Buesvinger,
Og Ostesvinger,
Men ikke Almesvinger **).

Han bandt ham, ragede Haaret af ham, og smurte Hovedet med Tjære, og sagde:

*) Bueböjer.

**) Almen d. e. Buen.

„Enhver maa flyve med sine Fjeder." Siden stak han det ene Öje ud paa ham, og gildede ham, hvorefter han löste ham, og gav ham to Krykker; „jeg vil isteden derfor tage min Piil," sagde han; „det kalder man kongelige Kostbarheder, som udmærker sig i nogen Henseende; men du er nu bleven udmærket, og derfor sender jeg dig saaledes affærdiget til Konning Ingjald, og betaler ham dig i Böder for hans ene Broder, naar jeg saa faaer bödet for den anden." Ketil sögte ned til Skibene, og fortalte det til Kongen, og Krykkerne bare Vidne om, at han var bleven noget stiv; men man havde Syn for Sagn om hans Öje og ....., thi begge Dele vare ude." „Du er sendt til mig," sagde Kongen, og jog ham fra sig.

5. Om An er dernæst at fortælle, at han talte til Bonden: „I tog vel imod mig," sagde han, „og jeg önsker ikke, at det skal være eder til Skade. Vi ville nu ödelægge Gaarden, og drage ud i Skoven, thi Kongens Mænd ville snart komme her;" og saa gjorde de. Ans Formodning slog ikke fejl, thi Kongen sendte Mænd strax om Natten, og de opbrændte Gaarden, og droge siden tilbage. Kongen sagde til sine Mænd: „Hvis

An er undkommen, da udsætter jeg tre Mark Sölv paa hans Hoved, og jeg gjör ham landsforviist fra hele Norrig." Dette spurgdes nu vidt og bredt. Kongen kom hjem til sit Rige. An opholdt sig hos Bonden, og byggede igjen hans Gaard op om Sommeren. An gik daglig klædt saaledes, at han var iført en hvid Pels, som var saa sid, at den naaede ham til Hælene; over den havde han en graa mindre Pels, som naaede ham til midt paa Læggen, og derover igjen en röd Kjortel, som gik ned til Knæerne, og yderst havde han en grov Vadmels Kappe, som naaede til midt paa Laarene; paa Hovedet bar han en Hat og i Haanden en Vedöxe. Det var en frygtelig stor Mand, af et mandigt, men ikke skjönt Udseende. En Dag traf det sig nu, at An mödte Bondens Datter Drifa udenfor; med hende gik tre andre Kvinder; hun var en meget smuk Pige og godt klædt; hun var iført en röd langærmet Kjole, der ikke var vid for neden, men sid og smal i Midten; et Hovedsmykke bar hun om Panden, og dejligt Haar. Kvinderne lo meget ad An, og gjorde Nar ad hans Klædedragt. Blandt andet sagde Drifa: „Hvorfra gik du nu, Firdobbelte!" „Fra Smedien," sagde An. I det samme kom Bonden til, og

böd dem lade være med at holde ham for Nar. An kvad da denne Vise:

Hvidhaarede Möer,
För mig spurgde,
Da mig de funde,
Hveden kom du, Firdobbelte!
Men jeg til Svar den
Lidt for spotske
Kvinde sagde,
Hveden er Havblik ude.

„Ej tykkes mig," sagde An, „at din Kjole sidder bedre end min Kofte, thi den hænger neden for det bageste af din Kaabe." Dermed skiltes de for den Gang. Men da Gaarden var opbygt, sagde Bonden til An, at det stod ham frit for at opholde sig der om Vinteren, som han vel havde fortjent ved sit Arbejde. An sagde, at han vilde tage imod Tilbudet. Han syntes vel om Bondens Datter, uagtet hun havde gjort Nar af Snittet paa hans Klæder, og hun var ham til Villie. Om Vaaren tilkjendegav han, at han vilde drage bort, og tage sig noget andet for; „og om saa er, som jeg aner," sagde han, „at din Dotter er med Barn, da ere der faa, der kan udlægges derfor, og jeg vil gaae ved, at jeg er Fader, og om det er en Dreng, send

ham da til mig, naar I spörge, at jeg har taget fast Opholdssted, og denne Ring skal fölge til Jærtegn; men om det er en Mö, da maa du selv sörge for hende." Derpaa drog han bort österpaa i Skoven. Der laa en Stimand, ved Navn Garan; som nu An om Dagen gik frem ad Vejen i Skoven, mærkede han, at en Mand listede sig efter ham, som havde et sort Skjold, Hjælm paa Hovedet, en Bue i Haanden og Pilekogger paa Ryggen; da denne Mand blev den fremmede vaer, sköd han strax en Brodpiil i hans Skjold, som gik ud igjennem Skjoldet. An gjorde dernæst Skud, sköd igjennem hans Skjold, og traf ham i Armmuskelen, saa at han blev saaret. Stimanden sagde, at han tyktes, at han sköd saa haardt, det behövedes, og han lagde sine Vaaben, og gik til An, og spurgde ham om Navn; han sagde, at han hed An. Garan sagde, at han havde hört hans Navn för, og at han var meget navnkundig. „Jeg har ogsaa hört dig omtale," sagde An, „og stedse til det Onde." „Godt skal du derimod modtage af mig," sagde Garan, „jeg vil byde dig til mig, og vi ville slutte Forbund sammen, og ville vi da kunne udrette meget." „Ja!" svarede An, „det vil blive nok, om vi ville

gjöre Ondt." De kom nu til Skalen, som laa i Skoven; Dören stod ganske aaben; de gik ind, og der var ingen Mangel paa Gods, Vaaben eller Rustninger. An saae der to Stene, den ene höjere end den anden; han spurgde, hvad de skulde til. Garan svarede: „Der har jeg prövet, hvor stærke Rygge nogle af de Mænd havde, som have besögt mig." „Skjændig handler du imod dine Gjæster," sagde An, „men hvilken Steen vil være mere passende for dig at falde paa, end denne?" Han svarede, at han ikke havde tænkt derover; men udlod sig dog med, at han troede, den höjere vilde være bedre skikket for Höjdens Skyld. Det var da langt ud paa Eftermiddagen. Garan sagde da: „Nu skulle vi lave Mad; hvad vil du nu helst, hente Vand eller gjöre Ild." An svarede, at det fulgde af sig selv, at han vilde gjöre Ild, da han var vant til den Gjerning. Da han nu havde lagt sig ned, kastede han Sværdet, som var det eneste Vaaben han havde, paa sin Ryg. Han hörte nu et Hvin oppe over sig; Stimanden hug nemlig til ham, men Hugget traf Sværdet, som dækkede ham. Da sprang han op, og sagde: „Ej er du nu tro, og du er hurtig til at bryde Forbundet, og jeg havde ikke

forbrudt mig noget imod dig; kan hændes, at du nu kommer til at boe paa den höje Böndesteen i Aften." Det kom nu til en haard Kamp imellem dem, og enhver af dem sögte at komme bort fra Stenen; men Garan maatte dog omsider nærme sig den; An traadte ham da paa Vristen, stödte Hænderne imod Brystet, og kastede ham bāglænds paa Stenen, og da gik Ryggen sönder i ham. An forlod ham ikke, för han var död; han hug Hovedet af ham, trak ham ud, og stak ham Næsen i Skrævet, for at han ikke skulde gaae igjen efter sin Död. Natten forlöb; An forblev der om Sommeren, men gjorde intet Menneske Meen, og lod sig ikke see; men da Hösten kom, laasede han Skalen til, og drog bort, og vilde söge sig et andet Opholdssted for Vinteren. Han kom en Aften til en rig Enke, som hed Jorun, hvor han holdt sig skjult om Natten. Da Enken kom til Skalen, spurgde hun Gjæsten om Navn. Han sagde, hvad der faldt ham ind; hun gik fra ham, men vendte dog strax tilbage, og sagde: „Hvi drog du hid? Jeg aner, at du maa være An Buesvinger." Han sagde, at det var saa. „Hvi drog du da hid?" blev hun ved; „her kan du ikke have nogen Sikkerhed for Kongen." An

sagde, at han troede, at ingen större vilde behöves; „jeg vil vove mig til at blive her, om du giver mig Lov dertil." „Ej skal jeg nægte at give dig Mad," svarede hun. Han forblev nu der en Tid, og hjälp hende paa det bedste med Raad og Daad, og havde Tilsyn med hendes Sager. An sagde nu engang: „Her önskede jeg at blive i Vinter hos dig; dog saa at jeg tager mig noget for;" hun sagde, at det var ikke sikkert for ham, da Kongen bestandig sögte efter ham, „men jeg formaaer kun lidt at hjælpe dig." Han sagde, at han ikke væntede sig noget Ondt af Kong Ingjald. „Mad skal jeg ikke nægte dig," svarede hun, „men du kommer selv til at tage dig i Agt." Han var nu meget virksom til at styre Driften. Noget derefter talte de sammen, og han yttrede for hende, at han havde faaet i Sinde at bejle til hende. Hun sagde, at det maatte skee med Frænders Raad; og da han var meget yndet der, nægtede ingen det, og Giftermaalet gik for sig. An var en meget driftig Mand og særdeles kunstfærdig; han havde et Nöst ude i Skoven tæt ved Gaarden, og byggede der et Skib; og forögede meget deres Gods og Anseelse; han havde fire store Gaarde, og paa hver

vare tredive raske Mænd; og Bestyrerne ansaae ham for deres Hövding; han var vennesæl og höjmodig. Kong Ingjald fik omsider Nys herom, og han sögte da efter ham. Hans Broder Thorer drog ofte öster derover for at mægle Forlig; der var stor Kjærlighed mellem Brödrene. Deres Fader Björn paa Rafnista var da död, og deres Svoger Gaut og Söster Thordis havde Opsyn med Gaarden. Deres Sön Grim var smuk, stor og stærk, og sagde, at han ikke gjorde saa meget af nogen af sine Frænder som af An. Han drog til An, og denne tog vel imod ham, og der forblev han længe; han var meget vennesæl. Thorer bad ofte An, at han skulde föje sig efter Kongen; „Det nytter dig ikke, Broder! at staae imod ham!" sagde han, „eftersom jeg tydelig seer, at han har et ondt Sind til dig." „Skjæbnen maa raade mellem mig og Kongen," svarede An, „men du troer ham for vel; jeg vilde heller, at du passede vort Gods;" men det skede ikke.

6. Der var en Mand ved Navn Ivar, som havde en anseelig Slægt i Oplandene; denne Ivar kom til Kong Ingjalds Hof, og Kongen tog vel imod ham. Da var An der ikke. Ivar var vel övet i Legems Færdighe-

der; han forelskede sig i Asa, og bejlede til hende. Kongen var uvillig til at give sit Minde dertil; imidlertid talte de mellem sig derom. „Meget tragter du efter dette Giftermaal," sagde da Kongen, „og vil jeg derfor give mit Minde dertil paa et Vilkaar; du skal drage til An, og före mig hans Hoved, og naar du bringer det, skal du have Kvinden, som du attraaer; thi da fortjener du Navn af en Stormand og Kongens Svoger." Ivar sagde, at det var ingen let Pröve, og spurgde Kongens Söster, om hun gav sit Jaord til dette Giftermaal. „Jeg vil," gav hun til Svar, „være i min Broders Vold, om du faaer dette Ærende udfört." Efter dette drog han bort österpaa i Landet til An, og krævede Vinterophold hos ham. An spurgde, hvo han var, og sagde, at man næppe kunde vide, hvad Hu enhver havde; imidlertid plejede han ikke at nægte Folk Mad. „Jeg forlanger heller ikke Betaling forud, förend jeg veed, hvorledes du skikker dig, eller hvorledes Underholdningen bliver." Ivar hjalp ham ved Arbejdet og ellers allevegne. Da de nu en Aften gik hjem, tænkte Ivar paa, hvad Hensigten af hans Færd var, og han löb til An, og hug til ham. An gik hurtigere, og tog

större Skridt, end Ivar tænkte, og han hug derfor i Jorden i nogle Trærödder. Da An nu mærkede hans Anfald, vendte han sig om, og sagde, at Betalingen for Opholdet syntes ham ikke komme paa et passende Sted. An bandt ham med en Buestreng, og drev ham hjem foran sig; han satte ham i Lænker om Natten. Da Folk fik dette at höre, tilskyndte de An til at dræbe ham, og sagde, at han havde vel forskyldt det. An sagde, at det vilde han ikke; „thi da kunde man sige med Sandhed," lagde han til, „at jeg vilde være Kongens Fjende, naar man ikke veed rigtig Sammenhængen. Jeg vil lade stævne til et talrigt Thing, for at Kongens Mand kan forsvare sig, og jeg vil da gjöre dette Overfald bekjendt for Mængden!" Saa skede; An kom paa Thinget, og ledte Ivar efter sig. An sagde: „Siig nu frem hele dit Ærende!" Ivar gjorde saa. Da sagde alle, at han havde gjort sig skyldig til Döden. „Nej!" sagde An, „det skal ej skee; jeg veed, hvem han har at besöge hjemme, som I hörte." Han lod da bryde hans Been lige op til Knæerne, og siden lod han Födderne dreje om og saaledes helbrede; Tæerne vendte da bag ud. Derpaa sagde An: „Staa nu for mig;"

han gjorde saa. An sagde: „Nu er du en Kostbarhed for Kongen, i det du er forskjellig fra andre Mennesker;" han drejede dernæst Ansigtet lidt paa ham, og sagde: „Nu udmærker du dig i begge Ender fra andre Mennesker, du er skjön i Ansigtet, men Föddern ligne ikke Menneskers Födder; drag nu til Konning Ingjald; dig betaler jeg i Böder for den anden Broder, og nu har han ikke meer at fordre af mig." Ivar drog til Kongen, og fortalte ham sin haarde Medfart. Kongen sagde: „Det har jeg hört, at man har dræbt Mand for Mand, men aldrig har jeg hört at sige af saadanne Mishandlinger, og at kalde det Kostbarheder for en Konge; jeg synes ingen Kostbarhed i dig, drag du til dine Ejendomme!" Kongens Söster spurgde: „Vil du nu ikke give dit Minde til, at han ægter mig." Kongen svarede, at det ikke anstod sig, og sagde, at Ivar havde brovtet og stolet for meget paa sig selv, i det han troede at kunne udrette dette, „og derfor afslog man dig dette ikke ganske." Thorer var da ikke ofte hjemme. Derefter sendte Kongen tolv Mænd for at hente Ans Hoved, og tiltalte dem saaledes: „Jeg vil sende eder til An paa den Maade, at I skulle bede ham om Vinterop-

hold; men han er stormodig; han vil da spörge, hvi I drage saa mange sammen; men I skulle sige, at I have alle noget fælleds Gods, og I troe ingen uden ham, til at skifte det mellem eder; tager han saa mod eder, da skulle I ved Pengegaver söge at drage ligesaa mange af hans Mænd fra ham, og mener jeg, at det da staaer i eders Magt, ej at lade ham slippe." De droge dernæst til An, og det gik med deres Samtale, ligesom Kongen anede; han tog dog imod dem, og de vare der Julen over. En Aften sagde Jorun til An: „Hvad Gjæster troer du det er, som have besögt dig?" Han sagde: „Jeg troer, at de ere gode Mænd, og det ville vi stole paa." Hun sagde, at hun ikke troede, at disse Mænd vare at stole paa; „jeg aner," föjede hun til, „at de enten have udövet Ugjerning eller have det i Sinde, thi hvor du gaaer hen fra din Plads, see de efter dig, og skifte Farve i det samme." Han sagde, at han ikke troede det. „Men jeg er mere ængstelig for dig, end jeg troede," sagde hun, „jeg vil, at du gaaer bort her fra Huset i Morgen; og hvis de da ikke lade sig mærke med noget, da maa det ikke være saa; siig, at du vil hjem i Aften, og at du vil gaae ene ud, og hvis de

da give Anledning til nogen Mistanke, da kan man vide, hvo de ere." An sagde, at det skulde saa skee. Om Morgenen gik An bort fra Huset; da Vintergjæsterne saae det, agtede de at benytte Lejligheden til at overfalde An, og droge hjemmefra i to Afdelinger, sex til hver Side, men sex af Spejderne forbleve hjemme og tillige sex af de Karle, der havde ladet sig bestikke; sex af hvert Slags lagde sig i Baghold ved den Vej, ad hvilken An skulde færdes. Jorun gik til Grim, og sagde, at deres Færd forekom hende mistænkelig, og bad ham drage ud for at udspejde den. Han sagde, at han var beredt dertil, og drog nu ud i Skoven med mange Mænd, uden at hine vidste noget dertil, og de saae dem ingensteds. Det led nu ad Aften, og det syntes dem mest nödvendigt at drage hjem og passe Tiden, for at forhindre Overfaldet. De kom hjem; An var da kommen i Höjsædet, og saae ikke mild ud. Da Grim nu kom hjem, sagde An: „Nu komme vore Vintergjæster til at rygte deres Ærende, og sige, hvilken Död de havde bestemt mig i Dag. Jeg veed nu eders Hensigt, og for længe siden vidste jeg eders Svig imod mig, og ej har jeg trofaste Tyende." De maatte

bekjende alt. An sagde: „Ej vil jeg dræbe Tyende, de kunne fare bort, men Kongens Mænd overgiver jeg i min Frænde Grims Vold, lad ham saa have Gammen af dem i Dag." Grim sagde, at det var vel talt; han drog til Skoven med dem, og hængte dem alle sammen ved Födderne i een Galge. Da Kong Ingjald fik dette at vide, blev han meget fortörnet derover. Thorer var da kommen til Hoffet; han var tavs og tyktes, at Forholdet imellem dem forværredes. Kongen spurgde, hvi han var saa tavs; „vi ville gjöre vel imod dig ligesom för," sagde han. „Ej tvivler jeg om det," svarede Thorer, „men næppe bliver det tilpas." Kongen spurgde, „Hvad lattes der i det, som min Fader gjorde?" „Ej agter jeg paa dette," sagde Thorer, „men mere gav din Fader mig, som er dette Sværd." „Er det en stor Kostbarhed," spurgde Kongen videre. „See det selv!" sagde Thorer. Kongen tog ved det, blottede det, og sagde: „Ej er det en Ejendom for en Mand uden höj Værdighed." „Tag I det da, Herre!" sagde Thorer. „Ej vil jeg det," svarede Kongen, „du skal eje det, og dig skal det længst fölge;" og i det samme gik han fra Höjsædet til Thorer, og stak Sværdet igjen-

nem ham, og lod det blive staaende i Saaret. Han sagde: „Vexelviis skulle jeg og An sende hinanden Gaver." Siden udrustede han et Skib, hvorpaa der vare 60 Mand, og böd dem fare til An, og lægge Skibet i hans Skibsleje, og lokke ham ud paa Skibet ved at sige, at hans Broder Thorer var kommen der, for at forsöge Forlig; „og naar I da faae ham fat, da dræber ham! og er der da ved disses Drab meget bödet for mine Brödre." Om denne Daad taltes der meget Ondt, og Kongen blev nu af hvert Menneske kaldt Ingjald hin Onde. De fore siden deres Vej. Natten för deres Ankomst der i Landet drömte An, og fortalte sin Dröm til Jorun: „Jeg drömte, at Thorer var kommen her meget sörgmodig af Udseende; stedse er han kommen, naar jeg har drömt om ham; men ej vil jeg, at de drage med uforrettet Sag, der före ham hid i den Forfatning, som han forekom mig at være, thi han syntes mig ganske blodig, og et Sværd stod midt igjennem ham." Hun sagde, at det maatte være saa, og at hans Drömme vare klare. An sprang op og sagde, at Folkene skulde komme; han lod ruste fire Skibe, de to vare ved Udöerne, men de andre to lagde sig i en Lönvig nær ved Skibslejet ud

for Gaarden. An sendte Mænd ud i Böjgden at indbyde Folk til at drikke Velkomstsöl mod Thorer, om han kom glad og i god Behold, men i modsat Fald til at pröve deres Vaaben. An var i Gaarden, men hans Mænd paa Skibene, og han var beredt paa, hvad der saa skulde möde. Siden bleve de vaer, at et Skib beklædt med röde Skjolde löb ind i Lejet foran Gaarden. Skibsfolket sendte An Bud, at han skulde komme ned til sin Broder Thorer, som var kommen der for at mægle Forlig. An sagde: „För faldt det ham altid let at gaae hjem til mig, og nu synes det at falde ham til Besvær." De sagde, at han var sövnig. An sagde, at han da vilde gaae ned til Skibet, men ikke længer. De tröstede sig ikke til at anfalde ham, men sköde Thorer af Skibet op i Land, og bade An at tage imod Kong Ingjalds Vennegave. An tog Thorer op, og sagde: „Nu har du Fölgerne af din Uforsigtighed, at du troede Kongen vel; men nu paaligger mig andet end at irettesætte dig;" han lagde ham i en Klippehule, og sprang ud paa Skibet, og hidsede det röde Skjold i Vejret. Han lagde derpaa til dem, og de sloges, og Kong Ingjalds Mænd faldt i Mængde. Der var en Mand, som laa paa Knæ-

erne og stred; Grim gik frem imod ham, men denne Mand hug til ham i Knæsenerne, og hug Læggen bort tilligemed Hælen, og sagde, at han nok vilde blive stivbenet, förend det blev helbredet. De dræbte hvert Menneskes Barn. An lod opkaste en Höj og Skibet sætte i den, og Thorer i Löftningen, men Kongens Mænd paa begge Bord, for at det deraf kunde sees, at alle skulde tjene ham. Grim blev helbredet. Da Kongen spurgde denne Tidende, syntes han ikke at have meget forøget sin Hæder og Anseelse.

7. Det hændte sig én Morgen, da An var hjemme paa sin Gaard, at han sagde: „Det forekommer mig, som der er meget Folk ude i Skoven, og kan hændes, at det nu skeer efter Ordsproget, at stor er Kongevælden og stor er Kongens Lykke." An vakte nu sine Huuskarle, og sagde: „Ofte findes det, at jeg er vel gift; Jorun har ofte advaret mig, at jeg skulde ikke opholde mig her imod Kongens Villie, men jeg vilde lade det gaae, som det kunde." Derpaa tog han en Stang, hug den sönder, og dannede Haandgreb paa begge Stykker. „Naar vi komme ud," sagde da An, „vil der blive slaaet en Kreds om os; jeg har ikke Lyst til at flye, men méd Vaaben ville

vi intet kunne udrette, Grim!" og han bad ham at tage det ene Stykke af Stangen. De droge nu ned til Söen, hvor Kongen da var kommen med meget Mandskab. An og Grim ryddede Vejen for sig, og sloge til begge Sider. Kongens Mænd syntes ikke, at det var godt at töve der længer, da Ans Folk forfulgde dem og dræbte mange, men Kvinderne sögte Beskyttelse hos Jorun. An og Grim kom ud paa en Roskude, og saae da Kongens Flaade rundt om sig, men midt ude i Sundet laa en Spejderskude. An sagde, at han önskede gjærne at gjöre dem, som vare udsatte for at skade dem, noget föleligt Afbræk. Han sköd en jærnbeslaaet Fork udvendig under Bugen paa Skuden, og der skede da en Forandring, i det kulsort Sö kom ind i Skibet, og Folkene raabte efter dem paa Kongens Skib, at de skulde hjælpe dem. An sögte at undkomme imellem dem. Han sagde, at Grim vilde have kunnet roe bedre, hvis hans Födder havde været lige lange. Grim svarede, at han ikke skulde savne noget derved. An blev nu paa een Gang vaer, at Aareskafterne stödte imod Skuldrene paa ham, og at Grim var sprungen af at roe. Da sprang han over Borde, thi at falde i Hænderne paa Kongens Mænd, var det

sidste han vilde. De saae nu, at den ene af Mændene var sprungen over Borde, men den anden laa död i Öserummet, og de sagde det til Kongen; han sagde: „Det kunde man vænte, at An vilde unddrage sig fra at blive fangen, men dog skal det ikke hjælpe ham noget; vi ville sætte Vagter langs med Strandbreden, for at han ikke skal komme i Land." Det væntede An ogsaa, og han vendte derfor ud til en Ö, som laa udenfor; der kom han op, og var da meget afmægtig. Paa denne Ö boede en Mand, ved Navn Erp, med sin Kone; flere Mennesker vare der ikke paa Öen. Erp randsagede Strandbreden, og foer med et Ög, og saae da en stor Mand ligge paa Strandbreden. Bonden troede, at han var död, og gik frygtsom hen til ham. An bad ham kun komme dristig. Erp sagde: „Du maa have haft höjere Sæng hjemme hos Jorun," Han kjörte ham nu hjem, og Födderne ragede ud af Vognen. Kærlingen bad ham ikke at kjöre et dödt Menneske hjem. Erp sagde, at det forholdt sig ganske anderledes, og fortalte hende, hvo det var. Hun sagde, at det vilde være dem til Pengefordeel, om det var en brav Mand. An kom nu godt til Kræfter igjen. Kong Ingjald troede, at

An var död, og han drog hjem. An forblev hos Bonden, til han var helbredet, og da satte Erp ham i Land. An sagde, at de havde behandlet ham vel, og han gav Kærlingen Guld, men Erp Öen, og tilföjede, at han ved Lejlighed vilde foröge deres Belönning. Derpaa kom An hjem. Jorun havde i hans Fraværelse lidt noget Tab paa Godset, og fattedes nu meget for at kunne vedligeholde sin Rundhed. Folkene toge vel imod An, men han sagde til sin Kone: „Ej har jeg hidtil været billig imod dig, i Henseende til Godsets Formindskelse, siden jeg kom til dig." Hun svarede, at hun ikke bröd sig om det, om han kunde holde sig. Han tænkte da paa, at det kunde være et godt Raad, at tage til Godset i Garans Skale, eftersom han syntes, at Nödvendigheden nu krævede det; han lod det da före hjem, og sagde til Jorun: „Her skal du see mine Ejendomme," og han fortalte hende, hvordan det var gaaet til. Nu syntes han ikke fattig, som man forhen havde anseet ham for; og nu var deres Rigdom lige saa stor som för, om ej större. An satte nu Spejdere ud paa alle Kanter. Da Kong Ingjald spurgde dette, havde han bestandig Vagt om sig, og sov i Skalen hos sin Huustrop. An

passede sit Arbejde ligesom för, og da han en Aften gik fra Arbejdshuset, saae han Ild brænde ude paa en Ö. Han tænkte, at Kongen endnu vilde besöge ham, eller det kunde være Rövere, som vilde bemægtige sig hans Gods. Begjerlig efter at vide, hvad det var, gik han ene ned til Stranden, tog sig en Baad, og roede ud til Öen. Han saae der en ung og stor Mand sidde ved et Ildsted; han var iført en Skjorte og linnede Buxer; han spiste, et Sölvfad stod for ham; han havde en Kniv med Tandskafte, hvorpaa han stak Maden af Kjedelen, og spiste deraf, hvad han syntes om, men kastede det tilbage i den, naar det var blevet koldt, og tog da andet op. An syntes, at han var ikke forsigtig i at beskytte sig; han sköd til ham, og det traf Stykket, som han trak op af Kjedelen, og det faldt ned i Asken. Han lagde Pilen ned ved sin Side, og spiste ligesom för. An sköd den anden Piil af, og den traf Tallerkenen, som stod foran ham, og den faldt i to Stykker ned; Manden blev siddende uden at agte derpaa. Da sköd An den tredie Piil af; den traf Knivskaftet, som stod bagud fra hans Haand, og Skaftet flöj bort i to Stykker. Da sagde den unge Mand: „Denne Mand gjorde mig Skade, og sig selv kun

lidet Gavn ved at fordærve min Kniv." Han tog da sin Bue op, men An tænkte, at det ikke var vist, hvor en ikke skudt Piil vilde træffe, han gik derfor bag ved en Eg, saa at den var imellem dem. Den unge Mand sköd nu den förste Piil af, saa at An troede, at den vilde have truffet ham paa Midten, om han havde staaet for den. Den anden tyktes han vilde have truffet ham paa Brystet, og den tredie i Öjet; saaledes stode de alle i Egen, bag ved hvilken An stod. Da sagde den unge Mand: „Nu bör han, som sköd imod mig, vise sig, for at vi kunne træffes, om han har noget med mig at afgjöre." An gik da frem, og de begyndte at brydes, og deres Kamp var meget heftig. An blev snarest mödig, fordi den anden var baade stærk og stod fast paa Benene. An foreslog, at de skulde hvile sig, men den unge Mand sagde, at han var beredt til, hvad det skulde være; dog raadede An. Han spurgde: „hvad er dit Navn?" Hin sagde, at han hed Thorer, og at hans Fader hed An, „men hvad hedder du?" „Jeg hedder An," svarede han. Den unge Mand sagde: „Det er vist nok sandt, at du er uden (*án*) meget Gods, og du er nu ogsaa uden

(*án*) det Faar, jeg tog*)." An sagde: „Lad os ikke trættes, thi det nytter til intet, men hvad Jærtegn har du, naar du finder din Fader?" „Jeg troer," sagde Thorer, „at der vil findes sande Mærker paa mit Udsagn, men dig er jeg ikke skyldig at vise dem." An sagde, at det sömmede sig, at han viste ham Mærket. Thorer viste ham da Ringen. An sagde: „Sandt er dette Mærke, og her har du truffet din Fader; lad os nu fare hjem og söge et bedre Herberge!" De gjorde nu saa, og kom hjem, og Ans Mænd sade da og væntede efter ham med Frygt og Skræk, thi de vidste ikke, hvad der var blevet af ham. An satte sig i Höjsædet, og Thorer ved hans Side. Jorun spurgde, hvo den unge Mand var. An bad ham selv sige sit Navn. Han sagde da: „Jeg hedder Thorer, og jeg er Ans Sön." Hun sagde: „Nu maa man sande Ordsproget, at enhver er rigere end han tykkes; ej sagde du mig, at du havde denne Sön, men dog troer jeg ikke, at han vil være overflödig, og hjælper Klæderne af ham! hvor gammel er du?" spurgde hun. „Atten Vintre," svarede Thorer. Hun sagde: „Det

*) I Grundskriften er et Ordspil, da uden paa Islandsk hedder *án*.

troer jeg, at jeg kan kalde dig Höjbeen; thi jeg har ingen seet höjere til Knæerne.'' „Dette Navn behager mig vel," sagde han, „og maa du give mig noget i Navnefæste, at Folk kunne kalde mig saa." Hun sagde, at det skulde saa være, og gav ham noget Guld. An spurgde nu Thorer om hans Opfödelse hos Bonden. Han sagde, at de havde udspredt, at det var en Datter, der opfödtes der, „thi Kong Ingjald vilde dræbe mig," sagde han, „og derfor flyede jeg nu her nordpaa." Der var Thorer om Vinteren. An sagde engang til ham: „Ej skjötter jeg om længer at föde dig op, uden at du tager dig noget for, om du ikke betaler for dig;" han sagde, at han ikke havde nogen Formue uden Ringen. An sagde, at det syntes ham bedre, at have nogen at kunne skikke i Sendefærd; „det synes mig, at du er skyldig til at hævne din Navne paa Konning Ingjald; og jeg tænker, at af vor Æt vil Lykken snarest vorde dig gunstig, thi det have vi forsögt, at jeg og Kongen aldrig træffe sammen; og ej maa du komme her tilbage, uden du har udfört Hævnen, i hvor nær du end er beslægtet med mig." Sværdet Thegn skal du have, og om du udförer Værket, da er Kongens Söster der,

tag hende med dig, og giv hende en Sön til Böder for en Broder!" Thorer sagde, at han skulde gjöre dette, og styrede med et fuldt udrustet Skib paa Krigstoge; men om Hösten havde han fem veludrustede Skibe; han var en overordentlig djærv og stærk Mand, og en stor Viking. Han kom om Nattetider til Kong Ingjalds Gaard, og stak Ild i Skalen. Folkene vaagnede ved Rögen. Kong Ingjald spurgde, hvo der havde paasat Ilden. Han sagde, at det var Thorer Höjbeen. Kongen sagde: „Det kan være, at denne Gnist er flöjen af Bondens Dotter Drifa, det har jeg længe haft Mistanke om, og kan hændes, at det tilsidst bliver os en stor Ild." Thorer sagde, at han havde i Sinde at standse hans Udaad. Kong Ingjald lod da Stolperne bryde op og Skalens Dör stöde ud, og sagde, at han ikke vilde indebrænde. Da sprang Mændene ud. Thorer var tæt ved, da Kongen kom ud, og han hug ham strax Banehug. Han förte Asa bort med sig og meget Gods, og sendte begge Dele til sin Fader. Denne tog vel imod Asa; men Thorer begav sig paa Krigstoge, og udförte mange navnkundige Bedrifter. Han var en berömt Mand, og syntes at ligne sin Fader meget. Da Thorer igjen kom til An, var

han bleven meget rig, og han blev vel modtagen, og opholdt sig der om Vinteren. Om Vaaren sagde An til ham, at han vilde begive sig bort; „jeg vil give dig alle mine Ejendomme," sagde han, „men du maa ikke attraae de Ejendomme, som Kong Ingjald har ejet, thi det vil ikke vare længe, inden Fylkeskongerne ere ödelagte, og det er bedre at holde sig i sin Værdighed, end at tiltage sig noget Höjere og siden fornedres; men jeg vil drage nord op til Rafnista til mine Ejendomme. Erp skal da bære Omhu for din Fosterfader og din Moder." Siden foer An nordpaa, men Thorer blev en anseet Mand. An kom nord op til Öen, og der avlede han en Datter, som fik Navnet Mjöl; hun var Moder til Thorstejn Ketilsson Raum, der igjen var Fader til Ingemund hin Gamle i Vatnsdal. An havde ofte Stridigheder med de Skindkjortlede*) der nordpaa, og han blev anseet for en meget dygtig Mand. Thorers Sön var Ögmund Agerspilder **), Fader til Sigurd Bjodeskalle, en berömt Mand i Norge, og slutter her An Buesvingers Saga.

*) Troldene, **) d. e. Marködelægger.

Romund Grejpssöns Saga.

Over Garder i Danmark*) herskede en berömt Konge, ved Navn Olaf, en Sön af Gnode-Asmund. Tvende Brödre Kare og Örnulf, begge store Krigere, vare hans Landværnsmænd. I det samme Land boede en anseelig Bonde, som hed Grejp, og var gift med Gunlöd, en Datter af Hrok hin Sorte. De havde ni Sönner, nemlig: Rolf, Hake, Gaut, Throst, Angantyr, Loge, Romund, Helge, Hrok, der vare alle haabefulde Mænd, dog overgik Romund langt sine Brödre; Frygt kjendte han ikke til; han havde dejlige Öjne, lyst Haar, og brede Skuldre, var stor og stærk, og slægtede i alle Dele sin Morfader Hrok meget paa. Hos Kongen vare tvende Mænd, af hvilke den ene hed Bild, den anden Vole; de vare onde og underfundige, dog meget afhold-

*) i Danmark *fattes* i B, C.

te af Kongen. Engang styrede Kong Olaf öster*) for Norge med sin Flaade; de sejlede til Ulveskjær, hærjede, og lagde til ved en Ö. Kongen böd Kare og Örnulf at gaae op paa Öen, og see, om de kunde opdage nogen Krigsskibe. De gik op paa Öen, og bleve da vaer sex Krigsskibe, der laa under en Klippe, iblandt hvilke der var et særdeles skjönt Drageskib. Kare raabte ud til dem, og spurgde, hvo der styrede Flaaden. En forfærdelig Mand rejste sig da paa Dragen, og sagde, at han hed Röngvid, „og hvad er dit Navn?" spurgde han igjen. Kare sagde ham derpaa sit og sin Broders Navne, og lagde til: „Jeg kjender ingen værre end dig, og derfor skal jeg hugge dig i smaae Stykker." Da svarede Röngvid: „Jeg har hærjet Somre og Vintre i tre og tredive Aar, og holdt tresindstyve Slag, og stedse faaet Sejer; mit Sværd hedder Brynthvare, det er aldrig blevet slövt; kom du her i Morgen, Kare! jeg skal jage det i dit Bryst." Kare sagde, at han ikke skulde töve med at indfinde sig. Röngvid maatte hver Dag vælge en Mand for dette Sværds Od.

*) vester, B; nord, C.

2. Brödrene kom tilbage til Kongen, og fortalte ham denne Tidende. Kongen böd at holde til Strid. Saa blev gjort; og da de mödtes, begyndte der en heftig Kamp. Brödrene gik vel frem; Kare fældte stedse otte eller tolv Mænd i hvert Hug. Da Röngvid saae dette, sprang han op paa Kongens Skib imod Kare, og stak Sværdet igjennem ham. Saa snart Kare havde faaet dette Saar, sagde han til Kongen: „Lev vel, Herre! jeg skal nu gjæste hos Odin." Röngvid stak dernæst Örnulf igjennem med sit Spyd, og hævede ham op paa det. Efter disse Brödres Fald raabte Röngvid, at de andre skulde overgive sig. Der kom da en Rædsel i Kongens Hær, som mærkede, at intet Jærn kunde bide paa Röngvid. Nu fortælles der, at Romund Grejpssön, som var i Kongens Fölge, tog en Kölle i Haanden, bandt sig et graat og sidt Gjedeskæg om Hagen, og satte en sid Hat paa sit Hoved. Derpaa traadte han frem, og fandt da begge Brödrene döde; han tog Kongens Banner op, og slog med Köllen flere Blaamænd ihjel. „Hvo er denne Mand?" spurgde Röngvid, „maaskee er det en Fader til den onde Kare!" Romund gav sit Navn tilkjende, og sagde, at han vilde

hævne Brödrene. „Med Kare var jeg ikke i Slægtskab," lagde han til, „men jeg skal dog dræbe dig," og i det samme gav han Röngvid saa vældigt et Hug med Köllen, at han kom til at lude med Hovedet derefter, og da sagde Röngvid: „Jeg haver været vide i Kampe, men aldrig faaet saadant et Hug." Romund gav ham dernæst det andet Hug, saa at Hovedskallen brast, og ved det tredie Hug mistede han Livet, hvorefter alle de, som vare blevne tilbage, overgave sig til Kongen, og saaledes endtes Slaget.

3. Romund undersögte nu Skibene, og fandt da en Mand, som lænede sig op ved Stavnen. Han spurgde denne Mand om Navn, og han svarede, at han hed Helge hin Frække og var Röngvids Broder, og skjöttede ikke om at bede om Fred. Desuagtet lod Romund dog hans Saar helbrede, hvorefter Helge sejlede til Sverig, og blev der Landværnsmand. Siden styrede Kong Olaf med sin Flaade over til Syderöerne, hvor de gik i Land og toge Strandhug. Der i Nærheden boede en gammel Bonde, hvis Köer Kongens Mænd havde taget, og dreve dem foran sig. Bonden beklagede sig ynkelig over dette Tab. Romund kom i det samme til, og spurgde, hvo han var. Bon-

den sagde, at han hed Mane, og at hans Bolig var kort derfra, og lagde til, at det vilde være mere hæderligt at opbryde Höje og rane Draugers*) Gods. Romund bad ham sige sig, om han vidste noget om saadanne. „Det veed jeg vist," svarede Mane: „Thrain, som bemætigede sig Valland, og var derover Konge, en stor og stærk Bersærk og fuld af Trolddom; han blev efter sin Död sat i en Höj med sit Sværd, hele sin Rustning og meget Gods; men faa have haft Lyst til at rejse did." „Hvad Vej skal man sejle derhen?" spurgde Romund. Han svarede, at man skulde sejle lige sönder paa i sex Dage. Romund takkede Bonden for denne Efterretning, lod ham tage sine Köer, og gav ham desuden Penge til. De sejlede derpaa efter Gubbens Anviisning, og efter sex Dages Forlöb saae de Höjen lige foran Forstavnen.

4. Det var til den vestlige Kyst af Valland, de vare komne. De gik strax til Höjen, og begyndte at opbryde den, og efter at have arbejdet derpaa i sex Dage fik de en Glug eller Aabning paa den, og da saae de, at der

*) de Dödes.

paa en Stol sad en forfærdelig sort og tyk Mand, der var ganske klædt i Guld, saa at det skinnede af ham, han brölte höjt, og udblæste Ild af Munden. Romund spurgde, hvo der nu vilde gaae ned i Höjen, og skulde han udvælge sig tre Kostbarheder. „Ingen Mand," svarede Vole, „vil vel vove sit Liv herimod; her ere nu tresindstyve Mand, men denne Trold vil vist skille dem alle ved Livet." „Kare vilde have vovet dette," sagde Romund, „om han havde været i Live." Han vilde imidlertid selv lade sig hidse ned i et Tov, skjönt det var bedre at kæmpe mod otte andre. Romund gik da ned ved Rebet, det var om Natten, og da han kom ned, bar han meget Gods sammen, og bandt det i Enden paa Rebet. Thrain havde i gamle Dage været Konge over Valland, og havde vundet alt ved Trolddom, og bedrevet meget Ondt, og da han var saa gammel, at han ikke kunde stride længere, lod han sig sætte levende i Höjen med meget Gods. Romund fik nu Öje paa Sværdet, som hang oppe paa en Stolpe; han rykkede det ned, bandt det om sin Lænd, og gik derpaa frem til Stolen, og sagde: „Jeg kommer nu til at gaae af Höjen, eftersom ingen forhindrer mig; men hvordan

staaer det til med dig her, du Gamle! saaest du ikke, at jeg bar dit Gods sammen, men du lede Hund sidder kroget og stille; hvad er kommet dig i Öjet, at du sidder og seer paa, at jeg tager dit Sværd og din Halskjæde og mange andre dine Kostbarheder." Thrain sagde, at han ikke agtede det for noget, naar han blot vilde lade ham sidde rolig paa sin Stol; „jeg kunde för nok stride," sagde han, „men da er jeg altfor ræd, om du allene skal röve mine Rigdomme fra mig, og vil jeg forhindre dig fra at tage dem, og du maa see dig for med mig, som er död." Da sagde Romund: „Staa paa dine Been, du rædde og fejge! og tag nu Sværdet tilbage fra mig, om du tör!" „Det er ingen Hæder," sagde Draugen, „at anfalde med Sværd mig, som er vaabenlös; heller vil jeg pröve Styrke med dig og brydes." Romund kastede da Sværdet i Fortröstning til sine Kræfter, og da Thrain saae dette, tog han sin Kjedel ned, som han havde hængende oppe, og meget forbitret gav han sig til at blæse paa Ilden, da han havde lavet sig til at spise af Kjedlen; imellem hans Födder laa store Glöder, og Kjedelen var fuld i Bugen. Han havde en Kofte paa sig, der glindsede af Guld; begge

hans Hænder vare indtærede, og Næglene vare böjede indad paa Fingerenderne. Romund tiltalte ham nu saaledes:

Stig du af Stolen,
Skalk hin arge!
Alt dit Gods berövet.

„Ja!" svarede Draugen, „nu er det paa Tide at træde frem, allerhelst da du bebrejder mig for Fejghed." Dagen led nu og Aftenen indfandt sig, saa det blev mörkt i Höjen. Draugen gik da frem for at brydes med Romund, efter at have kastet sin Kjedel ned. Romund greb sig nu an af alle Kræfter, og saa haardt brödes de, at baade Gruus og Stene gik op. Da sank Draugen i det ene Knæ, og sagde: „Du stöder mig haardt, og du er visselig en tapper Mand." „Stat du igjen paa Föddern uden Stytte," sagde Romund; „jeg mærker, at du er langt svagere, end Gubben Mane sagde." Da begyndte Thrain at forgjöre sig, og Höjen opfyldtes af en hæslig Stank. Han satte derpaa sine Klör i Romunds Nakke, og sled Kjödet af Benene ned over Ryggen, og sagde: „Klynk kun ikke, om Legen end bliver noget haard, og din Krop saares, thi nu skal jeg rive dig levende i Stykker." „Ej veed jeg," sagde Romund, „hveden saadan en Katteunge er kom-

men i denne Höj." „Du maa vist være födt af Gunlöd," sagde Draugen, „thi faa ere dine Lige." „Det vil være slemt," svarede Romund, „at lade dig klöe mig saaledes længe;" og derpaa brödes de haardt og længe, saa at alt hvad der var i Nærheden rystede deraf, indtil Romund omsider, ved behændig at slaae Födderne under ham, fik ham fældet. Det var nu blevet meget mörkt. Da sagde Draugen: „Nu overvandt du mig med Svig, i det du tog mit Sværd fra mig; det gav Kampen et andet Udfald, jeg har længe levet i min Höj og besiddet min Skat; men det er ikke godt at sætte for megen Lid til sine kostelige Sager, om de end tykkes at være gode, og aldrig havde jeg troet, at du, Mistiltejn, mit gode Sværd! vilde vorde mig til Skade." Romund blev nu lös, og fik fat paa Sværdet, og sagde: „Fortæl mig nu, hvor mange Mænd du i Holmgang overvandt med Mistiltejn!" „Hundrede og fire og tyve," svarede Draugen, „og fik jeg selv ikke en eneste Skramme;" Konning Seming, som var i Sverrige, og jeg prövede vore Idrætter, og han udlod sig med, at jeg vilde seent vorde overvunden." „Længe haver du," sagde Romund, „været Mennesker til stor Skade, og

det vil være en Lykkes Gjerning, at lade dig döe saa snart som muligt." Han hug da Hovedet af Draugen, og brændte ham heelt op paa et Baal, og gik dernæst ud af Höjen. Man spurgde ham nu, hvordan det var gaaet af imellem ham og Thrain. „Det er gaaet aldeles efter Önske," svarede han, „thi jeg hug Hovedet af ham." Romund valgde nu for sig tre af de Kostbarheder, han fandt i Höjen, nemlig en Ring, en Halskjæde og Mistiltejn. Alle de andre fik ogsaa store Rigdomme. Kong Olaf sejlede saa derfra og nord op til sit Rige, hvor han siden slog sig til Ro.

5. Af denne Daad blev Romund særdeles navnkundig, og da han derhos var meget gavmild, vandt han alles Kjærlighed. Han gav engang en Mand, som hed Hrok, en god Guldring, som vejede en Öre. Dette fik Vole at vide, og han dræbte da Hrok ved Nattetid, og tog Ringen. Da Kongen spurgde det, sagde han, at han nok engang skulde tage Hævn over Vole for hans Trolöshed. Kongen havde to Söstre, den ene af dem hed Dagny, den anden Svanhvide. Denne sidste udmærkede sig i alle Henseender, og hendes Lige fandtes ikke imellem Sverrig og Halogeland. Romund Grejpssön var nu hjem-

me, og spögede med Svanhvide uden at tage sig vare hverken for Vole eller Bild. I en Samtale fortalte hun engang Romund, at Vole og Bild bagtalte ham for Kongen. „Jeg frygter ikke for nogen arge Skurke," sagde han, „og saa længe du har Lyst til at tale med mig, saa længe vil jeg tale med dig." Ikke desto mindre havde dog denne Bagvaskelse den Fölge, at Romund og hans Brödre saae sig nödte til at flygte fra Kongens Hof og drage hjem til deres Fader. Kort derefter talte Svanhvide til Kong Olaf, og sagde: „Nu er Romund forjagen fra Kongens Hof, han som dog meget forögede vor Hæder, men isteden for ham have I hos eder de to, som ikke udföre nogen hæderlig Daad." „Jeg har hört tale om," svarede Kongen, „at han giver sig af med at forföre dig, og skal Sværdet skille eders Kjærlighed." „Kun lidet husker du nu," sagde hun, „hvorledes han ene gik i Höjen, da ingen anden torde; og för skulle Vole og Bild vorde hængte," sagde hun med Stolthed, og gik i det samme bort.

6. Noget efter kom to Konger fra Sverrig, som begge bare Navnet Halding. I Fölge med dem var Röngvids Broder Helge. De

udböde Kong Olaf til Strid vester paa Vænerisen. Han vilde hellere möde dem, end flye sin Odel, og sendte derfor Bud til Romund og hans Brödre, at de skulde fölge ham. Romund vilde aldeles ikke drage med, men sagde, at Bilds og Voles Dygtighed jo var tilstrækkelig til at vinde Kongen Sejer. Kongen begav sig da paa Rejsen med sin Hær. Men Svanhvide, som frygtede for et slet Udfald af Sagen, drog hjem til Romund, der tog vel imod hende. „Agt nu min Bön," sagde hun, „mere end min Broders Forlangende, og yd Kongen Bistand; jeg vil give dig et Skjold med det Baand, som hörer til det, og skal intet skade dig, saa længe du har det." Romund takkede hende for denne Gave, og hun glædede sig, da hun formaaede ham til at begive sig paa Rejsen med hans otte Brödre. Imidlertid kom Kongen med sin Hær til Vænerisen, hvor de Svenskes Hær forud havde indfundet sig. Saa snart det om Morgenen blev saa lyst, at man kunde see at stride, grebe de til Vaaben, og begyndte Striden paa Isen, og de Svenske gik haardt frem. Strax i Begyndelsen af Slaget blev Bild dræbt, men Vole tog sig vare for at komme der. Kong Olaf og Kong Halding mödtes, og deres Kamp

fik det Udfald, at Halding blev saaret. Imidlertid havde Romund sat et lille rundt Telt paa hin Side af Söen; hans Brödre rustede sig tidlig om Morgenen. „Jeg har haft en slem Dröm i Nat," sagde Romund, „og vil alt vist ikke gaae efter Önske, og vil jeg derfor ikke deeltage i Striden i Dag." Hans Brödre sagde, at det var en stor Skam, ikke at torde yde Kongen Bistand, og dog være kommen i det Ærende. De gik da ene til Kampen, og trængte haardt frem, og hvor de kom i Haldingernes Hær, faldt den ene ovenpaa den anden. Der var da kommen en Troldkvinde ved Navn Lara *), iført en Svaneham; hun gol med saadan en Trolddoms Stemme, at ingen af Olafs Mænd formaaede at værge sig. Hun flöj over Grejps Sönner, og sang höjt; og til samme Tid mödte Helge hin Frække dem, og dræbte dem alle otte.

7. I det samme som dette gik for sig, kom Romund til Striden. Helge hin Frække kjendte ham, og sagde: „Nu er den Mand kommen her, som dræbte min Broder Röngvid, og maae I nu vogte eder for det Sværd, som han hentede i Höjen; du var nu langt

*) Cara, B, C.

borte, da jeg dræbte dine Brödre." „Ej behöver du, Helge!" sagde Romund, „ved Bebrejdelser at fremskynde mig til Kamp, thi enten jeg eller du skal nu falde!" „Mistiltejn er saa tungt et Vaaben," sagde Helge, „at du ej kan före det; jeg vil laane dig et andet Sværd, som du kan före." Ej tör du," svarede Romund, „at bebrejde mig for Mangel paa Mod; du kan dog vist huske det Hug, som jeg gav Röngvid, da hans Hjærneskal knustes." „Du Romund!" vedblev Helge, „har bundet en Mös Strömpebaand om din Haand, skil dig ved det Skjold, som du bærer! du faaer ingen Saar, saa længe du bærer dette; og er jeg vis paa, at du troer paa denne Mö." Romund kunde ikke udholde saadan Forekastelse, og kastede Skjoldet ned. Helge hin Frækne havde stedse tilforn haft Sejer, og vundet den ved Trolddom, ligesom nu hans Frille Lara var tilstede i en Svaneskikkelse for at staae ham bi paa saadan Viis. Men der traf ham nu det Uheld, at han hævede sit Sværd saa höjt op over sig, at det sönderskar Svanens Been, og gik siden ned i Jorden lige til Fæstet. „Nu er min Lykke forspilt," sagde da Helge, „og det var et ondt Tilfælde, at jeg skulde miste

dig." „Der paaförte du dig selv den största Skade Helge!" sagde Romund, „i det du dræbte din egen Frille, og nu har Lykken vist forladt dig;" og i det samme faldt Lara död ned. Af det Hug, som Helge hug til Romund, saa at Sværdet löb i Jorden til Fæstet, traf Sværdsodden Romunds Underliv og ristede det ned; men da Helge böjede sig efter Hugget, var Romund ikke seen, men hug Mistiltejn i Helges Hoved, og klövede Hjælmen og Hovedet, saa Sværdet gik i til Skuldrene, men fik derved et stort Skaar. Derefter tog Romund sin Bæltekniv, og gjorde Hul i Skindet paa begge Sider af Saaret, hvorefter han sköd Isteren, som hang udenfor, ind, hæftede dernæst Maven sammen med et Baand og bandt Klæderne fast om den; kæmpede derpaa atter med Heftighed, og fældte for Fode den ene ovenpaa den anden, og stred saaledes lige til Midnat, da Haldingernes Hær flyede, hvormed Slaget endtes. Romund fik da Öje paa en Mand, som stod der paa Isen, og tænkte, at denne maatte have med Trolddom forgjort Isen paa Vandet; da han saae nærmere til, kjendte han ham, at det var Vole. Han sagde da, at det var tilbörligt at give ham Gjengjæld, og löb imod

ham, hævede Mistiltejn i Vejret, og vilde hugge til ham. Vole blæste Sværdet ud af hans Haand, og det traf lige for en Aabning paa Isen, og sank ned til Bunden. Da lo Vole og sagde: „Nu er du Döden vis, da du tabte Mistiltejn af din Haand." „Da skal du dog döe för jeg," sagde Romund, og sprang i det samme ind paa Vole, greb fat i ham, og kastede ham saa haardt ned i Isen, at Halsbenet brödes, og den skrækkelige Troldmand laa död paa Stedet; men Romund satte sig ned paa Isen, og sagde: „Jeg har ikke fulgt Möens Raad; derfor har jeg nu faaet fjorten Vunder, og desforuden mistet mine otte Brödre og mit gode Sværd Mistiltejn, som faldt i Söen; dette Sværds Tab faaer jeg aldrig erstattet." Siden gik han derfra og hjem til sit Telt, og tog sig nogen Hvile.

8. Derpaa drog Romund til Kongens Söstre, og Svanhvide eftersaae hans Saar, syede Underlivet sammen, og plejede ham paa det bedste. Hun lod ham bringe til en gammel Bonde ved Navn Hagal, hvis Kone var meget klog paa Lægedom; de toge vel imod ham, og lægede ham, til han fik sin Helsen igjen. Romund fik at mærke, at det-

te Ægtepar vare meget kloge Folk; thi engang, da Gubben var, som han ofte plejede, ude at fange Fiske, drog han en Gjedde, og da han kom hjem og skar den op, fandt han Romunds Sværd Mistiltejn i dens Bug, og gav ham det igjen. Romund blev glad ved Sværdet, og kyste paa dets Fæste, og belönnede Bonden vel derfor. I Kong Haldings Hær var en Mand, som hed Blind hin Onde; denne Mand fortalte Kongen, at Romund var i Live, og blev hemmelig helbredet hos Bonden Hagal og hans Kone. Kongen sagde, at det var utroligt, at de torde driste sig til at skjule ham, men böd dog, at man skulde lede efter ham. Blind drog da med nogle Mænd til Hagals Huse, og spurgde, om Romund var skjult der. Kjællingen nægtede det, og sagde, at de kunde gjærne söge, men han vilde ikke kunne findes der. Blind sögte da nöje ude og inde, men fandt ham ikke; thi Kjællingen havde vendt sin Kjedel om, og skjult ham derunder. Blind gik nu bort igjen med sit Fölge, men da de vare komne et Stykke Vej, sagde han: „Ej har vor Færd haft et hæderligt Udfald, og skulle vi vende tilbage." De gjorde saa, og da de kom til Kjællingen, sagde Blind, at hun var under-

fundig og havde skjult Romund under sin Kjedel. „Leder da, og tager ham der!" sagde hun. Og det kunde hun ogsaa godt sige, thi saa snart hun saae, at de vendte tilbage, gav hun Romund Kvindeklæder paa, og lod ham dreje Kværnen og male Korn. De ledte nu igjen omkring i Husene, og saa snart de kom, hvor Möen drejede Kværnen, snusede de alt rundt omkring, men hun saae bistert til dem; og da de intet fandt, droge de igjen bort; men da de vare komne ud paa Vejen, sagde Blind, at Kjærlingen ganske sikkert havde forgjort deres Öjne, og at han havde stærk Mistanke om, at det maatte have været Romund, som sad i Kvindeklæder og drejede Kværnen. „Vi have, seer jeg nok, ladet os före bag Lyset," sagde han, „men det nytter os dog ikke at have mere med hende at gjöre, thi hun er os for klog." De lode det da blive ved at önske Ondt over hende, og droge med saa forrettet Sag tilbage til Kongen.

9. Om Vinteren efter havde Blind mange Drömme, og engang fortalte han Kongen sine Drömme, og sagde saaledes: „Mig tyktes en Ulv rende östenfra; den bed eder, Konning! og tilföjede eder et svært Saar." Kongen sagde, at han raadede denne Dröm saaledes: „Her vil komme en Konning nogensteds fra;

og vil Mödet blive farligt i Förstningen, men dog siden ende med Forlig." „Fremdeles" sagde Blind, „drömtejeg, at mig syntes mange Högesidde paa et Huus, og deriblandt kjendte jeg din Falk, Herre! den var ganske fjederlös, og Hammen var flaaet af den." „En Storm vil komme fra Skyerne og ryste vor Borg," sagde Kongen. Den tredie Dröm fortalte Blind saaledes: „Mange Svin saae jeg rende söndenfra til Kongens Hal; de rodede Jorden op med deres Tryner." Kongen sagde: „Det bebuder svær Sögang, vaadt Vejr, og en Græsvæxt, som vil groe ved den megen Væde og klart Solskin." Fremdeles fortalte Blind den fjerde Dröm: „Mig tyktes et forfærdeligt Uhyre komme östenfra, han bed eder et stort Saar." Kongen sagde: „Udsendinge fra nogensomhelst Konning ville komme i min Hal; de ville löfte alle deres Vaaben i Vejret, og derover vil jeg blive vred." „Den femte Dröm er denne," sagde Blind, „at mig tyktes en grusom Orm ligge om Sverrige." „Her vil komme til Landet," sagde Kongen, „et skjönt Drageskib, ladet med Kostbarheder." „Sjette Gang drömte jeg," sagde Blind, „at mig tyktes, der kom en sort Sky, som havde Klör og Vinger, og flöj bort med dig, Konning! Fremdeles drömte jeg, at der hos Gub-

ben Hagal var en Orm, som grusomt bed Folk; den opaad baade mig og eder og alle Kongens Mænd; hvad mon det betyde?" „Hört har jeg," sagde Kongen, „at en Björn har sit Leje tæt ved Hagals Hytte; jeg vil drage paa Jagt efter Björnen, og vil den da blive rasende bister." „Dernæst drömte jeg" sagde Blind, „at en Drageham var trukken uden om Kongens Hal, og hang derved Romunds Bælte." „Du veed," sagde Kongen, „at Romund mistede Sværdet og Bæltet i Vandet, og er du nu bange for Romund." Blind drömte endnu flere Drömme, som han fortalte Kongen, men Kongen udlagde dem alle, eftersom det behagede ham, men ingen af dem saaledes, som de havde tydeligt Mærke til. Endelig sagde Blind en Dröm, der angik ham selv: „Mig tyktes," sagde han, „at en Jærnring var sat om min Hals." Kongen sagde: „Denne Dröm maa udtydes saaledes, at du vil blive hængt, og derhos ere vi begge Döden nær."

10. Derefter samlede Kong Olaf en Hær, og drog med den til Sverrig, og Romund fulgde ham. De kom uformodentlig til Kong Haldings Hal. Kongen laa i en Skemme eller Udbygning, og blev intet vaer, for Dören til Skemmen blev opbrudt. Halding raabte paa

sine Mænd, og spurgde, hvo det var der strede saaledes ved Nattetid. Romund nævnte sig. „Du vil vel hævne dine Brödre," sagde Kongen. Romund sagde, at han skulde ikke komme til at tale meget om hans Brödres Fald; „skal du nu undgjælde det, og her miste Livet," föjede han til. Da sprang een af Kong Haldings Kæmper op, der var saa stor som en Rise. Romund dræbte ham strax. Kong Halding værgede sig i Sængen, og fik ikke noget Saar, thi hver Gang Romund hug til ham, traf Sværdets Flade paa Kongen. Da tog Romund en Kölle, og slog Kong Halding ihjel med den. Da sagde Romund: „Her har jeg fældet Kong Halding, og har jeg aldrig kjendt berömtere Mand. Gubben Blind, som ellers hed Bavis, blev bunden og hængt, og gik saaledes hans Dröm i Opfyldelse. De toge der meget Guld og andet Gods, og droge dernæst hjem. Kong Olaf giftede sin Söster Svanhvide med Romund. De elskede hinanden höjt, havde Sönner og Döttre sammen, der langt overgik andre Mennesker. Fra dem nedstamme Kongeslægter og store Kæmper, og endes her Sagaen om Romund Grejpssön.

Literatur.

Ketil Hængs og Grim Lodinkins Sagaer.

Disse tvende Sagaer har jeg oversat efter en Membran, Nr. 343 i 4 af den arnamagnæanske Samling (Litr. A), der paa mange Steder er meget udslidt og höjst vanskelig at komme til Rette med; med den har jeg jævnfört en anden Membran, Nr. 471 i 4 af samme Samling, og desuden stundum ogsaa de arnamagnæanske Papirsafskrifter Nr. 340 i 4 og Nr. 172 i Fol., samt Ole Rudbeks Udgave af Grundskriften med latinsk Oversættelse, trykt i Folio i Upsala 1697, som nu er en stor Sjældenhed; jfr. Prof. P. E. Müllers Sagabibliothek, 2 B. S. 525 — 531.

Örvarodds Saga.

Da jeg anseer den Recension af Örvarodds Saga, som Professor Rask har indfört i sit *Sýnishorn af fornum og nýjum norrænum ritum* (trykt i Stokholm 1819) for den ældste, tog jeg ikke i Betænkning, at fölge den. Den er udgiven efter en fortræffelig Membran, Nr. 7 i 4 af Haandskriftsamlingen paa det Kongelige Bibliothek i Stokholm. Denne Saga er oversat paa Svensk af J. G. Liljegren i hans Skandinaviska Fornålderns Hjeltesagor, 2. D. Grundskriften med latinsk Oversættelse er ogsaa bleven udgiven af Ole Rudbek og trykt i Upsala 1607; jfr. Prof. P. E. Müllers Sagabibliothek, 2 B. S. 531 — 540.

An Buesvingers Saga.

Fordanskningen af denne Saga er skeet efter den ovennævnte arnamagnæanske Oldbog Nr. 343 i 4. Sagaen er trykt med svensk og latinsk Oversættelse i Björners nordiska Kämpadater, Stokholm 1737; jfr. Prof. P. E. Müllers Sagabibliothek, 2 B. S. 340 — 45.

Romund Grejpssöns Saga.

Fordanskningen har jeg forfattet efter Nr. 587 b i 4 af den arnamagnæanske Haandskriftsamling (her benævnt A), hvormed jeg har sammenholdt Udgaven i Björners nordiska Kämpadater (B) samt det arnamagnæanske Haandskrift Nr. 345 i 4 (C); jfr. Prof. Müllers Sagabibliothek, 2 Bind, S. 545 — 556. Min Oversættelse af disse her fremtrædende 5 Sagaer har en indfödt Islænder, Cand. phil. Th. Helgesen, sammenholdt med Grundskriften, hvorved den adskillige Steder har vundet i Overeensstemmelse med samme.

Hervørs

og

Kong Hejdreks Saga,

efter

den islandske Grundskrift

fordansket

med oplysende Anmærkninger

ved

Carl Christian Rafn, Phil. Dr.,

Professor, Lærer ved det kongelige Landkadet-Akademi, Sekretær i det nordiske Oldskrift-Selskab, Medlem af adskillige lærde Selskaber i Fædrelandet og Udlandene.

Kjöbenhavn, 1826.

Trykt paa Forfatterens Forlag,

hos Hartv. Fred. Popp.

DANMARKS FORTJENTE OLDGRANDSKER
OG LOVKYNDIGE

J. F. W. SCHLEGEL,

CONFERENTSRAAD, DOCTOR OG PROFESSOR I LOVKYNDIGHEDEN SAMT ASSESSOR I CONSISTORIO VED KJÖBENHAVNS UNIVERSITET, RIDDER AF DANNEBROG, FORMAND I DET SKANDINAVISKE LITERATUR-SELSKAB, MEDLEM AF DET KONGELIGE DANSKE VIDENSKABERS SELSKAB, SELSKABET FOR FÆDRELANDETS HISTORIE OG SPROG SAMT DET NORDISKE OLDSKRIFT-SELSKAB, M. M.

HELLIGES

DENNE OLDTIDS SAGA

MED HÖJAGTELSE OG ÆRBÖDIGHED

AF

CARL CHRISTIAN RAFN.

Tilkomne Subskribenter.

Hr. *d'Aubert, F. H.,* Ingenieurcapitain, i Trondhjem.
— *Bech, C. N.,* Handelsfactor paa Eskefjord i Island.
— *Christensen,* Historiemaler.
— *Davidson, J.,* Kontorist paa det færöiske Amtskontor i Thorshavn.
— *Hagemann, J. L. v.,* Major, Divisionsadjutant, Kammerjunker, R. af D. m. m.
— *Kaurin,* Provst, i Trondhjem.
— *Keyser, J.,* Stadsphysicus, i Trondhjem.
— *Köbke,* Bestyrer af det kongl. Feltbageri i Citadellet Fredrikshavn.
— *Ludevig, H. G.,* Boghandler.
— *Möller, C.,* Overlærer ved Cathedralskolen i Trondhjem.
— *Oxholm, J.,* Bankdirecteur og Börscommissair, i Trondhjem.
— *Rahbek, J.,* Cancelliassessor, Borgemester og Byfoged i Fredericia.
— *Roll, J.,* Stiftsoverretsassessor, i Trondhjem.
— *Ræder, H. C.,* Ingenieurmajor, R. af Sværdordenen, i Trondhjem.

Hr. *Schultz, N. S.*, Præst, i Trondhjem.
— *Schwartz, P. C.*, Kontorist, i Fredericia.
— *Smith, M.*, Sö- og Landkrigscommissair, R. af Sværdordenen m. m., i Stavanger.
— *Sveinsson, Thoraren*, Bogbinder paa Varmaa i Island.
— *Trampe, A.*, Greve af, Politimester i Trondhjem.
— *Walter, J. E. C.*, Kobberstikker.
— *Wulff, C. A.*, Garver, i Fredericia.

Hervors
og
Kong Hejdreks
Saga.

Det berettes i gamle Böger, at Landene nordpaa ved Gandvig kaldtes Alfhejmar, og Landet mod Sönden mellem dem og Halogeland kaldtes Ymisland. Förend Tyrker og Asiens Folk kom til Norden, beboede Riser og Halvriser de nordiske Lande; der skede da megen Sammenblandelse af Folkene, i det Riserne toge sig Koner fra Mannhejm og nogle giftede igjen deres Döttre derhen. I Jotunhejm var en Konge, ved Navn Godmund; hans Gaard hed Grund og Herredet, hvori den laa, Glæsisval; han var en stor Afgudsdyrker og en mægtig og viis Mand, og baade han selv og alle hans Mænd vare saa gamle, at de levede mange Mænds Aldre, og derfor troede Hedningerne, at Udödelighedens Ager maatte ligge i hans Rige; det Sted nemlig er saa sundt et Opholdsted, at Sot og Alderdom bortvige fra enhver, som kommer der, og ingen der kan döe. Det herettes, at Folket, efter

Godmunds Död, ofrede til ham, og kaldte ham sin Gud., Kong Godmund havde en Sön, der hed Höfund, og var baade forudseende og viis; han var sat til Dommer over alle de Lande, som laa i Nærheden, og dömte aldrig nogen urigtig Dom; ingen hverken torde eller turde at tilintetgjöre hans Dom. Der var en Mand, ved Navn Arngrim, en Rise og Bjergbeboer; han rövede fra Ymisland Ama Ymisdatter, og tog hende tilægte; deres Sön var Hergrim, som blev kaldt Halvtrold; han opholdt sig stundum blandt Bjergriserne, stundum blandt Menneskene; han besad Styrke lige med Jotuner, var særdeles tryllekyndig og en stor Bersærk. Han rövede fra Jotunhejm Ögn Alfasprengi, d. e. den, som nedstammede fra Alferne, og tog hende tilægte; deres Sön hed Grim. Ved Alafos boede da en Mand, som hed Starkad; han nedstammede fra Thusserne, og lignede dem ogsaa i Styrke og hele sit Væsen; han havde otte Hænder; hans Fader hed Störkvid. Ögn Alfasprengi var Starkads Fæstemö, men Hergrim tog hende fra ham, da han engang var dragen nordpaa over Eljavoge. Da Starkad kom tilbage, udfordrede han Hergrim til at kæmpe om Möen i Holmgang. De kæmpede ved den överste

Fos paa Ejd; Starkad havde otte Hænder, og hug med fire Sværde paa een Gang; han fik der Sejer, og Hergrim faldt. Ögn var tilstede ved deres Holmgang, og da Hergrim var falden, stak hun sig igjennem med et Sværd, og vilde ikke ægte Starkad. Starkad bemægtigede sig nu alt det Gods, som Hergrim havde ejet, og förte det med sig tilligemed hans Sön Grim, der nu voxte op hos Starkad. Grim blev baade stor og stærk, da han voxte til. Over Landet imellem Götelv og Romselv, som da kaldtes Alfhejm, herskede den Gang en Konge, ved Navn Alf; han havde en Datter, der hed Alfhild. Hos Kong Alf blev der en Höst anrettet et stort Diseoffer, og Alfhild tog Deel i Ofringen; hun var den favreste Kvinde af alle, og selve hele Folket i Alfhejm var skjönnere end alle andre Folk paa de Tider. Som hun nu om Natten var i Færd med at oversmöre Gudebillederne med Blod, bortrövede Starkad Aladreng hende, og förte hende hjem med sig. Kong Alf gjorde Löfter til Thor, at han skulde lede efter Alfhild, hvorpaa Thor dræbte Starkad, og lod Alfhild drage hjem til sin Fader, og med hende Hergrims Sön Grim. Da Grim var tolv Vintre gammel,

drog han ud paa Krigstoge og blev en stor Kriger, og han ægtede Alfhilds og Starkads Datter Bauggerd. Grim slog sin Bopæl op paa Öen Bolm ved Halogeland, og blev siden kaldt Bolmö-Grim. Arngrims og Bauggerds Sön Arngrim Bersærk boede paa Bolm efter dem; han var en meget berömt Kriger.

2. Medens dette foregik kom Asiæmænd og Tyrker fra Östen, og bosatte sig i de nordiske Lande. Deres Formand hed Odin; han havde mange Sönner, der alle bleve store og stærke Mænd. Een af hans Sönner hed Sigurlame; ham gav Odin det Rige, som nu kaldes Garderige; han blev en stor Hövding i dette Rige, og tillige var han den skjönneste Mand, man kunde see. Sigurlame ægtede Kong Gilfes Datter Hejd; de havde sammen en Sön, der hed Svafurlame. Sigurlame faldt i et Slag, han holdt med Jotunen Thjassé. Da nu Svafurlame spurgde sin Faders Fald, tog han Bestyrelsen af hele det Rige, som hans Fader havde ejet, og blev en mægtig Mand. Det hændte sig engang, at Kong Svafurlame red ud paa Jagt i en Skov, og satte længe efter en Hjort, og naaede den ikke förend næste Dag ved Solens Nedgang; han havde da redet saa langt ind i Skoven, at han

slet ikke vidste, hvor han var. Ved Solens Nedgang saae han en stor Steen, ved hvilken der stode to Dværge; han forhexede dem med et Maaljærn *) saaledes, at de ikke kunde komme ind i Klippen; han svang dernæst Sværdet over dem; de bade ham om at de maatte löse deres Liv. Svafurlame spurgde dem om Navn; den ene kaldte sig Dyrin, den anden Dvalin. Da Svafurlame vidste, at de vare de kunstfærdigste af alle Dværge, paalagde han dem, at de skulde gjöre ham saa fortrinligt et Sværd, som de mægtede. Fæstet og ligeledes Haandfanget skulde være af Guld, Skjeden og Beltet skulde de ogsaa beslaae med Guld; han forlangte, at dette Sværd aldrig skulde brydes, og aldrig blive rustent, og bide baade Jærn og Stene ligesom Klæde, og have Sejer i Slag og Enekampe, hvo der end bar det; dermed skulde de löse deres Liv; de tilstode hans Forlangende, og Kongen red hjem. Paa den bestemte Dag kom Svafurlame til Stenen; Dværgene vare da udenfor, og de gave ham Sværdet, som var særdeles skjönt. Da sagde Dvalin, som stod i Stenens Dör: „Dette Sværd, Svafurlame! skal blive

*) d. e. et Jærn, forsynet med magisk Paaskrift.

en Mands Bane, hver Gang det bliver trukket, og med dette Sværd skulle tre store Nidingsværker blive udförte; det skal ogsaa blive din Bane." Da hug Svafurlame efter Dværgen, men de löbe ind i Stenen; Hugget traf ogsaa i Stenen, saa at begge Sværdets Egge skjultes i den, thi Dören lukkedes. Svafurlame förte nu dette Sværd, og kaldte det Tyrfing, og han bar det i Slag og Enekampe, og havd bestandig Sejer. Han fældte i Enekamp sin Faders Banemand Jotunen Thjasse, og tog hans Datter Frid og ægtede hende siden; de havde sammen en Datter, som hed Eyvör, den skjönneste og forstandigste af Kvinder.

5. Nu maa fortælles, hvorledes Arngrim Bersærk var i Viking, og styrede en stor Hær, han hærjede paa Svafurlames Rige, og holdt et Slag med ham, hvori de kom til at skifte Hug med hinanden. Arngrim havde et stort og udmærket Skjold besat med store Jærnplader. Svafurlame hug i Skjoldet, og skar det heelt igjennem, saa at Sværdet stod fast i Jorden. Da svang Arngrim Sværdet mod Svafurlames Haand, saa det tog den af, hvorefter Arngrim tog Tyrfing, og hug til Svafurlame, og klövede ham langs igjennem.

Siden tog Arngrim der meget Bytte og Svafurlames Datter Eyvör, og förte bort med sig. Arngrim drog derpaa hjem til Bolm, og holdt Bryllup med Eyvör. De havde tolv Sönner: Angantyr var den ældste, den anden Hervard, den tredie Seming, den fjerde Hjörvard, den femte Rane, den sjette Brame, den syvende Barre, den ottende Rejtner, den niende Tind, den tiende Bue, den ellevte og tolvte to Haddinger; begge disse udförte Arbejde lige med een af hine, thi de vare Tvillinger og de yngste; Angantyr udförte to Mands Gjerning; han var Hovedet höjere end de andre; alle vare de store Bersærker; de fore ud paa Krigstoge strax i deres unge Alder, og hærjede vide om Land, og traf ingen, der havde Styrke eller Dristighed til at staae dem imod; derved bleve de sejersælle og navnkundige; de vare ikke flere sammen paa Skibet end de tolv Brödre, de havde dog ofte flere Skibe i Krigsfærd. Deres Fader havde paa Krigstoge, hvor han havde stredet, bemægtiget sig de berömteste Vaaben: Angantyr fik Tyrfing, Hervard Hrotte, Seming Misteltejn, dette hentede Thrain siden i hans Höj; de havde alle berömte Holmgangssværd. Det var deres Sædvane, naar

de vare ene med deres Mænd, og de fandt, at Bersærkegangen kom over dem, at de gik op paa Land, og hug i store Stene eller Træer; thi det Uheld var hændet dem, da Bersærkegangen engang kom over dem, at de havde dræbt deres Mænd og ryddet deres Skibe. Aldrig kom de til nogen Kamp, at de jo havde Sejer i den, og derfor var deres Rygte vidt udbredt. Der fandtes ingen Konge, som jo gav dem, hvad de vilde have, for at undgaae deres Anfald. En Tid henlöb saaledes, at de vare paa Krigstoge om Sommeren, men opholdt sig om Vinteren hjemme paa Bolm hos deres Fader.

4. Paa Bolmö hændte det sig en Juleaften, at man, som Skik og Brug var, begyndte at gjöre Löfter ved Bragebægeret. Da gjorde Arngrims Sönner Löfter: Hjörvard gjorde det Löfte, at han skulde faae en Mö ved Navn Ingeborg, en Datter af den svenske Kong Inge i Upsal, som var berömt över alle Lande for sin Skjönhed og sine Færdigheder; ingen anden Kvinde vilde han have, og fik han ikke hende, vilde han falde i Kampen for hende. Om flere af deres Löfter er intet förtalt. Samme Vaar gjorde alle tolv Brödre i Forening en Rejse til Upsal, og gik for Kon-

gens Bord; Kongens Datter sad ved hans Side, Hjörvard sagde Kongen sit Löfte og Ærende, saa at alle de Tilstedeværende hörte derpaa; Hjörvard bad Kongen, hurtig at svare ham paa hans Andragende. Kongen tænkte over denne Sag, vidende om, hvor drabelige disse Brödre vare, og at de vare af berömmelig Herkomst. Hos Kong Inge vare da de tvende Kæmper og Landværnsmænd Hjalmar hin Modige og Odd hin Vidtfarne, som ogsaa kaldtes Örvarodd. Da Hjalmar hörte, hvad Bersærkerne talte, traadte han frem for Bordet, og sagde til Kongen: „Kom i Hu, Herre! hvor megen Hæder jeg har skaffet eder, siden jeg kom i dette Land, og hvor mange Slag jeg holdt, for at vinde Lande under eder; jeg har foröget eders Rige til det Dobbelte, og holdt Landeværn for det; derhos har jeg fra Krigstoge hjemfört eder mange Kostbarheder, og været i mange Farer for eders Skyld, og desuden ydet eder min Tjeneste; nu beder jeg eder, at I viser mig den mig tilkommende Hæder, og giver mig eders Datter, til hvem mit Sind stedse har staaet; og er det tilbörligt, at I heller tilstaaer mig denne Bön, end Bersærkerne, som kun have tilföjet eders og mange andre Kongers Riger Skade." Nu

grundede Kongen endnu langt mere herpaa, og tykies, at det var en meget vanskelig Sag, da disse to Hövdinger saa ivrig vare hinandens Medbejlere til hans Datter; Kongen svarede da med disse Ord: „Enhver af eder er saa stor og velbaaren en Mand, at jeg ingen af eder vil nægte Svdgerskabet, og beder Möen kaare, hvem hun vil have." Hun svarede, at det var en afgjort Sag, at, om hendes Fader vilde gifte hende bort, da vilde hun have den, som hun kjendte til det Gode, og ikke den anden, som hun allene kjendte af Rygter, der alle vare onde. Da Hjörvard hörte hendes Ord, udfordrede han Hjalmar til Holmgang sönder paa Samsö, og böd ham være hver Mands Niding, om han ægtede Möen, forinden denne Enekamp var forsögt. Hjalmar sagde, at han skulde ikke töve. Holmgangs Tiden blev nu berammet, hvorefter Arngrims Sönner fore hjem, og fortalte deres Fader Ærendets Udfald og om Enekampen. Arngrim svarede: „Aldrig har jeg för nu været i Frygt for eders Færd, thi ingensteds kjender jeg Hjalmars Lige i Mod og Haardförhed; ham fölger ogsaa en Kæmpe, der gaaer ham nærmest i Styrke og Mod." Mere talte de ikke herom. De vare nu hjemme om Vinteren, og om Vaaren

beredte de sig til at drage hjemmefra. Da de skulde fare til Holmgangen, ledsagede deres Fader dem ud, önskede dem Lykke, og sagde, at de vilde komme til at behöve gode Vaaben. Derefter fore de deres Vej.

5. Over Aldejgeborg herskede da en Jarl, som hed Bjartmar. Han var meget mægtig og en stor Kriger; han var en god Ven af Arngrims Sönner, og de havde der stedse et Tilholdsted; han havde et eneste Barn, en Datter, som hed Svafa, og var en meget mandig Kvinde, og den Gang fuldvoxen. Der gik Arngrims Sönners Vej forbi, og de fore strax i Besög hos Bjartmar Jarl; han anrettede et stort Gilde for dem, paa hvilket Angantyr bejlede til Jarlens Datter; han fik strax Ja, og Gildet blev da foröget, og deres Bryllup drukket; denne Höjtid varede i en halv Maaned, og paa dette Gilde bleve Angantyr og Bjartmar Jarls Datter Svafa förte i een Sæng. Da Gildet var forbi, tiltraadte Arngrims Sönner deres Færd til Samsö, men den sidste Nat för de fore afsted drömte Angantyr en Dröm, og fortalte den til Jarlen: „Mig tyktes," sagde han, „at vi Brödre vare paa Samsö, og fandt der mange Fugle og dræbte dem alle, siden tyktes mig, droge vi til den

anden Side af Öen, da flöj imod os tvende Örne, og syntes jeg, at jeg havde en haard Kamp med den ene; vi satte os tilsidst begge ned, og vare da ganske afmægtige; men den anden Örn stred imod mine elleve Brödre, og tyktes mig, at han var dem alle overlegen." Jarlen svarede: „Saadan en Dröm behöver ej at udtydes, den er Forbud paa mægtige Mænds Fald, og troer jeg, at det nærmest hentyder paa eder Brödre; de sagde, at de ej frygtede derfor. „Alle gaa I da den visse Död i Möde," sagde Jarlen, og dermed sluttede de deres Samtale. Efterat Höjtiden var endt, droge Brödrene hjem, men Svafa blev tilbage hos Jarlen; de beredte sig nu til Holmgangen; deres Fader ledsagede dem til Skibs, og gav dem gode Rustninger, og gav da Sværdet Tyrfing til Angantyr; „Jeg troer," sagde han, „at I ville komme til at behöve gode Vaaben, da I skulle stride mod de tapreste og modigste Kæmper." De skiltes derpaa, og han önskede dem Held paa Rejsen. Nu sejlede de, indtil de kom til Samsö, hvor de toge Havn i Munarvaag. Da Brödrene nu kom op paa Öen, kom Bersærkegangen over dem, og de hug i Træerne efter deres Sædvane. Om Hjalmar berettes det, at han lande-

de med sine Skibe paa den anden Side af Samsö i den Havn, som hedder Unavaag; han havde to Skibe, som begge kaldtes Aske, og paa hvert hundrede Mand af de raskeste Folk. Da Arngrims Sönner bleve disse Skibe vaer, og havde Formodning om, at det maatte være Hjalmars og Odd hin Vidtfarnes eller som han ogsaa kaldtes Örvarodds, blottede de Sværdene, og bede i Skjolderandene, og brölede stærkt; de vendte sig strax til Skibene, og gik sex ud paa hver Ask. Der begyndte da en heftig Kamp, men der vare raske Folk inden Borde, som alle toge deres Vaaben, og ikke een flyede fra sin Plads, eller talte Angestord. Bersærkerne gik frem med det ene Bord og tilbage med det andet, og dræbte hvert Menneskes Barn. Siden gik de brölende i Land. Da sagde Hjörvard: „Den Ganggik vor Fader Arngrim i Barndom, da han sagde os, at Hjalmar og Odd vare de tapreste Kæmper, men nu saae jeg ingen af dem at overgaae de andre." Angantyr svarede: „Lad os ikke beklage os over, at vi ej have fundet vore Lige, kan ogsaa hændes, at Odd og Hjalmar endnu ikke ere döde." Om Hjalmar og Odd fortælles, at de vare gangne op paa Öen, for at faae at vide, om Bersærkerne

vare komne, og da de nu kom frem fra Skoven, gik Arngrims Sönner op paa Land fra deres Skibe med blodige Vaaben og blottede Sværde, og da havde Bersærkegangen forladt dem, og i den Mellemtid vare de mindre stærke, ligesom efter nogen Slags Sygdom. Odd kvad:

Da förste Gang
Frygt betog mig,
Da de brölende
Ginge af Aske,
Og hylende
Öen bestege,
Brynjelöse de vare
Og tolv sammen.

„Det kan du see, sagde Hjalmar, at vore Mænd ere faldne, og det synes mig rimeligt, at vi ville allekomme til at gjæste i Valhal i Aften." Det var det eneste Angestord, Hjalmar talte. „Ej har jeg," svarede Odd, „nogensinde seet saadanne Djævle, og det er næsten mit Raad, at vi undflye i Skoven; vi to ville ikke mægte at stride mod tolv, som have dræbt de tolv tapreste Mænd i Sverrige." „Nej," sagde Hjalmar, „aldrig ville vi flye for vore Fjender, heller föle deres Vaaben, og jeg vil gaae til at strides med Bersærkerne." „Ej vil jeg

gjæste hos Odin i Aften," svarede Odd, „og alle disse skulle være döde, inden Aftenen kommer, men vi to skulle leve. At de have talt dette med hinanden, kan sees af de Viser, som Hjalmar kvad:

Fore Kæmper tapre
Af Krigsskibe,
Tolv Mænd sammen
Hædersögende;
Vi skulle i Aften
Odin gjæste,
To modige,
Men de tolv leve.

Odd svarede:

Det Ord vil jeg
Til Svar give:
De skulle i Aften
Odin gjæste,
Tolv Bersærker,
Men vi to leve.

Nu sagde Odd: „To Vilkaar ere der for os, at flye bort i Skoven, eller töve og forsvare sig." Da kvad Hjalmar:

Flye vil vi aldrig
For Fjender vore,
Om end noget
Haarde de tykkes.

Bersærkerne gik nu imod dem med blottede Sværd; de vare ganske blodige, og den ene var Hovedet höjere end de andre. Hjalmar og Odd saae da, at Angantyr havde Tyrfing i sin Haand, thi det lyste fra det som Solens Straaler. Hjalmar sagde: „Vil du hellere stride mod Angantyr ene eller mod hans elleve Brödre?" „Jeg vil stride mod Angantyr," svarede Odd, „han vil give store Hug med Tyrfing, men jeg troer bedre min Skjorte end din Brynje til Bedækning." Odd havde faaet denne Silkeskjorte paa Irland; den havde den Egenskab, at Vaaben aldrig fæstede paa den. Hjalmar sagde: „Hvor kom vi til nogen Kamp, hvori du gik frem foran mig; derfor vil du stride mod Angantyr, at det synes dig en större Heltedaad. Nu er jeg Hovedmanden i denne Holmgang, og derhos kongebaaren til Riget; derfor har jeg at raade for os. Andet lovede jeg Kongens Dotter i Sverrig, end at lade dig eller nogen anden gaae i denne Enekamp for mig, og jeg vil stride mod Angantyr." Odd sagde, at han valgde det, som vilde lede til det sletteste Udfald; det kom dog til at være, som Hjalmar vilde. Han svang da Sværdet og gik frem mod Angantyr, og de viste nu hinanden til Valhal. An-

gantyr tog da til Orde: „Det vil jeg," sagde han, „om nogen af os kommer bort herfra, da skal ingen beröve den anden hans Vaaben, og vil jeg have Tyrfing i Höjen med mig, om jeg döer, ligesaa skal ogsaa Odd have sin Skjorte, og Hjalmar sine Vaaben, og de Overlevende skulle ikke drage bort, inden de have opkastet en Höj over de Döde." Hjalmar og Angantyr gik nu sammen, og kæmpede med den störste Hidsighed, og man behövede ikke at ophidse nogen af dem til Anfald eller Forsvar. De hug baade haardt og tidt, og naar Staalene mödtes, saae det ud som et luende Baal; ingen af dem stræbte efter andet end at hugge saa tidt som muligt; men af deres Kamp skjælvede Jorden, som om den hang i en Traad. De strede saa længe, indtil deres Skjolde begyndte at forhugges, og de gave hinanden mange og store Saar. Ofte har Odd sagt, at aldrig vilde sees mandigere Angreb eller skjönnere Vaaben end i denne Enekamp, og det er omtalt vidt omkring i Sagaerne, at der have været faa Mænd til, som have været taprere eller stredet mere mandig. Da Odd og de andre længe havde seet herpaa, gik de hen et andet Sted, og beredte sig til Kamp. Odd sagde til Bersærkerne: „I ville

vel fölge Krigeres Skik og ikke Trælles, og skal een af eder stride mod mig ad Gangen og ikke flere, saafremt I ikke mangle Mod." Han raabte til Bersærkerne og kvad:

Een skal mod een stride
Af tapre Kæmper,
Om han ej er fejg,
Eller Modet mangler.

De tilstode dette. Da gik Hjörvard frem, og Odd vendte sig imod ham. Odd havde saa godt et Sværd, at det bed Staal som det kunde være Klæde. De begyndte nu deres Enekamp med store Hug, og det varede ikke længe, inden Hjörvard faldt död til Jorden. Da de andre saae det, skiftede de heftig Mine, og bede i Skjolderandene, og Fraaden stod dem ud af Munden. Derpaa stod Hervard op, og gik imod Odd, men det gik ligesom för, at han faldt död ned. Ved dette Tilfælde hylede Bersærkerne, rakte Tungerne ud, og skare Tænder, brölende ligesom gale Tyre, saa at det gjenlöd i Klipperne. Seming styrtede derpaa frem, han var den störste af alle de elleve, og gik nærmest Angantyr; han trængte saa heftig ind paa Odd, at denne havde nok med at værge sig for ham; de strede saa længe, at man ikke kunde see, hvo

der vilde gaae af med Sejren; hele Brynjerne huggedes af dem, men Odds Skjorte holdt sig saa godt, at intet skadede ham; da blev Seming saaret, men han gav sig ikke derved, förend næsten alt hans Kjöd var hugget af Benene; Odd saae intet Sted paa hans hele Krop, der ikke svömmede i Blod, og da alt hans Blod var rundet ud af Aarerne, faldt han med megen Tapperhed, og var strax död. Siden stod op den ene efter den anden, men det endtes med, at Odd fældte dem alle; han var da særdeles mödig, men ikke saaret; siden gik han derhen, hvor Angantyr og Hjalmar havde kæmpet; Angantyr var da falden, men Hjalmar sad ved en Tue, og var bleg som et Lig. Odd gik da til ham og kvad;

Hvad er det, Hjalmar!
Haver du Farve skiftet,
Jeg seer dig mattet,
Af mange Vunder;
Din Hjælm er klövet
Og Brynjen sleden,
Ogsaa det ude
Er med dit Liv.

Hjalmar kvad:

Saar har jeg sexten
Og sleden Brynje,

Det sortner for Öjet,
Seer jeg ej at gaae;
Paa Hjærtet mig stödte
Angantyrs Sværds
Hvasse Spidse,
Hærdet i Edder.

Ejed jeg i Landet
Fem Gaarde sammen,
Dog det kjeded mig
Der at være;
Nu maa jeg ligge
Liv berövet,
Med Sværdet saaret
Paa Samsö.

Drikke i Hallen
Huuskarle Mjöd,
Guldsmykkede,
Hos min Fader;
Mangen matter
Möens Öl,
Men mig Egges Saar
Paa Öen plager.

Fulgde mig den hvide
Kongedotter.

Yderst ud paa
Agnafit;
Det Ord var sandest,
Som hun sagde mig,
At atter komme
Ikke monne jeg.

Drag du mig hin röde
Ring af Haanden,
För den til ungen
Ingeborg;
Vil det hende volde
Vældig Kummer,
At jeg ikke kom
Til Upsala.

Foer jeg fra Möers
Favre Sange
Villig til Gammen
Öster med Sole;
Færden jeg paaskyndte,
Og foer til Hæren
Sidste Gang fra
Hulde Venner.

En Ravn flyver östen
Fra det höje Træ,

Og hannem Örnen
Efter fölger;
Det er den sidste
Örn jeg mætter;
Den af mit eget
Blod skal drikke.

Derefter döde Hjalmar. Odd var der om Natten. Om Morgenen bar han alle Bersærkerne sammen, og begyndte derpaa at opföre en Höj. Öens Beboere sammenförte efter Odds Anvisning store Ege, og kastede Stene og Sand derover. Det var et stort Helteværk og fast gjort; Odd arbejdede derpaa i en halv Maaned; siden lagde han Bersærkerne med deres Vaaben deri, og kastede derpaa Höjen til. Dernæst tog Odd Hjalmars döde Legeme, bar det ud paa Skibet, og förte det til Sverrig, fortællende denne Tidende til Kongen og hans Datter.

6. Nu vender Sagaen sig til Bjartmar Jarl. Saasnart han spurgde Arngrims Sönners Fald, tyktes det ham en stor Skade. Hans Datter Svafa var da frugtsommelig; hun sörgede meget over sin Mand Angantyrs Fald, men Jarlen tröstede hende bestandig. Men da Tiden led frem, födte hun et stort og skjönt Möbarn; denne Mö var overordentlig

dejlig; mange raadede til, at Barnet skulde tages af Dage, og sagde, at der næppe kunde være Kvindesind i hende, om hun kom til at slægte sine Fædrenefrænder paa. Bjartmar saae paa Möen, og sagde, at han haabede det vilde være bedre, at hun beholdt Livet, og lagde til: „Det bör mig og at hjælpe Arngrims Sönner efter Evne; det vil vise sig, om hun kommer til Alderen, at Arngrims Sönner ere ikke aldeles döde; thi jeg troer, at af hende vil födes store Ætter og anseelige Mænd." Hun blev siden öst med Vand og kaldt Hervör. Hun opfödtes hos Jarlen, og var stærk som en Dreng; og som hun kom noget til Kræfter, vænnede hun sig mere til at bruge Bue, Skjold og Sværd, end til at sye og bordyre; hun gjorde ogsaa oftere Ondt end Godt; og da Jarlen irettesatte hende derfor, löb hun ud i Skovene, og gjorde sig der en Skale, og dræbte Folk for at skaffe sig Gods. Da Jarlen spurgde til denne Ransmand og Stimand, drog han ud i Skoven med sin Hær, og tog Hervör fangen; hun dræbte dog mange Mænd af hans Hær, inden de fik hende fat; han förte hende nu hjem med sig, og hun opholdt sig derpaa en Tid hos ham. Det hændte sig engang, at Hervör var udenfor,

hvor der vare nogle Trælle og Arbejdsfolk, og hun tilföjede dem ligesom andre Ondt. Da sagde en Træl: „Du, Hervör! vil allene gjöre Ondt, og Ondt kan man vænte sig af dig, og derfor forbyder Jarlen Folk at sige dig, hvo der er din Fader, fordi det tykkes ham en Skam, at du veed det, thi Folk vide meget vel, at en Svinehyrde laae hos Kongens Datter og at du er deres Barn." Hervör blev heftig forbitret over disse Ord, gik strax for Jarlen, og kvad:

Slægtens Hæder
Rose ej turde jeg,
Om hun*) har faaet
Frodmars Yndest;
Troed jeg at have
Hæderlig Fader,
Men nu er sagt mig,
En Svinehyrde.

Jarlen kvad:

Löjet er for dig
Meget forringet,
Frækn var blandt Kæmper
Din Fader anseet;
Ströet med Muld

*) min Moder.

Stander Angantyrs
Sal paa Samsös
Söndre Side.

Hun kvad:

Nu lyster mig,
Fosterfader!
Mine henfarne
Frænder at besöge;
Eje monne de
Megen Rigdom,
Den skal jeg tage,
Om för jeg ej dör.

Nu hurtig skal man
Berede det fine
Linned, för heden
Bort jeg drager;
Det er vigtigt,
Da man i Morgen skal
Skære mig baade
Skjorte og Kappe.

Derpaa sagde Hervör til sin Moder:

Udstyr mig med alt,
Som du hurtigst mægter,
Prude Kone!
Som en Sön det var;
Sandt er det som synes

I Sövne for mig,
Fryd for det förste
Faaer jeg her ikke.

7. Da hun var udstyret, drog hun nu eensom bort, og tog sig Mandsklæder og Vaaben. Hun drog til nogle Vikinger, og kaldte sig da Hjörvard; med dem gav hun sig i Fölge, og da Hærens Hövding kort efter döde, antog hun Hærens Styrelse. Denne Hjörvard hærjede nu vide om Land, og styrede tilsidst til Samsö, og da Vikingerne havde taget Havn, forlangte Hjörvard af sine Folk, at han vilde gaae op paa Öen, og sagde, at man der kunde vænte sig Gods i Höjen; alle Folkene talte imod, og sagde, at der gik alle Dage saa store onde Vætter, at der var værre om Dagen, end mange andre Steder om Natten. Dog udvirkede han omsider, at der blev kastet Anker, for at ligge der Natten over. Men Hjörvard tog sig en Baad, og roede i Land, og landede i Munarvaag, ligesom Solen var ved at gaae ned. Siden gik han op paa Land; der traf han en Mand, som vogtede en Hjord; de talte sammen en Tid, og hun spurgde ham om Tidender. Han svarede: „Du er ubekjendt her paa Öen, gak hjem med mig, thi her baader det intet Menneske at være

ude efter Solens Nedgang, og vil jeg strax gaae hjem." Hjörvard sagde: „Siig mig, hvor Hjörvards Höje ere." Manden svarede: „Du er ilde faren, at du vil spörge om det ved Nattetid, som faa tör spörge efter midt om Dagen, thi en brændende Ild spiller derover, saasnart Solen gaaer ned." Hjörvard sagde, at han bestemt vilde besöge Höjene. Fæhyrden sagde da: „Jeg seer, at du er en modig Mand skjönt uforstandig; jeg vil give dig min Halskjæde for at du skal fölge mig hjem." „Nej!" svarede Hjörvard, „om du end giver mig alt, hvad du ejer, faaer du mig ikke opholdt." Men da Solen var gaaet ned, hörte man en stærk Dundren ude paa Öen, og Höjildene luede i Vejret. Da blev Fæhyrden forskrækket, og vilde skynde sig hjem, og sagde, at ingen plejede at være ude silde om Aftenen. Hjörvard opholdt ham, og spurgde ham om, hvad Sagn man havde om Tildragelserne der paa Öen, og bad ham gaae med sig. Da tog Fæhyrden til Beens, og löb ind i Skoven saa hurtig han mægtede, og saae aldrig tilbage. Om deres Samtale er dette kvædet. Fæhyrden kvad:

Hvad er du for en Mand,
Som til Öen er kommen,

Gak, det er sildig,
Gjæstning *) at tage.

Hjörvard kvad:

Vil jeg ej gange
Gjæstning at tage,
Thi af Öens Folk
Ingen jeg kjender;
Siig du hurtig,
För heden du flyer,
Hvilke ere Hjörvards
Höje kaldte?

Fæhyrden kvad:

Spörg ej om det,
Klog est du ikke,
Vikingers Ven!
Du est ilde faren;
Fare lad os hurtig,
Som Födderne mægte!
Alt er ude
Paa natlig Færd.

Et Tryllesmykke
Jeg dig byder;
Maa man ej Kæmper
I Dalen söge;

*) Natteherberge.

Giver ingen mig
Saadan Rigdom
Eller favre Ringe,
At jeg farer ikke.

Hjörvard kvad:

Lad os ej frygte
Saadan Bragen,
Om Ild over hele
Öen end brændte!
Lad ej saa hurtig
Hedengangne
Kæmper os skrække!
Skal vi samtale!

Fæhyrden kvad:

Dum tykkes mig
Den, som heden
Eensom færdes
I Nattens Mörke;
Ild spiller om Een,
Aabnes Höje,
Brænde Jord og Sump,
Lad os ile!

Fæhyrden lagde nu Staven paa Ryggen, og begyndte at löbe, det bedste han kunde, og saae aldrig tilbage, men kvad dette:

Nu vil sig skynde
Til Skoven Hyrden,

Manden jeg kalder
Meget vidlös;
Men ved slige
Sager vældig
Hervör i Barmen
Blussed Modet.

Han löb nu hjem til Gaarden, og dermed skiltes de. Hervör saae dernæst, hvor Höjildene brændte ude paa Öen, og Höjbeboerne stode udenfor, og hun gik derhen, og ræddedes ikke, uagtet alle Höjene brændte paa hendes Vej, og hun vadede da frem ligesom i en mörk Taage, indtil hun kom til Bersærkernes Höje; da vendte hun sig til den störste Höj og kvad:

Vaagn du, Angantyr!
Vækker dig Hervör,
Eneste Dotter af
Dig og Svafa;
Giv mig af Höjen
Det hvasse Sværd, som
Dværgene smeded
Til Svafurlame.

Hervard! Hjörvard!
Hrane! Angantyr!
Eder alle jeg vækker

Under Skovens Rödder,
Rustede med Skjolde
Og skarpe Sværde,
Med Hjælm og Brynje
Og blodig Landse.

I ere blevne,
Arngrims Sönner,
Mægtige Kæmper!
Til Muld forvandled,
Da ingen vilde
Af Eyvörs Sönner
Med mig mæle
I Munarvaagen.

Hjörvard! Hervard!
Hrane! Angantyr!
Saa gaa det eder
Alle i Barmen,
Som om i smulned
I Myrers Tue;
Om Sværdet I ej giver mig,
Det som Dvalin smeded,
Bör ej Drauger *)
Dyrt Vaaben bære.

*) de Dödes Gjenfærd.

Da kvad Angantyr:

Hervör, min Dotter!
Hvi raaber du saa
Rædselsfulde Ord?
Farer du ilde;
Gal est du vorden
Og uden Samling,
Vildt tænkende,
Vækker du Döde.

Begrov mig ej Fader
Eller Frænder andre;
Tyrfing medtog de
To, som leved,
Blev det dog ejende
Een omsider.

Hun kvad:

Sandt du ej siger,
Saa lade Odin dig
Uskadt i Höjen sidde,
Som du haver
Ikke Tyrfing,
Træg est du til
Arv at yde
Eneste Barn.

Da aabnedes Höjen, og det saae ud som luende Ild var over hele Höjen; da kvad Angantyr:

Sjunken er Dödsporten,
Höje aabnes,
Hele Ökysten
I Ild sig viser;
Og alt er ude,
Om at see sig;
Skynd dig, Mö, om du kan,
Til Skibe dine!

Hun svarede:

Ikke I brænde saa
Baal om Nætter,
At jeg ved eders
Ilde ræddes;
Skjælver ej Möens
Modige Hjærte,
Om hun end Draugen seer
I Dören stande.

Da kvad Angantyr:

Siger jeg dig, Hervör!
Hör til imedens,
Vise Dotter!
Hvad der skal hændes:
Denne Tyrfing vil,
Om du troer mig,
Næsten hele din
Æt udslette.

En Sön vil du föde,
Der siden skal
Tyrfing bære,
Og troe paa sin Styrke;
Ham ville Folk
Hejdrek kalde,
Vældigst under Himlen
Vil han blive.

Da kvad Hervör:

Jeg tryller eder saa;
Döde Kæmper!
At I skulle
Alle ligge
Döde med Drauger
Og i Dyssen raadne;
Om ej du giver mig, Angantyr!
Ud af Höjen
Den for Skjolde farlige
Hjalmars Bane *).

Han kvad:

Unge Mö! du ligner
Ikke Mennesker,
Da du paa Höje
Vanker ved Natten,
Med Spyd indgravet

*) Sværdet, hvormed Hjalmar havde faaet sit Banesaar.

Med Goters Runer *);
Med Hjælm og Brynje
For Hallens Dör.

Hervör kvad:

En Mand jeg tyktes
Saa fuldt som nogen,
Inden jeg besögte
Eders Sale;
Ræk du mig af Höjen,
Den som hader Brynjer,
Dværges Arbejd,
Nytter det ej den at skjule.

Da kvad Angantyr:

Ligger mig under Skuldre
Hjalmars Bane,
Er den ganske af
Ild omgiven;
Ingen Mö jeg kjender
Oven for Jorden,
Som dette Sværd tör
I Hænder tage.

Hun kvad:

Jeg vil gjemme,
Og i Hænder tage
Det hvasse Sværd,

---

*) magiske Bogstaver.

Om jeg kan faae det;
Ikke jeg frygter
Ild brændende,
Naar Luen sagtnes,
Som jeg seer over.

Da kvad Angantyr:

Gal est du, Hervör!
Skjönt heltemodig,
Da du med aabne Öjne
I Ild styrter;
Vil jeg heller give dig
Sværdet af Höjen,
Mö hin unge!
Kan jeg dig ej nægte.

Og Sværdet blev da kastet ud i Hervörs Haand. Da kvad hun:

Vel gjorde du,
Vikingers Sön!
At du Sværdet
Af Höjen gav mig;
Bedre tykkes mig
Fyrste! det være,
End om jeg hele
Norrig ejed.

Angantyr kvad:

Ikke veed du,
Arme Kvinde!

Grusom i Tale,
Hvad der glæder dig;
Denne Tyrfing vil,
Om du troer mig.
Næsten hele din Æt
Ödelægge.

Hun svarede:

Jeg vil gange til
Söens Heste,
Nu er Fyrstens Mö
Ved frejdig Hu;
Lidt mig bekymrer,
Fyrstesön!
Hvad Sönner mine
Siden dele.

Han kvad:

Du skal den eje
Og ynde længe,
Hold du i Balgen
Hjalmars Bane!
Rör ej ved Eggene,
Edder er i begge;
Sværdet er værre
End andet Meen.

Hun kvad:

Jeg skal gjemme,
Og i Hænde tage

Det hvasse Sværd,
Som du har mig givet;
Ej jeg det frygter,
Ulves Morder!
Hvad Sönner mine
Siden dele.

Han kvad:

Farvel, Dotter!
Snart jeg giver dig
Tolv Mænds Liv,
Om du troe vil,
Styrke og Raskhed,
Alt det Gode, som
Arngrims Sönner
Efterlode.

Hun kvad:

Bo I alle,
(Bort jeg længes)
Uskadte i Höjen,
Heden vil jeg ile;
Snarest jeg tyktes
I yderste Fare,
Da Ilde brændte
Trindt omkring mig.

Hervör drog nu ned til Stranden, og da det dagedes, saae hun, at Skibene vare borte; Vikingerne vare nemlig blevne forskrækkede,

da de hörte Drönnene, og saae Ildene brænde. Hun blev nu paa Samsö, indtil hun kunde komme bort med et Skib. Om hendes Færd fortælles intet, förend hun kom til Kong Godmund paa Glæsisval, hvor hun opholdt sig om Vinteren. Hun kaldte sig da endnu Hervard, og udgav sig for en Kæmpe. Denne Hervard blev der særdeles vel imodtagen. Kong Godmund havde mange Mennesker om sig; han var da saa gammel, at det var Folks Sagn, at han intet manglede i hundrede Vintre, dog var han fuldkommen stærk og rask. Hans Sön Höfund var da fuldvoxen, og han blev kaldet til at dömme i alle store Sager. Som nu Godmund en Dag spillede Skak, traf det sig saa, at han var uheldig i Spillet, og det gik saa slet for ham, at han blev næsten mat. Kongen spurgde, om nogen kunde understötte ham med Raad, og hjælpe paa Spillet. Da gik Hervard til, og gav i kort Tid Raad, og han havde ikke styret Spillet længe, inden det stod bedre med Godmunds Sager, og det gik Kongen bedre. Hervard havde lagt Tyrfing i sit Sæde, medens han gik til Spillet. Een af Kongens Hofsinder havde da taget Sværdet Tyrfing op og blottet det; han syntes særdeles vel om det, og sagde,

at han havde aldrig seet bedre Sværd; det lyste af det, ligesom Solens Straaler. Dette saae Hervard, og greb Sværdet ud af hans Haand, og dræbte ham, gik derpaa ud. De andre vilde löbe efter ham at hævne deres Stalbroder; men da sagde Godmund: „Værer stille! det er ej saa meget værdt at tage Hævn over Manden, som I troe, thi I vide ikke, hvo han er, og jeg troer, det er en Kvinde; men med det Vaaben, som hun har, vil denne Kvinde blive eder dyrt kjöbt, inden I faae Livet af hende." Der blev da ikke sat efter hende. Hun gav sig nu atter i Fölge med Sövikinger, og kaldte sig ligeledes Hervard. Siden var hun paa Krigstoge en lang Tid, og var meget sejersæl; og da hun blev kjed af det, drog hun til sin Morfader Bjartmar Jarl. Da teede hun sig som andre Möer, og gav sig til at bordyre og lægge sig efter andre kvindelige Sysler. Nu begyndte hun at blive vennesæl, og gavmild paa Penge, og der gik ogsaa et stort Ord af hendes Skjönhed.

8. Dette spurgde Godmunds Sön Höfund, og lagde sig det meget paa Hjærte. Höfund var en særdeles viis Mand, og saa retdömmende, at han veg aldrig i mindste Maade af fra Retten, hvad enten det vare Inden-

landske eller Udenlandske, der havde Sagerne; og efter hans Navn skulde i ethvert Rige den kaldes Höfund, som dömte Folkets Sager. Engang kom han at tale med sin Fader, og fortalte ham, at han havde i Sinde at gifte sig, og bad ham at give ham Raad, hvor han skulde söge sig en Kone. Godmund optog hans Andragende vel: „Det er mit Raad", sagde han, „at du bejler til Hervör hin Væne, Angantyrs Dotter; hun er nu hjemme hos sin Fosterfader Bjartmar Jarl, og hun er det bedste Parti, og alleranseeligste af alle, som jeg har spurgt om." Siden sendte de tolv Mænd til Bjartmar Jarl, at bejle til Kvinden; Jarlen optog det vel, og fremförte denne Sag for Hervör; hun gav ikke noget Afslag, og bad ham raade for hendes Giftermaal. Udfaldet af Sagen blev da, at hun blev fæstet til Höfund. Kong Godmund holdt deres Bryllup hjemme paa Glæsisval med megen Pragt. Paa dette Gilde gav han Höfund Kongenavn, Guld og Rige; siden bleve de förte i een Sæng; denne Höjtid varede en fuld Maaned; og da Gildet var endt, droge Hövdingerne hjem og fik anseelige Gaver med paa Rejsen. Kong Höfund og Hervör elskede hinanden höjt; de havde to Sönner, den

ældste hed Angantyr efter sin Morfader, den yngste Hejdrek; de vare begge store og stærke Mænd, vise og væne. Angantyr lignede sin Fader i Sindelag, og vilde hver Mand Godt, og baade Kongen og hele Folket elskede ham höjt. Men saa meget Godt, han end gjorde, saa gjorde Hejdrek endnu mere Ondt imod ethvert Menneske; ham elskede Hervör höjest. Da han voxte lidt til, sendte Höfund ham til Opfostring hos en Mand, som hed Gissur, og var en viis Mand og stor Kæmpe; hos ham opdroges Kongesönnen, indtil han var atten Vintre gammel, og lærte alskens Idrætter og derhos Ridderskab; han var saa stærk og tapper, at man ingensteds fandt hans Lige; i alle Idrætter var Gissur ham nærmest; Hejdrek holdt ved med det samme Sind. Engang holdt Kong Höfund et stort Gilde paa Grund, og indböd dertil alle Stormænd i hele sit Rige undtagen Hejdrek og hans Fosterfader Gissur. Opbragt herover sagde Hejdrek, at det var herligt at gjöre noget Afbræk i Gildet i hans Faders Hal. Gissur raadede ham derfra, og sagde, at der var noget andet, der var bedre, end at drage did til Strid imod hans Fader; han foer alligevel afsted, og sagde, at han vilde

gjöre ham noget Ondt. Da nu Gildet var begyndt, og Mændene sade ved Drikkebordet, kom Hejdrek Kongesön der indgangende, hvorved mange ikke bleve glade; og da han kom ind i Hallen, hilste han sin Fader og sin Moder. Kongen tog ikke meget kjærlig imod ham, men hans Moder glædede sig meget ved hans Ankomst. Angantyr stod op imod ham og förte ham til Sæde ved sin Side; det tog han til Takke med; der blev lystelig drukket. Kong Höfund gik tidlig til Sængs om Aftenen, men de Indbudne bleve siddende at drikke. Hejdrek var ikke munter; han sad længe ved Drikningen denne Aften. Da nu Angantyr engang gik bort, steg Hejdrek ned fra Höjsædet, satte sig paa den lavere Bænk, og talte med de Mænd, som vare ham nærmest, og bragde det ved sin Tale til, at de bleve uenige og talte Ondt til hinanden. Da kom Angantyr tilbage og bad dem tie, og förte Hejdrek til hans Sæde. Da Angantyr en anden Gang var gaaet ud, mindede Hejdrek dem om, hvad de havde samtalet; det kom da saavidt, at een af dem slog den anden med den knyttede Næve. Da kom Angantyr til, og bad dem være enige til om Morgenen. Da Angantyr tredie Gang gik bort,

spurgde Hejdrek den, som havde faaet Hugget, om han ej torde hævne sig, og sagde, at det ej sömmede sig for en fejg Mand at drikke Viin. Ved sin Overtalelse bragde han det da til, at den, som var slaaet, sprang op, og dræbte sin Sidekammerat. Hejdrek lo derad, og sagde, at Gildet var desto anseeligere, naar den röde Vædske randt over Dugene. I det samme kom Angantyr i Hallen, og harmede sig meget derover; han förte da Hejdrek til Sængs. Men da Kongen om Morgenen spurgde, hvad der var skeet, blev han meget opbragt, og sagde: „Ej vil jeg afvige fra den retfærdige Dom, skjönt Hejdrek er mig nærpaarörende, og han skal gjöres landflygtig, ligesom enhver anden, der volder Manddrab inden Hallen hos os." Angantyr og Hervör bade for Hejdrek hos Höfund, at han skulde tage ham hjem til sin Huustrop, og da vilde han være tilfreds med sin Skjæbne; men Höfund sagde, at det allermindst skulde skee; „men nu strax skal han bort fra mit Rige," lagde han til. Hine forkyndte nu Hejdrek sin Landflygtighed, men han bröd sig kun lidt derom. „Gaaer I for min Fader," sagde han, „og siger, at jeg beder ham give mig noget godt Raad." De

gjorde saa. Kong Hölund talte saaledes: «Faa Raad vil jeg give ham, thi jeg troer, at han vil kun slet fölge dem, dog fordi I bede mig derom, da vil jeg give ham det förste Raad: at han aldrig skal hjælpe den Mand, der har sveget sin retmæssige Herre; det raader jeg ham for det andet: at han aldrig giver den Mand Fred, som har myrdet sin Stalbroder; og det er det tredie Raad: at han ikke tillader sin Kone ofte at besöge sine Frænder, uagtet hun beder derom; det det fjerde: at han er ikke silde ude hos sin Frille, eller siger hende alle sine Hemmeligheder, eller hvad han vil have skjult; det det femte: at han rider ikke den bedste af sine Heste, om han behöver at skynde sig stærkt; det det sjette: at han aldrig fostrer en anseeligere Mands Barn, eller gjærne besöger hans Gilde; det det syvende: at han aldrig bryder sit Löfte, naar han har givet nogen Fred; det det ottende: at han förer aldrig mange fangne Trælle med sig; og om han fölger alle disse Raad, da troer jeg at kunne haabe, at han vil blive en lykkelig Mand, skjönt han nu maa lide min Dom for hans Overtrædelse af Lovene; men jeg troer det snarere, at han vil ikke holde dette."

Derpaa gik Dronningen til sin Sön Hejdrek, og sagde ham, hvad Kongen havde raadet ham. Hejdrek sagde, at han havde givet Raadene af ond Hu, og at han derfor ikke var skyldig at fölge dem. Hejdrek beredte sig da til Bortrejsen, og gik ud; Dronningen og hans Broder Angantyr fulgde ham paa Vejen. Hervör tog da Svärdet Tyrfing ud under fra sin Kaabe, og gav Hejdrek det, siden hilste han sin Moder Farvel, og bad Angantyr gaae længere. Denne gjorde saa; han gav da Hejdrek en Pengepung fuld af Guld; Hejdrek takkede for Gaven, og sagde siden: „Stor Forskjel holder jeg for, at der er mellem Kong Höfund og min Moder, og ej veed jeg, naar jeg kan faae gjort saa stor Forskjel paa min Fader og min Moder, som de gjöre i Henseende til mig; min Fader gjorde mig landflygtig, men min Moder gav mig Sværdet Tyrfing, som jeg valgde hellere end et stort Rige, om jeg maatte kaare. Skal jeg nu gjöre noget, som han vil synes værst om," sagde han; og han trak da Sværdet, og det lyste meget af det, han vendte sig meget hurtig om. Hejdrek fnyste stærkt, og Bersærkegangen kom over ham; men eftersom Brödrene vare ene sammen, og Tyrfing skulde

være en Mands Bane hver Gang det blev trukket, da hug han sin Broder Banehug, og bedrev saaledes det förste Nidingsværk med Sværdet. Da Kong Höfund spurgde denne Tidende, sörgede han meget over sin Sön Angantyr; ogsaa mange andre begræd hans Död. Höfund lod gjöre Arveöl efter sin Sön, han böd nu, at man skulde sætte efter Hejdrek, for at han kunde blive dræbt, men Hervör forhindrede det, saa han undslap i Skovene.

9. Hejdrek var ilde tilfreds med den Daad, som han havde udövet; han gik da ude paa Markerne og var længe omkring i Skovene, og sköd Dyr og Fugle til sin Föde. Da han nu overvejede sin Stilling, syntes det ham ikke hæderligt, om intet mere skulde spörges til ham, end hvad der allerede var skeet, og at ingen vidste, hvad der blev af ham; men han agtede at blive berömt ved store Bedrifter og vældig Daad, ligesom hans Ætmænd för ham; han drog da bort fra Skovene og sögte efter Böjgder. Det hændte sig nu en Dag, da han gik frem ad en Vej, at der kom nogle Mænd imod ham med en lænkebunden Mand, som var bestemt til Dödsstraf. De spurgde hinanden om Tidender;

Hejdrek spurgde om hans Sag, hvad denne Mand havde gjort. De sagde, at han havde sveget sin egen Herre! Hejdrek spurgde, om de vilde tage Böder for ham. De sagde ja dertil; han gav dem en halv Mark Guld; de lode da den Bundne lös, og han tilböd Hejdrek sin Tjeneste. Denne svarede: „Hvorledes vil du kunne blive mig tro, da du sveg din egen Herre, som du havde meget Godt at lönne, drag du bort fra mig!" Nu drog han frem i Böjgden, og spurgde om Tidender; det blev ham da sagt, at der vare nogle Vikinger i Landet, som hærjede; han drog da at söge efter dem, og som han gik gjennem en Skov, kom der nogle Mænd imod ham med en bunden Mand. Hejdrek spurgde, hvad Ondt denne havde gjort; de sagde, at han havde myrdet sin Stalbroder; han spurgde, om de vilde tage imod Böder for ham, og bad dem tage derimod, de tilstode hans Bön; han gav dem en anden halv Mark Guld, og tog imod Manden; denne tilböd ham sin Tjeneste, men han afslog det, og drog bort; dette gjorde han mest for at overtræde sin Faders Raad. Hejdrek drog nu videre, indtil han traf Vikingerne, og gav sig i Fölge med dem; og han havde ikke været længe der,

inden de overdroge ham Skibets Styrelse, og gjorde ham dernæst til Anförer for Hæren. Han blev snart vidt berömt og sejersæl.

10. I denne Tid herskede over Rejdgotland en Konge, som hed Harald; han var da meget gammel, og havde et stort Rige at raade over. Han havde ingen Sön, men en Datter, der var hans eneste Barn; hun hed Helga, og var en særdeles beleven Kvinde. Hans Rige formindskedes meget, ved at nogle Jarler droge med væbnet Magt imod ham, og han holdt nogle Slag imod dem, men tabte stedse. De indgik endelig Forlig paa de Vilkaar, at Kongen skulde betale dem Skat hver tolv Maaneder. Hejdrek drog nu med sine Skibe til Rejdgotland, og da Kongen spurgde det, indböd han ham til et anseeligt Gilde, og tilböd ham at have der et Tilholdssted. Hejdrek tog med Glæde derimod, og gik til Borgen med sin Hær, og opholdt sig der en Tid. Det traf sig nu engang, at mange Penge bleve bragte til Kongen, og Kong Harald talte meget Sölv paa Bordet. Da Hejdrek saae det, spurgde han: „Hvo skal have Sölvet, Herre! Agter I maaskee at kjöbe Kost for det? jeg skal selv tillægge Betaling for mig og mine Mænd for

den Tid, vi have opholdt os her." Kongen sagde, at det hang ganske anderledes sammen. „Disse Penge skulle betales i Skat," sagde han, „til to Jarler, som have hærjet paa mit Rige, og gjort det megen Skade." Hejdrek sagde da: „Dette synes mig at være en stor Vanære for en rig og mægtig Konge, at betale Skat til lave og ringe Jarler, klogere vilde det være, at holde Slag imod dem." Kongen sagde, at han havde forsögt det, men var stedse bleven overvunden; men maaskee du vover at stride paa mine Vegne, og tager Guldet og Sölvet i Lön derfor." „Om mig veed jeg intet nöje," svarede Hejdrek, „men ej havde mine Frænder for mig taget i Betænkning at drage i denne Færd; og vil jeg paa det Vilkaar paatage mig at stride imod Jarlerne, at I vil give mig eders Dotter." Kongen tog gunstig derimod, og deres Samtale endtes med, at Jomfruen blev fæstet til Hejdrek. Derefter lod Kongen samle en stor Hær og ruste den til Krigstog; Hejdrek beredte sig siden til Kamp, og Kongen gav ham en stor og skjön Hær. Derpaa drog han imod Jarlerne, og da han kom i deres Rige, begyndte han at hærje og plyndre. Da Jarlerne spurgde dette, droge de imod ham med

en stor Hær, og da de mödtes, kom det til en meget haard Strid. Hejdrek var i Spidsen af Fylkingen, og bar Tyrfing i sin höjre Haand, og nedhug Jarlernes Mænd som Straa, og hverken Hjælm eller Brynje kunde staae sig for ham; han dræbte alle dem, som vare ham nærmest; han gik nu igjennem Hæren og fældte Folk for Fode, löb frem i Fylkingen, og hug til begge Sider, og saa langt foer han frem i Hæren, at han dræbte begge Jarlerne; og den störste Deel af deres Folk faldt, men de övrige flyede. Der fik han meget Bytte. Siden drog Hejdrek gjennem Landet og gjorde det skatskyldigt under Kong Harald, ligesom det för havde været. Efter saa forrettet Sag drog han igjen tilbage; han havde da faaet en uhyre Mængde Rigdomme, og en stor Sejer. Kong Harald lod da Folk gaae ud ham imöde, og gik selv imod ham i et pragtfuldt Optog, og lod anrette et stort Gilde for ham, tog med særdeles Glæde imod ham, og takkede ham med mange favre Ord. Der blev da anrettet til Brylluppet, og Hejdrek blev gift med Kongens Datter. Kong Harald holdt deres Bryllup med megen Pragt, og han gav Hejdrek Kongenavn og Hælften af Riget til Bestyrelse. Han herskede over

Rejdgotland længe derefter, og vandt Berömmelse for sin Viisdom og Sejersælhed. Han havde med sin Kone en Sön, som fik Navnet Angantyr. Kong Harald avlede ogsaa en Sön i sin Alderdom, han blev kaldt Haldan; de vare begge meget haabefulde og syntes at overgaae alle andre i Rejdgotland.

11. I den Tid indtraf et stort Uaar i Rejdgotland, saa at det tegnede til, at hele Landet vilde blive öde. Da bleve der foretagne Lodkastninger af vise Mænd, og Ofringsspaadomme fremsagde, men saa löd Gjensvaret, at der aldrig vilde komme godt Aar i Rejdgotland, förend man ofrede den fornemste Dreng der i Landet. Hejdrek sagde, at Haralds Sön var den fornemste, men Kong Harald sagde derimod, at Hejdreks Sön var fornemst. Der blev siden stævnet et Thing; og alle vare da enige i, at Hejdreks Sön Angantyr var den fornemste af dem i Henseende til Slægt; men ingen torde fremföre det. Man tog da den Beslutning at lade Kong Höfund paa Glæsisval dömme i denne Sag; de fornemste Mænd skulde vælges til denne Færd; men alle undsloge sig. Kong Harald og mange andre bade da Kong Hejdrek at paatage sig at udföre denne Forretning. Kongen sagde,

at det skulde skee, og han lod strax et Skib udruste til Afrejse, og dette bestege mange berömte Mænd med ham. Han sejlede derpaa til Riseland, men da Kong Höfund spurgde hans Ankomst, vilde han strax lade ham dræbe; men Dronning Hervör talte imod, og fik saaledes mæglet imellem dem, at Fader og Sön bleve fuldkommen forligte. Hejdrek fremförte dernæst sit Ærende for Kongen, og bad ham dömme i denne Sag. Kong Höfund sagde, at hans Sön var den fornemste i dette Land. Kong Hejdrek skiftede da Mine, og syntes at Sagen havde forværret sig; han bad da sin Fader at give ham et Raad, som kunde hjælpe Drengen til at beholde Livet. Höfund sagde da: „Naar du kommer hjem i Rejdgotland, skal du stævne Folk til Thinge saavel af dit eget som af Kong Haralds Rige, og siig der min Afgjörelse om din Sön; skal du da spörge, hvormed de ville gjengjælde dig det, om du overgiver dem ham, til at ofre; siig at du er en Udlænding, og at Land og Folk vil gaae fra dig, om det skal gaae i Udförelse; gjör dem da det Forslag, at hveranden af Haralds Mænd, der ere tilstede paa Thinget, skal være i din Magt, paa anden Maade vil du ikke give slip paa din Sön; og

skal det stadfæstes med Eder, og faaer du det sat igjennem, behöver jeg ikke siden at raade dig, hvad du skal gjöre." Hejdrek hilste siden sin Fader og Moder Farvel, og sejlede bort fra Riseland. Da han kom tilbage til Rejdgotland, lod han stævne til Thinge; begge Drengene vare da paa Thinget. Hejdrek tog saa til Orde: „Det er min Fader Kong Höfunds Kjendelse, at min Sön er den fornemste her i Landet, og udvalgt til Offer, men derimod vil jeg have i min Magt hveranden af Kong Haralds Mænd, der ere komne til dette Thing, og vil jeg at I skulle stadfæste dette med Ed." Saa skede nu, og da de siden samledes i hans Hær, bade Bönderne, at han skulde overgive dem sin Sön og saaledes forskaffe dem gode Aaringer igjen. Men da Hærene havde skilt sig ad, forlangte Hejdrek Troskabs Ed af sine Mænd; de gjorde saa, og svore ham saadan Ed, at de vilde fölge ham indenlands og udenlands til at udföre, hvad han fik i Sinde. Da sagde han: „Saa synes mig, at der maa være bödet Odin nok for een Dreng, om Kong Harald og hans Sön og hele hans Hær komme isteden for denne." Han böd da sit Banner at rejses og at anfalde Kong Harald og dræbe ham og hele hans Hær. Der-

efter lod han blæse i Lurer, og de gik imod Kong Harald og hans Mænd, hvem Kampen snart var uheldig, thi de havde en megetmindre Hær og vare derhos ikke beredte paa Strid; men da de saae, at de ikke kunde undslippe, kæmpede de med megen Tapperhed, og dræbte Kong Hejdreks Folk for Fode saa voldsomt, at det syntes uvist, hvo der vilde gaae af med Sejren. Men da Kong Hejdrek saae sine Folk saaledes falde hobeviis, styrtede han frem med Sværdet Tyrfing, og fældte den ene ovenpaa den anden, og det sluttede med at Faderen faldt med sin Sön og en stor Deel af deres Hær, og Kong Hejdrek blev sin Svigerfaders og sin Svogers Banemand, og det er regnet for det andet Nidingsværk, som efter Dværgens Bestemmelse skulde udföres med Tyrfing. Hejdrek lod, da Gudealterne bestryge med Kong Haralds og Halfdans Blod, og overgav Odin alle dem, som vare faldne der, for at Aaret skulde blive bedre, istedenfor sin Sön Angantyr. Men da Dronning Helga spurgde sin Faders Död, tog hun sig det saa nær, at hun hængte sig i Disardalen. Hejdrek underlagde sig nu hele Landet, og blev Konge derover; han blev vide navnkundig, og hans Lige fandt man næppe nogensteds paa den Tid.

12. Engang drog Kong Hejdrek med sin Hær syd paa gjennem Huneland, og sloges med en Konge, som hed Humle. Han sejrede, og Humle flyede; Hejdrek bemægtigede sig der meget Gods og tog tillige Kong Humles Datter, som hed Sifka, og havde hende hjem med sig; han tog hende siden til Frille, og havde hende en Tid hos sig, men næste Sommer sendte han hende tilbage hjem til sin Fader. Hun var da frugtsommelig, og kort Tid efter födte hun et Drengebarn. Han blev kaldt Löd, og var en meget skjön Dreng, og syntes allerede i sin unge Alder at overgaae andre; han voxte op i Huneland hos sin Morfader Humle. En Sommer drog Hejdrek til Saxland med sin Hær; derover herskede en Konge, som hed Ake; han skikkede Mænd imod Kong Hejdrek, anrettede et Gilde for ham, og bad ham tage i hans Rige, hvad han lystede, og lod sige at han önskede at holde Fred med ham. PaaGildet saae Hejdrek Kongens Datter, som hed Olöf, hun var skjön og faver af Udseende, og han syntes vel om hende, og bejlede til hende. Hun blev gift med ham; og Gildet blev da forögët, og deres Bryllup drukket; Kongen gav sin Datter en Medgift i Guld og kostbare Klenodier;

Höjtiden varede i tyve Dage, hvorefter Kong Hejdrek drog hjem med sin Koue Olöf, og en overordentlig Mængde Rigdomme. Hejdrek blev da en stor Kriger, og forögede sit Rige til mange Sider. Dronningen bad ofte om, at maatte rejse til Saxland at besöge sine Frænder og Venner, og Kong Hejdrek tillod hende det. Drengen Angantyr var bestandig med hende. Da Kongen nu engang var ude paa Krigstoge, rejste Dronningen som sædvanlig til Saxland at besöge sine Frænder, Kongesönnen rejste med hende. Da Kong Hejdrek spurgde dette, styrede han med sine Skibe til Saxland i nogen Afstand fra Kongens Hovedsæde. Derpaa gjorde han en Snekke istand, sejlede til Havnen, og skjulte sig i en Lönvig. Han gik i Land, og een Mand med ham; de kom om Natten til Kongsgaarden, og gik hen til den Skemme eller Udstue, hvori hans Kone plejede at sove, og Vagtmændene bleve dem ikke vaer. De gik nu ind i Skemmen, og saae, at en Mand laae hos Dronningen; han havde et stort og favert Haar; Kongen skar en Lok af hans Haar, og tog den med sig. Manden, som var med ham, sagde at han ellers var vant at hævne ringere Forurettelser. „Ej

vil jeg hævne dette dennesinde," sagde han. Han saae, hvor Angantyr laa i en anden Sæng, og tog ham bort med sig. Siden gik de til Skibs, og Kongen standsede ikke, förend han kom til sin Hær. Da Dronningen vaagnede om Morgenen, savnede hun Angantyr; hun blev da meget bange og bedrövet, og fattede nu den Beslutning, at hun klædte en Hund i Ligklæder, og sagde, at Kongesönnen var pludselig död. Om Hejdrek er det at fortælle, at han styrede med sine Skibe til Saxernes Konges Havn. Da Kongen blev ham vaer, lod han anrette et Gilde, gik selv imod ham og mödte ham med aabne Arme. Hejdrek drog til Borgen med hele sin Hær, og satte sig ved Drikkebordet. Da de havde drukket en Tid, gik Dronning Olöf til Drikkebordet og hilste med Glæde paa Kong Hejdrek, og slyngede begge Armene om hans Hals. Han tog derimod med Kulde; saaledes forlöb Natten. Om Morgenen spurgde han Dronningen om Drengen Angantyr; hun sagde at han var pludselig död. og var lagt i Jorden. Kongen bad, at han maatte see hans Lig; Dronningen sagde, at det kun vilde foröge hans Sorg; han sagde at han ikke vilde tage sig det saa nær. Hejd-

rek fik da at raade, og man fulgde ham derhen; han lod strax rydde Jorden af Graven; der fandtes da et sammenlagt Klæde og en Hund inden i. Kong Hejdrek sagde: „Ilde er min Sön nu bleven forvandlet, om han er bleven til en Hund; han lod derpaa Drengen före frem, og sagde, at han var skammelig bleven bedragen af Dronningen, og han fortalte nu alt, hvad der var skeet, og bad, at man skulde stævne til Thinge og samle der alle Mænd i Borgen, som mægtede at komme. Da nu den hele Mængde var kommen, talte Kongen saaledes: „Ej er endnu den guldhaarede kommen;" da blev der ledet og der fandtes en Mand i et Kökken med et Bind om Hovedet; mange undredes over, at en Træl skulde föres til Thinge. Men da han kom paa Thinget, sagde Hejdrek: „Her kunne I see den, som Kongens Dotter hellere vil have end mig;" han tog da Lokken frem, og satte den til Haaret, og de passede sammen. Kongen lod ham nu fremsige Sandheden i denne Sag. Kong Ake blev da vred paa sin Datter, og böd Hejdrek at afsige, hvad Dom han vilde give i denne Sag. Hejdrek svarede: „Du Konning Ake! har stedse gjort os Godt, og skal derfor dit Rige

være i Fred for os, men din Dotter vil jeg ikke eje længer, og vi skulle være skilte, og tildömmer jeg mig alt det Gods, som hende fulgde hjemmefra, men han, som har ligget hos hende, skal være landsforviist fra begge vore Riger, men bliver han truffen i dem, skal han dræbes." Man takkede ham for denne Kjendelse, og syntes at den var retfærdig. Mellem Kongerne holdtes Venskabet vedlige. Derefter skiltes de, og Kong Hejdrek drog hjem til sit Rige, og hans Sön Angantyr med ham. Han drog da fremdeles ud paa Krigstoge, og saaledes gik det en Tid. Engang hærjede han nord paa Finland, og udförte der store Bedrifter. Der tog han en Mö, som ogsaa hed Sifka, saa smuk at ingen tyktes at have seet hendes Lige. Kongen gjorde meget af hende og förte hende hjem med sig, og hun blev hans Frille.

13. I den Tid herskede over Garderige en Konge, som hed Rollaug, han var mægtig og raadede over mange Lande, derhos var han trofast og en stor Kriger. Hans Dronning hed Herborg. De havde to Börn, en Sön, der hed Herlaug, og en Datter Hergerd; de vare begge meget smukke; Drengen var den Tid disse her i Sagaen fortalte

Begivenheder foregik to Vintre gammel, men Datteren var ældre. Kong Hejdrek drog nu til Garderige og var der til Gilde; han gav megen Agt paa Kongens Börn, og syntes vel om dem; han fik nu i Sinde at handle tværtimod sin Faders Raad, og bad om Kong Herlaugs Sön til Opfostring. Kongen sagde, at det maatte man ikke vænte, at han vilde overgive sin Sön til en Mand, der var bekjendt for mange onde Ting, han som havde sveget sin Svigerfader Kong Harald, og andre sine Frænder og Venner. Da sagde Dronningen: „Tal ej saa, Herre! I har hört, hvor stor og sejersæl en Mand han er; det er derfor klogere, at tage vel imod hans Tilbud, ellers staaer dit Rige i stor Fare." „Du vil have en vigtig Stemme i denne Sag," svarede Kongen. Udfaldet blev da, at Drengen Herlaug blev overgiven Hejdrek til Opfostring. Kong Hejdrek tog vel imod Drengen, og lod ham opfödes i megen Anseelse. Kongen elskede ham höjt og ligesaa Sifka. Hejdrek drog da bort fra Garderige og Drengen med ham. Han drog nu fremdeles ud paa Krigstoge, og Drengen og hans Frille Sifka fulgde ham bestandig, hvor han holdt Strid, og saaledes forlöb fem Vintre. Sifka Humlesdatter vár da anden Gang

med Kongen. Der var ham raadet, ikke at sige hende nogen Ting, som skulde være hemmelig. Engang styrede Kong Hejdrek med sine Skibe til Garderige, og da Kong Rollaug spurgde hans Ankomst, lod han berede et Gilde imod ham, og böd ham hjem. Kongen overlagde med sine Venner, om han skulde modtage Gardekongens Indbydelse. De fleste raadede ham fra at rejse did, og bade ham huske sin Faders gode Raad. Hejdrek sagde, at det bröd han sig kun lidt om, og hans Raad fulgde han aldrig, „og skal jeg just derfor komme til Gildet," lagde han til, og sendte Bud til Kongen, at han vilde komme. Han bar sig nu saaledes ad, at han skiftede sin Hær i tre Flokke, den ene lod han passe Skibene, den anden lagde han i Skjul i Skovene, der laa ved Gaarden, hvor Gildet skulde holdes, og böd dem have Spejdere ude, om han skulde behöve nogen Hjælp; med den tredie Deel gik han selv til Borgen. Sifka og Kongens Sön Herlaug fulgde ham. Der begyndte nu et meget anseeligt Gilde, som varede længe. Mændene morede sig bestandig med at ride ud paa Dyrejagt; og hver Gang Hejdrek drog ud, fulgde Herlaug ham. Da nu Hejdrek og Kongesönnen engang rede

begge i Skoven, sendte Kongen Drengen til sin Hær, og böd ham opholde sig der; siden red han hjem efter, og kom sildig hjem om Aftenen. Sifka var ude, og hilste ham med Höviskhed, og da hun kunde see, at han saae sorrigfuld ud, lagde hun Armene om hans Hals med megen Bekymring, og sagde siden: „Siig mig, Herre! hvad der volder eder Sorg, og skal jeg snart gjöre det godt, om jeg kan." Hejdrek svarede: „Dig ene tör jeg sige det, men dog vil jeg at du intet Menneske aabenbarer det, thi mit Liv er tabt, om nogen faaer det at vide." Hun sagde, at den Kvinde, som agtede at svige ham, burde brændes paa et Baal. Kongen sagde da: „Jeg var paa Dyrejagt i Dag, og forfulgde en Vildorne, og der hændtes mig da den store Ulykke, at jeg bröd mit Spyd, jeg trak da Tyrfing og dræbte Dyret; og det var udfört, för jeg tænkte over, hvad der maatte skee, og nu kom Sværdets Egenskab mig ihu, at det maatte ikke komme i Skjeden, uden med varmt Menneskeblod paa sig; der var da intet Menneske tilstede uden Herlaug, og var jeg altsaa nödt til at dræbe ham med Sværdet." Dernæst gik Hejdrek til Hallen, og gik kort efter til Sængs. Sifka gik nu til Dron-

ningen, og lod tydelig mærke, at hun var meget bedrövet. Dronningen spurgde om Aarsagen til hendes Sorg. Hun sagde, at hun torde ikke sige det. Dronningen bad hende med blide Ord, og sögte at overtale hende til at sige det. Sifka fortalte nu alt, eftersom Hejdrek havde fortalt hende. Dronningen gik nu til Sængs med megen Sorg. Kongen spurgde, hvad hun sörgede over, og hun sagde ham det. Kongen blev da baade bedrövet og vred, og stod op tidlig om Morgenen. Han böd nu sin Huustrop at væbne sig og dræbe Kong Hejdrek og alle hans Mænd. Der var da stærk Vaabenbrag og Luregang. Hejdrek beredte sig til Modværn med det Mandskab, som var hos ham, og det kom til en meget haard Kamp; men da Forskjellen paa Folk var saa stor, faldt Kong Hejdreks Mænd som Straa. Kong Hejdrek værgede sig paa det tapreste, og dræbte med Tyrfing saa mange Mænd, at det vilde have været langsomt at tælle dem, og han foer gjennem Hæren ligesom en Löve, naar den kommer i en Faareflok. Der blev da slaaet en Ring om ham, men han slog alle dem ihjel, som han kunde naae med Sværdet. Rollaug böd da sine Folk at stænge

ham inde mellem Skjolde og Træer; det blev strax gjort, og omsider blev Hejdrek tagen fangen. Der gik da to Mænd til, og lagde med stor Voldsomhed Lænker paa ham; hans Hænder bleve fastbundne og stærke Fjedre satte paa hans Födder; og det sige de fleste, at det netop vare de to Fanger, som Hejdrek forhen löste fra Döden. Rollaug lod da Kong Hejdrek före til Skoven hen til det Sted, hvor de plejede at straffe Forbrydere; der skulde han brændes paa et Baal, men förend det skede, hörte de Luregang og Vaabenbrag; Kong Hejdreks Hær var da kommen og gjorde et meget heftigt Anfald paa Rollaug og hans Mænd, udfriede Kong Hejdrek, og drev hine paa Flugten, og efterat have gjort et stort Bytte, droge de tilbage til deres Skibe. Kong Hejdrek sejlede derpaa hjem til Rejdgotland, samlede en stor Hær, og styrede med hundrede Skibe til Garderige, hvor han gik i Land med Ild og Sværd, og anrettede store Ödelæggelser. Da Kong Rollaug spurgde dette, rustede han sig til Modværn, og red strax ud af Borgen med sin Hær paa slet Mark imod Kong Hejdrek. Han havde da spurgt, at hans Sön Herlaug var i god Behold hos Kongen, og önskede gjærne, at det kunde komme

til Forlig mellem Kong Hejdrek og ham. Han lod da om Morgenen tidlig Fredskjoldet hæve i Vejret, og bad Kong Hejdrek gaae til Samtale med ham. Hejdrek gjorde saa, og skulde begge Hære staae væbnede imedens omkring dem. De gjorde nu omsider vitterligt, at de vare forligte, og Kong Rollaug skulde gifte Hejdrek sin Datter Hergerd. Derover bleve Folkene glade, og gik dernæst til Hallen. Hergerd blev nu trolovet med Kong Hejdrek. Siden beredtes der til et Gilde, og deres Bryllup blev drukket; ingen havde hört om noget anseeligere Gilde i disse Lande; det varede en Maaned, og da det var endt, fik Hövdingerne Gaver med sig paa Vejen. Kong Rollaug gav sin Datter en betydelig Medgift af Guld, Sölv og gode Kostbarheder; ogsaa fik hun Vindland, som ligger nærmest Rejdgotland. Derefter sejlede Kong Hejdrek hjem med sin Dronning, og de kom til at elske hinanden höjt. Da nu Hejdrek kom hjem, vilde han före Sifka bort derfra, og lod tage sin bedste Hest; det var silde om Aftenen; de kom nu til en stor Aa, og hun blev da saa tung for ham, at Hesten sprængtes, men Kongen sprang af Hesten. Han skulde da bære hende over Aaen, fordi han

ikke kunde faae hende over paa anden Maade, men han styrtede hende af sine Skuldre, og bröd hendes Ryg sönder, og skiltes saaledes fra hende, at hun drev död ned med Aaen. Paa den samme Tid döde hans Moder Hervör, og hun blev hæderlig stædt til Jorden efter gammel Skik. Kort efter födte Dronning Hergerd et Möbarn, og der blev givet hende Navn, og hun blev kaldt Hervör efter sin Farmoder. Hun lærte hurtig alle ridderlige Idrætter allerede i sin unge Alder; hun var meget dejlig, og Kongen sendte hende til Opfostring hos en Jarl, som hed Orm.

14. Kong Hejdrek holdt nu aldeles op med at drage paa Krigstoge, men gav Love og Landsret og bragde god Orden tilveje i sit Rige og forbedrede Folkets Sæder, ligesom de berömteste Konger da gjorde. Han udvalgde de tolv viseste Mænd til at dömme i alle de Sager, som angik vigtige Ting i hans Rige, og standsede al Ufred inden Rigets Grændser. Han blev nu en stor og meget vennesæl Hövding, berömt af Viisdom og Magt. Han ofrede til Freja og dyrkede hende mest af alle sine Guder. Kong Hejdrek lod opföde en Galt, der var saa stor som den störste Oxe, men saa skjön, at hvert

Haar tyktes at være af Guld; det var Skik at tage saa stor en Galt, som man kunde faae, og den skulde opfödes og gives Freja for godt Aar i Begyndelsen af den Maaned, som kaldes Februarius, da der skulde ofres til et lykkeligt Aar. Kong Hejdrek ofrede Frey den största Galt, han kunde faae til at give ham; de sagde at den var saa hellig, at alle store Sager skulde dömmes over dens Börster, og denne Galt skulde ofres til Soneoffer. Juleaften skulde Sonegalten föres ind i Hallen for Kongen. Mændene lagde da Hænderne over dens Börster, og gjorde Löfter. Kongen lagde sin ene Haand paa Hovedet af Galten og den anden paa Börsterne, og gjorde det Löfte, at ikke skulde noget Menneske gjöre ham saa meget imod, at han jo, naar han kom i hans Vold, skulde erholde en retfærdig Dom af hans retvise Mænd; disse tolv skulde passe Galten; og som det andet Vilkaar, at han skulde ansees fredhellig af ham, om han fremsatte ham saadanne Gaader, som han ikke kunde udlægge. Men naar man prövede at fremsætte Gaader for ham, blev ingen fremsat, at han jo udtydede den.

15. Der var en Mand, som hed Gest, og havde det Tilnavn hin Blinde, han var en

mægtig Herse der i Rejdgotland; han var ond, og tilföjede Folk mange Forurettelser. Han havde tilbageholdt den Skat, Kong Hejdrek skulde have, og der var stort Fjendskab imellem dem. Kongen sendte ham Bud, at han skulde komme til ham for at indgaae Forlig med ham, om han vilde beholde Livet, og underkaste sig hans retvise Mænds Dom; vilde han ikke det, skulde han holde Slag imod ham. Intet af disse Vilkaar syntes Gest godt, og han blev meget bekymret i Sindet. Gest var ikke meget viis, og eftersom han vidste, at han ikke vilde komme ud af at skifte Ord med Kongen, og det vilde være ham tungt at lide de Retvises Dom, eftersom han vidste sig skyldig i meget Ondt; tog han den Beslutning, at han ofrede til Odin, for at han skulde hjælpe ham; han bad ham overveje hans Sag, og lovede ham en stor Betaling. En Aften sildig blev der nu banket paa Dören; Gest hin Blinde gik til Dören, og saae, at en Mand var kommen; han spurgde denne Mand om Navn, og han sagde, at han hed Gest. Siden spurgde de hinanden om de gængse Nyheder. Den Fremmede spurgde ham, om der var noget, som han sörgede over; Gest Blinde forklarede

ham alt meget nöje; „Jeg vil," sagde den Fremmede, „drage paa dine Vegne til Kongen, og forsöge, hvad jeg kan udrette; vi ville skifte Udseende og Klæder;" og saa gjorde de; Bonden drog nu bort og skjulte sig, men Gest gik ind og var der om Natten, og alle tyktes at kjende, at det var Gest hin Blinde; de vare hinanden saa lige, at man ikke kunde kjende den ene fra den anden. Dagen efter gjorde Gest sig færdig til at rejse til Kongen; han drog afsted og standsede ikke, förend han kom til Aarhejm, han gik ind i Hallen og hilste paa Kongen. Kongen tav og saae vredt til ham. „Herre!" sagde han, „jeg kom herhid, fordi jeg vilde forliges med eder". Da svarede Kongen: „Vil du udstaae mine retvise Mænds Dom?" „Ere der ikke flere Maader at löse sig paa?" spurgde han. Kongen svarede: „Der skulle være flere: du skal fremsætte Gaader, som jeg ej kan raade, og dermed tilkjöbe dig Fred." „Dertil er jeg kun lidet duelig", sagde Gest, „men det vil være haardt at indgaae det andet Vilkaar." „Altsaa vil du heller udstaae de Retvises Dom," sagde Kongen. „Nej!" svarede Gest, „det vælger jeg heller, at fremsætte nogle Gaader." Kongen sagde, at det var godt, „men vigtigt vil

det blive, hvis du vinder," lagde han til, „thi da skal du have min Dotter, og hun skal ikke afslaaes dig; men du seer ikke ud til at være meget viis, og aldrig er det skeet, at jeg ikke har raadet de Gaader, som vare fremsatte for mig." Der bleve nu tagne to Stole frem, og de satte sig ned, og Folkene væntede med Glæde der at skulle höre vise Ord.

Gest sagde:

1. Have vilde jeg
   Det, jeg i Gaar havde,
   Tænk, hvad det kan være!
   Folkets Mægler!
   Ord det forhindrer,
   Og Ord fremskynder;
   Hejdrek Konning,
   Raad du Gaaden!

Kongen svarede:

2. God er Gaade din,
   Gest hin Blinde!
   Gjættet er den:
   Öl standser Vrede,
   Vækker Snaksomhed,
   Men for andre *) vikles
   Tungen om Tænder.

---

*) For de Drukne, som derved hindres i at snakke.

Gest sagde;

3. Hjemmefra jeg foer,
Hjemmefra jeg færdedes,
Saae jeg paa Vejen Veje,
Vej var under mig,
Vej var over mig,
Og Vej paa alle Sider;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

4. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Fuglen derover flöj,
Fisken derunder svam,
Foer du paa en Bro.

Gest sagde:

5. Hvad var det for en Drik,
Som jeg drak i Gaar?
Var det ej Vand eller Viin,
Ej Öl eller Mjöd
Eller noget Slags Suppe;
Dog gik jeg törstlös deden;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

6. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Gik du i Solen,
Skjulte dig i Skygge,
Der faldt Dug i Dale,
Da tog du til dig
Af Natteduggen,
Köled dermed din Gane.

Gest sagde:

7. Hvo er den Skingrende,
Som gaaer haarde Veje,
Og haver dem för befaret?
Noget stærkt han kysser,
Og haver tvende Munde,
Ganger paa Guld allene;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

8. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Paa Aaens Glöd*)
Ganger Hammeren;

---

*) Guldet.

Höjt den lyder,
Naar den paa Ambolten kommer.

Gest sagde:

9. Hvad er det for et Under,
Som jeg ude saae
For Dellings Döre *)?
Tvende Döde,
Aandelöse,
Saarlög **) de kogte;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

10. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Er ej Aand eller Varme,
I Smedes Bælge,
Have de ej Liv eller Blod,
Kan dog smedes
Sværde for dem,
Ved det Pust, de give.

Gest sagde:

---

*) Delling d. e. Dagens Fader eller Solen; ude for hans Döre, altsaa: ved Daggryet; eller maaskee her en Dværg eller Jætte, og da uden for Klippehuler.

**) Sværd.

11. Hvad er det for et Under,
Som jeg ude saae
For Dellings Döre?
Det har otte Födder,
Og fire Öjne,
Bær höjere Knæer end Bug;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

12. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Östen fra du gik
Til Ymers Döre *),
Salene at see;
Du kóm der hvor
Væyernes Konning **)
Væved af Tarme Væv.

Gest sagde:

13. Hvad er det for et Under,
Som jeg ude saae
For Dellings Döre?
Sit Hoved det vender

*) Jætternes Faders Döre, d. e. Indgangen til Klippehuler.
**) Edderkoppen.

Mod Hels Vej *),
Men Födderne mod Solen;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

14. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Hovedet paa Lögen
Vender mod Jordens **) Sköd,
Men Bladene mod Himlen.

Gets sagde:

15. Hvad er det for et Under,
Som jeg ude saae
For Dellings Döre?
Haardere end Horn,
Sortere end Ravnen,
Blankere end Skjoldet,
End Skaftet ligere;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

16. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!

---

*) Vejen til Underverdenen.

**) Tæxtens *hlö dymar l. hlöðynjar.*

Gjættet er den:
Du saae paa Vejen
Ligge den sorte Agat,
Glindsende mod Solen.

Gest sagde:

17. Bare Piger,
Bleghaarede,
Tvende tilsammen,
Söbemad til Skemmen;
Det var ej med Hænder æltet,
Ej med Hamre slaaet *),
Den raske, som det gjorde,
Var ude ved Öerne;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

18. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
En Ham bære Svaner
Med hvide Fjedre,
Nær ved Öer de
Paa Ved **) sidde,
Reder de bygged,

*) de forskjellige Maader, som Drik tillavedes paa.
**) Den tildels af Rödder og Grene byggede Rede.

Hænder ej de havde,
Æg de lagde,
Ved langhalset Mage.

Gest sagde:

19. Hvilke ere de ranke,
Paa det höje Fjæld?
Föder Kvinden ved Kvinden,
Möen Afkom
Avler ved Möen,
Og Mænd ej Vogtersker *) have;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

20. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Fjældkvanner **) tvende
Fandt du stande,
Og den tredie unge
Dem imellem.

Gest sagde:

21. Fare jeg saae
Muldet af Jordens Beboer ***),

---

*) de som staae paa Höjene ligesom Vagter.
**) d. e. Angeliker.
***) En dunkel Omskrivning paa Isen.

Og sad Ögle *) paa Lig,
Red Blind paa Blind
Ad Bölgers Veje,
Da Hesten var livlös;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

22. God er Gaade din
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
En död Hest du fandt,
Paa et Isstykke ligge,
Og en Örn paa Aadslet;
Det bar paa Isen
Aaens Ström
Til Stranden sammen.

Gest sagde:

23. Hvad er det for Mænd,
Som til Thinget ride,
Enige alle sammen?
Deres Folk de sende
Over Landene,
Bolsteder at bebygge;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

*) En Örn kan ifölge Skalda omnævnes ved en Ögle, da begge före Navnet *Ari*.

Hejdrek svarede:

24. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Itrek og Öndot*)
Gjennem Tiders Löb
Spille glade Skak,
Forligt er alt Folket **),
Som i Posen kommer,
Men de paa Ruderne vrede.

Gest sagde:

25. Hvad er det for Möer,
Som deres Herre,
Vaabenlös, dræbe;
De sorte ham beskytte
Hele Tiden,
Men de favre ham anfalde;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

26. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Hjælpe de mörke Brikker
I Haandtavl ***),
Men de hvide stride imod.

---

*) Tvende Jætter. **) Brikkerne. ***) Det Spil, som Islænderne kalde *Kotra*.

Gest sagde:

27. Hvo er den ene værende,
Som sover i Askedyngen,
Gjort han er af Stene,
Har ej Fader eller Moder
Hin skadelystne,
Der vil han sin Alder dvæle;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

28. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Asken nærer Ilden,
Som paa Arnen skjules,
Flintestene den avled.

Gest sagde:

29. Hvo er den mörke,
Som over Mulden farer,
Svælger Vand og Ved*);
For Storm han frygter,
Men for Folk ikke,
Og er i Kiv med Solen;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

---

*) indhyller Skove og Söer.

Hejdrek svarede:

30. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Taagen sig hæver
Fra Gymers Sæng*),
Himmelen fordunkler;
Den kuer Solens
Klare Straaler,
Flyer ene Fornjots Sön **).

Gest sagde:

31. Hvad er det for et Dyr,
Som dræber Folkets Fæ,
Og er med Jærn
Heel omgivet,
Otte Horn det haver
Men intet Hoved,
Og meget mange det fölge;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede;

32. God er Gaade din;
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Björnen det er

*) Havet. **) Stormen.

I Haandtavl,
Stærk og lumsk mod Fæ.

Gest sagde:

53. Hvad er det for et Dyr,
Som Folk beskytter,
Bær blodig Ryg,
Og Saar foran;
Möder Sværd,
Sætter sit Liv i Fare,
Og sit Legem lægger
Ved Luven*) paa Folk;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

54. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Skjolde i Kampen
Blodiggjöres,
Værge dem, som dem bære.

Gest sagde:

55. Hvad er det for Hoppere,
Som over Lande svæve,
Lege meget med Lyst;
Hvidt Skjold de
Om Vinteren bære,

*) Haandens indvendige Muskel.

Men om Sommeren sort;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

56 God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Ryper kalde
Folkets Sönner
Fjederbeskjærmet Fugl;
Sortnes Fjedrene
Ved Sommertide,
Men bleges ved Björnens Nat*).

Gest sagde:

57. Hvad er det for Piger,
Som sörgende gange
Efter Faders Bestemmelse;
Mange de have
Til Meen været,
Derved de Livet nære;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

58. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:

*) d. e. om Vinteren.

Elskovspiger,
Med Edder befængte,
Ödelægge mange.

Gest sagde:

39. Hvad er det for Möer,
Som gange mange sammen,
Efter Faders Bestemmelse;
Blege Haar de have,
Hvide Hovedtöj,
Mænd dem ej kan vogte;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

40. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Gymer *) haver
Kloge Döttre
Avlet med Ran,
Bölger de hedde
Og Vover,
Vogte kan dem ingen.

Gest sagde:

41. Hvad er det for Kvinder,
Som alle gange sammen

*) en Havgud.

Efter Faders Bestemmelse,
Sjælden ere blide
Mod Folkets Hær,
Og maa i Vinden vaage;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

42. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Det er store Bölger,
Ægers Döttre,
Voldsomt frem de fare.

Gest sagde:

43. Efter Unger den voxne
Næbgaas var meget
Lysten, da hun sammen
Gavntömmer bar;
Hende beskjærmed
Halmens Skæreknive,
Dog laae Drikkens
Drönnende Knokler *) under;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

*) Hornene, som ogsaa brugtes til at blæse i.

44. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
En And du saae
Paa Æg ligge,
Stedet *) var taget
Under en Oxes Pande,
Kjæverne danned Gjærdet.

Gest sagde:

45. Hvo er den store,
Som styrer meget,
Vender Hælften mêd Hel,
Folk han hjælper,
Men mod Jordskorpen strider,
Om han har sig en trofast Ven;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

46. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Hjælper Ankeret
Med tykke Touge
Flaadens Folk paa Söen,
Med Spidsen det griber

*) nemlig til Reden.

Ned i Jorden,
Vender sig saa mod Hel.

Gest sagde:

47. Hvo ere de Brude,
Som paa Brændingsskjær gange,
Og hen ad Fjorden fare;
Haardt Leje have
Hvidkappede *) Kvinder
Og lege i Havblik lidt;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

48. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Bölger og Vover
Og Sögange alle
Tilsidst paa Skjær sig lægge,
Deres Leje ere
Klipper og Steendys,
I Havblik de enige ere.

Gest sagde:

49. Saae jeg om Somren
I Solen ude
En Trop at vaage,

---

*) smykkede med hvidt Hovedtöj.

Ej meget munter,
Drukke Jarler
Öl tiende,
Men skrigende
Ölkarret stod;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

50. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Grise tiende
Af Soen drukke,
Men hun af Smerten grynted.

Gest sagde:

51. Hvo beboer höje Fjælde?
Hvo falder i dybe Dale?
Hvo lever aandelös?
Hvo tier aldrig?
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

52. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Ravnen beboer höje Fjælde,
Dug falder i dybe Dale,

Fisken uden Aande
I Floden lever;
Men den rislende Fos
Aldrig tier.

Gest sagde:

53. Möer jeg saae
Mulden lige
Tjente dem Stene til Leje,
Svart og Sam,
Og Solvidja *),
Men favrere de,
Som de födte af sig;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden.

Hejdrek svarede:

54. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
I Asken gjemmes,
Paa Arnen hentæres
De Glöder, som du saae.

Gest sagde:

55. Fire gange,
Fire hænge,
Tvende Vejen vise,

---

*) sandsynlig Kul, Aske og Ild.

To bortholde Hunde,
Een dratter efter
Hele Tiden,
Den er stedse smudsig;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

56. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Koen er det Dyr,
Som du kunde see,
Paa fire Födder den ganger,
Fire Patte hænge,
Hornene den beskjærme,
Halen hænger paa Bagen.

Gest sagde:

57. Sad jeg paa *Sejlet*,
Saae jeg döde Mænd
Bære blodigt Kjöd
I Birketræ;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

58. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:

Sad du paa Vejen,
Der saae du Falken *) flyve,
Den en Ædderfugl
I Klöerne **) bar.

Gest sagde:

59. Hvad er det for et Under,
Som jeg ude saae
Foran Dellings Döre?
Ti Tunger det haver,
Og tyve Öjne,
Fyrretyve Födder,
Frem skrider den Vætte;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

60. Visere tykkes du mig nu,
End man vænte kunde,
Om du est den, du siger,
Da du snakker om
Den So, som ude
gik i Gaarden.
Den blev da slagtet
Efter Kongens Bud;
Og gik den med Grise ni.

---

*) Falken omnævnes her efter Skjaldebrugen ved dens Næring, Aadsler, da begge nævnes *valr*. **) Klöerne lignes ved Birketræets klöftede Grene.

Gest sagde:

61. Hvo ere de to,
Som til Thinge drage,
Trende Öjne
Sammen de have,
Ti Födder
Og een Hale begge,
Og svæver saa
Over Landene;
Hejdrek Konning,
Raad du Gaaden!

Hejdrek svarede:

62. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjættet er den:
Det er Odin,
Da han paa Slejpner rider,
Eet Öje har han,
Men Hesten begge,
Med otte Födder
Hesten traver,
Odin med to,
Hesten ene har Hale.

Gest sagde:

63. Siig du mig det ene,
Da du være tykkes
Visere end hver en Konning,

Hvad mælte Odin
I Öret paa Balder,
För paa Baal han bares.

Hejdrek svarede:

64. Under og Ondskab
Og alskens Fejghed,
Gaader og Ordspil,
Men ingen disse dine Ord
Uden du selv kan vide,
Onde, elendige Vætte!

65. Brændte nu Kongens Hu,
Blotted han Tyrfing,
Og agted at hugge Gest,
Men denne sig flux
Til en Falk forvandled,
Og frelste saa Livet;
Gjennem Vinduet flygted
Falken bort,
Men Kongen hug efter den,
Studsede Stjærten,
Stumpede Fjedrene,
Derfor bær den studset Hale.

Men Kongen hug efter den, og hug Gumpefjedrene af den, og derfor er Falken saaledes bestandig siden studset paa Stjærten. En Hofsinde var tilstede, og han maatte falde for Sværdet. Da sagde Odin: „Fordi du, Kong

Hejdrek! hug Sværdet efter mig og vilde dræbe mig, og selv overtraadte den Fred, du satte imellem os, da skulle de værste Trælle blive din Bane." Derpaa flöj Odin bort, og dermed skiltes de.

16. Noget derefter beredte Kongen sig til at drage hjemmefra, og agtede at give sit Rige Love. Han havde bestemt at ville overnatte under de Fjælde, som kaldes Havadefjældene. Folket syntes, at hans Dagrejse var overordentlig lang; Kongen böd, at den hurtigste Hest skulde udvælges til ham at ride paa; til at rejse med valgde han sig ni Trælle, som vare tagne i Vesterviking i Skotland; de vare ætstore Mænd, og vare meget ilde tilfredse med deres Trældom; der bleve ogsaa givne dem de bedste Rideheste. De rede nu, tilligemed mange andre, med Kongen; Kongen red saa stærkt, at ingen kunde fölge ham uden Trællene og faa andre. De naaede nu om Aftenen under Havadefjælde, og rejste der deres Telte. Men da nu Kongen og hans Mænd vare indsovede, stode Trællene op og dræbte alle Vagtmændene; siden gik de ind i Teltet, hen hvor Kongen laa; der toge de Tyrfing, trak det ud, og myrdede med det Kong Hejdrek og alle dem, som vare derinde;

det er regnet for det tredie Nidingsværk, der efter Dværgens Forudsigen skulde udföres med Tyrfing; denne Sværdets Bestemmelse af Skjæbnen var altsaa fuldendt. Trællene förte nu Tyrfing bort med sig, og tillige alt det af nogen Værdi, der var i Teltet; og i Begyndelsen vidste ingen, hvo der havde gjort dette, og hvorhen man skulde söge for at udföre Hævnen. Om Morgenen efter kom Kong Hejdreks Mænd, og fandt ham död; de sendte da Bud hjem at berette Angantyr denne Tidende; han lod strax opföre en stor Höj under Havadefjælde paa det Sted, hvor Kongen var dræbt; denne Höj blev opfört af Tömmer og bygget meget stærk; deri blev Hejdrek lagt tilligemed de Mænd, som vare myrdede med ham.. Siden blev stævnet til Thinge, og Angantyr tagen til Konge over alle de Riger, som Kong Hejdrek havde besiddet. Paa dette Thing gjorde han det Löfte, at han aldrig skulde sætte sig i sin Faders Höjsæde, förend han havde hævnet ham. Kort efter drog Angantyr ene bort, uden at nogen vidste deraf, og drog vidt omkring for at lede efter Trællene, der havde dræbt hans Fader. Engang gik han til Söen langs den Aa, som hedder Grejpaa; der saae

han tre Mænd paa en Baad, som sade og fiskede; dernæst saae han, at een af Mændene trak en Fisk op, og raabte til en anden, at han skulde række ham Fiskekniven, at skære Hovedet af Fisken med, men denne sagde, at han ikke kunde undvære den. Hin sagde derpaa: „Tag da Sværdet ud fra Hovedfjællen, og giv mig!"; men denne tog og blottede det, og skar Hovedet af Fisken, og da kvad han denne Vise:

Det undgjaldt Gedden
Foran Grejpaas Munding,
At Hejdrek blev vejet
Under Havadefjælde.

Angantyr kjendte strax Tyrfing, gik da bort i Skoven, og skjulte sig der. Fiskerne roede siden i Land og gik til et Telt, som de havde, og lagde sig til at sove. Men strax ved Midnat kom Angantyr der, slog Teltet ind over dem, og dræbte dem alle ni, tog derpaa Tyrfing, og det var Mærke paa, at han havde hævnet sin Fader. Angantyr drog dernæst hjem. Siden lod han anrette til et stort Gilde i den By, som hedder Dampstad, og af nogle kaldes Ejnarherat, det var til den Tid Hovedborgen i Rejdgotland; han bad alle Stormænd over hele sit Rige til sig, og der var

en stor Mængde; og han drak der Arveöl efter sin Fader. Disse Konger herskede da over Landene:

Sagde man, at Humle
Hæren raaded för,
Gissur over Göter,
Over Goter Angantyr,
Valdar over Daner,
Over Valler *) Kjar,
Alfrek hin Frække
Over det engelske Folk.

Kong Hejdreks Sön Löd opfödtes hos sin Morfader Humle, som för blev berettet, og var en særdeles dejlig og djærv Mand. I den Tid var det en gammel Talebrug at sige, at en Mand var födt med Vaaben eller Heste, men Talen var her om de Vaaben, som vare gjorte til ham, da han blev födt, ligesom ogsaa Kvæg, Dyr, Oxer eller Heste, om de vare födte paa samme Tid, og det blev alt sagt, da det ansaaes for en Hæder for fornemme Mænd, ligesom her berettes om Löd Hejdrekssön:

Löd blev da födt
I Huneland,
Med Sax **) og Sværd
Og siden Brynje,

*) De Franske. **) d. e. et kort Sværd.

Med guldsmykket Hjælm
Og hvas Kaarde,
Med en Hest vel tæmmet
I den hellige Skov.

Löd spurgde nu sin Faders Död, og tillige at hans Broder Angantyr var tagen til Konge over alle de Riger, som hans Fader havde besiddet. Humle og Löd vilde nu, at han skulde drage at kræve Arv af sin Broder Angantyr, först med gode Ord, som her berettes:

Löd red fra Östen,
Hejdreks Arving,
Kom til Gaarden,
Der hvor Göter boed,
Til Aarhejm
Arv at kræve;
Der drak Angantyr
Arveöl efter Kong Hejdrek.

Nu kom Löd til Aarhejm med en stor Hær, som her fortælles:

En Mand traf han uden
For höjen Sal,
Og ham, som sildig var ude,
Siden tiltalte:
Ind gak du, Kæmpe!
I höjen Sal,
Bed Angantyr
Gjensvar mig give!

Denne gik ind for Kongens Bord, hilste Kong Angantyr, og sagde derpaa:

Her er Löd kommen,
Hejdreks Arvetager,
Broder din,
Som ej længe vænter;
Stor er den Mand
Paa Hestens Ryg,
Drotten vil nu
Med dig tale.

Da Kongen hörte dette, kastede han Kniven paa Bordet og gik bort fra det; kastede en Brynje over sig, og tog et hvidt Skjold i den ene Haand, og Sværdet Tyrfing i den anden; da blev der en stor Tummel i Hallen, som her fortælles:

Stöj blev i Salen,
De sig rejste med den Gode,
Vilde enhver höre,
Hvad Löd talte,
Og det som Angantyr
Gav til Gjensvar.

Da sagde Angantyr: „Velkommen her hos os, gak ind med os at drikke! Vi ville drikke Mjöd efter vor Fader, til Hæder for os alle, saa anseeligt, som vi formaae det." Löd svarede: „I anden Hensigt drog vi hid end for

at fylde vor Vom". Da kvad Löd:

Have vil jeg Hælften
Af det, som Hejdrek ejed,
Af Skjold og af Sværdet,
Af Skatten tillige,
Af Ko og af Kalv,
Og af den klaprende Kværn,
Af Trælle og Trælinder
Og deres Afkom,
Af den kostbare Skov,
Som kaldes Myrkvid,
Af den hellige Grav,
Som er paa Folkets Vej,
Af den favre Steen
I Dampstad,
De halve Borge,
Som Hejdrek ejed,
Land og Folk
Og lyse Ringe.

Da sagde Angantyr: „Ej er du efter Lovene Arving til dette Land." „Hvad tilbyder du da?" sagde Löd. Angantyr kvad:

Briste skal för, Broder!
Den bleghvide Lind *),
Og kolde Spyd

*) Skjoldet.

Komme mod hinanden,
Og mangen Kæmpe
I Græsset bide,
Förend Tyrfing
I to jeg deler,
Eller dig, Humles Afkom!
Halv Arv jeg giver.

Og fremdeles kvad Angantyr:

Jeg vil byde dig
Kostbarheder,
Og en Mængde Skatte,
Saa mange som jeg kan;
Tolvhundred Mand jeg giver dig,
Tolvhundred Heste,
Tolvhundred Svende,
Som Skjold bære,
Hver Mand jeg giver
Gaver i Mængde,
Andet bedre,
End han selv kan skaffe,
Til hver en Mand
En Mö jeg giver,
Hver Mö jeg spænder
Et Smykke om Halsen,
Vil jeg dig siddende
Med Sölv omgive,
Og dig gangende

Med Guld indfatte,
Saa paa alle Sider
Dingle Ringe,
Trediedelen af Gotefolket,
Det skal du raade over.

17. Gissur Gyrtingers Hjælper, Kong Hejdreks Fosterfader, var da hos Kong Angantyr; han var den Gang meget gammel; da han hörte Angantyrs Tilbud, syntes han, at han böd for meget, og sagde:

Dette skal tages
Af Trælkvindbarnet,
Trælkvinders Dattersön,
Om end avlet af en Konning;
Slegfredbarnet da
Paa Höjen sad,
Den Gang Fyrsten
Arven skifted.

Löd blev nu meget vred, da han blev kaldt et Trælkvindbarn og et Slegfredbarn, om han antog sin Broders Tilbud. Han drog da bort derfra med alle sine Mænd tilbage til Huneland til sin Morfader Kong Humle, og sagde, at hans Broder Angantyr havde tilbudt ham Trediedelen til hans Part. Kong Humle spurgde nu hele deres Tale, og blev meget vred over, at hans Dattersön Löd blev kaldt en Trælkvindesön; han sagde:

Sidde vi skulle i Vinter
Og vel leve,
Drikke og dömme
Om dyre Smykker,
Lære Hunner
Vaaben at gjöre,
Som vi dristigen
Tör frembære.

Og fremdeles kvad han:

Vel skal vi, Löd!
Hæren ruste
Og hidsigen
Hilde vække *);
Med tolv Vintres Drenge
Og to Vintres Föler
Saa skulle Hunners
Hære samles.

Kong Humle og Löd sade nu rolige denne Vinter; om Vaaren trak de Hæren sammen, saa at Landet blev ganske blottet for vaabenföre Mænd; alle Mænd maatte afsted fra det tolvte og lige til det tresindstyvende Aar, naar de vare duelige til at bære Vaaben; ingen Hest medtoges, som ikke var to Vintre eller derover. Det var saa stor en Hær, at den

*) begynde Kampen,

maatte regnes i Tusinder, Fylkingerne bestode ej af færre end Tusinder; en Hövding var sat over hvert Tusinde, og et Banner var over hver Fylking, men i hver Fylking vare fem Tusinder, af hvilke hver indeholdt tretten Hundreder, og hvert Hundrede igjen fire Gange fyrretyve; men disse Fylkingers Antal var tre og tredive. Da denne Hær var samlet, rede de ind igjennem den Skov, som hedder Myrkvid, den adskiller Huneland fra Gotland, men da de kom ud af Skoven, vare der aabne Marker og store Böjgder for dem, og paa Sletterne laa en skjön Borg, hvorover Angantyrs og Löds Söster Hervör raadede tilligemed hendes Fosterfader Orm; de vare der satte til at beskytte Landet imod Hunnernes Hær, og havde meget Mandskab om sig.

18. Som Hervör nu en Morgen ved Solens Opgang stod oppe paa et Kastel over Borgporten, blev hun saa stor en Stöv af Heste vaer syd paa imod Skoven, at Solen ofte skjultes af den; dernæst saae hun skinne frem giennem Stövet, ligesom det klareste Guld, dejlige guldbeslaaede Skjolde, forgyldte Hjælme og hvide Brynjer; hun saae da, at det var Hunnernes Hær, og at der var en stor Magt. Hervör gik hurtig ned, og kaldte paa

sin Luresvend, og böd ham blæse Hæren sammen. Siden tiltalte hun Folket saaledes: „Tager eders Vaaben og bereder eder til Slag, og rid du, Orm! imod Hunnerne, og byd dem til Kamp udenfor den söndre Borgport!" Orm svarede: „Saa stor en Hær have Hunnerne, at vi ville ikke kunne staae imod den; det er derfor mit Raad, at vi skynde os at undflye til din Broder Angantyr, og berette ham, hvorvidt det er kommet." Gjör som jeg sagde! svarede hun; „og byd dem til Kamp. Orm kvad:

Skal jeg vist ride
Og Skjold bære,
For med Goters Folk
Kamp at holde.

Derpaa red Orm ud af Borgen imod Hunnerne; han raabte da höjt og böd dem ride til Borgen, og udenfor den söndre Borgport.. „Sönder paa Sletten byder jeg eder til Kamp!" sagde han, og hvo som komme der först, skal vænte de andre." Orm red derpaa tilbage til Borgen; Hervör og hele hendes Hær var da ganske færdig til Strid. De rede derpaa med hele deres Hær ud af Borgen imod Hunnerne, og der begyndte da et stort Slag, og Mandefaldet vendte sig snart paa Hervörs Side, thi

Hunnerne havde mange flere Folk. Orm red frem i Hunnernes Hær, og dræbte saa mange Mænd, at det vilde have været vanskeligt at tælle dem; de, som han naaede med sit Sværd, havde ikke Haab om at beholde Livet, og begge hans Arme vare blodige op til Skuldrene. Da nu Hervör saae, at hendes Hær faldt, blev hun meget forbitret, og nedhug til begge Sider baade Mænd og Heste; hun dræbte bestandig sex Mænd i hvert Hug, og alt veg for hende; hun lignede mere en Löve end et Menneske, og hun mödte ingen, der var saa tapper, at han jo strax maatte omskifte Livet med Döden; men tilsidst kunde hun dog ikke staae imod saadan Overmagt, som der var; der vare da faldne ti tusinde paa hendes Side; hun raabte nu til Löd og sagde: „Kom du til Enekamp med mig, Löd! om du har et djærvt Mandshjærte." Löd svarede: „Ej törster jeg efter dit Liv, Söster!" Han böd da sine Mænd at tage hende fangen, „hun skal for det förste være i vor Vold," lagde han til. Saasnart Hervör hörte dette, skaanede hun intet, men dræbte alt, hvad der kom for hende, og saaledes gik det længe; Hæren trængte nu ind paa hende, men hun dræbte alle dem, som kom

hende nærmest, lige til hun faldt död ned af Hesten; Blodet strömmede hende da voldsomt ud af Munden og alle troede, at hun var sprungen af Udmattelse. Ingen tyktes at have hört at sige om nogen Kvinde, der havde stredet saa tappert. Siden lod Löd hende höjlægge med megen Pragt. Da Orm saae Hervörs Fald, flyede han, haardt saaret, ud af Kampen, og ham fulgde alle de, som mægtede noget; Orm red Dag og Nat saa stærkt som han kunde lige til Kong Angantyr i Aarhejm; men det Folk, som var tilbage, flyede til Borgen. Hunnerne begyndte nu at hærje og brænde vidt og bredt omkring i Landet. Da Orm kom til Angantyr, tog Kongen med Venlighed imod ham, og spurgde ham om Tidender; Orm sagde:

Söndenfra er jeg kommen
At sige disse Ulykker:
Hele Myrkvids Hede
Er meget sveden,
Hele Goters Folk
Er blodbestænkt.

Og fremdeles kvad han:

En Mö jeg saae,
Hejdreks Dotter,
Söster din,

Segne til Jorden;
Have Hunner
Hende fældt
Og mange andre
Af eders Folk.

Lettere var hun
Til paa Marken
I Kampfærd at gange

* * * * * * * * * * *

End med en Bejler at tale
Eller til Bænk at drage
I Brudegang.

Da Angantyr hörte dette, skiftede han Mine, og tog seent til Orde, og sagde dog omsider: „Ubroderlig blev du behandlet, herlige Söster! Han betragtede da sin Huustrop, og der var ikke meget Mandskab hos ham; da kvad han:

Meget mange vi vare,
Da Mjöd vi drukke,
Nu ere vi færre,
Da vi flere skulde være.

Seer jeg ej den,
I min Hær,
Om jeg end beder,
Og med Guld betaler,

Som vil ride
Og Skjold bære,
Og de Hunner
Til Kamp udæske.

Gissur Gamle sagde:

Jeg vil ingen
Öre *) kræve,
Og ej det klingrende
Röde Guld,
Dog skal jeg ride,
Og Skjold bære,
Goters Folk
Til Kamp at byde.

Det var Kong Hejdreks Lov, naar der kom en fremmet Hær i Landet, at Landets Konge skulde hasle en Kampplads og bestemme Stedet til Striden. Vikingerne skulde da ikke hærje, förend Kamp var forsögt. Gissur udrustede sig nu med gode Vaaben, og sprang paa sin Hest, som om han var ung. Derpaa sagde han til Kongen:

Hvor skal jeg Hunner
Til Kamp æske?

Kong Angantyr kvad:

Æsk dem til Dyngja

*) Et Slags Mynt.

Og Dunhede
Og paa alle
Jösursfjælde,
Der ofte Goter
Kampe holdt,
Og tapre herlig
Sejer vunde.

Nu red Gissur bort, og standsede ikke, förend han kom til Hunnernes Hær; han red ikke nærmere, end at han kunde tale med dem da raabte han med höj Röst og kvad:

Frygtsom er eders Fyrste,
Fejg er eders Konning,
Dödsens er eders Hövding,
Vred er eder Odin.

Men jeg byder
Eder til Dyngja
Og til Dunhede,
Til Kamp under
Jösursfjælde;
Æsker paa Liv og Död jeg
Eder til Kampen,
Og lade saa Odin
Spydene flyve,
Som jeg forudsiger.

Da Löd havde hört Gissurs Ord, kvad han:

„Tager I Gissur, Angantyrs Mand, som er kommen fra Aarhejm!" Kong Humle sagde:

Ikke vi skulle
Udsendinge,
Som eensom fare,
Ödelægge.

Gissur sagde: „Ej gjöre Hunnerne os forskrækkede, heller ikke eders Hornbuer." Gissur gav derpaa sin Hest af Sporerne, og red til Angantyr, gik for ham, og hilste ham med Anstand. Kongen spurgde, om han havde truffet Hunnernes Hær. Gissur sagde: „Jeg talte med dem, og stævnede dem til Kamppladsen paa Dunhede i Dyngjadale." Angantyr spurgde, hvor stor en Hær de havde; Gissur sagde:

Meget stor er deres
Mængde af Folk,
Sex Gange fem og tre ere
Krigernes Fylker,
I hvert Fylke er
Fem Tusinder,
I hvert Tusind
Tretten Hundreder,
I hvert Hundrede
Fire Gange fyrretyve*).

*) Altsaa i Alt 343,200 Mand.

Angantyr lod da Budstikken skære, og sende til alle Sider ud fra sig, og stævnede hver Mand til sig, som vilde yde ham Hjælp, og kunde före Vaaben. Derpaa rykkede han til Dunhede med sin Hær, som var meget stor. Hunnernes Hær kom da imod dem, og havde en halv Gang saa meget Mandskab. De rejste nu paa begge Sider deres Telte, og sov om Natten, men næste Morgen beredte de sig paa begge Sider til Strid og ordnede Fylkingerne. Paa den anden Dag begyndte de nu Kampen, og strede hele den Dag, og droge om Aftenen til deres Telte; de sloges saaledes i otte Dage, og alle Hövdingerne vare endnu i Behold, men ingen vidste Mandtal paa dem, som vare faldne; men baade Dag og Nat strömmede Folk til Angantyr fra alle Kanter, og det kom dertil, at han ikke havde færre Folk end i Förstningen. Kampen blev nu heftigere end för: Hunnerne bleve hidsige, da de saae det Vilkaar for sig, at det var det eneste Haab, de kunde have om at beholde Livet, at de ej bleve overvundne; og vanskelig vilde det være dem at udvirke Fred af Goterne; og paa den anden Side værgede Goterne deres Födeland og Frihed, de stode derfor fast, og tilskyndede hverandre;

og da det led med Dagen, gjorde Goterne saa haardt et Anfald, at Hunnernes Fylking krummedes tilbage; og da Angantyr saae det, gik han frem af Skjoldborgen og Fylkingens forreste Række, havde Tyrfing i sin Haand, og nedhug baade Mænd og Heste; da blev Hunnekongernes Fylking splittet, og Brödrene kom til at skifte Hug; der faldt da Löd og Kong Humle, og da begyndte Hunnerne at flye, men Goterne dræbte dem, og fældte saa mange, at Aaerne standsedes i deres Fart, og gik ud fra deres sædvanlige Löb, men Dalene vare fulde af döde Mennesker og Heste*). Den fölgende Morgen lod Angantyr Valpladsen eftersee, og der fandtes ingen levende Mand, thi de, som ikke mægtede at komme ud fra Kamppladsen, vare alle druknede i Blodet. Kongen drog da omkring at lede efter Löd, og fandt ham död paa en höj Bakke, da kvad han dette:

Böd jeg dig,
Broder! tvende Önsker,
Gods og Folk i Mængde,
Saa meget som jeg kunde,
Nu haver du hverken,

*) Beskrivelsen over dette Slag er i nogle Afskritter udfört noget omstændeligere.

Til Lön for Kampen,
Lyse Ringe
Eller noget Land.

Og fremdeles kvad han:

Ondt har rammet os,
Er jeg vorden
Broderbane,
Det vil omtales;
Ond er Norners Dom.

Angantyr lod ham siden höjlægge i den samme Banke, hvorpaa han var falden, og i samme lod han tilligemed ham lægge de tre andre fornemste, som forhen ere nævnte*). Men hele Mængden blev fört sammen i store Bunker, og der blev da kastet Jord over dem. Denne Valplads var otte Miil i Omkreds; saavidt laa der Faldne, og man seer endnu den Dag i Dag Mærke til Höjene. Det berettes, at Rejdgotland og Huneland nu kaldes Tydskland. Tydskland er regnet for tolv saadanne Kongeriger som Norge; det omtales ej, om Angantyr har underlagt sig Huneland eller ikke. Men da Herlaug**) var helbredet af sine Saar, drog

*) nl. Humle. Orm og Gissur ifölge andre Afskrifters Beretning.

**) den faldne Hervörs Morbroder, som ifölge andre Afskrifter var kommen Angantyr til Hjælp.

han til Garderige, og ansaaes for en rask Mand; om ham have vi dog ikke hört videre fortælle.

19. Angantyr var længe Konge i Rejdgotland, og blev meget lig sin Bedstefader Höfund; han var en mægtig, rig og stor Mand, og Kongeætter nedstamme fra ham. Hans Sön var Hejdrek Ulveham, som siden var længe Konge i Rejdgotland; han havde en Datter, som hed Hilde, hun var Moder til Haldan hin Snilde, Ivar Vidtfarnes Fader; Ivar hin Vidtfarne kom med sin Hær til Sverrig, som fortælles i Kongesagaerne; men Kong Ingjald hin Ildraade blev bange for hans Hær, og brændte sig selv med hele sin Huustrop paa den Gaard, som kaldes Ræning. Ivar hin Vidtfarne underlagde sig da hele Sverrig; han erobrede ogsaa Danmark og Kurland, Saxland og Estland og den Deel af England, som kaldes Nordhumberland. Ivar hin Vidtfarne underlagde sig hele Danmarks Rige, og siden satte han Kong Valdar derover, og giftede ham med sin Datter Alfhild, deres Sönner vare Harald Hildetand og Randver, som siden faldt i England, men Valdar döde i Danmark, da tog Randver Daneriget, og blev Konge derover. Men Harald Hildetand lod sig give

Kongenavn i Gotland, og siden underlagde han sig alle ovennævnte Riger, som Kong Ivar hin Vidtfarne havde besiddet. Kong Randver fik Asa, Kong Haralds Datter fra Gejrrödgaard i Norge; deres Sön var Sigurd Ring. Kong Randver döde en pludselig Död; men Sigurd Ring antog Regjeringen i Danmark. Han stred med Kong Harald Hildetand paa Braavalle i Östergotland, og der faldt Kong Harald og en stor Deel af hans Hær. Dette Slag har været mest omtalt i gamle Sagaer, som det, i hvilket der skede det störste Mandefald, ligesom ogsaa det Slag, som Angantyr og hans Broder Löd holdt paa Dunhede. Kong Sigurd Ring herskede over Danmark til sin Dödsdag, men efter ham hans Sön Kong Ragnar Lodbrok. Harald Hildetands Sön hed Eysten Ildraade; han tog Sverrig efter sin Fader og herskede derover, indtil Kong Ragnars Sönner fældte ham, ligesom det fortælles i hans Saga. Kong Ragnars Sönner underlagde sig da Sverrig. Men efter Kong Ragnars Död tog hans Sön Björn Jærnside Sverrig, Sigurd Danmark, Hvidserk Österrige*), Ivar Beenlös England. Björn Jærnsides Sön-

*) Kystlandene ved Östersöen.

ner vare Erik og Refil, denne var Krigskonge og Sökonge, men Kong Erik herskede over Sverrig efter sin Fader, men levede kun en kort Tid; da tog Refils Sön Erik Riget; han var en stor Kriger og meget mægtig Konge. Björns Sönner vare Erik Upsale og Kong Björn; da kom Sverrig atter i Brödreskifte, de toge Riget efter Erik Refilssön. Kong Björn befæstede den Stad, som kaldes Haug, han blev kaldt Björn paa Haug, hos ham var Brage Skjald. Kong Eriks Sön hed Önund, han tog Riget i Upsal efter sin Fader; han var en mægtig Konge. I hans Dage kom Harald hin Haarfagre til Regjeringen i Norge, og var den förste Enevoldskonge i Norge af sine Ætmænd. Kong Önunds Sön hed Björn; han tog Riget efter sin Fader, og herskede længe derover. Björns Sönner vare Erik hin Sejersælle og Olaf; de toge Rige og Kongedom efter deres Fader; Olaf var Fader til Styrbjörn hin Stærke; i deres Dage döde Kong Harald hin Haarfagre. Styrbjörn sloges med sin Farbroder Kong Erik paa Fyrisval*); der faldt Styrbjörn. Siden herskede Erik over Sverrig til sin Dödsdag; han var gift med Sigrid hin Storraade; deres Sön hed Olaf, han blev tagen til Konge i Sverrig efter Kong Erik; han var

*) d. e. Fyris Slette.

den Gang et Barn, og de Svenske bare ham med sig, derfor kaldte de ham Sködkonning, men siden Olaf Svenske; han var en mægtig Konge og regjerede længe; han var den förste af de svenske Konger, der antog Kristendommen, og i hans Dage kaldtes Sverrig kristent. Kong Olaf Svenskes Sön hed Önund; han tog Kongedom efter ham, og döde af Sygdom; i hans Dage faldt Kong Olaf den Hellige paa Stiklestad. Olaf Svenskes anden Sön hed Eymund; i hans Dage overholdt de svenske slet Kristendommen. Eymund var kun en kort Tid Konge. Der var da en rig og höjbyrdig Mand i Sverrig, som hed Stenkel, hans Moder hed Astrid og var en Datter af Malfin hin Skjalge eller Skjæve i Halogeland, men hans Fader var Rögnvald hin Gamle. Stenkel var först Jarl i Sverrig, men efter Kong Eymunds Död toge de Svenske ham til Konge. Da gik Kongedommen i Sverrig bort fra de gamle Kongers Æt, som længe havde været i Besiddelse af den. Stenkel var en stor Hövding; han ægtede Kong Önunds Datter, han döde af Sygdom i Sverrig omtrent ved samme Tid, da Kong Harald faldt i England. Stenkels Sön hed Jnge, ham toge de Svenske til Konge næst efter Stenkel; Inge var længe Konge, han var vennesæl og en

god Kristen; han sögte at standse Afgudsofringerne i Sverrig, og böd alt Folket der at lade sig kristne, men de Svenske havde altfor stor Tro paa de hedenske Guder og holdt fast ved den gamle Tro. Kong Inge ægtede en Kvinde, som hed Mær; hendes Broder hed Svend; Kong Inge gjorde ikke af nogen saameget som af ham, og derfor blev Svend den mægtigste Mand i Sverrig. De Svenske syntes, at Kong Inge bröd deres gamle Love, fordi han paatalte mange Ting, som Stenkel havde ladet staae ved Magt. Paa et Thing, som de Svenske holdt med Kong Inge, gjorde de ham to Vilkaar, om han enten vilde lade de gamle Love staae ved Magt, eller opgive Regjeringen. Da sagde Kong Inge, at han ej vilde aflægge den Tro, som var rettest, hvorpaa de Svenske skrege, sloge ham med Stene, og dreve ham bort fra Thinget. Kongens Svoger Svend blev tilbage paa Thinget; han tilböd de Svenske, at han vilde anrette Ofring for dem, om de vilde give ham Regjeringen; dette tilstode de alle, og Svend blev tagen til Konge over hele Sverrig; en Hest blev da fremledt paa Thinget og hugget i Stykker til at spises, og med Blodet farvede de Offertræet*). Alle de Sven-

*) Gudebilledet.

ske afkastede da Kristendommen, og toge igjen til Afgudsdyrkelsen, men Kong Inge drev de bort, og han drog til Vestergotland. Blot-Svend var tre Vintre Konge over de Svenske. Kong Inge drog med sin Hird og en lille Trop Folk, men havde en liden Hær; han red öster over Smaaland, og ind i Östergotland, derpaa ind i Sverrig, red baade Dag og Nat, og kom uforvarendes over Kong Svend tidlig om Morgenen. De omringede Huset, stak Ild i det, og brændte det Folk, der var derinde. Iblandt dem, som der bleve indebrændte var en Lehnsmand, som hed Thjof; han havde forhen fulgt Blot-Svend; Svend gik ud og blev strax dræbt. Kong Inge tog da paa ny Regjeringen over de Svenske, og ophjalp igjen Kristendommen, og raadede Riget til sin Dödsdag; han döde af Sygdom. Kong Stenkels Sön hed Halstejn, han var Konge tilligemed sin Broder Inge; Halstejns Sönner vare Philippus og Inge, som kom til Regjeringen i Sverrig efter Kong Inge hin Gamle. Philippus var gift med Ingegerd, en Datter af Kong Harald Sigurdssön; han var kun en kort Tid Konge.

Literatur.

Nærværende Hervörs og Kong Hejdreks Saga er oversat efter Stephen Björnssons Udgave med latinsk Oversættelse paa Suhms Bekostning. Da der ere ikke faa Urigtigheder i Texten i denne Udgave, og som en Fölge deraf ogsaa i Oversættelsen, saa har jeg paa de vanskeligste Steder jævnfört Membran-Brudstykket i den arnamagnæanske Samling, Nr. 544 i 4, af hvilket en suhmsk Afskrift har været benyttet ved selve Udgaven, og ligeledes en anden Skindbog Nr. 2845 i den gamle Haandskrift-Samling paa det store kongelige Bibliothek, som hidtil ikke har været benyttet. Sagaen er efter en anden Recension udgiven med svensk Oversættelse og mange paa Latin skrevne Anmærkninger af Verelius, Upsala 1672 i Fol. Af denne Recension har man en ny svensk Oversættelse ledsaget med et Uddrag af Verelii Anmærkninger af Hofprædikant Afzelius, Stockholm, 1811, 8.

Prof. Graeter har givet en fri Bearbejdelse af Sagaens Hovedæmne under Navn af Tyrfing, oder das Zwergengeschmeide i Bragur 1, 2, 7de Bind, og Grundtvig en fri Oversættelse deraf i Idunna, en Nyaarsgave for 1811. jfr. Prof. P. E. Müllers Sagabibliothek 2 B. S. 556-570, samt (Svensk) Iduna 9de H., Stockholm 1822, S. 38-118: Om Krigen paa Samsö, et historiskt geographiskt Bidrag till Nordens fornkundskab i anledning af Hervarar Sagan.

Registere

til

Nordiske Kæmpe-Historiers
trende Bind.

Anmærkning.

Af de tre fölgende Registere er Navneregisteret forfattet af Hr. Cand. phil. *Th. Helgason*, det geografiske Register og Sagregisteret af Udgiveren selv.

Fölgende Forkortelser i samme bedes bemærkede:

K. læs Konge; S. l. Sön: D. l. Datter.

Ved * betegnes Guders, Jætters, Troldes, Dværges, Valaers og andre efter Forfædrenes Tro, overnaturlige Væseners Navne.

Rommertallene tilkjendegive Bindene, de vedföjede smaae latinske Bogstaver Bindenes Afdelinger, og de arabiske Tal Sidetallene.

Navneregister.

Register over Stedsnavne.

Sagregister.

Trykfejl og Rettelser.

Ia, S. 6, l. 9, fare med Lövsejl, d. e. gaae lempelig tilværks.
— S. 12, L. 23, Hafdans læs Halfdans.
Ib, S. 6 og ellers i Sagaen: Volsung l. Völsung.
— S. 93, L. 12, Som Rejgin ejed, maaskee rettere: Som Guder ejed.
— S. 164 (90) Oddrun l. Brynhild.
Ic, S. 128, L. 19, Hlaudver l. Hlödver eller Lödver.
— S. 155, L. 12, Bryn-julf l. Brynj-ulf.
— S. 157, det om Endrid Kopur bortfalder.
II, S. 222 tysinde, l. tusinde.
IIIa, S. 7, L. 19, Fader til Grjotgard, l. Moder t. G.
— S. 74, L. 25 og flere Steder, Ellida l. Ellide.
— S. 80 **) Dronningen l. Kongen.
IIIc, S. 20, L. 7, Björns Sönner l. Eriks S.

